

5018 332

NEMES CSALÁDOK

TÖRTÉNETE

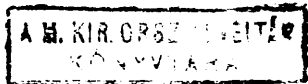
I. KÖTET.

533/18
hók

Az előszót írta: GRÓF SZÉCHÉNYI VIKTOR.

Szerkesztette: SCHNEIDER MIKLÓS.

S Z É K E S F E H É R V Á R, 1 9 3 7.

A kiadásért Schneider Miklós felelős.

CSITÁRY G. JENŐ KÖNYVNYOMDÁJA, SZÉKESFEHÉRVÁR

Előszó.

Nagy Iván és Kempelen Béla munkái ma már foglalkozóvá váltak. A családtörténelemmel foglalkozók számára mindkét munka nélkülözhetetlen ugyan, de ma már nem elégíti ki teljesen az igényeket. Az az óriási anyag, melyet a két mű fölé nem tette lehetővé azt, hogy egyes családok története behatóan kimunkáltassék. Ily beható ismertetés teszi szükségessé a „Nemes Családok Története” címen most meginduló munkát. Természetes, hogy az összes magyar nemesi családok történetének részletes földolgozása meghaladja egyes ember munkabírását, teljesítőképeségének határait ami megindokolja azt, hogy a szerkesztő kénytelen többek munkáját igénybe venni.

A körülmények szabta lehetőségek miatt a meginduló mű belső beosztása sem egyezik meg Nagy és Kempelen könyveinek belső beosztásával. A betűrendben való tárgyalás nem alkalmazható és ezen hiányosságon a szerkesztő minden kötethez csatolandó névmutatóval kíván segíteni.

Célja a jelen munkának az egyes nemes családok történetét és nem csak pusztá leszármazási adatait nyújtani.

A háboru utáni idők gondolatvilágában a mindennapi élet megélhetési gondjai és a különböző modern eszmeáramlatok mindjobban a jelen és a jövőre állítják be az emberiséget, míg a multtal s annak nemes hagyományaival való törődésnek mindkevesebb idő s hely jut.

Pedig csak az az új építmény bír a jövő viharával eredményesen megküzdeni, amelyet állandó erős alapokra raknak.

Eszmeáramlatok is csak akkor kecsegtetnek állandósággal, ha a hagyományok által megszentelt és vérünkbe beitatott eszményeken épülnek föl. A nemes hagyományok emberektől származnak s ha azokat ápolni akarjuk, akkor ápolnunk kell az emberek egyéni történelmét is, e célra pedig semmi sem alkalmasabb mint az egyes családok részlettörténetébe való elmélyedés.

Az úgynevezett történelmi osztályoknak multjában nincs mit szégyenlenie, ellenben telve van az a mult dicsőségével, melyből új erőt merithet a jövő küzdelmeihez.

Ezek a gondolatok törnek elé agyamban midőn Schneider Miklós főlevéltárnokunk szerkesztésében meginduló munka első kötetét útjára bocsájtom azon hő kívánságom kíséretében, hogy a sok régi dicső emlék új magyar energiák kibuggyanó forrásává legyen.

Kelt Székesfehérvár, 1937. május havában.

gróf Széchényi Viktor

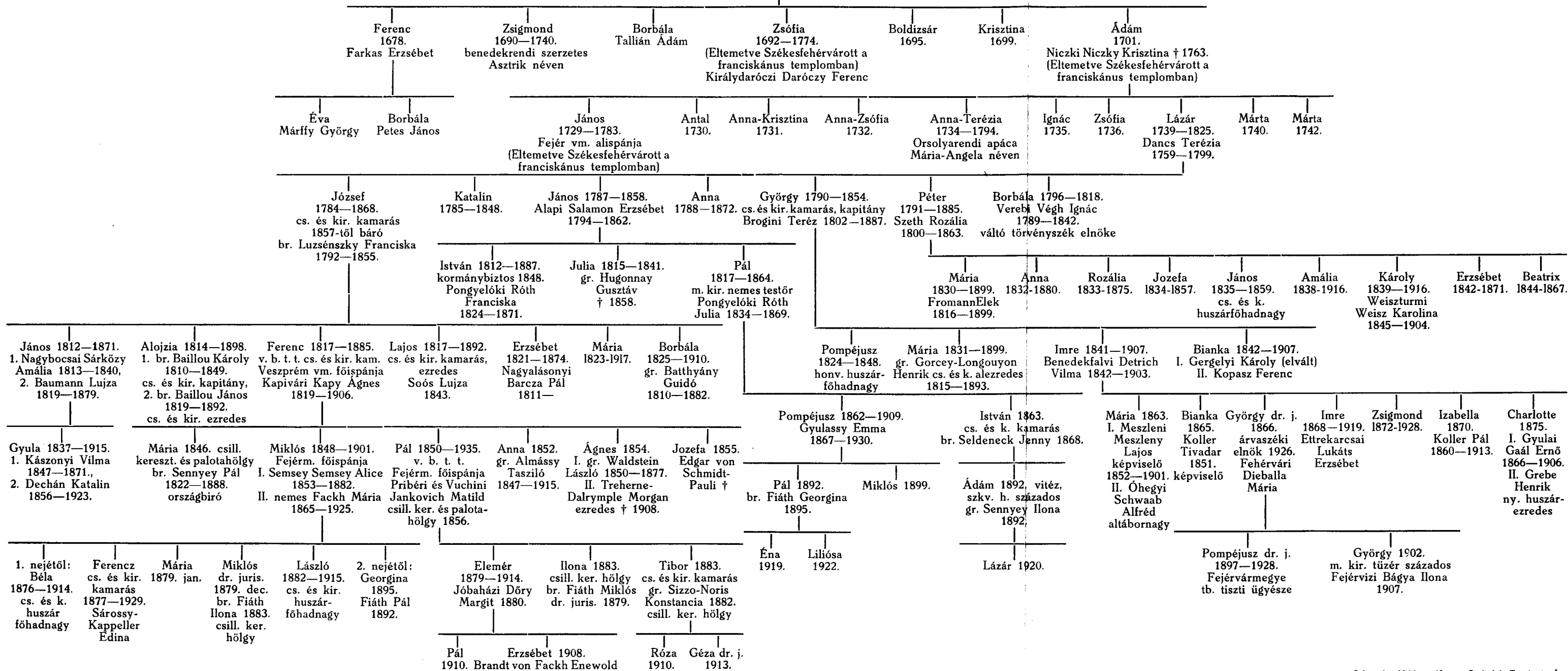
*Fejér vármegye és Székesfehérvár szab. kir.
város főispánja.*

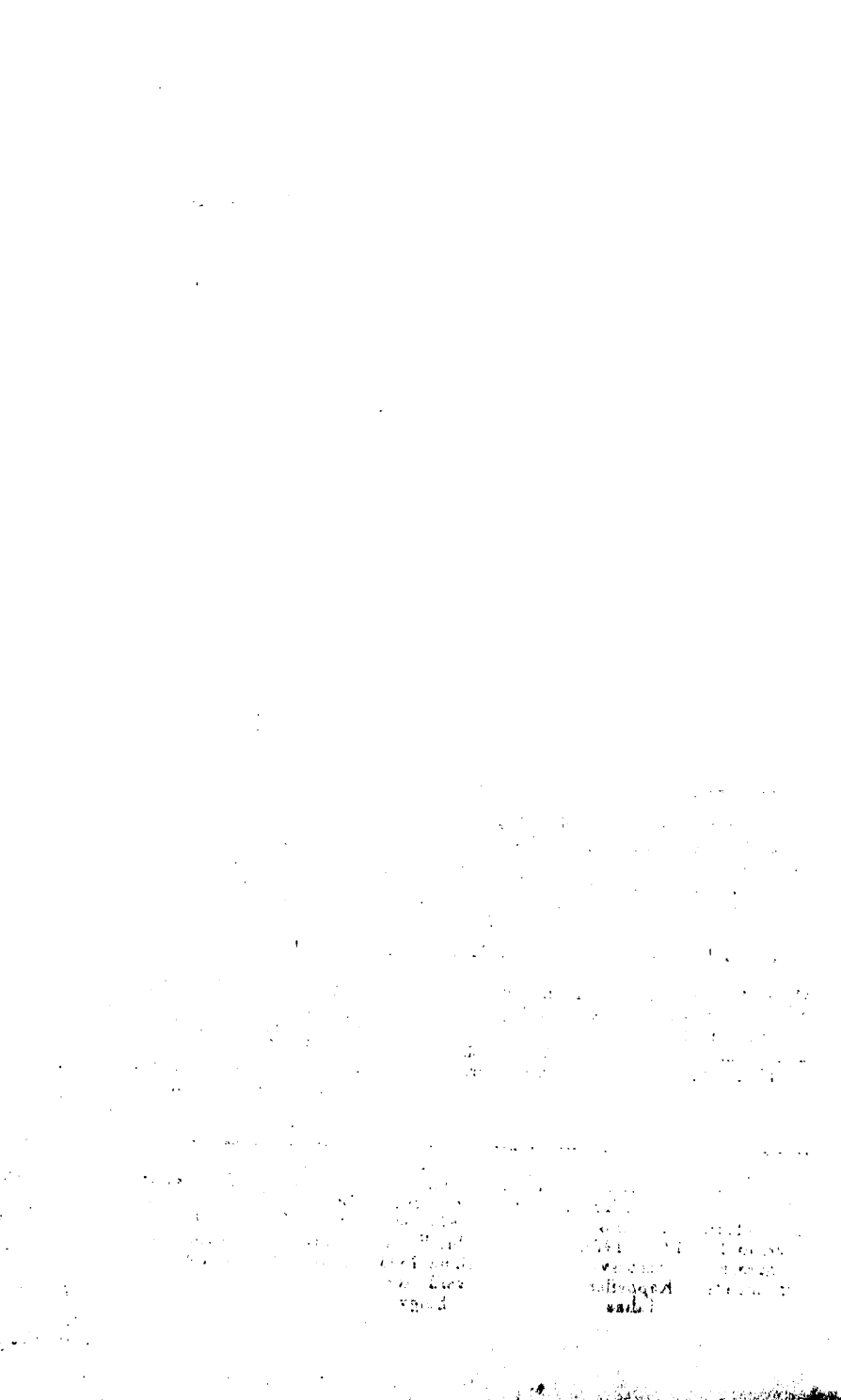
Az Eörményesi Fiáth-család származásrendje F. Jánostól kezdve.

Összállította: *Eörményesi Fiáth István.*

Eörményesi Fiáth János
1653. † Pozsonyban 1727. I. 20.

Budavár visszafoglalásánál a győri hajdúk parancsnoka, Győr város főjegyzője, Komárom és Győr megye alispánja, erdélyi kancelláriai titkár, helytartótanácsi tanácsos
Abai Fördös Katalin

Eörményesi Fiáth.

A krassómegyei származású, s részben báró, részben nemes Eörményesi Fiáth-családdal már bőven foglalkozott a családtörténeti irodalom. A jelen alkalommal csak a család történetének néhány adattal való bővítésére kerülhetett sor. Ezeket az adatokat Eörményesi Fiáth István kir. kamarás, középhantosi földbirtokos gyűjtötte össze és jelentékeny részüket a mellékletben közölt családfán bocsátotta közre.)

Eörményesi Fiáth János, aki 1653-ban született a fejérmegyei Abai Fördös Katalint vette feleségül, bár a török hódoltság idején az Abai Fördös-családot csak birtokok fűzik Fejér megyéhez s a család tartózkodási helye akkor még leginkább Győr. Maga Eörményesi Fiáth János a győri helyőrség magyar hajdúinak vajdája (mai fogalmak szerint a helyőrség gyalogsági parancsnoka), akinek Buda visszafoglalásában igen kiemelkedő része volt. Emlékét Budavár falán az esztergomi rondellán a következő feliratú emléktáblával örökítették meg.

„Eörményesi Fiáth János s a magyar és külföldi kongreganistáknak, akik 1686 szept. 2-án Budavár felszabadításáért e helyen két kongreganista vezér, Lotharingiai Károly és Esterházy Pál nádor alatt az elsők között küzdöttek, dicsőséges emlékezetül állították 1930. Szent Imre évben a magyar Mária kongregációk.”

A győri vármegyeháza falán másik tábla hirdeti Eörményesi Fiáth János dicsőségét a következő szöveggel.

„1686—1936. — Eörményesi Fiáth János őrnagy, később Győr vármegye alispánja valamint vezénylete alatt hőiesen harcolt vitéz győri hajdúság dicső emlékét hirdeti eme tábla: Budavár visszafoglalásánál 1686. évi szeptember 2-án az elsők voltak, akik az ostromlott várba benyomultak s a vár falára az első Szűz Máriás zászlót kitűzték. Győr, Moson, Pozsony i. e. vármegyék közönsége.”

Eörményesi Fiáth János a török kiűzése után a közeletben játszott jelentős szerepet s a tábla-mellékletben felsorolt közhivatali tisztségei mellett még meg kell említeni azt is, hogy a XVIII. század első évtizedében a meghirdetett, de meg nem tartott pozsonyi országgyűlésre a fejérmegyei karok és rendek Győrben tartózkodó része őt választotta követnek.

*) 1. számú tábla-melléklet.

Kajászószentpéteri László.

A család középkori történetét még homály borítja. Szájhagyományok szerint a jobbágyősök a XVI. század végéig Erdélyben, vagy Szeged táján éltek s a Dunántúlra, Veszprém megyébe betelepült első családtagokat egyik hadjárata alkalmával a török (vagy a tatár) hajtotta hadifoglyokként Újszegedről Györmegyébe. A fogságukból kiszabadult Lászlók *Veszprémvarsányban* telepedtek le s a pannonhalmi apátság jobbágysái lettek. A varsányi jobbágyság 1593. évi névszerinti összeírásában¹⁾ a család neve még említve nincsen, de a következő, 1639. évi úrbéri összeírásban²⁾ az apátság 40 varsányi jobbágysága között meg van nevezve: LÁSZLÓ BÁLINT 1 telkes jobbágy is, aki tehát a család névről ismert első őseinek tekinthető. Bálint leszármazottja, vagy közeli rokona lehetett az a *László Péter*, aki, mint katona, I. Lipót király seregében szolgált, s attól hűségéért és kiváló vitézségeért *1662-ben armalist kapott*. Bizonyára ez az a nemes László Péter, aki a Zrinyi-Frangepán-féle felségárulási per kihallgatott vádlottai közt is szerepel, s a jegyzőkönyvekben 1671-ben 40 éves, veszprémi lakos, alhadnagynak (vice-ductor) van feltüntetve.³⁾ A nemeslevelet, amelyben, mint coimpetrans, Péter unokatestvére (*fratrueis-e*) *László Ferenc*, és Péter felesége, *Torma Erzsébet* is meg van nevezve, *Győr megyében hirdették ki 1662. nov. 6-án.*⁴⁾ A családi nemeslevél nincs felvéve a kir. könyvekbe s úgy látszik, másolat sehol nem készült róla, mert azóta, hogy Varsány a kuruc háborúk folyamán leégett (a rácok gyújtották fel), s a tűzvészben az eredeti armalis is elpusztult,⁵⁾ sem magánkézben, sem közgyűjteményben másolatot találni a nemeslevélről nem lehetett.

Kevéssel a nemesítés után az impetransok birtokokat szereztek Györmegyében, a Szigetközben fekvő *Kisbajcs*, *Bácsa és Száva* nevű helységek határában.⁶⁾ Az itt szerzett birtokok valószínűleg annak a *Kajászószentpéteri Szentpétery Zsuzsánnának* az örökrészeként mentek át a László-ősök birtokába, akit a coimpetrans Ferenc fia, *Mihály* vett feleségül 1670—1680. táján. A coimpetransok halála után (1696 előtt) a család két ága elvált egymástól: Péter fiai: Pál és István visszaköltöztek Varsányba, Ferenc fia, Mihály azonban az új birtokokon gazdálkodott tovább, a Szigetközben.⁷⁾ Mihály fia, I. Ádám azonban maga is otthagya

a szigetközi lakóhelyet és — valószínűleg az 1700-as évek elején — a komárommegyei *Aranyosra* (*Csallóköz-aranyos*) költözött át. Az ottani anyakönyvek 1717-től 1756-ig tartalmazzak a családra vonatkozó bejegyzéseket. A család II. Ádám és testvére, Ferenc személyében költözött át 1756-ban, vagy 1757-ben Aranyosról *Kajászószentpéterre*. Az átköltözést az a táblai per indokolta, amelyet II. Ádám a maga és a többi Szentpétery-örökösök nevében 1750-ben indított Kajászószentpéter helység akkori birtokosai, a rokon Kutas és a Ferenczy családok ellen, s amely per 1757-ben a felperes László Ádám győzelmével végződött.⁸⁾ A perben, melynek iratait az Országos Levéltár kúriai osztálya őrzi, László Ádám azt kívánta, hogy azt az örökvallást, amely még 1696-ban a győri káptalanban tétetett, s amelyben László Mihály fia, Ádám a többi Szentpétery-örökösökkel együtt Kajászószentpétert a rokon Kutass Istvánnak és Ferenczy Györgynek adta el, a praemonitio elmulasztása miatt és a kényszerítő okok hiányának megállapításával a tábla érvénytelennek jelentse ki, s azt a törvények intézkedése szerint zálogos jogügyletté minősítse át. A kúria László Ádám keresetének helyt adott s Kajászószentpétert a Szentpétery-örökösöknek ítélte. Az örökösöknek azonban nemcsak a visszaváltáshoz nem volt elegendő pénzük, hanem a hosszadalmas per folytatásához sem. Tőkések segítségét kellett igénybe venni s így történt aztán, hogy a visszaváltott falu nagy része az anyagi segítséget nyújtó *Vörös*⁹⁾ és *Jankó*¹⁰⁾ családok birtokába ment át. A László-család birtoka a családtagok számának növekedése következtében még jobban elaprózódott és megfogyatkozott a következő évtizedekben, úgyhogy az 1817-ben végrehajtott birtokrendezés, illetve tagosítás eredményéről készített kimutatás szerint a kajászószentpéteri határnak már csak kb. 1/17 része (240—250 hold) volt a László-család tulajdonában. A határ többi részét a Végh, Kutas, Hollós, Szentpétery, Jankó és Borsányi-családok birtokolták.¹¹⁾

A birtok fogyása kényszerítette a családot lassankint a gazdálkodás abbahagyására és az ipari és értelmiségi élet pályák választására. Az előbbieik közül a malomipar vált a család több tagjának kereseti forrásává, az utóbbiak közül pedig a következő élet pályák vannak a család tagjai között képviselve: ref. lelkész, ügyvéd, közigazgatási tisztviselő (szolgabíró, jegyző), bíró, tanár, állami tisztviselő, mérnök, országgyűlési képviselő, katonatiszt, orvos, banktisztviselő, erdész, fővárosi tisztviselő. A kajászó-

szentpéteri ingatlantulajdonosok között a család ma már alig van képviselve.

Még a múlt század elején a család egyik ága a szomszéd *Barackán* telepedett le és szerzett birtokot IV. Ádám személyében.¹²⁾ Ez az ág ott még most is él. Egy másik ág, IV. Ádám testvérének, Józsefnek személyében 1820 körül a *tolnamegyei Kölesdre* költözött, s ott élt a világháború végéig. Ebből az ágból való Lajos, szekszárdi ügyvéd és annak most élő családja. Az említett helyeken kívül a családnak birtokai voltak — átmenetileg — még, különböző időkben, a következő helységek határában is: Szap (Győrmegye), Vértesdoboz (Fejérmegye), Csicsó (Komárommegye), Csabdi (Fejérmegye), Hadad (Szilágy), Gyúró (Fejérm.) és valószínűleg még Tabajd, Pátka (Fejérm.) és Szilasbalhás (Veszprém). A nemességszerző Péter leszármazottai igen szép számban most is együtt élnek Veszprémvarsányban. A varsányiak közül hárman Amerikába vándoroltak ki, egy pedig Oroszországban él a világháború óta. A család varsányi ága evangélikus vallású, a kajászsószentpéteri ág református.

Ami a család nemesi múltját illeti, említettük már, hogy az armalist a család Győrmegyében hirdettette ki 1662. nov. 6-án, s hogy mindkét ág a XVII. sz. végéig a győri püspök szigetközi praedialista nemesének a sorsában osztozott. A XVIII. sz. elején egymást követő nemességvizsgálatok az armalis nélkül maradt családot nem csekély nehézségek elé állították. Nem maradt más bizonyíték, mint a győrmegyei kihirdetés és a rokonok, ismerősök tanuságtétele. A családtagok mind a kettőt igénybe vették. Az Aranyoson lakó László Ádám (I.), Mihály fia, 1725-ben a kihirdetés alapján és leszármazása bizonyításával kér és kap Győr megyétől nemesi bizonyáglevelet.¹³⁾ Ezzel igazolja nemességét ugyanott 1726-ban és 1732-ben.¹⁴⁾ Az ugyancsak Aranyoson lakó II. Ádám, I. Ádám fia az 1754-ben összeírt *komárommegyei birtokos nemesek* névsorában szerepel. Ez az ifjabb ág nem is igazolta többé hivatalosan a maga nemességét a legújabb időkig. A leszármazottak, mint közbirtokosok minden akadály nélkül felvették a fejérmegyei összeírásokba. A nemességszerző Péter ivadékai, mivel birtokot szerezni nem tudtak, nemesi jogaik gyakorlásáról lemondva régi lakóhelyükön, Veszprémvarsányban, volt jobbágytársaik közösségében éltek le életüket, s, mint említettük, elég tekintélyes számban ott élnek ma is. Ez az ág a XVIII. sz. végén nemessége védelmében pert kezdett a

veszprémmegyei tiszti ügyész ellen,¹⁵⁾ s azt megnyerve, Győr megyétől 1798-ban testimonialist kapott. 1826-ban a varsányiak ugyancsak Győrmegyétől kérnek és kapnak újabb bizonyáglevelet. Úgy az 1798. évi, mint az 1826. évi bizonyágleveleket a most élő családtagok a mult, 1936. év folyamán helyezték el családi letétként az Országos Levéltárban.

A kajászószentpéteri ágból Gyula 1912-ben Komárom megyétől kapott nemességigazolást,¹⁶⁾ József pedig, a kölesdi ágból származó Lajos fia, 1936. szept. 4-én a belügyminisztertől nyert bizonyítványt, mely régi magyar nemességén kívül a „KAJÁSZÓ-SZENTPÉTERI” családi előnév használatához való jogát is igazolja.¹⁷⁾ (A bizonyítvány száma: 84.070/1935. II.) A családi cimmerkép régi iratokra nyomott pecsétek formájában megmaradt ugyan, de egyelőre nem hitelesíthető.

1756. óta a család neve megtalálható az összes fejérmegyei nemesi összeírásokban,¹⁸⁾ s a nemesi insurrectiok névjegyzékeiben.¹⁹⁾ A varsányiak közül többen résztvettek az osztrák örökösödési háború magyar insurgenseinek a hadmeneteiben is. (Pál).

A család jelenleg a következő cimert használja:

Kék mezőben hármass (zöld) halmon ágaskodó egy farkú arany (fakó) oroszlán, felemelt jobbában görbe kardot tart, balját ragadozásra nyújtja. A pajzsra helyezett, jobbra fordult, nyílt, koronás lovagsisak dísz: könyöklő kar (vörös ruhás) görbe kardot tart. A takarók színe: jobbról kék-arany, balról veresezüst.

Kajászószentpéteri László József.

¹⁾ Országos Levéltár. Urbaria et Conscriptioes, Fasc. 53. Nr. 3.

²⁾ Orsz. Lev. Kúriai osztály. Post advocatos, Fasc. 39. Nr. 330.

³⁾ Győri Tört. és Régészeti Füzetek, III. köt. 73. és 339. old.

⁴⁾ Győr megye levéltára, „Protocollum In. Comitatus ab An. 1661. usque Annum 1680”, 32. old. 44. pont.

⁵⁾ A győri káptalanban átírt, 1745. évi tanuvallatási jegyzőkönyv a László-család őseinek nemesítéséről. A győri káptalani levéltárban, 64. lad. 211. fasc., 16.342. és 16.343. sz. Közölve a Magyar Családtörténeti Szemle 1936. évi X. füzetében, a 17. és köv. oldalakon.

⁶⁾ L. u. a. tanuvallatási jegyzőkönyvet.

⁷⁾ L. u. o.

⁸⁾ Orsz. Lev. Kúriai osztály, 4—2674. és 4—2686. sz. perek.

⁹⁾ Orsz. Lev. Actus Solennes, (Kúriai osztály) 3—3192. sz.

¹⁰⁾ Orsz. Lev. Kúriai osztály, Actus Solennes, 3—3193. sz.

¹¹⁾ „Jegyzőkönyv, Melyben a T. N. Székes Fejér-Vármegyében fekvő Kajászó-Szent-Péteri Titt. Földes Uraknak, a magok Sept: . . . Napján 1815 költ

Transactiojok értelme szerint minden azon említett Helységben lévő Külső, és a Belső Fundusaik egy egy tagban, a Jobbágyoktól különválva, a szerint a mint a Földmérők által kidolgozodtak, és a természetbenn ki-osztodtak — úgy szintén az ő mindennémő s Belső Fundusaik, és a Szölleik is, a mint a fel-mérés szerint találtattak, az oda tartozó szükséges Documentumokkal eggyütt be-vagynak írva. — Készült Martius Honapban 1817." (A kajászószentpéteri községi irattárban.)

- ¹²⁾ Lásd László Ádám (IV.) baracscai lakos III. 1862 331. sz. zálogváltóperét a székesfehérvári kir. törvényszék irattárában.
- ¹³⁾ A bizonyáglevélnek egy hiteles másolata a Kajászószentpéteri László-család levéltárában Budapesten.
- ¹⁴⁾ Lásd : Alapi : Komáromvármegye nemes családai, 42. és 156. old.
- ¹⁵⁾ A perirat az Orsz. Lev. helytartótanácsi osztályán, Nobil. 1797. fons 65., pos. 2., 3., 4. alatt.
- ¹⁶⁾ Komárom vármegye 1912. évi október hó 15-én tartott bizottsági közgyűléséből, 658. kgy. 10.634. ai. sz. a. — Eredetije a Kajászószentpéteri László-család levéltárában Budapesten.
- ¹⁷⁾ A bizonyítvány a Kajászószentpéteri László-család levéltárában. Budapesten.
- ¹⁸⁾ L. : Schneider Miklós : Fejér megye nemesi összeírásai (1754., 1809.) 42. old. és Schneider Miklós : Fejér megye nemesi összeírásai (1818—21., 1828.) 59., 118. és 129. old.
- ¹⁹⁾ L. R. Kiss István : „Az utolsó nemesi felkelés”, II. kötet, 139. old. A var-sányi ág insurgensei u. o. a 340. oldalon.

A Kajászószentpéteri László-család kivonatos családfája.

Péter coimpetrans
sz. 1631 (?) Veszprémvarsány,
még él 1662.

Felesége: Torma Erzsébet.

Nemesi birtokot szereztek a győrmegyei Kisbajcson, Bácsán, Száván.

leszármazottai ma is
Veszprémvarsányban élnek.

Ferenc coimpetrans
még él 1662.

Mihály
birtokos Kisbajcson, Bácsán, Száván,
él 1681-ben, már nem él 1696-ban.
Felesége: Kajászószentpéteri Szentpétery
Zsuzsánna.

István
élt 1681-ben.

I. Ádám élt 1683 (?)—1735. (?)
birtokos Kisbajcson, Bácsán, Száván, Szapon,
Aranyoson és Kajászószentpéteren
1-ső felesége: Büki Balogh-családbeli.
2-ik felesége: Körmendy Zsuzsa (1728. II. 2-től).
3-ik felesége: Varga Judit (1731. I. 16-től).

II. Ádám élt 1715 (?)—1781. IX. 17.
birtokos Szapon, Aranyoson és
Kajászószentpéteren
Felesége: Szénássy Judit.

II. Ferenc élt 1729 VI. 1.—1804 XII. 9.
birtokos Kajászószentpéteren (1760-ban
a komárommegyei Csicsón lakott)
Felesége: Hollósi Katalin.

III. Ádám
élt 1760 (?)—1807 IV. 25.
birtokos Aranyoson és Kajászó-
szentpéteren
Felesége: Dobozi Dobozy Sára.

III. Ferenc
élt 1767 XII. 1.—1851 VII. 3.
birtokos Kajászószentpéteren
Felesége: Csapke Éva.

IV. Ádám 1788 I. 23.
1870 VII. 31. birtokos Ksztpéteren, majd Kölesden
Ksztpéteren és Baracs-
kán Felesége: Sándor 1848 VIII. 14. Fel.: Verebi
Juliánna.

I. József birtokos
Ksztpéteren, majd Kölesden
molnár, 1796 IX. 7.
1848 VIII. 14. Fel.: Verebi
Szabó Erzsébet.

Sándor, Gábor, Ferenc (IV),
József, Péter, Antal

leszármazottaik
élnek Baracskán,
Budapesten,
Szekszárdon, stb.

II. József
birtokos Kölesden,
malomtulajdonos
1835 XII. 7.—1927 IX. 9.
Fel.: Starczmann Katalin.

Lajos ügyvéd Szekszárdon,
1848 XII. 8.—1913 V. 18.
1. fel.: Györffy Karolin
2. fel.: Sárközy Vilma
(1880 V. 26-tól)
3. fel.: Ényi Dömötör Etelka
(1894 VIII. 25-től)

II. Lajos,
őrnagy
1882. jan. 1. Fel.: Turcsányi
Margit.

Sándor,
törvzs. elnök
1883. szept. 11.

Vilma,
Turcsányi
Zoltánné
1888. szept.
18.

III. József,
alezredes
1890. ápr. 21. Fel.: Hering
Izabella.

Béla,
orvos
1903. III. 6.

Zoltán,
banktisztv.
1907. VIII. 19.

István,
hadnagy
1913. VI. 15.

Árpád,
joghallgató
1915. I. 6.

Klára,

György,
tanuló
1925. VIII. 16.

Domokos,
tanuló
1930. VI. 22.

Fehérvári Dieballa.

A család a XVIII. század vége felé költözött Magyarországra Olaszországból, a családi hagyomány szerint Ferrarából. A család neve eredetileg „Diabello” volt s még a nemességszerző atyjának neve is így van bejegyezve a halotti anyakönyvben.

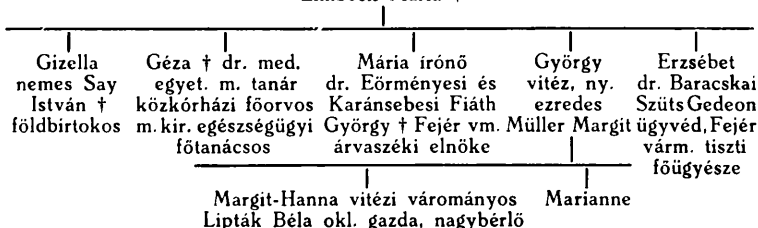
A magyar nemességet és a „Fehérvári” nemesi előnevet az 1837. évben Kaposvárott született Dieballa György okl. gyógy-szerész, Székesfehérvár szab. kir. város tiszteletbeli tanácsnoka, a Székesfehérvári Takarékpénztár alelnöke kapta a közgazdasági téren és Székesfehérvár város fejlesztése terén szerzett érdemei elismeréséül.

A nemességszerzőnek Székesfehérvár város fejlesztése terén szerzett érdemei e város polgármesterének 1907. március 19-én kelt, s Fejér vármegye és Székesfehérvár város főispánjához intézett előterjesztése alapján, röviden a következőkben foglalhatók össze:

Saját költségen végeztetett fúrású műveletek után az ő kezdeményezésére létesült Székesfehérvár vízvezetéke és az ő hathatós támogatásával létesülhetett a villanyvilágítás és csatornázás. A honvéd kerületi parancsnokság és a honvéd laktanya építését s a Kossuth-utca rendezését (a régi laktanya kitelepítése s helyébe a pénzügyigazgatóság és postahivatal építése) az ő buzgólkodása segítette elő s az ő indítványára történt az állatvásártér rendezése is, valamint a Halesz-kertnek Erzsébet ligetté való kiképzése. A város terheinek konvertálása, a törvényhozás által akkor még elő nem irt városi nyugdíjszabályzat megalkotása, a város tulajdonát képező 6000 hold föld 4 holdas kisbérletekben való hasznosbéri értékesítése, mely mind a városnak mind pedig a bérlő kispolgároknak javára vált, az ő nevéhez fűződik. Alapító tagja és bőkezű támogatója volt a város összes jótékony intézményének.

Leszármazás:

Fehérvári Dieballa György 1837—1926.
Limbeck Mária †

Farnosi Keczelí.

Nagy Iván szerint Kolozs vármegye egyik előkelőbb nemes családjá, mely a mohácsi vészt követő török hódoltság elől a Fejér vármegyéhez tartozott Solt szék *Keczel* községéből került Erdélybe, hol 1573-ban a Báthori István fejedelem hadjárataiban szerzett érdemeiért Farnos községben birtokadományokat és a II. Ulászló magyar királytól 1510-ben kapott címeres levél mellé a fejedelemtől is külön címeres levelet szerzett.

Erdélynek a trianoni békeszerződés által történt elszakítása után a férfiágon már csupán két tagból álló családból Keczelí László 1923-ban Székesfehérváron telepedett meg, s a jelenleg 6 éves másik tagja Pál pedig ez időszert Temesváron lakik és *ez hivatott a család további folytatására.*

A család címeres leveleinek leírása a következő: *II. Ulászló* adománya 1510-ből: foszlány nélküli gót paizs udvarán fekvő, koronás arany oroszlán, amely első lábaiban egy lilomot tart. Keczelí Tamás ezen címeres levelet együttesen kapta sógorával Zeremléni János gyulafehérvári préposttal, aki II. Ulászló király udvari kancelláriájának titkára volt. A II. Ulászló király címeradományozó oklevele szerint Keczelí Tamás elkísérte a királyt Prágába és a környezetében volt egész csehországi tartózkodása alatt. A király kíséretében levő magyar katonák összetűztek a prágai helyőrség katonáival 1509. május 20-án. Az összetűzésből valóságos zendülés támadt s a prágaiak valósággal ostrom alá vették a király és a magyar urak lakását.

A címerszerző, úgy látszik, vitézül viselkedett, mert a király Budára való visszatérése után címerrel adományozta meg. Az oklevél kiemeli a címerszerző „bátorsággal és védelemre kész erővel párosult mérsékletét, szelidségét és kegyességét”. (I. Turul 1891. évf. IX. kötet 57. lap.) *Báthori István* adománya 1573-ból: a foszlányos, sisakos paizs udvarában egymással szembe néző két álló oroszlán, első lábaikban karóra huzott turbános török fejet tartanak. Ezen címer körül a család „Az Úr az én világosságom és szabadságom” feliratot használta. (L. Siebmacher Wb. IV. b. 15. tb. 222. T.) A család leszármazása a következő lapokon.

Források: Nagy Iván VI. kötet; Kövály: Erdély nevezetesebb családai; Dési Lázár György halotti prédikációja Keczelí Borbála felett, amely a család leszármazását is tartalmazza; Keczelí László tulajdonában lévő okiratok. Gyulafehérvári káptalan 8. L. R. 119.

Farnosi Keczei-család leszármazása.

I. tábla.

András 1573. Báthori István fejedelem kapitánya
Klobusiczi és Zetényi Klobusiczky Kata.

I. István 1641—1645. Kolozs vm-i főszolgabíró földbirtokos Farnoson és Tötörben Cseri Gáspár Magdolna.		I. Gergely Kolozsvár várának kapitánya Kolozs vm. főszolgabírája.	
		I. Sámuel 1710. földbirtokos Farnoson, Kolozs vm-i főszolgabíró Harinai Mahul Borbála.	
I. Sándor 1757. Far- noson földbirtokos Gyulai Sáfár Éva. br.	Ágnes 1757. Branyicskai Jósika Gábor.	Bora Borosjenői Korda Sándor.	I. Zsigmond 1757. Farnoson föld- birtokos Magyarnagyzsom- bory Sombory Judit.
II. Sándor 1768. Doboka vm. alispánja, Farno- son földbirtokos Magyargyerő- monostori Kabos Krisztina.	Ágnes Gálfalvi Gálfalvy Gergely	Judit Galgói Rác Miklós.	II. István 1771. Kolozs vm. alispánja Sárosmagyar- berkeszi Katona Kata.
		II. Zsigmond földbirtokos Türebén 1789-ben kir. pénztárnok Akosfalvi Szilágyi Rachel.	
		József †	Kata Dráveci Draveczy János.
II. András †	I. György Apaffy fejedelem követe a portán, véghelyi várfőkapitány, Kolozs vm-i főszolgabíró Gorbófön, Egerbe- gyen földbirtokos Páriz Pápai Krisztina	III. István 1675. Apaffyné fejedelem- asszony bejárója, Gorbófön, Egerbe- gyen, Berkeszen földbirtokos Sárosmagyarber- keszi Katona Kata.	I. János földbirtokos Tötörben, Far- noson, Magyar- ujfaluban Váradi Veres Mária.
Bora 1687. Toroczkó- szentgyörgyi br. Toroczkay Péterné.	IV. István 1775. Babucon, Magyar- ujfaluban földbirto- kos, építtette a babuci református templomot 1. Borosjenői Korda Borbála 2. Fogarasi Lészay Sára.	Sára Fogarasi Lészay † Ferenc.	I. Mihály † előtt Árpástón földbirtokos Érszodorai Szodoray Anna.
		Krisztina Magyargyerő- monostori Kabos László.	
II. János (lásd II. táblán)		III. Sándor (lásd II. táblán)	

II. tábla.

II. János
1750—1755-ig Doboka vm. alispánja
Tötörben, Magyarujfaluban földbirtokos
Magyargyerőmonostori Kabos Borbála.

III. Sándor 1757.
Tordai és Nagyenyedi
Salánky Teréz.

András Ördög- kereszturon földbirtokos Nagyvárad br. Inczedy Erzsi	Ágnes Nagyvárad br. Inczedy József.	I. Imre Ördög- kereszturon földbirtokos Mezőkoppándi Fosztó Julianna.	Zsuzsa Osdolai gr. Kun Károly.	Teréz Magyarigeti Fodor Sámuel.
Sára Sárosmagyarber- keszi Katona János kövárvidéki főkapitány.	Bóra Vargyasi Daniel Mihály.	Klára Szentkatolnai Biró Dániel Kolozsvár főkapitánya.	I. Ferenc 1796. Doboka vm. alis- pánja, Korpádon földbirtokos Fülpösi Náprády Mária.	

III. János földbirtokos Tötörben
1. Magyarnagyzsombori Sombory Rózsa
2. Alpestesi Alsó Klára
3. Csikszentmártoni Szabó Klára.

II. Sámuel
földbirtokos Korpádon
Kolozsvári Kolosváry Bóra

Julánna 1.-től Désfalvi Simon Elek.	Karolina 2.-től Farnosi Keczeli István.	Ágnes 2.-től Kisbudaki Rettegi István.	Róza Farnosi Keczeli Imre.
---	---	--	----------------------------------

Károly
földbirtokos Korpádon
1848 49-ben a rögtönítélő
biróság elnöke Doboka
megyében
Marosgezsei Mohay Klára.

Juliánna
Szárzajtai Incze Domokos.

Polixena
Olasztelki Kolumbán
Lőrinc.

Albert
földbirtokos Hidalmáson és
Magyarderzsén
Nagydevecseri és Delőapáti
Somai Judit.

Béla
cs. és kir. tengerész
orvos
† 1919.

III. tábla.

II. György földbirtokos Szilágytőn, Árpástón
Gencsi Gencsy Erzsébet.

V. István 1795.

Belső-Szolnok vm. táblabírája és követe, Kackón, Szilágytőn, Árpástón, Kolozsborsán földbirtokos
1. Dési br. Diószeghy Klára. — 2. Magyarpalatkai Palatkay Mária)

I. László 1.-től † 1835. Kolozsborsán, Gyulán, Árpástón földbirtokos Nagyvárad és Micskei Baranyay Klára.		Eszter 2.-től lakott Szilágytőn, Alsóbalázsfalván Alsóbalázsfalvi Cserényi Sándor.		Mihály 2.-től 1800—1881. 1848/49-ben Belső-Szolnok várm. alispánja, 1867-től örökös főrendiházi tag, Kackón, Boncnyire- sen, Alsókosályban, Kaplyonban földbirtokos Jábródi Jábroczky Zsuzsánna.	
				Erzsébet 1837—1891. 1. Cserneki és tarkói Dessewffy Mihály 2. Farnosi Keczei Sándor.	
Imre 1848/49-ben konvédhuszár kapitány, 1867-től csendőr százados, Kolozsborsán földbirtokos 1. Farnosi Keczei Rozália 2. Rédiger Eszter.	VI. István 1848/49-ben huszár főhadnagy, Kételen földbirtokos 1. Farnosi Keczei Karolina 2. Sárosmagyarberkeszi Mósa Karolina.	III. Ferenc 1822—1902. 1848/49-ben honvéd főhadnagy, 1867-től a buzai járás főszolgabírája, Boncnyiresen, Vizszilvá- son, Árpástón földbirtokos Csikpálfalvi Sebeni Borbála	I. Sándor 1824—1902. 1848/49-ben honvéd had- nagy, Szilágytőn, Kackón, Boncnyiresen, Alsó- kosályban, Kaplyonban, Korpádon földbirtokos Farnosi Keczei Erzsébet.	Mária 1826—1893. Csikmádé- falvi Ferenczy László, lakott Korpádon	Józefa Hattmanns- dorfi Hatfaludy Ferenc.
III. György † 1912. cs. és kir. hadnagy Alsószelestei Szelestey Ida		II. László a szamosujvári járás utolsó magyar főszolgabírája Boncnyiresen, Vizszilváson földbirtokos (Szolnok- Doboka vmegye) Erdély elszakítása után Fejérvár- megye tiszteletbeli főjegyzője — Schiller Ilona.		Eszter 1876—1932.	
Árpád 1897—1933. gépészmérnök Kimmel Anna.	Sándor honvéd tüzérhadnagy 1900—1921. †	Mária			
Pál szül. 1931. (lakik Temesváron.)		Klára — Rétháti Kovacsics Lajosné.			

Tóthváradgyai Kornis.

Eddig a közkézenforgó genealógiai szakmunkák a Tóthváradgyai Kornis-család történetével tüzetesen nem, csak röviden foglalkoztak. Így a családtörténetkutatók előtt leszármazásuk meglehetősen ismeretlen. Ennek a tanulmánynak célja, okleveles adatok felhasználásával pótolni az eddigi szakirodalomnak ezt a hiányát. Nem teljes és még nem minden ez, amit a család multjáról írni lehet, de anyagi lehetőségek szabják meg terjedelmét. Másrészt az állandó kutatómunka mindig hoz újabb és újabb adatokat. Így ez, csak kerete akar lenni egy később megjelenő s a lehetőségek szerint teljes, gazdagon illusztrált, önálló munkának.

A család, *a szájhagyomány szerint*, a XV. és a XVI. században s később, főként Erdélyben nevezetes közéleti szerepet játszott és különféle előnevekkel (Ruszkai, Gönczruszkai, Homoródszentpáli, Szentpáli, Szentmártoni, Szentgyörgyi stb.) élő Kornisokkal egy törzsből ered. Érdekes, hogy ez a felfogás a több, mint száz éve egymástól elszakadt Tóthváradgyai Kornis családágaknál egyformán tartja magát. *Hiteles oklevelekkel azonban még nem igazolható.*

Tóthváradgyai Kornis János kincstartó ¹⁾ és Tóthváradgyai Kornis Mihály, testvérek ²⁾ — bár már előbb is nemesek ¹⁾ s ők és elődeik állandóan nemesi szabadságban éltek ¹⁾, — Bethlen Gábor erdélyi fejedelemtől, Gyulafehérvárott, 1619. febr. 8.-án, régi nemességüket megújító ¹⁾ és címet adományozó oklevelet nyernek ¹⁾, mert a család kezén lévő s Hunyadi Mátyás ³⁾ királytól kapott birtokadományozó ¹⁾ oklevelük Temesvár törökkézrejutása idején ¹⁾, 1552. jul. 26. ⁴⁾ táján, elpusztult ¹⁾. Ebben az oklevélben, az általános szokás szerint, adományosok szülőinek a neve nincsen megmondva. Sőt házastársaik és gyermekeik sincsenek felsorolva, csak a „már született” gyermekeket is említi a szokásos, megfelelő formula. *Az itt szereplő Jánostól, a ma élő nemzedék hitelesen és szakadatlanul leszármaztatható.*

Úgy látszik, a megállapítható ősi birtok Aradmegyében, Tóthváradgyán volt, melyről a család 1619.-es renováció előtt élő egyes tagjai, a Kornis-név nélkül, csak Tóthváradgyaiaknak

nevezték magukat. Kitűnik ez a gyulafehérvári káptalannak 1755. jan. 20.-án kelt és a család tagjai részére kiadott bizonyosságleveléből ⁵⁾, melyben olvasható, hogy az 1619.-ben nemességmegújításban részesült egyik testvér, Tóthváradgyai Kornis János, nővérétől Tóthváradgyai Griseldistől (Kornis név nélkül) az erdélyi Fehér megyében, Borbándon, házat örököl a „hozzátartozandókkal” ⁵⁾.

A gyulafehérvári káptalan protokollumai két helyen ^{6), 7)} is emlitenek Tóthváradgyai Griseldist; mindkétszer, mint Tóthváradgyai Mátyás leányát, de egyik esetben ⁶⁾, mint Borbély István hitvestársát és Tóthváradgyai Izsák nőtestvérét, másutt ⁷⁾, mint Hári Kún Miklós feleségét. A személyazonosság ezek egyike és Kornis János nővére között azonban tisztázható még nem volt; így teljes bizonyossággal nem állítható, hogy Kornis János és Mihály Tóthváradgyai Mátyás gyermekei lettek volna. Azonban nagyon valószínű, hogy az abban az időben élő Tóthváradgyaiakkal rokonságban állottak. Emellett szól még, hogy részben ezek is azon a vidéken, a Borbándtól 5 km.-re fekvő Gyulafehérvárott tűnnek fel. ^{6), 8)}

Tóthváradgya Aradmegyében, a Maros jobb partján, a „Nagy-patak torkolatánál” ⁹⁾ feküdt. A mai Tótvárad, a román megszállás alatt: Totvaradia. Neve arra mutat, hogy „valaha tótok laktak” ¹⁰⁾, „akik” — „hihető” — „még a dáciai géták és gepidák ivadékai voltak” ¹¹⁾, mert itt abban az időben ilyenféle nemzetiségűek nem laktak ¹²⁾. A XV. század elején, még királyi falú ¹³⁾, majd népes magyar mezőváros ¹⁴⁾ és „egy tekintélyes uradalom feje” ¹⁵⁾, melyhez 46 falú tartozott ¹⁶⁾. A Tóthváradgyai Kornis-családban élő *szájhagyomány* szerint a család ősei a tóthváradgyai uradalmat a hozzátartozó, környező falvakkal együtt bírták és abból a török üzte ki őket. Ennek azonban ma okleveles nyoma nincs. 1427.-ben, Mikolay Mihály hűtlensége után Váradja királyi falút Zsigmond király Garay Jánosnak, a nádor testvérének, és feleségének, Hedvig massoviai hercegnőnek adja. ¹⁷⁾ Garay Jób 1479.-ben eladja Bánffy Miklósnak és Jakabnak, mit Mátyás király 1483.-ban megerősít ¹⁸⁾. A várat a Garayak építtethették, mert Zsigmond király 1427. évi, fentírt oklevele ezt még külön nem említi. ¹⁹⁾ Mindezek szerint, ha a szájhagyományt feltételül elfogadnánk, akkor a Tóthváradgyai Kornisok a Bánffy nemzetségből ágaznának ki. A címerek különbözősége azonban erre nem mutat. Tóthvárad-

gyát 1510. márc. 22.-én, mint Solymoshoz tartozó várat, Corvin János többi uradalmaival együtt, György brandenburgi örgróf kapta ²⁰⁾. Istvánffy szerint ²¹⁾ „míg virágjában volt, sok nemes familiáknak adott lakhelyet,” kik szabad telkekkel, házakkal és részbirtokokkal birtak, „mint ezt több, odavaló birtokos nemzetségeknek, az erdélyi káptalanban máig is fennlévő kivált-ságos levelei bizonyítják” ²²⁾. „(Tót-Váradgyai Thar familia kivált-ságlevele Izabella királynétól 1549.-ből.)” ²³⁾ *Igy inkább feltételezhető, hogy az abban az időben már kiterjedt Kornis-nemzetség egy tagja szerzett részbirtokot Tóthváradgyán, s lett elindítója a Tóthváradgyai Kornis-családnak.* Az elmondottak alapján kétségtelen, hogy a tóthváradgyai birtoklás révén, több család is felvehette a Tóthváradgyai nevet.

Tóthváradgya „kicsiny, de fekvésénél fogva erős vára” ²⁴⁾, a török-terjeszkedés idején végvár, 1551.-ben elesett ²⁵⁾. Lakó-sainak menekülniök kellett. A Tóthváradgyai Kornisok elődei, úgy látszik ¹⁾, Temesvárra ¹⁾, talán biztosabb védelmet ígérő, nagyobb várba mentek ¹⁾; de rövid idő múlva ⁴⁾, ez is törökuralom alá került. 1590.-ig nem hallunk róluk; amikor is szerepel már Tóthváradgyai Kornis János, Karánsebesi ²⁶⁾ Vaida Miklós leányának, Borbálának a férje ²⁷⁾. Kétségtelen ²⁸⁾, hogy ő az, aki testvérével Bethlen Gábor erdélyi fejedelemtől renovációt kap és akitől a ma élő nemzedék leszármazása meg-szakítás nélkül lehozható.

Tóthváradgyát 1595.-ben ²⁹⁾ Báthory Zsigmond visszafog-lalja ³⁰⁾, de Bethlen Gábor, előzetes megállapodás alapján ³¹⁾, mindjárt uralkodása kezdetén, 1614.-ben ³²⁾, a többi, környező várral (Solymos, Lippa stb.) együtt ³³⁾, ismét átadja a törökök-nek ³⁴⁾. 1693.-ig maradt újból törökkézen ³⁵⁾, amely idő alatt teljesen elpusztult és elnéptelenedett. 1700.-ban ³⁶⁾ még a tóth-váradgyai járás (districtus) székhelye ³⁷⁾. Ez a járás (districtus), az adószedők jelentése szerint ³⁸⁾, a leglakottabb járás (dis-trictus) az egész megyében ³⁹⁾, mégis, mindössze csak 20 por-tája (háza) van ⁴⁰⁾. A marosmenti határőrvidékhez tartozik ⁴¹⁾, — körülbelül a felsőmarosi határőrző ezred területén ⁴²⁾, — amely határőrvidéket az 1741. évi 18. törvénycikk szüntetett meg ⁴³⁾. A törökök végleges kiverése után egészen más családok birják, mint a törökuralom előtt. Régi birtokosainak a le-származói, úgy látszik, nem voltak abban a szerencsés helyzet-ben, hogy birtokjogukat a Neoaquistica Commissio előtt hiteles

okmányokkal, vagy pénzzel támogatni tudták volna. Hiszen ismeretes ¹⁾, például, hogy a zavaros időkben, a Tóthváradgyai Kornisok birtokadományozó oklevele is elpusztult. A törökker után az egész megyében csak három birtokos család van: a Modenai herceg, báró Jósika és Edlspacher Zsigmond. ⁴⁴⁾ Ekkor Tóthváradgya kincstári birtok ³⁵⁾.

Anyakönyv Tóthváradgya lakóairól, csak 1784. óta van Soborsinban, mert az Egyház anyakönyvei és „minden más írásai” a Hóra-Kloska lázadás idején elégték ⁴⁵⁾.

Márki szerint, Kornis János, Vaida Borbála férje, 1619.-ben — tehát, úgy látszik, a Bethlen Gáborral jóviszonyban élő törökök alatt — birtokos volt Tóthváradgyán (?) ⁴⁶⁾. A Habsburg-uralom idején azonban nem tudunk a Tóthváradgyai Kornisok Tóthváradgyán való birtoklásáról. Bár Cajetan Pizzighelli azt állítja ⁴⁷⁾, hogy Kornis György, — aki a Károlyi huszárezredben, 1749. szept. 22.-én, Hódossy századában, Nagyváradon, zászlótartó, — 30 éves, nős és katolikus, *Tóthvargán (ilyen nincsen, tehát valószínűen Tóthváradgyán) született.*

Ami a Kornis-családnév keletkezését illeti, meg kell jegyez-nem, hogy a Kornisokat egyesek francia, mások orosz eredetűeknek gondolták ⁴⁸⁾, de a későbbi szakirodalom ⁴⁹⁾ igazoltnak véli magyar származásukat, amennyiben Isypi Péter az abaújmegyei Ruszkát Debrő István notáztatása után Thobayd Bertalan, Antal és Kornis testvérekre hagyja, mit Zsigmond király 1403. nov. 5.-én, Fejérvárott kelt adománylevelében meg is erősít. ⁵⁰⁾ Ennek a Thobayd (Tabajdi) Kornisnak utódai vették volna fel a Kornis vezetéknévét. ⁵¹⁾ Dr. Vass Miklósnak kételyei vannak a Kornisok innen való származtatása iránt ⁵²⁾; de döntő bizonyíték hiányában, *feltételként*, elfogadja az erdélyi Homoródszentpáli Kornisok Thobayd Kornistól való származtatását ⁵³⁾. Mikola szerint ⁵⁴⁾ a Kornis-család, 1393. táján Magyarországon, Gönczruszkán támad. Némelyek a Szentpáli Kornisokat egy Tivatulus nevű embertől származtatják és összekelylecsaládnak mondják, akik Homoródszentmártonból költöztek volna Homoródszentpálra. ⁵⁵⁾ Melléthei Barna Mihály ⁵⁶⁾, hivatkozva Fejér György Codex Diplomaticus-ára ⁵⁷⁾, azt állítja, hogy a Kornis-név Petrus de Váradgya erdélyi vajdától, 1395.-ből származott. Fejér Codex Diplomaticus-ában, a jelzett helyen ⁵⁷⁾, valóban szerepel akkor egy Váradgyai vajda fia Péter, de Barna nem mondja meg, mire alapítja azt az állítását, hogy ez a Péter vette

volna fel a Kornis-nevet, mert az említett helyen ⁵⁷⁾ közölt oklevél erre magyarázatot nem ad.

Ezek szerint az ismertebb genealógiai munkák a Kornis-nevet, mint családi-, vagyis vezetéknévet 1393.—1403.-nál régebbi időből nem ismerik. Reiszig Ede dr., A Jeruzsálemi Szent János-Lovagrend Magyarországon című munkájában, ⁵⁸⁾ azonban már 1347.-ből említi Kornis János hitehagyott pálos-szerzetest, akinek ekkor Miklós horvát bán átadja a Körös vármegyében fekvő, s Lászlófi Péter convent-főnöktől, erőszakkal elvett glogovnicai (Glogonza, Glogonca, vagy Glogovnica) és nováki lovagházakhoz tartozó birtokok kezelését. ⁵⁹⁾

Tehát a Kornis-család, illetőleg a Kornis családnév eredete még ma is tisztázatlan.

Barna Mihály ⁵⁶⁾ a „nemes” Kornisokat Homoródszentpáli Kornis Mihálytól és feleségétől, Erdélyi Sárától leszármazóknak gondolja és azt állítja, hogy ez a Mihály volt az első, aki felvette a Tóthváradgyai nevet. Vass Miklós dr. adatai ⁶⁰⁾ azonban majdnem kizárttá teszik, hogy ettől a Homoródszentpáli Kornis Mihálytól és harmadik feleségétől, Erdélyi Sárától származnának a Tóthváradgyai Kornisok. Ugyanis szerinte Homoródszentpáli Kornis Mihály, korának egyik leggazdagabb embere ⁶¹⁾ Erdélyben, 1582. márc. 31.-én halt meg; és hatalmas vagyonán 1582. ápr. 3.-án özvegye, Erdélyi Sára és *testvére*, Kornis Farkas (*tehát egy leszármazója sem*) osztoztak. ⁶²⁾ Ha halála idején gyermeke, vagy élő leszármazottja lett volna, akkor nagykiterjedésű birtokain ezek, vagy ezek is, osztoztak volna. Egyébként, amint Vass Miklós mondja ⁶³⁾, gyermekei nem voltak, vagy, ha voltak is, azok kiskorukban elhalhattak. Valószínűbb, hogy Barnával szemben neki van igaza, mert *okleveles* forrásaira hivatkozik. ⁶⁴⁾

A Kornis-név, Tóthváradgyai előnévvel, először 1590.-ből ismeretes; Kornis Jánosnak, Vaida Borbála férjének nevéként. Ő és testvére, Mihály az első, akik a Tóthváradgyaiak közül — talán, mintegy utalással régi származásukra, újra — állandóan használják a Kornis-nevet. Ezen a néven kapnak renovációt és címert ¹⁾ s lesznek egy új, kiterjedt családnak a megalapítói. Leszármazóikat a mellékelt, nemzedékrendi-tábla tünteti fel, amelyen, a lehetőség szerint, az egyes családtagok életrajzi adatait is közöltem.

Még kell még említenem, hogy Márki szerint ⁶⁵⁾ nem

János fivére, hanem fia az a Mihály, aki, Bethlen Gábor unoka-öccseivel, külföldi egyetemeken tanul. De, mivel Jánosnak egy oklevélben sem szerepel Mihály nevű fia s az máshonnan nem ismeretes, azt hiszem, hogy az öccse, Mihály lesz az, bár közöttük nagy korkülönbség látszik.

A renovációt szerző két testvér, János és Mihály, Kálvin hitén lévők. Mihály biztosan az ⁶⁶⁾; s János is valószínűen, mert az erős-protestáns Bethlen Gábor udvarában teljesít szolgálatot. Hogy mikor, melyik családtaggal és milyen körülményeknek a hatására tértek vissza a római katolikus egyházba, nem tudjuk. De János unokájának (György nevű fia fiának), Mihálynak és feleségének, Düll Borbálának legidősebb gyermeke, Gábor, 1710. szept. 1.-én, Egerben, már mint róm. kat. született. Atyja, talán (?) II. Rákóczi Ferencsel jöhetett ki Erdélyből s Magyarországon ismerhette meg (?) és vehette feleségül (?) Düll Borbálát, Düll Mihály, nógrádmegyei alispán és felesége, Rétey (Réthey) Mária leányát. Többi gyermekeik is mind róm. katolikusok. Sőt János másik unokájának (György nevű fia idősebb fiának), Péternek gyermekei is római katolikus vallásuk azután az egész család, mindig római katolikus. ⁶⁷⁾

Amint a táblázatból látható, a családot, mai ismereteink szerint, Mihály és Düll Borbála leszármazói viszik tovább. Gyermekeik, 1744. dec. 21.-én, Kassán, egy választott bíróság előtt osztoznak ⁶⁸⁾, s három fia a család három ágának megalapítójává válik.

Erdélyi ág-nak nevezhetnénk Gábor leszármazóit, mert neki jut az „erdélyi jöszág”. ⁶⁸⁾ Ő visszamegy Borbándra, Erdélybe s utódai is ottan éltek. Leszármazói kevésbé ismeretesek. Borbándi birtoklásuk a múlt század első felében megszűnik s „meglehetős nagy” ⁶⁹⁾ birtokaik a Vadady-család kezére mennek át. ⁶⁹⁾ Ez a Gábor jár el, mint legidősebb fitestvér, 1754./55.-ben a gyulafehérvári káptalan, hiteles hely előtt, nemességigazolásuk ügyében ⁵⁾, s valószínűen ekkor kerül tőle a Bethlen-féle, eredeti armalis a gyulafehérvári káptalan levéltárába s ennek felszállításakor azután, Budapestre az Országos Levéltárba.

A *Tiszavidéki ág*-at Mihály és Nebest Anna leszármazói alkotják. Neki jutott „a kálosai fekvő jöszág mindennemű appertinentiaival és a baraczaiai adósságaikkal” ⁷⁰⁾ együtt”, továbbá Szakmáry Ádámnál lévő tőke és három esztendei kamata. ⁶⁸⁾ Felesége révén is nagy vagyonhoz jutnak, mert anyósa, Lipóczi

Keczer Zsuzsanna után, örökösök a Felsővadászi Rákócziaktól szerzett, Keczer János-féle birtokokban. ⁷¹⁾ Ez a Mihály veszi meg testvérének, Györgynek fiától, Sándortól a szabolcsmegyei Nagyhalászt ⁷²⁾. Abaújmegyében, a feleségeörökölte Kenyhecen laktak. Kenyheci házuk ma is egyik fiuknak, Istvánnak, nőági leszármazottja ⁷³⁾ birtokában van. Élő gyermekeik és elhalt fiuknak, Antalnak fia, Imre, 1791. okt. 12.-én, Kenyhecen osztoznak Abaúj-, Gömör-, Zemplén- és Szabolcsmegyében fekvő birtokaikon és a gróf Csáky-családnál lévő, 4000 r. forintot tevő követelésen.

A Tiszavidéki ág a „Buji” előnevet is használja, mit Kornis Jánosnak, ifj. Mihály és Vékony Anna fiának, a Bujt megszerző ⁷⁴⁾ egyik testvérnek, 1846. febr. 28.-án, Kassán kelt aláírásán ⁷⁵⁾ láttam először.

Dunántúli ág-at képezik György és Nebest Teréz utódai. Hitvestársa és fivérének, Mihálynak neje, féltestvérek (egy apától valók) voltak. Neki jut „a rozsnyói kőház”, melyet abban az időben 1800 magyar forintra értékelték s ezenkívül még készpénz ⁶⁸⁾. De felesége is tetemes vagyon örököse, amennyiben édesanyja, Bozetzky Magdolna bárónő révén, az 1662.-ben férfi ágon kihalt, Rátoldnembeli, hatalmas és igen gazdag ⁷⁶⁾ Pakosi Paksy-család leszármazója volt ⁷⁷⁾. Férje, Kornis György, szomorú emléket hagyott maga után, mert a saját és felesége majdnem összes birtokait elidegenítette ⁷⁸⁾. Tokajban is lakott. Fia, Sándor, a nagy műpártoló és Eger legszebb műalkotásait építtető püspök, Esterházy Károly gróf idejében, Egerben kispap; de nem szenteltette fel magát, kilépett s 1771. jan. 22.-én az egeri káptalan előtt ellene mondott összes anyai birtokai elzálogosításának ⁷⁹⁾. Ügyvédi diplomát szerzett és birtokai visszaváltása iránt pert indított, mit meg is nyert s 6210 holdat visszaváltott ⁸⁰⁾, mely legnagyobb részben a Paksyak dunamelléki birtokai („Bona Danubiana”) voltak. ⁸³⁾ Gyermekei Pakson, 1815. jan. 6.-án kelt osztálylevélben osztoznak; birtokaikat a táblán nevük mellett feltüntettem.

György és második felesége leszármazói legnagyobbbrészt ismeretlenek.

A két ág-alapító, Mihály és György részére Abaúj vármegye, 1755. márc. 12.-i közgyűléséből ad bizonyáglevelet, a gyulafehérvári káptalan 1755. jan. 20.-án kelt testimonialisa alapján.

Címerüket a család tagjai különböző változatokban használták. Az 1619.-ben bemutatott és kért címer ¹⁾ a következő volt: Tojásdad alakú, veres színű, katonai pajzs, melynek mezőjén teljes, páncélos fegyverzetbe öltözött, nyitott sisakú egész ember látható; jobb kezében hegyével felfelé álló lándzsát, bal kezében íjjat és egy nyilat tart. Lábához háromszögű, egyenes pajzs van letéve.

Bethlen Gábor, tekintve az ő régi és mindenki által Kornisnéven ismert ¹⁾ családjukat, ezt bővíti és a következőképpen adományozza ¹⁾: Tojásdad alakú, veres színű, katonai pajzsban nyitott sisakú, páncélos vitéz jobb kezében arany nyelvű lándzsán egyszarvúnak levágott, vérző, ezüstsínű fejét, bal kezében aranyszínű íjjat és egy aranyszínű nyilat tart. Lábához háromszögű, vörös színű, arany szélű, egyenes pajzs van letéve. A pajzs feletti, ezüst színű rostélysisak arany koronájából ismét az egyszarvúnak lándzsa hegyére tűzött, vérző, ezüstsínű feje emelkedik ki. Takarók: jobbról vörös-kék, balról arany-ezüst.

Később leginkább ugyanezt a címet használták csücsköstalpú, kék pajzsban, a lábhoz tett, háromszögű kis pajzs nélkül; a lándzsa hegyére tűzött egyszarvúfej helyett növekvő, ágaskodó egyszarvú sisakdisszel, jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös takaróval.

Kornis Sándor, György és Nebest Teréz fia többször pecsétel ugyanilyen, de sisakdisz nélküli címerrel.

A Tiszavidéki ág is vagy ezt, vagy ezt a sárkányrend jelvényével, a pajzsalakot körülfogó, farkát szájában tartó kígyóval használja.

A Pazonyi Elek- és Hedry-ösfán ⁸¹⁾, az Országos Levéltár táblai osztályán őrzött pecsétek alapján ⁸²⁾ ugyanez a címer igazoltatott, de mégis azzal a változtatással, hogy nem páncélba öltözött, hanem vörös ruhás, sárga csizmás, szörkucsmás, kardos vitéz tartja a lándzsát és íjjat a nyíllal.

Tóthváradgyai Kornis Károly.

Jegyzetek.

¹⁾ *Olt. Gyfvári. Kpt. Cent. K. K. No. 75.* Bethlen Gábor 1619. febr. 8.-án, Gyulafehérvárott kelt, régi nemességet megújító és címet adományozó oklevelének kutyabőrre írt és festett címerrel ellátott eredetije. A címer a bal felső sarokban, zöld koszorúba foglalt, feketével díszített rózsaszínű háttérre van festve. Gyakorlott kezű festő, izléseken kiállított munkájának látszik az egész oklevél. Hosszú selyemzsinóron függ rajta Bethlen

A Tóthváradgyai Kornis-család régi nemességének megújításakor, 1619. febr. 8-án, Bethlen Gábertől, Gyulafehérvárott nyert címere.

viaszba nyomott pecsétje. Szövege a következő: Nos Gabriel Bethlen, Dei gratia Transsylvaniae Princeps partium Regni Hungariae Dominus et Siculorum Comes Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis. Quod cum excelsa Principum consveverit dignitas inter coetera suorum operum gesta, hanc curam habere praecipuam ad idque omne suum studium crebra animi intentione convertere, ut suorum subditorum conditione et statu pensatis unum quemque iuxta labores emeritos, quo magis eorum sublimaretur principatus fastigium, ac subditorum quoque animi ad obsequia fideliter obeunda erecti magis ac magis inflammarentur, ad altiores nobilitatis gradus foelitionesque proveherent successus Serenissimus atque gloriosissimus quoque quondam Mathias Hungariae Rex tali clementia erga maiores fidelium syncere nobis dilectorum *Joannis Kornis, Michaelisque similiter Kornis* argentearum patinarum nostrarum Curatoris de *Tóthváradgia*, ductus, ob praeclaras inimi dotes, laudabilesque et merito praemijs afficiendas ipsorum virtutes non solum nobilitari praerogativa, sed et iuribus possessionariis ipsos cohonestandos amplificandosque duxerat, in quo traductae virtutis maiorum monumento licet ad hodiernum diem hi quoque fideles nostri vitam honestissimam omnibusque acceptabilem et a plebeis hominibus prorsus separatam egerint; Tamen statu Hungariae in summo foelicitatis culmine ruere coepto, ac inter alia irreparabilia nunquamque satis deploranda damna eiusdem, *Theömeösvarino* etiam in potestate m immanissimi nominis Christiani hostis Turcae redacto, literae quoque horum Armales ea tempestate interciderunt, quarum renovatione ad nostra silentio praetereuntes tempora nostrum de hac re suppliciter exoraverunt principalis numificentiae favorem. Attentis igitur et consideratis tum nobilis ipsorum prosapiae et de regno nostro semper optime meritae conditione, cum praeclara et intemerata fide gratissimisque horum servitijs nobis, et huic regno nostro Transsylvaniae cum omni fidelitatis constantia et indefesso animo exhibitatis et impensis ac in futurum quoque exhibendis et impendendis. Eosdem *Joannem et Michaëlem Kornis*, de potestatis nostrae plenitudine denuo et ex novo, in numerum verorum et indubitatorum huius regni nostri Transsylvaniae, et partium Hungariae eidem annexarum nobilium annumerandos aggregandos cooptandos et adscribendos duximus. Prout annumeramus aggregamus cooptamus et adscribimus. Decernentes expresse, ut a modo deinceps, successivis semper temporibus iidem *Joannes et Michaël Kornis* ipsorumque haeredes et posteritates, utriusque sexus universi, iam nati, ac in futurum etiam Dei benignitate nascituri pro veris et indubitatis nobilibus habeantur et reputentur. In signum autem huiusmodi verae ac perfectae nobilitatis eorum haec arma sive nobilitatis insignia, uti ex fide digna relatione intelligimus ipsorum gentilitia scutum videlicet militare ovatae figurae rubei coloris, in cuius campo sive area, Homo integer armis totus indutus, dextra lanceam cuspidem sursum versa tenere ad pedes vero hominis clypeus erectus triangularis depositus in sinistra autem manuum Arcum et unum telum comprehendisse visitur: Quibus armis habita ratione antiquae ipsorum familiae cui vulgo *Kornis* cognomen impositum esse perhibetur. Nos etiam hoc superaddere voluimus, ut deinceps in lancea caput Monocerotis recens amputatum affixum esse conspiciatur: supra scutum galea militaris aperta est posita, quam contegit diadema regium gemmis atque unionibus apprime ornatum ex quo iterum Caput Monocerotis cuspidi lanceae

affixum exurgere conspicitur ex cono autem galeae teniae sive lemnisci, hinc rubei et coerulei, illinc vero aurei et argentei coloris defluentes utrasque oras seu margines ipsius scuti pulcherrime ambiunt et exornant, prout haec omnia in capite sive principio praesentium literarum nostrarum docta manu et arte pictoris clarius expressa et depicta esse cernuntur. Animo deliberato et ex certa scientia liberalitateque nostra praefatis *Joanni* atque *Michaeli Kornis* ipsorumque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis gratiose dedimus donavimus et contulimus annuentes et concedentes, ut ipsi praescripta arma sive nobilitatis insignia, more aliorum verorum et insignitorum nobilium, armis utentium, ubique in praeliis, hastitudiis, torneamentis, duellis, monomachiis, et aliis quibusvis exercitiis militaribus nec non nobilitaribus, item: sigillis vexillis cortinis, velis, aulaeis, annulis, clypeis, tentoriis, domibus, sepulchris, et generaliter quarumlibet rerum et expeditionum generibus, sub merae ac sinceræ nobilitatis titulo, quo eos ab universis et singulis cuiuscunque status, ordinis, honoris, conditionis, dignitatis et praeeminentiae homines existant, insignitos teneri et nominari volumus, ferre et gestare, omnibusque et singulis iis honoribus, gratiis, privilegiis, libertatibus, immunitatibus indultis et praerogativis, quibus cateri veri nati et indubitati nobiles ac militares praedicti regni nostri Transsylvaniae et partium regni Hungariae eidem annexarum homines, quomodocunque de iure et ab antiqua consuetudine utuntur fruuntur et gaudent, perpetuo uti, frui, et gaudere possint et valeant. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, praesentes literas nostras pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas. Memoratis *Joanni* ac *Michaeli Kornis* ipsorumque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis gratiose dandas duximus et concedendas.

Datum in civitate nostra Alba Julia die octava mensis Februarii Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Decimo Nono. Gabriel Bethlen.

2) A gyfvári. kpt. 1755. jan. 20.-án kelt testimonialisa szövegében olvasható „fratres alias uterini” szavak értelmét Bárczay Oszkár: Heraldika kézikönyve c. munkájának műsótára szerint „féltestvérek”-nek fordítottam. Így fordítva találtam ezt az említett okmány egy ötven év előtti magyar fordításában is. Erre alapítottam a leszármazási táblán azt az állítást, hogy János és Mihály atyja kétszer nősült. Ezt következtettem a János és Mihály közt látszó nagyobb korkülönbségből is. (János 1590.-ben már nős, míg Mihály csak 1619.-ben tanul külföldi egyetemeken.) Ezt itt azonban Párizs Pápai: Dictionaryum Latino-Hungaricum alapján kiigazítom s fenti szavak értelmét: „testvérek, azaz egy méhből valók” magyar szavakkal adom vissza.

3) Az oklevél csak hajdan („quondam”) dicsőségesen uralkodó Mátyás királyt említ. Ez nem lehetett a Habsburg házból származó II. Mátyás, csak I. azaz Hunyadi Mátyás; mert: a) II. Mátyás csak 1619. márc. 20.-án halt meg (Lásd: Szentpéteri Imre: Oklevéltani Naptár. 29. oldal) s az oklevél febr. 8.-án kelt. b) Az esetleg II. Mátyás király adta birtokadományozó okmány nem pusztulhatott el Temesvár törökkézejtutása idején, amennyiben — mint ismeretes — II. Mátyás későbbben, 1608.—1619. uralkodott, Temesvár pedig 1552. júl. 26.-án esett el. c) Tóthváradgya, hol a birtokadományozás minden valószínűség szerint történt, II. Mátyás uralkodása idején, sohasem tartozott a Habsburg uralkodó területéhez.

- 4) Temesvár eleste : 1552. jul. 26. Lásd Turul 1918.—1921. évfolyam, XXXVI. kötet 23. oldal.
- 5) Hiteles másolata családi irataim között.
- 6) Olt. Gyfvári. kpt. Prot. 2.—18. 1602. év. (Házvétel *Gyulafehérvárott*.)
- 7) Olt. Gyfvári. kpt. Prot. 7.—107. 1633. év.
- 8) Márki : Aradmegye története. II. rész 223. old. Tóthváradgyai Márton fejedelmi ajtónállónak Rákóczi Zsigmond 1607. máj. 18.án, *Gyulafehérvárott*, egész házhelyet ad. Gyfvári. IV. L. R. 46. b.
- 9) U. o. I. rész 123. old.
- 10) Fábián Gábor : Aradvármegye leirása. I. kötet (1835.) 147. old. 47. §.
- 11) Ugyanott.
- 12) U. o.
- 13) Márki : Aradmegye története I. rész 123. old. és I. rész 185. old.
- 14) Fábián Gábor : Aradvármegye leirása I. köt. 147. old. 47. §. Továbbá Márki : Aradmegye története I. rész 185. old. és II. rész, 156. old.
- 15) Márki : Aradmegye története. I. rész 185. old.
- 16) U. o.
- 17) U. o. I. rész, 123. old. (Dl. 11939.)
- 18) U. o. (Dl. 18199, (1479.) és Dl. 18198. (1483.)
- 19) U. o. I. rész 123. old.
- 20) U. o. (Müncheni kir. levélt. Hunyadi iratok, Fasc. XXXVI. No. 274.)
- 21) Fábián Gábor : Aradvármegye leirása I. köt. 147. old. 47. §. Istvánffy : Hist. 29. könyv.
- 22) U. o.
- 23) Fábián Gábor : Aradvármegye leirása I. köt. 147. old. jegyzetben F.) alatt.
- 24) U. o. I. köt. 68. old. 17. §.
- 25) Márki : Aradmegye története. II. rész 156. old. Fábián Gábor : Aradvármegye leirása I. köt. 68. old. 17. §.
- 26) Olt. Gyfvári. kpt. Prot. 7.—139. 1636. év és Gyfvári. kpt. Prot. 10.—106. 1640. év. Karánsebesi előnévvel említi.
- 27) Pesty : Szörényi bánság és Szörény vármegye története I. köt. 476. old. Nagymedgyesi előnévvel írja.
- 28) Mert a gyulafehérvári káptalan 1755. jan. 20.-án kelt testimonialisa elmondja, hogy 1619.-ben renovációt szerző egyik testvér, János Czienát megszerezte s ebbe a birtokba beiktatták. Az Olt. Gyfvári. kpt. Prot. 6.—165. 1619. év pedig a Szörénymegyében fekvő Czienna birtokra donáció Tóthváradgyai Kornis János váradi harmincados, Vaida Bora férje részére.
- 29) Márki : Aradmegye története. II. rész. 156. old. Fábián Gábor : Arad vármegye leirása, I. köt. 68. old. 17. §.
- 30) Fábián Gábor : Arad vármegye leirása, I. köt. 68. old. 17. §.
- 31) U. o. I. köt. 64. old.
- 32) Márki : Aradmegye története, II. rész, 156. old. Fábián Gábor : Arad vármegye leirása I. köt. 83. oldal.
- 33) Fábián Gábor : Arad vármegye leirása, I. köt. 68. old. 17. §. és 83. old.
- 34) U. o. I. köt. 68. old. 17. §.
- 35) Márki : Aradmegye története, II. rész, 156. old.
- 36) U. o.

- 37) U. o.
- 38) Fábíán Gábor : Arad vármegye leírása, I. köt. 44. old.
- 39) U. o.
- 40) U. o.
- 41) U. o. I. köt. 47. old.
- 42) U. o.
- 43) U. o.
- 44) Fábíán Gábor : Arad vármegye leírása. I. köt. 19. old.
- 45) Sz. Papp Károly soborsini plébános Soborsinban. 1929. jun. 25.-én kelt levele. (Írtaim közt.)
- 46) Márki : Aradmegye története II. 199. old.
- 47) Cajetan Pizzighelli : Geschichte des k. u. k. Husaren-Regimentes Wilhelm II. König von Württemberg Nro. 6. 1734.—1896. Seidl und Sohn. Wien. Graben 13. 1897. És Jambrekovich László dr. min. tanácsos, a gróf Károlyi nemzetség levéltára felügyelője Budapesten 1928. aug. 24.-én 52/1927. sz. alatt kelt levele. (Írtaim közt.)
- 48) Kövári László : Erdély nevezetesebb családai (Kolozsvár, 1854.) 159. old. szerint Engel francia eredetűeknek mondja őket.
- Nagy Iván : Magyarország családai címerekkel és nemzedékrendi táblákkal. VI. köt. (Pest, 1860.) 357. old. jegyzetben (3) alatt.
- Turul 1909. évi folyam, XXVII. köt. 17.—27. dr. Vass Miklós : A Homoródszentpáli Kornis-család.
- 49) Kövári U. o.
- Nagy Iván : U. o. és jegyzetben (4.) alatt.
- 50) U. o.
- 51) U. o.
- 52) Dr. Vass Miklós : A Homoródszentpáli Kornis-család. Turul, 1909. évi folyam, XXVII. köt. 17—27. old.
- 53) U. o.
- 54) Mikola László : Historia genealogico—Transilvanica. 1732. 8. old.
- 55) Dr. Vass Miklós. Turul XXVII. köt. 18. old. jegyzetben.
- Orbán Balázs : Székelyföld. I. köt. 166. old.
- 56) Melléthei Barna Mihály m. k. kincstári főügyész genealógiai kéziratgyűjteménye : Genealogia Familiarum Nobilium Hungariae. (Kende S. könyv- és műkereskedése. Bécs, IV. Heumühlegasse 3.) Csak Kornis Ferenc (Ágoston és Dálnoki Teleky Karolina fia) kijegyzéseiből ismerem.
- 57) Fejér : Cod. Dipl. Tom. X., Vol. II. pag. 321.
- 58) Dr. Reiszig Ede : A Jeruzsálemi Szent János-Lovagrend Magyarországon. II. rész, 64—65. old. Reiszig Budapesten, 1928. jul. 11.-én kelt levele (írtaim közt) szerint ezt az adatát : Kukuljević Iván : Priorat Vranski című munkájából vette.
- 59) U. o. 65. old.
- 60) Dr. Vass Miklós. Turul XXVII. köt. 22. old.
- 61) U. o.
- 62) U. o.
- 63) U. o. 24. old.
- 64) „Nemzeti Múzeum. Rhédey levéltár 1582. évi fasciculus" (U. o. 22. old.)

⁶⁵⁾ Márki : Aradmegye története, II. 199. old.

⁶⁶⁾ Bethlen Gábor utasítása Kornis Mihály nevelő-udvarmester részére, unokaöccse Bethlen Péter gróf németországi utazása alkalmából. „Instructio pro Germanica expeditione Michaeli Kornis ab illustrissimo domino domino Gabriele Bethlen Dei gratia principe Transylvaniae etc. praescripta, 12. Martii 1625. Varadini.” „Hogy specialiter papista városban mesterek hire és akarata nélkül templomokat, collegiomokat temerario ne látogasson, paterekkel insidiose és titkon ne tractáljon, ne is jelengesse kikkel jár és micsoda vallású emberekkel.” (Lásd. Dr. Lukinich Imre : Nagyenyedí Album. MCMXXVI. 90—91. old.) Eredetije a Széki gróf Teleki-nemzetség marosvásárhelyi levéltárában. Gróf Földvály osztály.

⁶⁷⁾ Ettől való eltérést, egyeseknél, táblán mindig közlöm.

⁶⁸⁾ Zemplén vármegye levéltára. Loc. 29. No. 233.

⁶⁹⁾ Butyka Sándor, borbándi plébános, Borbándon, 1928. szept. 3.-án kelt s irataim közt található levele. Szerinte van a borbándi plébánia iratai között földbirtok-könyv is, melyben személyenként van feltüntetve, hogy kinek-kinek Borbándon hol és mennyi birtoka volt Apaffy fejedelem ideje óta. Az itt található adatok kijegyzését akkor a közel jövőben ígérte, de a halál ebből meggátolta. Utóda nem válaszol.

⁷⁰⁾ Mindkét község Gömörmegyében, Gömörfüge és Dúlháza közelében.

⁷¹⁾ Keczer János és felesége, Nagymihályi Borbála 1615. jul. 16.-án Felsővadászi Rákóczi Lászlótól zálogba veszik 3100 forintért kenyheci stb. birtokait. (Záloglevél a Kenyhecről kapott iratok között. Keczer Sándor 1714. jul. 4.-én kelt nyomtatott végrendelete, valamint Keczer Istvánnak Keczer Sándor elleni pere nyomtatott iratai ugyanott.)

⁷²⁾ Jászói konvent levéltára. Prot. 11. No. 329. 1772. év. folio 164. „Kornis Sándor szerződik Kornis Mihállyal Nagyhalász Paksy-féle birtokokra, melyet azelőtt Kiscsoltói Ragályi Zsigmond birt.”

⁷³⁾ Özv. Ducsay Dénesné, Lejtényi-Vadász Teréz. Anyja Teleky Mária, Teleky Péter és Knezsik Teréz leánya, Knezsik József és Kornis Karolina unokája. A kenyheci házban látható Kornis István olajjal festett arcképe is.

⁷⁴⁾ Olt. Post. Adv. Fasc. 74. No. 9. 1816. év.

⁷⁵⁾ Atyafiságos egyezés néhai Kornis Mihály (Mihály és Düll Borbála fia) négy ágon : ifj. Mihály, Antal, István és Teréz nevű gyermekei ágán, életben lévő leszármazói között, hogy nagyhalászi örökségükből Pankotai Jósza Miklósné Gyarmati Klára gyermekei részére elperelt s részben az itélettől eltérően is elvett telkek utáni veszteséget, fenntartva a birói foglalás kiigazztatása iránti jogukat, egyenlően viseljék. (Eredetije Kenyhecről kapott iratok között.)

⁷⁶⁾ A Neoquistica Commissio előtt 1702. okt. 6.-án létrejött tranzakció szerint a férfiágon kihalt Pakosi Paksy család nőági leszármazottainak a Paksy vagyonból négy vára és kilencven birtoka van tizenegy vármegyében. (Tranzakció leírva Kornis Antal, József és Károly Magdolna fia, halála előtti években, gyermekei részére írt emlékirataiban.)

⁷⁷⁾ Báró Bozetzky Magdolna, Nebest György második felesége, apja Temeréni Bozetzky (Bosseczky) János Ferenc báró (lengyel) a lengyel király komisszáriusa, anyja, ifjabb Krompachi Holló Zsigmond báró és Pakosi Paksy Klára, — az utolsó Paksy, László († 1662.) leánya, — gyermeke, báró Holló Terézia volt. (Kornis Sándor ellentmondása 1771. Egri kpt. M. M. 191.) Ifj. Krompachi

Holló Zsigmond német-római szentbirodalmi báró a lengyel királyok udvarában teljesített szolgálatot. Először, mint királyi apród. Lengyel indigenatust szerzett 1676. márc. 26-án III. János lengyel király idején. Még I. Mihály lengyel királynak kamarása és bizalmasa volt. Saját költségén egy fehérlovas gárdaezredet állított fel s ezt maga vezette. I. Mihály törökök elleni háborújában. (Lásd: Dr. Kerekesházy (Kerekes) József: A Krompachi Holló bárók diplomáciai és politikai tevékenysége. Szepesi Hiradó 1935. okt. 5., okt. 12., nov. 2. és nov. 12.-i számokban.)

⁷⁸⁾ Mondja Kornis Antal emlékirataiban. (Kézírtásos másolata birtokomban.) Továbbá: 1830.-ban, a Kornis iratokat felsoroló, Királydaróczi Daróczy Sándor készítette elenchus szerint többek közt: a) Kornis György és felesége, Nebest Teréz, 1750. jan. 25.-én, 3000 forintért, 40 évre zálogba adják *krompachi birtokukat* Gundelfingen Györgynek; b) 1756. márc. 6.-án *tokaji szőlőjüket* 300 forintért elzálogosítják Egerer Sámuelnek; c) 1760. ápr. 20.-án eladják *tállyai házukat* 600 forintért Szalay Istvánnak; d) Kornis György, 1765. szept. 20.-án bizonytalan időre zálogba adja *tállyai szőlőjét* („in promontorio Palota, alias Sásalya vocata”) 544 forintért Szirmay Andrásnak. Stb. . . Erről még: Jászói kpt. ltára. Prot. 11. fol. 61. No. 100. 1769. év. Kornis György, Gönczi Szabó Sára birtokutóda (feleségének, Nebest Teréznek anyja Bozetzky Magdolna bárónő volt, Ennek anyja Holló Mária Terézia bárónő, ifj. Holló Zsigmond báró leánya. Ifj. br. Holló Zsigmond szülei: Krompachi Holló János és Gönczi Szabó Sára voltak. Lásd Kerekesházy (Kerekes) József dr. ⁷⁷⁾ alatt említett tanulmányát), elhalt feleségétől származó gyermekei *birtokait: Rank-, Bojár- és Felsőkemencét* örökbe vallja Meskó Jakab bárónak. Felesége, Nebest Teréz, ellene volt a birtokelidegenítéseknek, de azokba mégis bele kellett egyeznie. (Kornis Antal emlékiratai.)

⁷⁹⁾ Egre kpt. levéltára M. M. 191.

⁸⁰⁾ Pakson 1815. jan. 6.-án kelt osztálylevél. Leírva Kornis Antalnál.

⁸¹⁾ Pazonyi Elek B. M. 94.463.1905. sz., Hedry B. M. 76858/1907. sz.

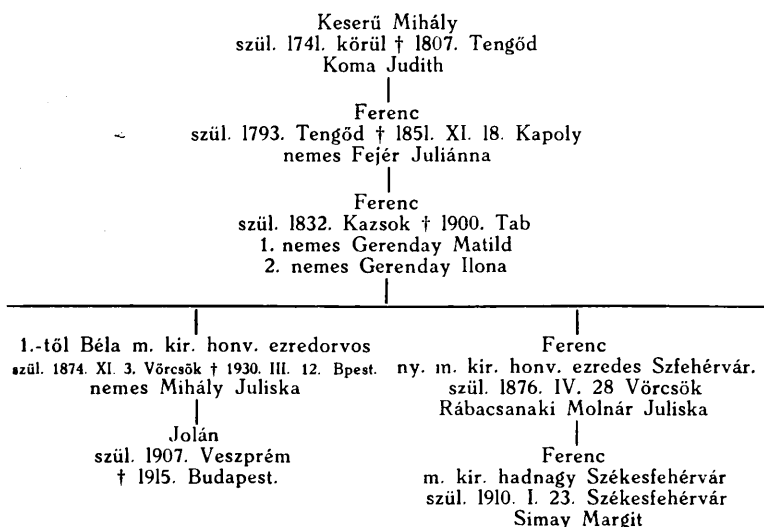
⁸²⁾ Cimerécédulák 157.

⁸³⁾ Kornis Györgyné Paksyaktól örökölt, dunamelléki birtokai, elzálogosítva, osztályos rokonok, Rudnyánszky József báró és felesége Száraz Juliánna bárónő birtokában voltak. De a Paksy-birtokperben több felperes család is részt vett. Így a végrehajtás tárgyát a Paksy-birtokok ^{37/141} része, 38295 hold, képezte, melyen a pernyertes családok osztoztak. És pedig Cseh ^{1/16} (9315 h.), Kornis ^{1/21} (6210 h.), Egerer ^{1/21} (6210 h.), Becsky ^{1/48} (3105 h.), Csik ^{1/48} (3105 h.), Gaál ^{1/48} (3105 h.), Tahy ^{1/48} (3105 h.), Csaba ^{1/48} (3105 h.) és Dióssy ^{1/144} (1035 h.) részében az összes Paksyak utáni birtokoknak. Elmarasztalt atyafiak: báró Rudnyánszky-, Mondbach- és Rosty-családok. (Leírva Kornis Antalnál.)

Kiigazítások, pótlások: L. itt a ²⁾ jegyzetet. Továbbá a tábla ²⁾ jegyzete alatt 1755. jan. 21. helyett 1755. jan. 20., márc. 22. helyett 12. olvasandó. ²⁶⁾ jegyzete alatt Bozetzky kiigazítandó Bozetzkyre. Kornis Géza (Gyula és Borsóthy Gizella fia) nemesség- és előnévigazolása, Kornis István (Ödön és Gauzer Terézia fia) nemesség, előnév és címerigazolása, valamint Kornis Károlyné Koller Edith nemesség- és címerigazolása folyamatban. Kornis Istvánné Szluha Mária birtoka Cecén.

Szerdahelyi Keserű.

Keserű Gergely 1547-ben kapta a vasvármegyei Szerdahelyt újadományként I. Ferdinánd királytól*). Szerdahely különben már régebben is a család birtokában volt s a birtokjog megerősítésére szolgált az újadomány. Az újadományos Keserű Gergely leszármazói közül 1745. évben a tolnavármegyei Tengődön élt Keserű János és Ferenc, Lápfőn pedig Keserű István. A tolnamegyei családtagok nemességét 1747. január 18-án hirdették ki Tolna vármegyében Zala megye bizonyítványa alapján. A család nemességének és nemesi előnevének igazolása jelenleg folyamatban van. A leszármazás kivonatosa a következő:

*) Kempelen Béla: Magyar Nemes Családok. IV. kötet 458. l.

Kápolnásnyéki Balassa.

Csánki Dezső munkája¹⁾ szerint Fejér megyében a középkorban Alcsuti, Felcsuti Balassa-, Baracskai Balassa-, Fajszi Balassa-, Sarvoli Balassa és Tölgyei Balassa-családok voltak birtokosok. Csánki is megjegyzi, hogy lehetséges miszerint ezen különböző helységekről elnevezett Balassa-családok között egy-eredetű vagy azonos is van, de sem ezeknek egymással való, vagy más pl. a Kékkői és Gyarmati Balassa-családdal vagy a Kápolnásnyéki Balassa-családdal való kapcsolata ezidáig nincsen tisztázva. Mindössze arra lehet esetleg következtetni, hogy a Kápolnásnyéki Balassa-család a kápolnásnyéki birtokadományt megelőző időben Tölgyei Balassa néven volt ismeretes. A Kápolnásnyéki és Tölgyei Balassa-család azonosságát a következők teszik valószínűvé. Kápolnásnyékre csak az 1630-évben kapott a család újadományt. Az újadomány szerzése idején a család Ráckeven lakott s igen valószínű, hogy ide a török uralom terjeszkedése idején telepedett, amikor ennek a városnak a lakossága hirtelenül felduzzadt, mert Fejér megye és a fejérmegyei Solt szék birtokosainak nagy része ide húzódott mint biztonságosabb helyre. Magdits István munkája¹⁾ szerint 1616. és 1627. évben Balassa János, 1633-ban Balassa Miklós, 1635-ben és 1644-ben Balassa Mihály, 1640-ben Balassa János, 1664-ben Balassa Péter és 1669-ben Balassa János volt Ráckeve bírája. 1647-ben Pest vármegye Füleken tartott gyűlésében pedig nemes Kun Gáspár és nemes Balassa János ráckevei lakosok mutatták fel III. Ferdinánd által Keve város részére adományozott kiváltságlevelet. Egy a régebben a Mészöly-család birtokában volt oklevél szerint a székesfehérvári ispótályosok II. Ulászló rendeletére 1498-ban Tinódi Apsa András és Tinódi Jakabos Imre fiait beiktatták a Bogárdi Vitálistól szerzett birtokrészbe, akkor a szomszédok között megjelent Thewlgyei Balassa Albert, Lóránt és György továbbá Thewlgyei Kun Bálint és Zsigmond is. Tölgye falu a mai Sár-bogárd környékén feküdt s így voltak szomszédok a Tölgyei Balassák és Kunok. Mindakét családnév Ráckeven szerepel később s igen valószínű, hogy a később Kevén lakó Balassák és Kunok csakugyan Tölgyéről menekültek oda.

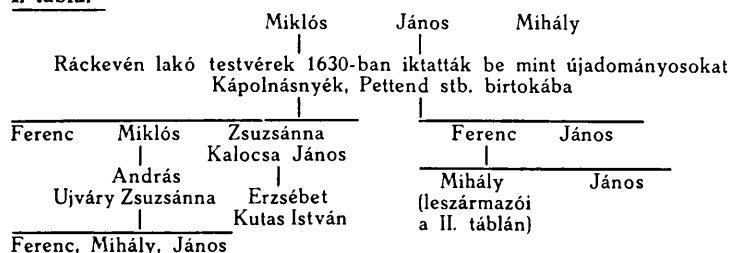
¹⁾ Csánki Dezső dr.: Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában. Budapest, 1907. III. kötet 360. l.

²⁾ Magdits István: Diplomatarium Ráczeviense. Székesfehérvár, 1888.

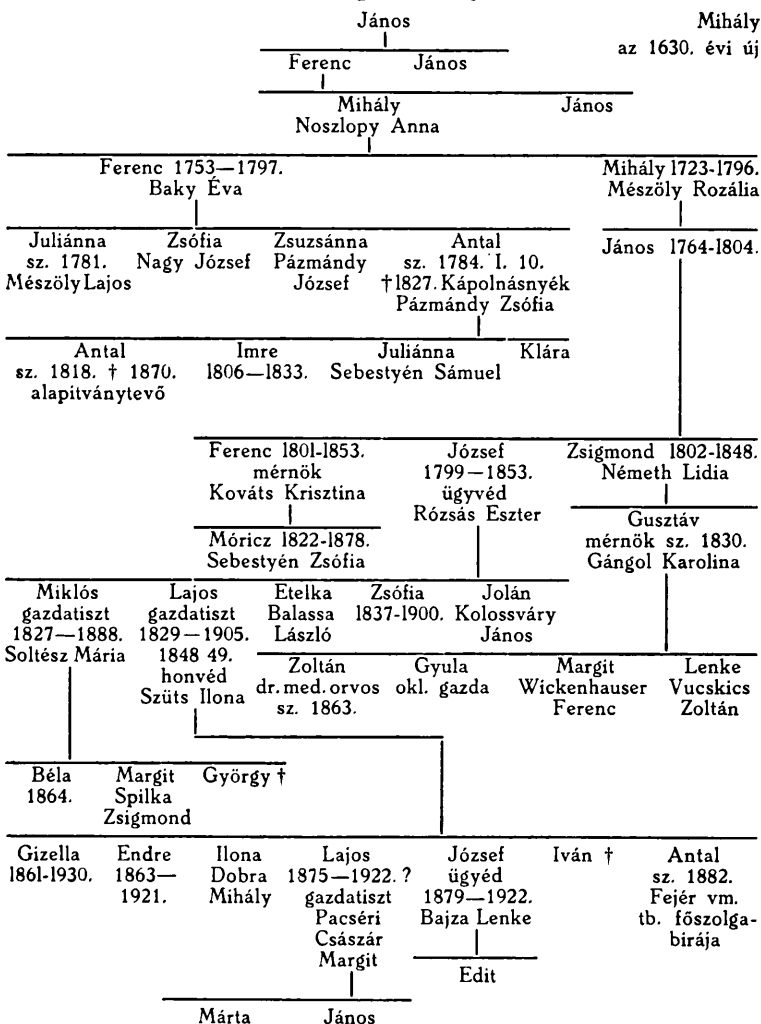
Ha a Kápolnásnyéki Balassa-családnak a Tölgyei Balassa-családdal való azonossága nem is bizonyított, az azonban kétségtelennek látszik, hogy a középkorban is Fejér megyében élt. A Kápolnásnyéki Balassák a török hódoltság idején Ráckeven éltek s itt házasodott be a Kápolnásnyéki Balassa-család egyik tagja a Ketyei Finta-családba. A Ketyei Finták pedig leányágon a Pethendy-család leszármazói voltak s a Pethendy-család birtoka volt hajdan Kápolnásnyék és így került tulajdonképpen a Balassák kezére.

A Nádasdy-család levéltárában őrzött*) oklevél szerint 1517-ben II. Lajos király megerősítette a Pethendy-, Bodméry-, Fertheufyneki- és Nyéki-családok tagjait köztük Antalffy János özvegyét Pethendy Ilonát Fertőfőnyék vagy Kápolnásnyék és Papvára birtokában. Pethendy Ilona 1562-ben kelt végrendeletében Fertőfőnyék vagy Kápolnásnyék, Pettend, Bodmér, Velence és Papvára fejemegyei pusztákat unokáinak Ketyei Finta Benedeknek és Ketyei Finta Albertnek hagyta. Petendy Ilona végrendelete alapján a Ráckeven lakó Ketyei Finta Albert és Balassa Miklós, akik Finta Mátét és Finta Mihályt, továbbá Balassa Mihályt, Balassa Ferencet és Balassa Jánost is képviselték, az 1626. évben megjelentek a győri káptalan előtt és II. Lajos 1517. évi adománylevelének átírását kérték. A győri káptalan az adománylevelet át is írta nevezettek részére s ennek alapján pedig az újadományt kérték a Pethendy örökségre. Az újadományt meg is kapták és ennek alapján Ketyei Finta Albertet és osztályos atyafiait Balassa Jánost, Miklós és Mihályt be is vezették az 1630. évben Pettend, Bodmér, Fertőfőnyék, Kápolnásnyék elpusztult fejemegyei helységek birtokába. Finta Albert és a Balassák osztályos atyafiak a Pethendy örökségben tehát a Balassák-nak kellett a Finta-családba beházasodni.

I. tábla.

*) Az oklevél a gróf Nádasdy-család levéltárában van Nádasdladányban. Jelzete : III. Nro. 1051.

leszármazási rendje.

Összeállította : *Dr. Kápolnás-
nyéki Balassa Imre.*

Miklós
adomány szerzői

Zsuzsánna
Kalotsa Jánosné

János 1738—1809.
Fehér Klára

Péter 1740—1805.
Pázmándy Erzsébet

Erzsébet
nemes Nagy Sámuel

János 1768—1819.
katonai mérnök
Angyal Erzsébet

Gábor 1766—1863.
Fejér vm.
táblabírája
Mecséry Éva

Lajos 1787—1860.
ügyvéd,
alapítványtevő,
kir. táblai jegyző

Károly
mérnök

Ignác 1795—1836.
Alföldy Erzsébet

Pál 1799—1872.
Nádor huszár
Vida Zsuzsánna

Borbála
1807—1848.

László 1823—1892.
Fejér m. szolgabírája
Balassa Etelka

István 1853-1914.
Véghely
Zsuzsánna

Vilma
1858-1861.

Margit
1856-1913.

Ferenc
1857—1926.
dr. med. orvos
Lintner
Matild

Sándor
1859—1927.
Fejér vm.
főjegyzője
Lintner Margit

László MÁV tanácsos
Róthnagel Margit

Márta 1901. Erzsébet
dr. Bánlaky Ödön 1902.
Magy. Nemz.
Bank tisztv.

Margit
1915.

László
1918.

Éva
1928.

Sára 1893.
dr. med.
Born körorvos 1894.
Antal t. e. ü. hdgy.
II. o. ez. vit. érem.
ar. érdem kereszt.
Signum Laudis stb.
tulajdonosa
Krötzer Margit

Miklós
1896. mérnök
t. hadnagy,
Bronz vit. Arany
Signum Laudis, Károly
csap. ker., sebesülési érem tul.
Dióssy Mária

Matild
1897-1923.

Etelka
1899.
gyógy-
szerész
1900—
1936.

Ferenc Katalin
1901.

Mária
1930.

Miklós
1931.

Sándor † 1929.

László 1930.

Ferenc 1935.

Margit 1936.

Bálint gazdatiszt, 1848/49. honvéd 1832—1896.
Rigler Ida

Etelka
1835—1925.

György 1860—1932.
Pupek Terézia 1886.

Jenő 1862—1863-1864.
Sarolta 1865-1867.

Imre
Gyula 1866—1906.
okl. gazda

Imre 1868. dr. pol.
Fejér vm. főjegyzője
1. Kaltenecker Margit
2. Kaltenecker Irma

Pál 1904.
Jeck Katalin

Pál 1935.

1.-től István 1897.
okl. gazda, tart. honv. fhdgy.
II. ezüst. bronz vit., sebesülési,
Károly csap. ker. tulajdonosa
Ballia Etelka

Margit 1897.
nemes Máthé Ödön
m. kir. honvéd
alezredes

2.-től Mária
1902.

Imre 1906.
m. kir. tűzér fhdgy.,
okl. gépészmérnök
Szabó Antal Irma

Éva 1930. István 1931.

Géza 1937.

A Balassa-család tulajdonjoga a fejérmegyei birtokokra ugyan biztosítva volt ezzel a beiktatással, de a török hódoltság idején amíg a család Ráckeven élt, a család életkörülményeire nem jelentett kedvező befolyást a birtok, mert aligha hozhatott jövedelmet s nem is használhatták a birtokot. A tulajdonjog sem volt végleg biztosítva, bár a birtokba való beiktatás tiszta volt, mert az ellenmondásokat visszavonták. Finta Albert, a Balassák adományos társa, halála után, minthogy fiágon való utódai nem maradtak, birtokait, még pedig Kereszttest, Berkit, Bodmért, Velencét, Gárdonyt, Kápolnásnyéket vagy Fertőfőnyéket, Pettendet, Fiadot, Ketyét, Ráknyit és Megyert a rokonainak adományozta az 1667. évben I. Lipót. Az adományban részesültek ekkor Kovács vagy Szabó János és felesége Nagy Ilona, Toldy Márton, id. Nagy Kaszap János, ifj. Nagy Kaszap János s felesége Diószeghy Katalin, továbbá Finta Albert unokái (Deső István és Fintha Ilona gyermekei) Deső Jakab és Katalin. Az adományosokat a veszprémi káptalan az akkori szokás szerint, mivel a beiktatást a török uralom miatt a helyszínen nem lehetett megtartani, a veszprémi helyőrség jelenlétében, Veszprémben, beiktatta a birtokba.

Amikor a Ráckeven lakó Balassák erről az adományozásról és beiktatásról tudomást szereztek, pert indítottak az adományosok ellen Komárom megye alispánja előtt. Azért ott, mert akkor Fejér megye északi része Komárom megyéhez tartozott. Ezt a pert 1693-ban fejezték be egyezséggel az időközben újalakult Fejér megye alispánja előtt. Újabb pert indítottak a Balassák, Fejér megye alispánja előtt az 1667. évi adományosok ellen az 1696. évben is, de akkor már nemcsak maguk, hanem Finta Mihállyal együtt. Finta Mihály ugyanis gyermekkorában elveszett s amikor előkerült, a Balassák elismerték a jogait s megosztották maguk között az egyezés útján kezükre jutott birtokokat. Finta Mihálynak jutott Gárdony, Velence és Bodmér a Balassáknak pedig Kápolnásnyék vagy Fertőfőnyék és Pettend. Finta Mihály, aki a maga részét Meszlenyi János fejérmegyei alispánnak engedte át, megegyezett az 1667. évi adományosokkal oly módon, hogy Velence, és Gárdony felerésze maradt az övé illetve általa Meszlenyi Jánosné, Gárdony másik fele és Bodmér továbbá a somogymegyei puszták pedig az 1667. évi adományosoké.

A Balassa-családnak maradt birtok, Kápolnásnyék és Pettend

puszták, még mindig igen tekintélyes terjedelmű volt. Ha a mai Kápolnásnyék község területét nagyjában azonosnak vesszük az akkori Kápolnásnyék és Pettend puszták területével, akkor a Balassák birtoka meghaladta a 7000 katasztrális holdat, mert Kápolnásnyék területe az 1930. évben 7244 hatasztrális holdat tett ki.

A visszaszerzett kápolnásnyéki és pettendi birtok csak rövid ideig volt a Balassa-család kezén. A Ráckeven lakó Balassa András és Ferenc az 1703. évi február 27-én, Balassa János és a most említett Ferenc fiai Mihály és János az 1703. évi június 3-án Győrben eladták Kápolnásnyék és Pettend nevű birtokukat, amint azt a győri káptalan 1720. évi hiteles kiadványa¹⁾ tanúsítja.

Az eladás azzal volt megindokolva, hogy a visszaszerzés érdekében való pereskedés költségeit, 1500 forintot, a vevők adták kölcsön és ennek a vételárba való betudásával 3500 forintért eladták mindkét birtokot. A vásárlók a rokonságból kerültek ki. Balassa Miklós leánya, Zsuzsánna Kalocsa Jánoshoz ment férjhez. Kalocsa János és Balassa Zsuzsánna leánya Erzsébet pedig Kutas Istvánhoz ment feleségül. A birtokot Kutas István és felesége Kalocsa Erzsébet, továbbá Kutas István testvére, Panna és ennek férje Ferenczi György²⁾ vették meg.

Az 1703. évi tranzakcióval az összes birtok elveszett a család számára, legalább is egy fél évszázadnyi időre. A család továbbra is Ráckeven élt, az ott élők közül Balassa Ferenc a maga és testvérei nevében a birtok visszaszerzése érdekében pert indított azon az alapon, hogy az eladásra kényszerítő körülmények nem állottak fenn. A pereskedés költségeinek előteremtése céljából azonban kénytelenek voltak a birtok egy részét cedálni a pereskedés megkezdése előtt rokonuknak Bakonyherendi Nemes György özvegyének Halász Máriának. Az egyezség szerint a Balassák kötelezték magukat arra, hogy a visszaszerzett birtok $\frac{2}{3}$ -át Halász Máriának adják át. Balassa Ferenc 1755. január 22-én indított pert a Kutas örökösök ellen, de még a per befejezése előtt egyezségekre léptek 1758. március 8-án. Ennek az egyezségnek az értelmében a Kutas örökösök Kápolnásnyék felerészét visszaadták Balassa Ferencnek, aki viszont a vissza-

¹⁾ Egykorú másolata Fejér megye levéltárában a polgári perek 474. számú csomójában.

²⁾ Az 1703. évi tranzakció szerint György, viszont Balassa Gábornak a Halász örökösök ellen vitt pöre „Summáriuma” szerint István.

szerzett felerésznek a kétharmadát átadta Halász Máriának. A visszaszerzett birtokból így csak a kisebb rész jutott a Balassa-családnak, de ez a birtok mégis hosszú időn át nyújtott megélhetést a család tagjainak. A birtokrész visszaszerzése után a család Ráckevéről Kápolnásnyékre költözött. A birtokos voltak mellett a család tagjai közül számosan értelmiségi pályákra léptek így többen voltak mérnökök s megyei tisztviselők, ügyvédek.

A leszármazás az 1630. évi ujadományosoktól tisztázott. Az 1703. évi adásvételi szerződésből kivonható leszármazás az I. számú táblán van. Ezzel a leszármazással egyezik a Balassa Ferenc által 1755-ben indított táblai perben igazolt leszármazás¹⁾ is, mégis azzal az eltéréssel, hogy az 1703. évi tranzakció szerint Balassa Zsuzsannának (Kalocsa Jánosnének) Miklós és Ferenc nevű testvérei is voltak. Ferencnek nem voltak leszármazói, de Miklósnak András nevű fia volt s ennek pedig feleségétől Ujváry Zsuzsannától Ferenc, Mihály és János nevű gyermekei származtak. Ezek a leszármazók az 1755. évben indított per genealógiai tábláján nem szerepelnek, nyilván azért, mert a per idején már nem éltek és leszármazóik nem maradtak. A későbbi leszármazás főként a kápolnásnyéki ref. egyház anyakönyvei alapján állított össze.

Külön meg kell emlékezni a család két tagjáról, akik családi alapítványt létesítettek. Balassa Lajos (Balassa Péter és Pázmándy Erzsébet fia) ügyvéd és pestmegyei táblabíró az 1860. évben családi alapítványt létesített azzal a céllal, hogy az alapítvány jövedelméből a Kápolnásnyéki Balassa-család fiágának fiúleszármazói középiskolai és főiskolai tanulmányaikban támogatassanak. Balassa Lajos alapítványának állaga Kápolnásnyék község határában 189, és Sárbogárd község határában 25 magyar hold terjedelmű ingatlan. Az alapítványtevő rendelkezése szerint a Kápolnásnyéki Balassa-család fiágának kihalta esetén az alapítvány a kecskeméti és pápai református kollégiumokra száll.

A másik alapítványt Balassa Antal (Balassa Antal és Pázmándy Zsuzsanna fia) létesítette az 1875. évben. Az alapítvány állaga a Kápolnásnyék község határában levő 358 magyar hold és a Bodmér község határában lévő 208 magyar hold terjedelmű ingatlan. Az alapítvány rendeltetése a Kápolnásnyéki Balassa-

¹⁾ Ez a leszármazási tábla az Országos Levéltárban van a dunántúli kerületi tábla 3330. számú percsomójában.

család mindkét ágából származó gyermekek, továbbá Szöllősy Pál leszármazói közül egy gyermek iskoláztatásának segélyezése, bár erre a célra a birtok jövedelmének csak a fele használható fel. A kápolnásnyéki birtok jövedelmének a fele ugyanis a pesti református egyházat, a bodméri birtok jövedelmének a fele pedig a pápai református főiskolát illeti meg.

A család tagjai közül az 1897. évben december 5-én Székesfehérvárott született Balassa István uradalmi számtartó, bujáki lakos és az 1906. évi április 22-én született Balassa Imre okleveles gépészmérnök, tűzérőhadnagy régi magyar nemességét és a Kápolnásnyéki nemesi előnév használatára való jogát igazolta s erről a belügyminisztériumtól 77598/1935—II. szám alatt nemesi bizonyítványt is kapott.

Dr. Kápolnásnyéki Balassa Imre
(Székesfehérvár)

Ettre-Karcsai Lukáts.

Az ősi, pozsonymegyei család történetéből Ettre-Karcsai Lukáts József dolgozatának¹⁾ eredményeit érintve főleg a család fejérmegyei ágának leszármazását kívánjuk ismertetni.

Az Etrekarcsán lakó családtagok, még pedig öregebb és ifjabb György, Pál, Péter, István, öregebb és ifjabb János és végül Ferenc az 1725. évi nemességvizsgálat alkalmával Pozsony vármegyében igazolták a nemességüket az 1434. évi március 12-én Zsigmond király által Karcsai Péternek adományozott címeres levélre visszamenően. Az 1725. évi nemességigazolás által az említett családtagoknak a címerszerző Karcsai Pétertől való leszármazása bizonyított, bár az izenkénti leszármazás nincsen megállapítva. A címerszerző Karcsai Pétertől való leszármazás mindig elfogadott volt s csak magának a címerszerzőnek leszármazását illetően találkozhattunk a családtörténeti irodalomban ellentétes nézetekkel. E. Lukáts József dolgozatának megállapításai szerint az 1434. évi címeres levél szerzője, Karcsai Péter, az Ethuruh (Ettre) nemzetségből származott, még pedig annak is az etrekarcsai ágából. Megállapítja még azt is, hogy a Karcsaiak nem voltak érseki jobbágyságok, hanem szabad birtokosok és várjobbágyságok, ami IV. Béla királynak 1240-ben kiadott és Roland nádornak 1253-ban kiadott okleveleivel bizonyítható.

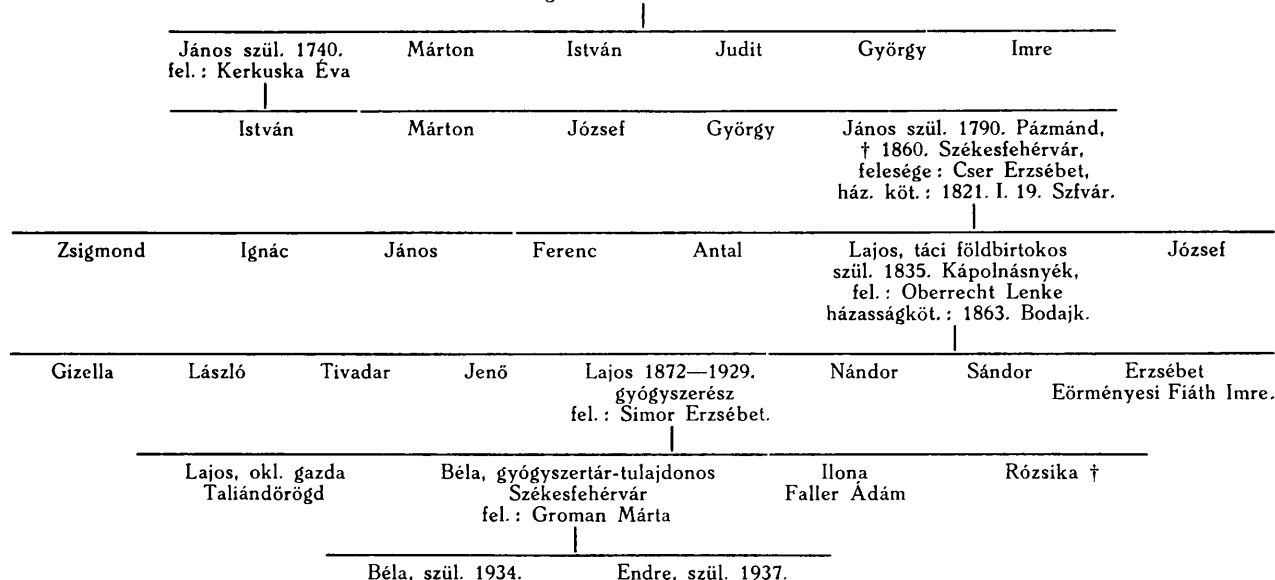
A család fejérmegyei ága azon ifj. Jánostól származik, aki 1725-ben a pozsonymegyei nemességvizsgálat alkalmával igazolta nemességét. Ő költözött Fejér megyébe. A leszármazóinak adatait a fejérmegyei plébániák anyakönyveinek átkutatása alapján Ettre-Karcsai Lukáts Jenő gyűjtötte össze s annak alapján közöljük alább kivonatolva a fejérmegyei ág leszármazását.

A család fejérmegyei ágából származó Lajos okl. gazda, taliándörögdi földbirtokos és Béla okl. gyógyszerész, székesfehérvári gyógyszer-tulajdonos ősi magyar nemességét és az „ETTRE-KARCSAI” nemesi előnév használatához való jogát elismerte a belügyminiszterium s részükre 44353/1937.—II. szám alatt nemesi bizonyítványt adott ki.

¹⁾ Ettre-Karcsai Lukáts József: A Karcsai és Etrekarcsai Lukáts-családok történetéhez. Turul L. kötet.

Az Ettore-Karcsai Lukáts-család fejérmegyei ágának kivonatos leszármazási rendje.

János
szül. 1700—1705 körül Etrekarcsán
1725-ben igazolta nemességét az 1434. évben
Karcsai Péternek adományozott címeres
levélre visszamenően. Fejér megyében telepedett le.
Felesége : Sintsik Mária-Katalin.

Nemespétseli Miklós.

Zalamegyei család, amelynek története eddig még egyáltalán nem dolgoztatott fel. A jelen alkalommal a család székesfehérvári ágának birtokában levő iratok közzététele, s a fejérmegyei ág kivonatos leszármazási rendjének közzététele mellett az eddig végzett adatgyűjtés alapján kívánjuk a család történetét érinteni.

Kétségtelen, hogy Pécseli Miklós Ferenc és Péter, Miklós Ilonával, továbbá rokonaikkal Sándor Bertalannal, Imrével, Mihállyal és Simonnal együtt 1579. okt. 10-én II. Rudolf királytól adományt nyertek három kúriára Pécsel nevű zalamegyei faluban. Az adománylevél (I. sz. irat) szerint Miklós Ferenc és Péter akkor már nemesek voltak, tehát a nemességük régebbi keletű. Hogy mikorra megy vissza, az eddig nem volt megállapítható, de meg kell említeni, hogy Zala megyében már az 1478. évben is szerepel nemes Miklós-család.¹⁾ Meg kell azonban említeni azt is, hogy a középkorban Zala megyében Pécseli család is szerepel, így az 1433. és 1437. években.²⁾ A Nemespécseli Miklós-család fejérmegyei ágáról pedig kimutatható, hogy Pécseli családnévvel is élt (I. III. sz. irat). A család fejérmegyei ága azonban nemcsak az ideköltözése után és az 1744. évben Fejér megyétől részükre kiadott nemesi biznyságlevél elnyerése előtt, hanem később is még az 1800-as években is élt a Pécseli család névvel s gyakran így jegyezték be családnévüket az anyakönyvekbe.³⁾ Kétségtelen tehát, hogy az 1579-ben királyi adományt szerző nemes Miklós-család a Pécseli családnévet is használta hosszú időn át, de a középkorban Zala megyében szereplő Pécseli és Miklós családokkal való kapcsolatának bizonyításához még újabb adatokat kell találni.

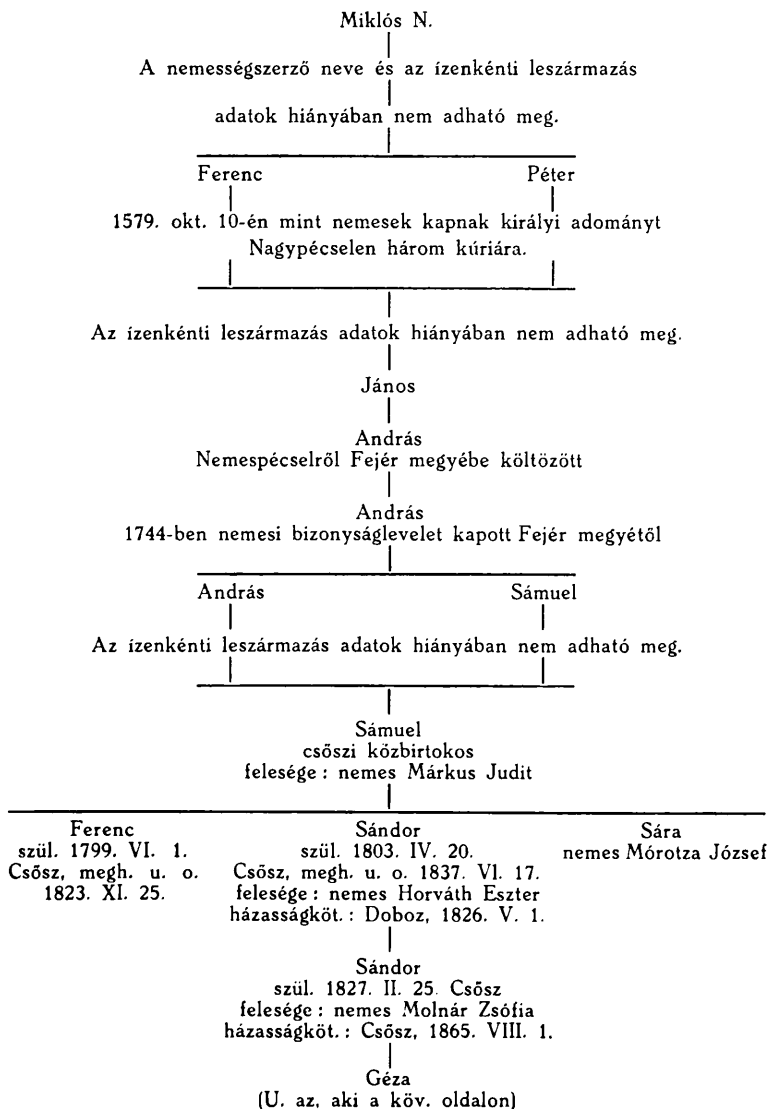
A család fejérmegyei ágának Fejér megyébe való költözése körülbelül a XVII. század végére tehető. 1744-ben s később több ízben kaptak nemesi biznyságlevelet Fejér megyétől, amikor az adományszerzők valamelyikétől az ízenkénti leszármazást már nem sikerült bizonyítani, amint az alábbiakban közölt családfából kitűnik, de akkor s később is, a leszármazás s vérségi kapcsolat mindig bizonyítható volt, csak az egyes ízek nem voltak

¹⁾ V. ö. Csánki Dezső: Magyarország történelmi földrajza III. k. 167. l.

²⁾ U. o. 174. l.

³⁾ V. ö. Schneider Miklós: Fejérmegyei nemes családok. 143. l.

megállapíthatók. A család tagjai közül a Székesfehérvárott 1905. február 1-én született dr. Miklós Géza székesfehérvári ügyvéd ősi magyar nemességét és a „Nemespécseli” nemesi előnév használatához való jogát a belügyminisztérium ad 49982/1936—II. a. B.M. sz. alatt elismerte. A kivonatos leszármazási rend a következő :

Géza
szül. 1868. II. 2. Csősz
székesfehérvári ref. lelképásztor
a dunántúli ref. egyházkerület tanácsbírája
felesége: Laky Vilma-Johanna
házasságköt. : Aba, 1903, V. 1.

Rózsa Gulyás Péter gárdonyi ref. lelki- pásztor	Géza szül. Székesfehérvár, 1905. II. 1. dr. juris et pol. ügyvéd Székesfehérvár sz. kir. város tisztletbeli tisztí főügyésze	Alice Tánczos Béla táci ref. lelképásztor
--	--	---

Iratok.

I. Nos Capitulum Cathedralis Ecclesiae Veszprimiensis Memoriae Commendamus tenore Praesentium Significantes quibus expedit universis. Quod Nobilis Andreas filius alterius Andreae filij Joannis Miklós de Pecsöl unacum filio Suo aequae Andreae Suo, ac Samuelis pariter filij sui nominibus et in Personis nostram Personaliter veniens in Praesentiam exhibuit, et praesentavit nobis certas quasdam Literas Donationales Sacratissimi condami Principis ac Domini Domini Rudolphi Secundi Dei Gratia Electi Romanorum Imperatoris semper Augusti etcetera. Petens nos debita cum Instantia, quatenus nos easdem primum Prothocollis, tandem Praesentibus Literis nostris inseri ac transummi facere, subque Sigillo istius Capituli nostri usitato et authentico eidem extradare vellemus Quarum quidem Literarum Donationalium Tenor talis est. Nos Rudolphus Secundus Dei Gratia Electus Romanorum Imperator Semper Augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae etcetera Rex, Archidux Austriae, Dux Burgundiae etcetera Marchio Moraviae, Comes Tyrolis etcetera Memoriae Commendamus tenore Praesentium significantes quibus expedit universis. Quod nos cum ad nonnullorum fidelium nostrorum humillimam Supplicationem, Nostrae propterea factam Majestati, tum vero attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitibus fidelium nostrorum Nobilium.....c non Francisci et Petri Miklos de Pecsöl, ac Bartholomaei, Emerici, Michaelis et Simonis Sandor affinium ipsorum. Quae idem Sacrae primum Regni nostri Hungariae Coronae, et deinde Majestati nostrae pro Locorum et Temporum varie...fideliter et constanter

exhibuisse, et impendisse dicuntur. Moti ite... pietate et Clementia
 nostra Regia, qua erga Nobilem Dominam Helenam Miklos de
 Eadem Pecsöl Consortem praefatiafficimur Totales
 t..... Curias Nobilitares in dicta Possessione Pecsöl vocata, et
 Comitatu Szaladiensi existente habitas, in quorum quieto et
 pacifico Dominio ydem majores, et p...genitores Consortium
 Suarum earumque Fratrum praedictorum ab antiquo semper
 perst...sse et se se nuncquoque persistere asserunt. Totum item
 et omne In.....trum Regium si quod in dictis totalibus tribus
 Curys Nobilitaribus in praefata Possessione Pecsöl et Comitatu
 Szaladiensi annotato existente habit... et...m aliter, qualitercunque
 haberemus aut nostram ex quibuscunque Causis, Vys,
 mod.....et rationibus concernerent Majestatem pariter cum
 cunctis ea...dem utilitatibus et pertinentys quibuslibet Terris
 scilicet arabilibus, cultis, et incultis ...agris, pratis pascuis Campis
 foenetis Sylvis, nemoribus, montibus vallibus, vineis, Vinearumque
 Promonthorys, aquis, fluvys, Piscinis, Piscaturisunque
 decursibus, Molendinis et eorundem Locis Generaliter vero
 quarumlibet utilitatum, et Pertinentiarum Suarum integritatibus
nis vocabulo vocitatis, sub suis veris
 metis et antiqu..... ad easdem de Jure et ab
 antiquo Spectare et pertinere debent praefertur,
 stantibus et se habent...memoratis..... Helenae Miklos
 de Pecsöl, Consorti suae nec non Francis Mik...
 de Eadem Pécsel ac Bartholomaeo, Emerico, M..... Sándor
 ipsorumque Haeredibus, et Pos...ritatibus utriusque
nostrae Donationis Titulo dedimus, donavimus et co...
 lim.....amus donamus et conferimus Jure Perpetuo et irrevoca-
 biliter tene..... et habent... Salvo Jure alieno. Harum
 nostrarum Vites..... Literarum, quas in formam
 nostri Privilegy redigi faciemus..... Specie fuerint repor-
 tatae. Datum in Arce nostra Regia Pragensi decima die Mensis
 Octobris Anno Domini millesimo Quingentesimo.....
ono Regnorum nostrorum Romani quarto Hungariae et aliorum
 octavo Bohemiae vero Anno Quinto Rudolphus (L. S.) E. colo-
 censis ac Episcopus Jaurinensis. Nos itaque praeinsertas Literas
 (quantum tamen ob attritam earum vetustatem legi poterant)
 primum Prothocollis tandem praesentibus Literis nostris de Verbo
 ad Verbum sine diminutione et augmento aliquali transummi et
 transcribi faciendum Jurium dictorum Exhibentium, ac quorum

intererit futuram oberrioremque ad Cautelam necessarias sub Sigillo istius Capituli nostri usitato et authentico extradandas esse duximus, et concedendas. Datum ex Capitulo nostro Die Vigesima octava Mensis May Anno Domini millesimo septingentesimo Quadragesimo Quarto Praesentibus Reverendissimis et Admodum Reverendis Dominis Martino Biró antelatae Ecclesiae nostrae Praeposito Majore Praeposito Infulato Beatae Mariae Magdalenae Poenitentis de Fölső Eörs, nec non Inclytae Tabulae Regiae Judiciariae Primario Praelato Michaeli Pöstényi Lectore Abbate Beati Michaelis Archangeli in Insula Beatae Mariae Virginis juxta Budam Stephano Dubniczay Cantore Praeposito Beati Michaelis Archangeli de Hantha Francisco Xaverio Szabó Custode Stephano Kiss Cathedrale altero item Stephano Lenth Canonice. In hac Ecclesia nostra Deo jugiter et devote psallentibus atque famulantibus

P. H.

Lectum in Capitulo per me
Michaelem Pösténi

(Eredeti je dr. Nemespécse li Miklós Géza ügyvéd birtokában Székesfehérvárott.)

II. Nos Universitas Praelatorum, Baronum, Magnatum, et Nobilium Comitatus Albensis Damus pro memoria tenore praesentium Significantes quibus expedit Universis: Quod cum Nos Loco, Die et Anno datarum praesentium fine pertractandorum certorum quorumpiam Comitatus Hujus Nostri Bonum ulterioremque ejusdem Conservationem tangentium et concernentium rerum atque negotiorum Generalem Congressum nostrum frequentiori numero recoluissemus, et in unum Constituti fuisset. Eotum Egregius Andreas filius alterius Andreae, filij Joannis condam Miklós de Pécsel, alias ex Inclyto Comitatu Szaladiensis, Nobilitari quippe Possessione Pécsel oriundus, actu autem in Possessione Szent Mihály Comitatus huic Albensi adjacente degens, nostri in praesentiam Comparendo, exhibuit et praesentavit certas Literas Donacionales Sacratissimi condam Principis Rudolphi

Secundi Romanorum Imperatoris et Regis Hungariae, inter caeteros Donatarios pro Nobilibus Francisco et Petro Miklós de Pécsel, super collatione trium Curiarum Nobilitarium, in dicta Possessione Pécsel vocata et Comitatu Szaladiensi existente habitatum, inquantum ob vetustatem, et attritum Statum legi poterant, Anno Domini Millesimo Qvingentesimo.....ono, in Arce Pragensi Decima Die Mensis octobris emanatas, et in Venerabili Capitulo Cathedralis Ecclesiae Veszpremiensis, Anno currente infrascripto transumptas; Quarum facta exhibitione demisse institit super eo, quatenus visis et intellectis Donationalium Earundem tenoribus, Eundem velut ex eadem Nobili Familia Miklós condescendentem, in Coetum et numerum Verorum et indubitatorum Comitatus istius Nostri Nobilium cooptare, et annumerare, demumque solitas authenticas Testimoniales Superinde extradare dignaremur, Quia vero Nominatum Instantem esse Successorem praementionatorum Donatariorum, Caeteri ejusdem Familiae Nobiles, in eadem Nobilitari et Curiali Possessione Nemes Pécsel residentes recognovissent, Suumque Congenerationalem, et Condivisionalem ultro faterentur, sed et id ipsum repetitus supplicans Andreas Miklós, jurata eaque sufficienti in praeattactis Comitatu Szaladiensi, Possessioneque Nemes Pécsel peracta Inquisitione, adeoque trium ejusdem Familiae Nobilium Personarum, Joannis videlicet, Michaelis, et Elisabethae Miklós Testimonio Comprobasset, ac praeterea praevys Literalibus Instrumentis, Inquisitione utpote, et mentionatorum Nobilium attestatione, Antecessores suos Jura sua in eadem Nobilitari Possessione habita propter Terrae angustiam reliquis Congenerationalibus, et Condivisionalibus divendidisse abindeque mansionem aliorum transtulisse edocuisset, Justa vero petenti assensus denegandus non esset; Proinde Nos quoque Instantia toties memorati Supplicantis velut justa, et legitima exaudita et admissa, Eundem cum Haeredibus et posteritatibus suis utriusque sexus Universis, Signanter autem Filys Andrea itidem, et Samuele in coetem et numerum verorum antiquorum et indubitatorum Comitatus hujus atque adeo Regni Nobilium Cooptandum, aggregandum, et adscribendum duximus, prout cooptamus, aggregamus, et adscribimus. Harum nostrarum authentico Sigillo roboratarum Literarum vigore, et Testimonio mediante. Datum ex Generali Congregatione Nostra in Libera, ac Regia Civitate Alba Regalensi feria quarta proxima post Dominicam Secundam Adventus in Diem Nonam Mensis Decembris

incidente, Anno Millesimo Septingentesimo Qvadragesimo Qvarto celebrata.

(P. H.)

Alexander Rötth de Gadocz
suprafati Inclyti Comitatus
Albensis ordinarius Vice Comes
Andreas Gányi Judex Nobilium
Franciscus Gyurkovics Judex Nobilium
Franciscus Farkas Juratus Assessor
Franciscus Puhocy Juratus Assessor
Joannes Kreskay Juratus Assessor

Lectum et extradatum per me
Stephanum Hrabovszky de Eadem
praelibati Inclyti Comitatus
Ordinarium Juratum Notarium

(A hártýára írott eredeti dr. Nemespécseli Miklós Géza ügyvéd birtokában Székesfehérvárott.)

III. Anno 1744. Die 3-tia Mensis Decembris in Possessione Nemes Pecscl Inclyto Comitatus Szaladiensis adjacente penes Comissionem Spectabilis ac Generosi Domini Francisci Tarányi Inclyti Comitatus hujus Szaladiensis Vice Comitatus peracta est inquisitio secundum De eo Utri Puncta ut in mediata seqvitur.

De eo Utrum ?

Primo Tudgyaé az Tanu valósággal és emlékeziké reá, hogy Nemes Pécseli Néhai Nemes Miklos Ferenc és Péter Sucessorinak úgy mint Nemes Miklos Tamás és Gergely Uraiméknak mint ekkoráig Tekintetes Nemes Fehér vármegyében Szent Mihálott lakását continuáló Miklos András kys per abusum Pécseli Andrásnak hivattatott valóságosan Miklos András volna-e az neve és a föllebb nevezett Miklos Tamás és Gergel Uraiméknak valóságos Vér szörént valo Attyafia é vagy sem és így Secundo. Miklos Andrásnak es annak Attyanak ugyan annak is Miklos Andrásnak Nemes Szala Vármegyebül valo el szakadását tudgya e a fatens vagy ha nem tudgya hallottae valakitül, es kitül miként szakadott legyen el Nemes Pecsclről ?

Primus Testis Nobilis Joannes Miklos in Possessione Nemes Pécscl Inclytus Comitas Szaladiensis adjacente degens Anno-circiter 75. juratus examinatus fassus est ad Primum az Deutruban nevezett Miklos András-t úgy annak is Attyat Miklos Andrast Kiis Fehérvár alatt veszett el Jol ismerte kit is még

régenten Nemes Pécselről el szakadván azon okbul hogy Pécselről szakadtanak Pécselieknek neveztetek. De az királyi Donatiojokrul Miklosoknak hivattattanak azt valósággal tudgya és ismeri Néhaj Nemes Miklos Ferenc és Péter Succesorinak úgy mint Nemes Miklos Tamás és Gergel Uraimékat Vér szörént való Attyafiainak lenyi az mint is a kérdésben levő Miklos Andrásnak az attya ugyan Miklos András az Fatensnek Attyával Egy testvér volt sokszor Miklos Andrast intették is mért Nemessi Szabadságával Ugy Jozságával is nem gondol. Ad 2-dum Miklos András Attyának Nemes Pécselről való elszakadását a fatens úgy hallotta az maga Attyátul úgy másoktul is Hogy Miklos András nagy cselédű Ember lévén mint hogy Miklósok sokan szaporodtak az földnek szűk volta miatt vette az Lakását Szent Mihálra, másik egy Attyafiával együtt kiis Táczon Kovács mesterséget continuált eő azért ugyan csak valla és ismeri a Fatens mind eő néki magának úgy nehaj Miklos Tamás és Gergel Uraiméknak Igaz Vér szörént levő Attyafianak lenni.

Secundus Testis Nobilis Michael Miklos ibidem Degens annorum circiter 48. Juratus examinatus fassus est ad Primum a fatens gyermek koraban a szegénységtől viselttetvén Mező földön szolgálatra attá magát ott sok üdej szolgálgván midőn Pécselre vissza ment maga menyétől Miklos Erzsébettől hallotta eképpen mondanyi Tekintetes Nemes Fehér Vármegyében Szent Mihálon, Táczon is laknak vér szörént való Attyafiai Jo gazdák, mért nem mentél azokhoz jobb lett volna az magad Attyafiaidnal lenned azok ugyan mostan azon okbul, hogy Pécselről szakattak nem Miklosoknak hanem Pécselieknek hivattattnak noha igaz Miklos familiából legyenek az üdőtől fogva ismervén eőket tudgya olly okbul Nehaj Miklos Tamás és Gergely Uraiméknak mint Néhaj Miklos Ferenc és Péter succesorinak vér szörént való Igaz Attyafiainak lenni Eő is az Fatens vérségét tartván hozzájuk gyakorta látogatta is eőket. Ad 2-dum Említett Miklos András Attyának Nemes Pécselről való el szakadására ugyan nem emlekezik De sok öregektől úgy említett Miklos Erzsébettől is gyakorta hallotta hogy az Földnek szűk volta miatt mint hogy Miklosok sokan lévén Nemes Pécseli Jozságokon nem élhettek azon okbul Miklos Andrásnak Attya vette lakását Szent Mihálra Másik egy Attyafiával kys Táczon Kovács mesterséget Continuált.

Tertia fatens Elizabeth Miklos vidua condam Petri Nemes ibidem degens Annorum circiter 80. Juratus Examinatus Fassus

est ad 1-mum az Deutruban föll tett Miklos Andrást úgy annak
attyát Andrást jól ismerte hogy Nemes Pécselről szakattak azon
okból hivattattak Pécselieknek De az igaz nevek Kyráli Donatio-
jokról Miklosok, azt valóságos tudgya es így ismériis Nehaj
Miklos Tamás és Gergel Uraimékat nem különben magának az
Fatensnek mint nehaj Miklos Ferenc es Péter Successorinak Vér-
szőrént való Attyafiainak lenni. Ad 2-dum Miklos András
Attyának ugyan Miklos Andrásnak Nemes Pécselről való elme-
netelére is emlékezik hogy Miklosok sokan voltak az földnek
szűk volta miatt Miklos Andras nagy cselédű Ember lévén hogy
könnyebben élhetne azon okból vette lakását Tekintetes Nemes
Fehér Vármegyében Szent Mihál nevű helységben másik egy
Attyafiával együtt ki is említett Nemes Vármegyében Tácson le-
tévén lakóul magát Kovács mesterséget continuálta. Mely praevio
modo általunk véghez vitt inquisitionul agyuk ezek Testimoniáli-
sunkat saját subscriptionk s usualis pöcsétünk alatt die locove
ut supra

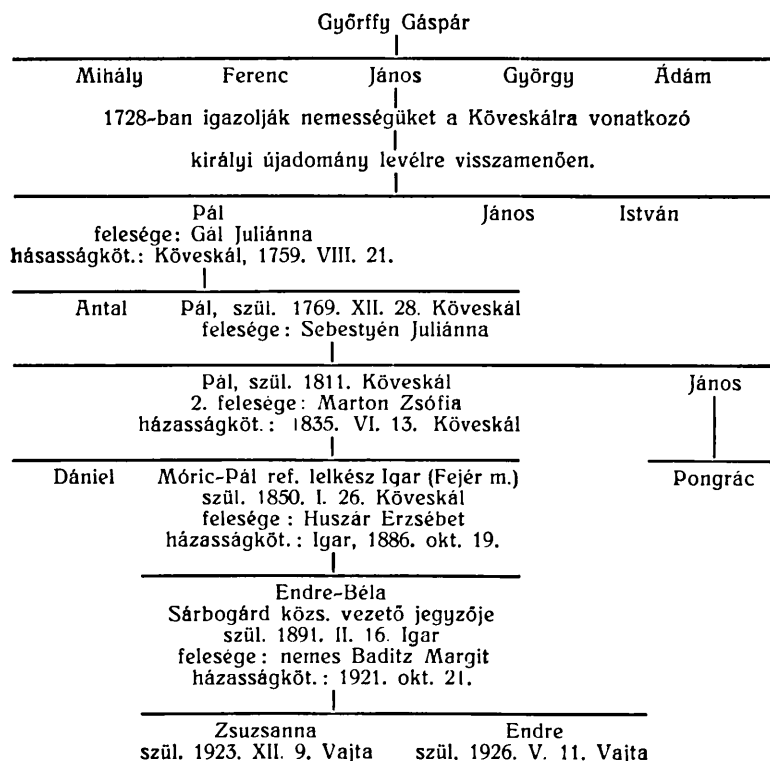
Kovács Joseph Tekintetes Nemes Szala Vármegyének
Vice Birája
Kovács János Esküttye

(Fejér megye levéltárában lévő egykorú másolat alapján. Alig olvasható
eredetije dr. Nemespécseli Miklós Géza ügyvéd birtokában Székesfehérvárott.)

Győrffy.

Zalamegyei birtokadományos család. Történetéből kétségtelenül megállapítható Zala vármegye 1728. évi nemességvizsgálati jegyzőkönyve szerint, hogy ezen év február 16-án Győrffy Gáspár fiai, még pedig Mihály, Ferenc, János, György és Ádám az 1721. június 12-én kelt és Köveskál falura vonatkozó királyi új adománylevélre visszamenőleg igazolták a nemességüket. Minthogy ugyanezen adománylevélre visszamenőleg nemcsak a felsorolt Győrffy testvérek, hanem Pálffy János, Nagy János, Borbély György, Kövessy Péter, Csatáry Mihály, Szigethy István és Domokos Sámuel is igazolták a nemességüket, kétségtelen, hogy nemcsak a Győrffyek, hanem a felsoroltak is részesei voltak az újadománynak. Az újadomány pedig valószínűleg a régebbi birtokjogukat erősítette meg.

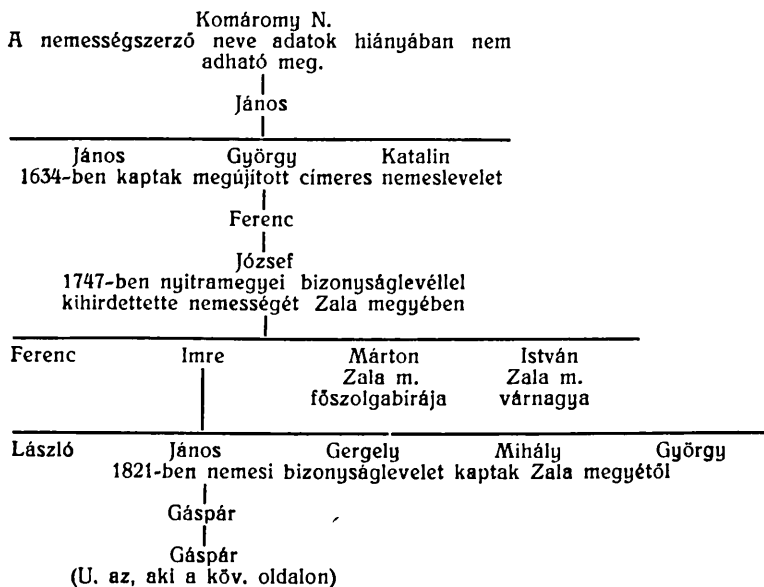
A család kivonatos leszármazása a következő.

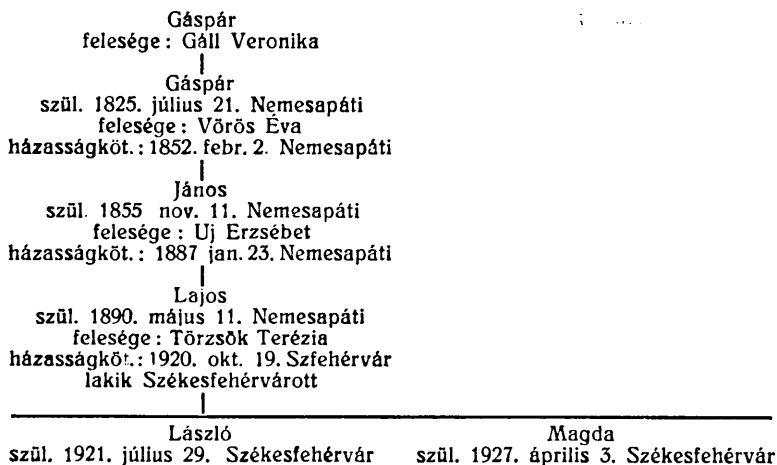

Komáromy.

Nyitra megyei eredetű család. 1634. március 23-án kapott címeres nemeslevelet Komáromy János és általa atyja Komáromy János és testvérei György és Katalin, amelyet még abban az évben kihirdettek Nyitra megyében. A címeres nemeslevél adományozása „denuo” történt az akkor is nemesi szabadságban élő címer-szerzők részére, az elveszett címer helyett, tehát a család nemes-sége feltétlen régebbi keletű. A régebbi nemesség eredete azonban eddig még nem volt megállapítható. Az új címeres nemeslevél társszerzőjének Györgynek az unokája, József költözött Nyitra megyéből Zala megyébe, ahol az 1747. évben kihirdette nemes-ségét nyitrai megyei nemesi biztonyságlevéllel. Az 1747-ben kihir-detett Komáromy József fiai Márton, Ferenc, Imre és István voltak, akik közül Márton, aki Zala megye főszolgabírája s István, aki Zala megye várnagya volt, az 1775. évben kaptak Zala me-gyétől nemesi biztonyságlevelet. Az 1775-ben biztonyságlevelet szerzők egyik testvérének, Imrének a fiai, még pedig, László, János, Gergely, Mihály és György az 1821. évben kaptak Zala me-gyétől nemesi biztonyságlevelet. A család főként a zalamegyei Nemesapátiban lakott.

Kivonatos leszármazás a következő.

Iratok.

I. Nos Ferdinandus Secundus Dei Gratia Electus Romanorum Imperator semper Augustus ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavonie, Ramae, Serviae, Galilitiae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque etc. Rex. Archidux Austriae, Dux Burgundiae, Brabantiae, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Marchio Moraviae, Dux Lucenburgae, ac superioris et inferioris S . . . siae, Wierthenbergae ac Thecae, Princeps Sveviae, Comes Habsburgi, Tyrolis Ferreti, Kyburgi ac Goritiae, Landgravius Alsatiae, Marchio Sacri Romani Impery supra Anasum Burgouiae, ac superioris et inferioris Lusatiae, Dominus Marchiae Sclauonicae, Portus Naonis et Salinarum etc. Memoriae . . mmendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis. Quod cum inter diuersa virtutum Imperatoriarum officia atque munia, quibus thronus Principum circumseptus . . blimioris eminentiae longe lateque per univrsum orbem dilatare consuevit non postremum locum sibi vendicat liberalitas, qua Principes fideles suos subditos, deque patria benemeritos, quo ad maiora quoque . rosequendarum virtutum studia excitentur, propense condecorare consueuerunt. Proinde cum ad nonnullorum fidelium nostrorum humillimam supplicationem nostrae propterea

factam Maiestati, tum vero atten . . . et consideratis fidelitate et fidelibus seruitys fidelis nostri Nobilis JOANNIS KOMÁROMY, quae ipse sacrae primum regni nostri Hungariae Coronae, et deinde Maiestati nostrae, inde ab ineunte sua iuxta possibilitatis suae exigentiam, pro locorum et temporum varietate atque occasionum exigentia fideliter exhibuit et impendit, seque imposterum quoque summa animi constantia et debitae fidelitatis . . . exhibiturum et impensurum pollicetur. Eundem itaque JOANNEM KOMÁROMY, simul cum genitore JOANNE itidem KOMÁROMY ac GEORGIO fratre, et CATHERINA sorore, carnalibus et uterinis suis, qui etiam antea nobilibus parentibus orti, ac libertate alias et praerogatiua nobilitari gauisi esse, verum superiorum disturbiorum temporum injuria, uti alia literalia instrumenta, sic etiam arma seu insignia nobilitaria amisisse perhibentur, de regiae potestatis nostrae plenitudine et gratia speciali denuo in coetum, numerum consortium et ordinem verorum et indubitatorum scutumque et arma ges . . . ium regni nostri Hungariae, partiumque et prouinciarum adeoque regnorum eiusdem sacrae Coronae subjectorum nobilium duximus cooptandum annumerandos, aggregandos, et adscribendos. Annuentes et ex certa nostra scientia, animoque deliberato concedentes, ut ipsi sicuti antea, ita a modo imposterum quoque futuris semper et perpetuis temporibus, omnibus illis gratys, honoribus, indultis, priuilegijs, iuribus prae s libertatibus et immunitatibus, quibus caeteri veri, antiqui et indubitati regni nostri Hungariae partiumque eidem annexarum . . . iles hactenus quomodolibet de iure vel consuetudine usi sunt et gaudent uti frui et gaudere possint ac valeant haeredesque . . . steritates ipsorum utriusque sexus uniuersae valeant ac possint. In cuius quidem nostrae erga ipsos exhibitae gratiae et ac liberalitatis testimonium veraeque et indubitatae nobilitatis signum haec arma seu nobilitatis insignia: Scutum videlicet militare erectum coelestini coloris, fundum illius praealta rupe interoccupante, in cuius summitate integer fulvus leo, ore patulo, lingua rubicunda exerta caudaque bifurcata villosa ad tergum eleuata naturaliter effigiatu arrectaque tota corporis mole distentis posterioribus pedibus fortiter insistere, anterioribus vero sinistro coronam regiam margaritis et unionibus conspicuam, in eaque rubram crucem duplicem gestare .. ostentare, dextro autem strictam frameam hungaricam vibrare, et gradienti similis in dextrum scuti latus tendere visitur. Scuto incumbentem galeam militarem

craticulatam siue apertam regio diademate alterum leonem medio-
tenus eminentem, alioquin inferiori per omn . . . similem proferente
ornatam. A summitate vero siue cono galeae lacinyis seu lemniscis,
hinc flauis et coeruleis, illinc autem candidis et rubris iti
extremitates sese passimdiffundentibus scutumque ipsum decenter
exornantibus quemadmodum haec omnia in principio seu . . .
ite praesentium literarum nostrarum pictoris manu et artificio
proprie et genuinis suis coloribus clarius depicta, et lucidius ob
oculos intuentium poss esse conspiciuntur: eidem JOANNI
KOMÁROMY simul cum superius nominatim specificatis personis
ips . . . mque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus
uniuersis denuo gratiose danda duximus et conferenda. Decer-
nentes et ex certa nostra scientia animoque deliberato conceden-
tes, ut ipsi sicuti antea ita a modo imposterum quoque futuris et
perpetuis semper temporibus eadem . . . ma seu nobilitatis insig-
nia more aliorum regni nostri Hungariae partiumque eidem
annexarum nobilium sub ysdem iuribus praerogatiuis indultis liber-
tatibus et immunitatibus, quibus ipsi, vel natura vel antiqua con-
suetudine usi sunt et gausi, utunturque et gaudent . . . in praelys
certaminibus, pugnis, hastiludys, torneamentis, duellis, monomachys
alysque omnibus et singulis ac quibusuis exercitijs militaribus et
nobilitariis, necnon sigillis, velis, cortinis, aulaeis, annulis,
vexillis, clypeis, tentorijs, domibus, et sepulchris generaliter
ro in quarumlibet rerum et expeditionum generibus sub merae
vetustae et syncerae nobilitatis titulo, quo eos ac haeredes ipso-
rum utriusque sexus uniuersos ab omnibus cuiuscunque status,
dignitatis, conditionis, et praeeminentiae homines existant, denuo
insignitos et ornatos . . . i, nominari, haberique et reputari volu-
mus ac mandamus, ferre, gestare, illisque in uti, frui et
gaudere possint ac valeant, haeredesque et posteritates ipsorum
utriusque sexus universae valeant atque possint. Immo nobilitamus,
damus, donamus et denuo concedimus praesen . . . m per vigorem. In
cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes literas
nostras secreto sigillo nostro quo ut REX Hungariae utimur im-
pendenti communitas: eidem JOANNI KOMÁROMY, simul cum
superius dictis, genitore, fratre et sorore suis, ipsorumque haere-
dibus et posteritatibus utriusque sexus uniuersis, iam natis et
deinceps nascituris gratiose dandas duximus et concedendas,
Datum per manus fidelis nostri nobis dilecti Reverendi Stephani
Senniey de kis Sennye Episcopi Jauriensis . . . ique eiusdem

Comitis perpetui, Consiliary nostri et Aulae nostrae per Hungariam Cancellary, in Ciuitate Nostra Vienna Austriae, die vigesima tertia Mensis Martij Anno domini Millesimo Sexcentesimo Trigesimo quarto. Regnorum nostrorum Romani decimo . . . into Hungariae et reliquorum decimo sexto, Bohemiae vero anno decimo septimo Reverendissimis, ac Venerabilibus in Christo Patribus dominis Petro Sanctae Romanae Ecclesiae Presbytero Cardinale Pázmány Metropolitanae Strigoniensis, et Joanne . . . gdy Colocensis et Bachiensis Ecclesiarum canonice unitarum Archiepiscopis Emerico . . . y electo Agriensi, Francisco Ergelio Zagrabienzi Ladislao H tothy electo Varadiensi, Georgio Lippay Vesprimiensi, Stephano Simandy electo si Georgio Draskouith Vaciensi, antelato Stephano Senniey Jauriensi, Benedicto Venkouith Quinqueecclesiensi, ministratore Nittriensi, Gregorio Nagyfaluy electo Syrmieni, Joanne Iwanczy electo Tininiensi, Joanne Tomco electo Bosnensi, Georgio Dubouszky electo Chianadiensi, Comite Vincentio Zucconi Rosonensi, fratre Joanne Baptista Agatich Segniensi et Modrusiensi Ecclesiarum Episcopis Ecclesias Dei feliciter gubernantibus. Item Spectabilibus ac Magnificis Comite Nicolao Eszterhássy de Galantha praefati regni nostri Hungariae Palatino, Comite Paulo Rakoczy de felseő Vadász Iudice Curiae nostrae Regiae, Comite Sigismundo Erdeődy de Monorokerek dictorum regnorum nostrorum Dalmatiae, Croatiae et Sclauoniae Bano, Comite Christophoro Banffi de also . . . ndua Tauernicorum, Comite Nicolao a Zrinio Agazonum, Nicolao Forgach de Ghymes Cubiculariorum, Comite Stephano N . . . y de Bedegh Janitorum, Thoma Bosnyak de Magyarbel Dapiferorum, Comite Paulo Palffy de Erdeőd Pincernarum, Emerico Czobor de Czoborszentmihály Curiae nostrorum Regalium magistris, ac Stephano Palffi de dicta Erdeőd Comite Posoniensi, caeterisque quam plurimis regni nostri Hungariae Comitatus tenentibus et Honores.

Ferdinandus.

(Fényképmásolat alapján. A nyitramegyei kihirdetési záradék alig olvasható. Kissé rongált, függőpecsétés eredetije Komáromy Gyula birtokában van a zalamegyei Nemesapátiban.)

II. Kivonat Zala megye 1821. nov. 5-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyvéből.

2289. Nemes Komáromy nemzettségbeliek részére kiadatott nemesi bizonságlevél foglalatjáról. — Nemes Komáromy József és Dávid néhai nemes Komáromy Ferencznek, úgy nemes Komáromy László, János, Gergely, Mihály és György néhai nemes Komáromy Imrének fiai, Antal pedig most irt Györgynek fia az iránt folyamodtak a nemes vármegyéhez, hogy részekre a kétségtelen nemességjeokról hiteles bizonság levelet adni méltóztasson, melyhez képest minekutána a folyamodók valóságos nemességjeiket a bémutatott hiteles oklevelekkel nyilván bém bizonyították, a tisztí ügyész urnak sem lévén iránta legkisebb ellenvetése is, a kért nemesi bizonság levél a folyamodók részére kiadatott a következők értelmével: Mi Zala vármegyei egyházi főrendeknek, zászlós uraknak, ország nagyjainak és nemeseknek közönsége adjuk tudtokra ezen levelünknek rendiben mindeneknek, a kiknek illik, hogy minekutána dicsőségesen országló koronás fejedelmünknek szolgálatját, a közjót és ezen vármegyének egyéb dolgait és békés megmaradását érdeklő tárgyoknak elintézése végett a mai alulírt napon, helyen és esztendőben összejövén, közönséges gyűlést tartottunk volna, akkoron nemes Komáromy József és Dávid, néhai nemes Komáromy Ferencznek úgy nemes Komáromy László, János, Gergely, Mihály és György néhai nemes Komáromy Imrének fiai, Antal pedig a most irt Györgynek fia tartozó alázatossággal az iránt esedeztek előttünk, hogy mi az ő kétségtelen nemességjeokról a szokott hiteles bizonságlevelünket kiadni méltóztatnánk. akiknek is a törvénnyel és igazsággal meg egyező kérésére hajolván, minekutána a bém mutatott hiteles oklevelekkel nyilván megbizonyították volna azt, hogy néhai Komáromy János ugyan Jánosnak fia dicső emlékezetű 2-ik Ferdinánd királytól maga és édesatyja fentebb említett Komáromy János, úgy testvérjei György és Katalin részére 1634-ik esztendőben kegyelmes czimeres nemes levelet nyert és azt 1634-ik esztendőben Nyitra vármegyében kihirdette, utóbb pedig folyamodóknak őregatyja Komáromy József az érintett czimeres nemes-levelben megnevezett Komáromy Györgytől származott Komáromy Ferencznek a fia megýénk kebelében szakadván 1747-ik esztendőben kétségtelen nemességét a most említett Nyitra vármegyétől nyert bizonságlevél erejével megbizonyította; — megmutatták továbbá azt is, hogy említett Komáromy József az érintett Fe-

rencznek fia, a könyörgőknek pedig nagyatyja volt, Komáromy Márton pedig, ki vármegyénknek főszolgabírája és Komáromy István, ki várnagyja és a folyamodók édesatyjainak Komáromy Ferencznek és Imrének testvérjei voltak, vármegyénktől 1775-ik esztendőben kétségtelen nemességjéről e következő hiteles nemesi bizonyság levelet nyertek: Nos universitas Praelatorum, Baronum, Magnatum et Nobilium Comitatus Zaladiensis damus pro memoria, quod cum nos Anno, Die Locove datarum praesentium pro tractandis et concludendis nonnullis rebus ac negotiis publicum commodum, permansionisque nostrae tranquillitatem tangentibus et concernentibus generalem celebrassemus congregationem, fuissemusque una constituti; eotum Egregii Martinus et Stephanus Komáromy, ille ordinarius iudex nobilium, hic vero castellanus hujus Comitatus petierint nos in eo debita cum instantia, quatenus prothocollationem in generali congregatione nostra Anno modo currente die 23-a Januarii in hocce oppido Zala Egerszeg celebrata intuitu nobilitatis suae novius ac uberius recognitae interventam sub authentico Comitatus nostri sigillo extradare vellemus, et quia justa petendi denegandus non esset assensus, prothocollationem praenotatam praesentibus litteris nostris inseri fecerimus in haec verba: Subinde Egregii Martinus et Stephanus Komáromy, ille ordinarius iudex nobilium, hic vero castellanus Comitatus, mediante supplice suo declararunt innotuisse ipsis famam suam eo, quod non sint e numero indubitatorum nobilium passim traduci; reproducentes igitur authenticas inclyti comitatus Nitriensis generali ejusdem congregatione die 9-a mensis septembris Anno 1747 celebrata Egregio Josepho Komáromy instantium genitori super nobilitate ejusdem extraditas (!) ac teste prothocollo generalis congregationis hujus Comitatus Anno 1747 die 17-a Decembris habitae isthic publicatas litteras testimoniales exhibentes item authenticum transumptum benignarum Armalium gloriosae reminiscentiae imperatoris ac Regis Ferdinandi Secundi Georgio condam Komáromy, qui instantium genitoris Josephi avus fuisset, Anno 1634. die 23-a Martii Vienna Austriae clementer concessarum, in generali praefati Comitatus Nitriensis congregatione anno eodem feria tertia proxima ante festum Beati Martini Episcopi et confessoris publicatarum per venerabile Capitulum Castriferrei expeditum, supplicuerunt indubiam nobilitatem suam porroquoque recognosci, atque etiam improthocollari et tametsi per quospiam in praesenti

congressu praesentes ea obmota sit difficultas, quod si ad investigationem remitteretur, evenerit toties fatum instantium genitorem priusquam praeductas inclyti Comitatus Nitriensis testimoniales extraxisset, isthic que publicari fecisset extra usum nobilitatis fuisse, quia nihilominus memorati instantes attestato domini Tabulae Judicariae assessoris Domini Ladislai Niczky collectisque in Nemesapáthi et Koppan testium fassionibus comprobassent in instanti genitorem suum Josephum nunquam contributionalia onera tulisse et si iisdem subfuissent etiam quia ex praeallatis inclyti Comitatus testimonialibus appareret toties fatum Josephum instantium genitorem primum transmigrantem fuisse, ejus vero parentem Franciscum et illic in usu nobilitatis, et filium Georgii primi impetratoris exstitisse, consecutive etiamsi rementionatus Josephus isthic extra usum nobilitatis fuisset in eum tamen reponi debuisset hinc nullo ulterioris investigationis merito existente dicti Martinus et Stephanus Komáromy porro quoque pro indubitatis nobilibus recogniti, atque pro ulteriore sui securitate isthic denuo improthocollati habentur. — Super serie igitur praeductae improthocollationis isthic sine diminutione, vel augmento, variatione que quapiam de verbo ad verbum descripta futura instantium jurium pro cautela hasce sub authentico Comitatus nostri sigillo extradandas esse duximus litteras nostras testimoniales communi svadente justitia. Datum ex generali congregatione nostra die prima mensis Julii anno millesimo septingentesimo septuagesimo quinto in oppido Zala Egerszeg continuative celebrata. (L. S.) Lecta et extradata per Joannem Farkas de Boldogfa praelibati inclyti Comitatus juratum ordinarium notarium; Andreas Jakasits de Lovászi ordinarius vice Comes, Michael Tuboly de Tubolyszeg ordinarius judex nobilium, Josephus Vida ordinarius judex nobilium, Josephus Hompasz vice judex nobilium, Georgius Gabelics vice judex nobilium, Joannes Hertelendy de Eadem vice judex nobilium, Josephus Viosz vice judex nobilium, Paulus Stósz vice judex nobilium, Ladislaus Csértán vice judex nobilium, Georgius Marton vice judex nobilium. Volfgangus Vizlendvay jurassor, Josephus Nunkovics jurassor, Franciscus Zelko jurassor; — és így végre vitt és meghitelesített tanuvallatással nyilván bém bizonyították azt, hogy a nevezett Komáromy Ferenc és Imre fent említett Mártonnak és Istvánnak testvérjei és a könyörgőknek pedig édesatyjok és a fentebb írt Józsefnek fiai voltak; — végre az illető keresztelő anyakönyveknek hiteles részes kiírásával elegendő-

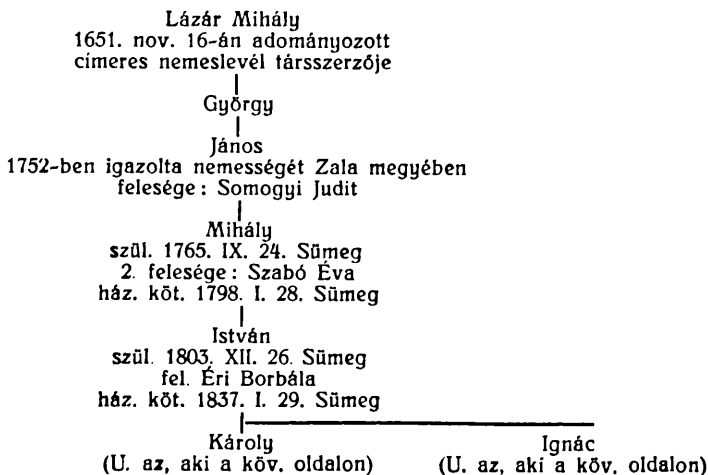
képpen megmutatták azt, hogy a folyamodók és jelesen Komáromy József és Dávid többször nevezett Ferencznek, — László, János, Gergely, Mihály és György Imrének Antal pedig a most írt Györgynek törvény és természet szerint való fiai legyenek és így ama Komáromy Györgytől a czimeres nemes levél nyerőjétől való egyenes származásukat a folyamodók, valamint azt is, hogy valamint az ő eleik, úgy ők is mindenkor szakadatlanul nemesi szabadsággal éltek és élnek, a kimutatott hiteles oklevelek által nyilván megbizonyítván s ősi nemességeket minden kétségen kívül tévén, a tiszti ügyészünknek sem lévén e részben legkisebb ellenvetése is, a folyamodó Komáromy Józsefet és Dávidot, úgy Lászlót, Jánost, Gergelyt, Mihályt és Györgyöt mégis Antalt továbbá is valóságos és kétségtelen nemeseknek elismervén, azoknak és maradékaiknak mostani és jövődöbéli bátorságára bízott kétségtelen nemességekről ki adtuk e jelen való hiteles bizoyságlevelünket magával hozván azt a közigazság. Költ Zala Egerszegen Ezernyolcszáz huszonegyedik Esztendőben november hónapnak ötödik és következő napjain folytatva tartott közgyülekezetünkből.

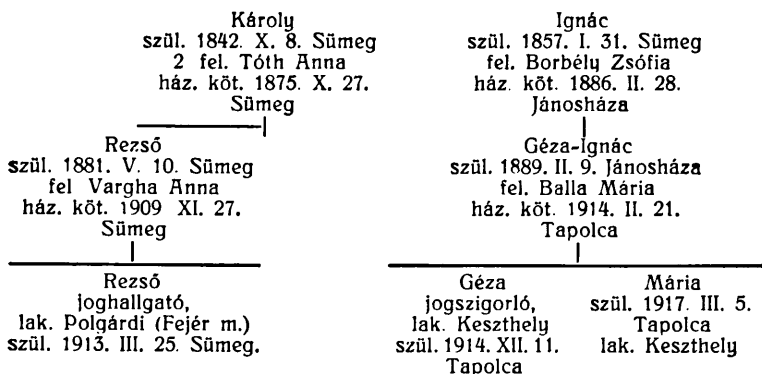
(Zala megye levéltárnoki hivatala által kiadott hiteles másolat alapján).

Lázár.

A család történetére vonatkozó adatok összegyűjtését még egyáltalán nem lehet befejezettnak tekinteni. Az eddig végzett kutatások eredményeként megállapítható, hogy Lázár Mihály bele volt foglalva abba a címeres nemeslevélbe, amelyet Kutasi Takács Gergely kapott feleségével, leányával és testvéreivel együtt 1651. nov. 16-án. Zala megye 1752. évi nemességvizsgálati jegyzőkönyvében (I. sz. irat) ugyan nincsen megemlítve Lázár Mihály családi neve, csak annyi, hogy Kutasi Takács Gergely unokatestvére Mihály volt. Viszont az 1752. évi nemességvizsgálat alkalmával a Sümegen lakó Lázárok erre a nemeslevélre visszamenőleg igazolták nemességüket. Az akkor végzett tanúbevallatásból pedig kitűnik, hogy az 1752-ben nemességét igazoló Lázár Ferenc nagyatya Mihály volt és ez a Mihály pedig nem lehet más, mint a nemeslevélben szereplő Mihály, Kutasi Takács Gergely unokatestvére.

A tanuvallatási jegyzőkönyvben (II. sz. irat) ugyan, csak Lázár Ferenc szerepel, de a nemességvizsgálati jegyzőkönyv szerint a most említett Lázár Ferenc fián Jánoson kívül még Lázár Antal és Lázár János is igazolták nemességüket. Ezen utóbbi Lázár János 1790. évi nemesi lajstromba (III. sz. irat) is fel van véve. A család egyik ágának az alább közölt iratok s a sümegi plébánia anyakönyveinek alapján megállapított leszármazási rendje a következő.

Iratok.

I. Anno 1752. die 26. Aprilis in oppido Keszthely sub prae-
sidio perillustris domini Michaelis Nagy vicecomitis etc. conti-
nuata est investigatio nobilium Incltyti Comitatus Szaladiensis.

Sümeg.

Franciscus cum filio Joanne, ac Antonius et Joannes Lázár
Item Joannes cum filiis Francisco et Georgio Takács nobilitatem
suam benignis Armalibus Ferdinandi Tertii gloriae memoriae
Imperatoris et Regis, Gregorio Takács de Kutas ac per eum
Catharinae Kovács consorti, necnon Andreae filio et Valentino
fratri carnali, item alteri fratri uterino Joanni Takács et Michaeli
matrueli Viennae Austriae die 16-a novembris 1651-o collatis
atque modo et ordine sequenti: Anno 1652. feria secunda proxima
post Dominicam Judica in Sümegh in Sedria Comitatus Szala-
diensis exhibita sunt praesentes Armorum Insignia nobilium et
solemniter publicata per me Franciscum Horváth de Mankóbük
juratum notarium Comitatus praescripti. Receptae sunt supra-
scriptae personae in numerum et coetum verorum Comitatus
nobilium nemine contradicente. Idem notarium manu propria pub-
licatis. Usum autem nobilitatis praerogativae penes praescriptas
Armales docent Inquisitionalibus authenticis sub numero 246.
Unde in puncto Idaeali satisfacisse censentur.

(Zala megye levéltárnoki hivatala által 27/1936. sz. alatt kiadott hite-
les másolat alapján.)

II. Anno 1752. die 27-ma mensis Aprilis occasione deputationis nobilium in oppido Keszthely Incltyto Comitatus huiusce Szaladiensis adjacente peracta est inquisitio pro parte et ad instantiam Francisci Lázár. De eo utrum? Primo. Ismeri-e a tanu mostanság Sümegen ezen nemes Szala vármegyében lévő mező városban lakozó Lázár Ferenczet úgy ennek édes atyját néhai Lázár Györgyöt is, ismérte-e; nem különben ugyan Sümegen lakó Takács Jánost is, ismeri-e, vallja meg. Secundo. Tudja-e bizonyosan, hogy ezen főlebb említett Lázárok és Takács János is éltek-e, és mostanság is élnek-e nemesi szabadságban Boldog emlékezetű föllsleges harmadik Ferdinánd császár és magyarországi királytól nyert armalisknak erejével. Primus fatens nobilis Petrus Szároz alias incltyti Comitatus huiusce Szaladiensis Laidinantius in oppido Sümeg dicto Comitatus adjacente degens annorum circiter 66. Juratus examinatus, fassus est ad primum: az kérdésbe vett Lázár Ferencet és ennek édesatyját is Lázár Györgyöt jól ismervén tudja valósággal ad secundum emlékezetétől fogvást a tanu, hogy nemesi szabadságban éltek, Takács másképp Szabó Jánost is jól ismeri a tanu s tudja is, hogy mind ez ideig nemesi szabadságban élt, édes atyjára pedig Takács Jánosnak nem emlékezik. Secundus testis nobilis Laurentius Nemes ibidem degens annorum circiter 60. Examinatus, juratus, fassus est ad primum az instans Lázár Ferencznek édes atyját valamint Lázár Ferenczet isméri, úgy azt is ismérte kinek is neve Lázár György volt, ezen Lázár Györgynek édes, Ferencznek pedig öreg atya, hogy Mihály lett volna ezen fatens maga édesatyjátúl, úgy más öregektől is hallotta, valósággal tudja, hogy Lázár György és annak fia Ferencz mindenkor nemes emberek voltak és nemesi szabadsággal éltek, hasonlóképpen Takács Jánost is isméri azon okból, minthogy Sümegen együtt nevelkedett a fatens az instansokkal s tudja hogy ezen Takács János is mindenkor nemesi nemesi szabadságban élt; ki volt az atya, azt nem tudja, armalissokat pedig még néhai Lázár György kezénél is látta. Tertius fatens nobilis Stephanus Böröczk ibidem degens annorum circiter 60. Juratus, examinatus, fassus est, az kérdésbe vett Lázár Györgyöt jól ismervén tudja valósággal, ad secundum emlékezetétől fogvást a tanu, hogy mindenkor nemesi szabadságban éltek, Takács másképp Szabó Jánost is jól ismeri a tanu s tudja is, hogy mind ez ideig nemesi szabadságban élt, édesatyjára pedig Takács Jánosnak nem emlékezik. Actum

ut supra. Gabriel Hertelendi ordinarius notarius Comitatus.
(Nro. 246.)

(Zala megye levéltárnoki hivatala által 27/1936 sz. alatt kiadott hiteles másolat alapján.)

III. Kivonatok Zala megye nemesi lajstromaiból.

Sümeg.

1790. év.

Lázár Joannes cum filiis:		
	Michael	} filius condam Georgii
	Georgio	
Lázár Joannis vidua cum filiis :		
	Josepho	} filii condam Francisci
	Joanne	

1829. év.

Lázár	{	Michael cum filiis :	}	Filii condam Joannis, filii condam Georgii
		Emerico		
		Antonio		
		Stephano		
		Georgius junior cum filio		
		Sigismundo		
Lázár	{	Josephus cum filiis :	}	Filii condam Josephi, filii condam Ladislai
		Antonio		
		Josepho		
		Joannes cum filio :		
		Joanne		

1845. év.

Lázár Mihály		Jánosnak György fiának fia
Lázár Imre	{	néhai Imrének, élő Mihály fiának fia
Lázár	{ György István }	néhai Antalnak, a fentebbi élő Mihály fiának fiai
Lázár	{ György; Zsigmond fiával, tiszteletbeli eskütt és biztos }	Jánosnak, György fiának fia
Lázár	{ Antal; József Antal fiaival József }	Józsefnek, János fiának fiai
Lázár János	}	Jánosnak János fiának fia

(Zala megye levéltárnoki hivatala által 27/1936. sz. alatt kiadott hiteles másolat alapján.)

Gödörházi Gödör.

Nagy Iván és Kempelen Béla munkáiban érintett Gödörházi Gödör-család mindig mint régi zalamegyei nemes család szerepel. Kétségtelen ugyan, hogy ez a család már a XVI. század óta a zalamegyei Kolgyár helységben birtokos (lásd I. számú irat) s ez a Kolgyár falu később már csak része Szentgyörgyvölgye falu-nak, mégis fel kell tenni, hogy a család neve és a vasmegyei Gödörháza helység között összefüggés van. Hogy mikor volt a család Gödörházán birtokos, az eddig még nincsen tisztázva. Lehet, hogy a Kolgyáron való megtelepedés előtti időben. Az 1558. évben, a Kapornaki konvent előtt tett fassió szerint a család nevét Kogyari Gewdewr-nek irták. Kogyar azonos Kolgyár-ral s hogy ez a család azonos a később Szentgyörgyvölgyén lakó Gödör-családdal azt bizonyítja az, hogy a szentgyörgyvölgyi Gö-dörök a Zala megye törvényszéke előtt vitt perben a Kapornaki konventnek ezt az oklevelét produkálták s leszármazásukat iga-zolták.

A család tagjai közül Gödör József szendi evangélikus pré-dikátor és esperes állandóan használta a „Gödörházi“ előnevet, hasonlóan Gödör József sárkeresztesi (fejérmegyei) jegyző is, aki az 1832. évben kihirdette nemességét Fejér megyében zalamegyei nemesi bizonnyságlevéllel (II. sz. irat.) Fejér megyében különben már a XVIII. század végén is laktak Szentgyörgyvölgyéről szár-mazó Gödörök, de a család ezen ága nem publikáltatta nemessé-gét. A család ezen ága a Gödör családnév helyett Szentgyörgy-völgyi családnevet is használta.

Iratok.

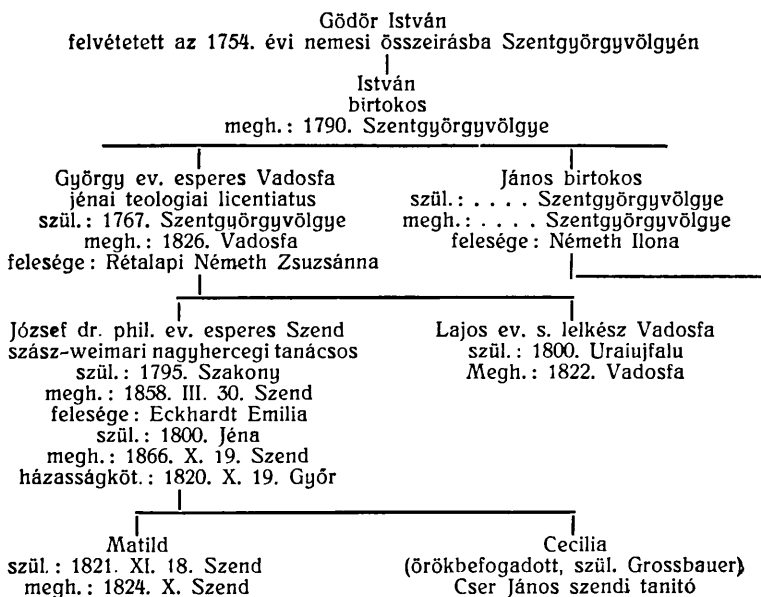
I. Nos Conventus Ecclesiae Sancti Salvatoris de Kapornak, Memoriae commendamus per praesentes Quod Nobilis Bartholo-meus Banko de Kogyar Nobilium Blasii et Benedicti, filiorum, nec non alterius Benedicti Banko, patruelis, et Thomae similiter Banko de eadem Kogyar, carnalis, aliorum etiam cunctorum frat-rum et consanguineorum suorum, si quos infrascriptum tangere seu quoquo concernere posset negotium, in se receptis et levatis, nostram personaliter venientes in praesentiam per eundem Bartho-lomeum Banko confessum extitit par et relatum in hunc modum : Quod ipse tum mature in primis intra se deliberatione praehabita,

tum etiam pro certis et inevitabilibus quibusdam necessitatibus ad praesens ipsum summe urgente evitandis, quaedam duo jugera terrarum suarum arabilium in fine possessionis Kogyar praedictae, in Comitatu Zaladiense et a parte orientali existentis, adjacentis, cui ab orientali Joannis Gyewre, ab occidentali vero plagis Nicolai Chyazar de Kogyar nobilium terrae circumvicinari dinoscuntur, unacum quadam particula prati seu feneti in fine seu diverticulo earundem duarum jugerum terrarum arabilium adjacentis, nobilibus Petro Gewdewr de Kogyar praedicta ac dominae Catherinae consorti, Nicolao filio et puellis Dorotheae, Priscae et Margarethae filiabus ipsorum eorundem heredibus et posteritatibus universis pro sex florenis hungaricis plene ut dixit ab eisdem levatis et receptis, dedisset, vendidisset et inscripsisset, imo dedit, vendidit et inscripsit nostri in praesentia in filios filiorum, heredumque per heredes, Jure perpetuo et irrevocabiliter tenenda possidenda pariter et habenda. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes literas nostras pendenti et authentici sigilli nostri munimine roboratas memorato Petro Gewdewr, Catherinae consorti, Nicolao filio, puellis Dorotheae Priscae et Margarethae filiabus eiusdem duximus dandas et concedendas jurium eorundem ulteriorem ad cautelam. Datum feria tertia sacri festi Pasce Domini Anno eiusdem Millesimo quingentesimo quinquagesimo octavo.¹⁾

II. Mi Zala Vármegyei Egyházi Főrendeknek, Zászlós Uraknak, Ország Naggyainak és Nemeseknek közönsége adjuk tudtokra ezen Levelünknek rendiben mindeneknek, a kiknek illik, hogy minekutána dicsőségesen Országló Koronás Fejedelmünknek szolgálatját, a köz jót és ezen Vármegyének egyéb dolgait, és békés megmaradását érdeklő tárgyaknak elintézése végett, a mai alúlírt napon helyen, és esztendőben, öszvejövén, közönséges gyűlést tartottunk volna; akkoron Nemes Gödör József Szendi Nemes Komárom Vármegyei helységbeli lakós, egyéb eránt Evangelikus Prédikátor — Györgynek fia — ugy nem különben Szent Györgyvölgyi ezen Megyebéli lakós ugyan Nemes Gödör József Jánosnak Szent Györgyvölgyi lakosnak fia tartozó alázattal a végett folyamodtak; hogy Országos ősi Nemességekről szolló Bizonyosság Levelünket hiteles Pecsétünk alatt Nékik kiadni méltóztatnánk.

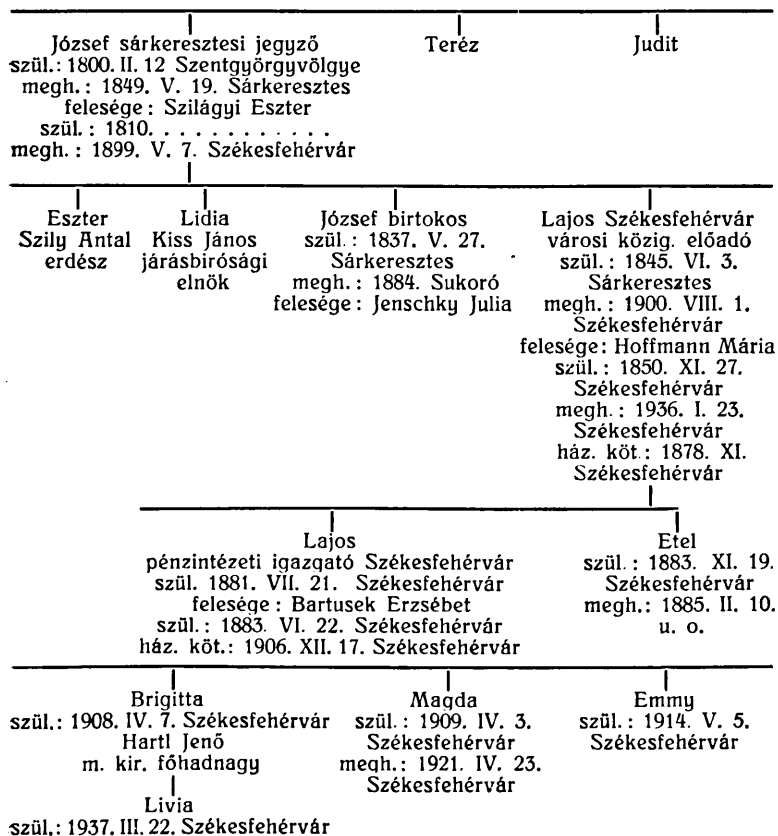
¹⁾ Zala megye levéltárnoki hivatala által 468/1936. sz. alatt kiadott hiteles másolat alapján. Eredetije Zala megye levéltárában Process. Nobilium Fasc. IV. Nro. 40 jelzet alatt.

A Gödörházi Gödör-család leszára

mazási rendje G. Istvántól kezdve.

Összeállította : G. Gödör Lajos
(Székesfehérvár.)

Kiknek is ebbéli igazságos, és a Törvénnyel megegyező kéréseket elfogadván, minekutána a folyamodók Levél Tárunkban lévő, és Megyénkbéli kétségtelen Nemesekről 1790-k és 1829-k esztendőben készített hiteles Lajstromnak kivonásaival előttünk tökéletesen bebizonyították volna, hogy a folyamodó két Józsefnek atyjai György és János egy testvérek lévén, kik azon Nemesei Lajstromokban mindenkor mint kétségtelen Nemesek beiktattattak legyen, bém bizonyodván azon Nemesei Lajstrom kivonásából az is, hogy a folyamodóknak Őreg atya István, Nagy atya hasonlóképpen István a folyamodókkal együtt az 1829-k esztendőben készült Nemesei Lajstromba beirattattak, — továbbá megbizonyittatván az is, hogy a folyamodóknak Elei szakadatlanul a Nemesei Jussoknak gyakorlásában bent lévén, és a folyamodók magok is jelenvalóképpen bent legyenek.

Mind ezen igazságos okokra nézvest a folyamodóknak u. m. Józsefnek Szendi Nemes Komárom Vármegyei helységi Prédikátornak György fiának, és Józsefnek János fiának, ősi Nemeségők kétséget nem szenvedhetvén, az arról szőlő hiteles Bizonyosság Levelünket, tisztii ügyvédünk semmi ellenvetést nem tévén, Nékik és maradékiknak utóbbi óvásokra kiadtuk, ezt hozván magával a Köz igazság. Kelt Zala Egerszegen, ezer nyolcz száz harminczadik esztendőben, Kis Asszony havának kilenczedik s több utána következő napjain folytatva tartatott Köz Gyűlésünkben.

P. H.

Olvasta és kiadta Skublics Alajos
hites fő jegyző

Séllyei Elek 2-k Al Ispány.

Chinorány Boldizsár Fő Szolga Bíró

Gabelits Ferencz Fő Szolga Bíró

Csillagh Lajos Feő Szolga Bíró

Malatinszky Ferencz allszolga Bíró

Farkas János Eskütt

Osváth Károly Eskütt

Tekintetes Nemes Fejér Vármegyének 1832-ik Esztendei Februárius 1-őén folytatva tartatott Köz Gyűlése alatt e jelenvaló Nemesei Bizonyosság tévő Levél a Tisztii Ügyész jelenléttében felolvasztatván kihirdettetett, senki ellene kifogást vagy ellenvetést nem tévén — a most tisztelt Nemes Vármegyének

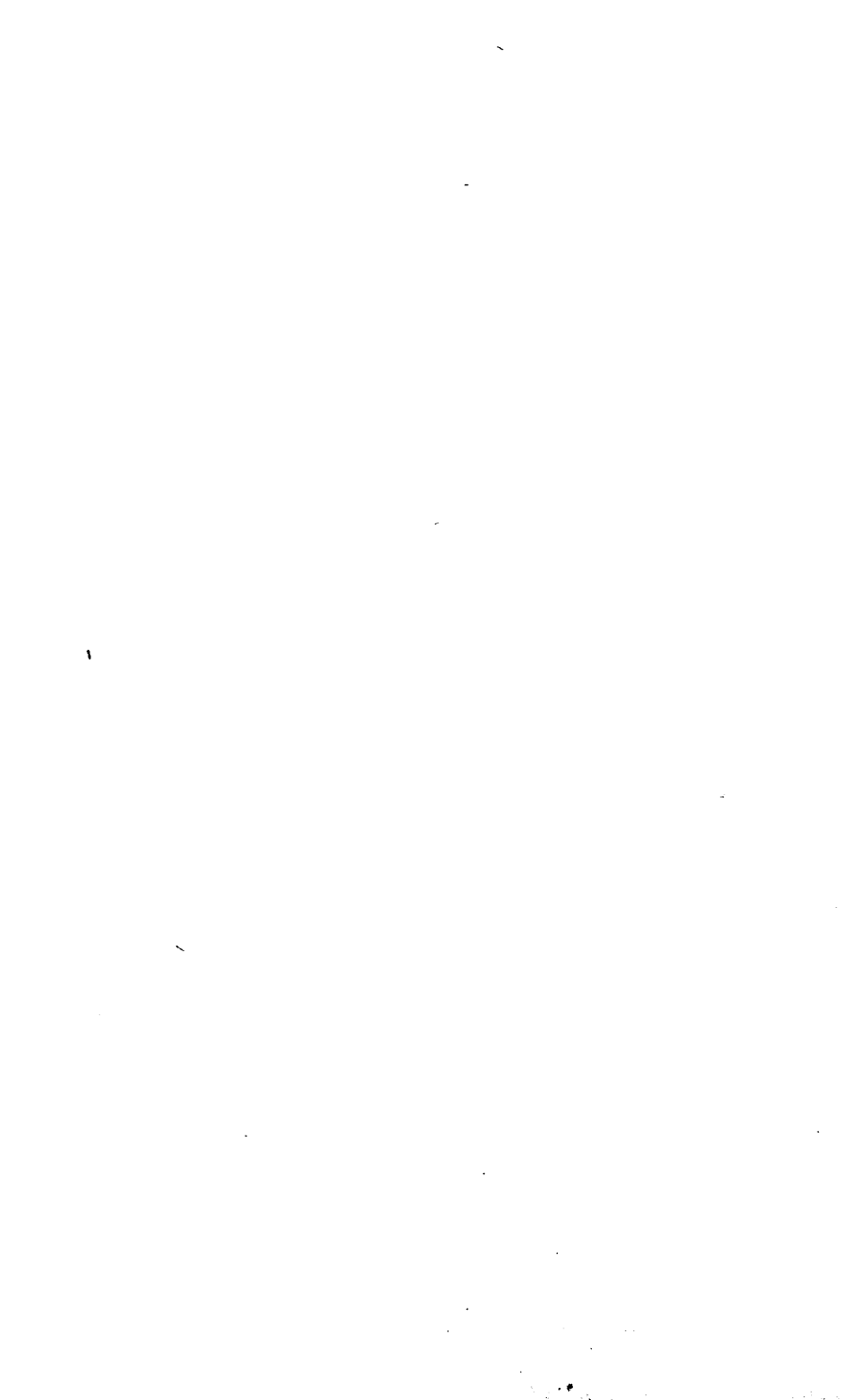
hites 2-k Al-Jegyzője

Meszleny Lajos által.

(Eredetije G. Gödör Lajos pénztint. igazgató birtokában van Székesfehérvárott.)

Nemes Hollóssy Ambrusnak és társainak
1625. nov. 10-én adományozott címert.

Hollóssy.

Az itt érintett Hollóssy-család valószínűleg vasvármegyei eredetű. Az 1625. évi november 10-én adományozott megújított címeres nemeslevelet ugyanis Vas megyében hirdették ki az 1626. évben. Balogh Gyula munkája¹⁾ szerint pedig a megújított címeres nemeslevél adományozása előtti időben is élt Vas vármegyében Hollóssy nevű nemesi család. Így az 1595. évben Hollóssy Sandrinus Vas vármegye főszolgabírája volt s az 1598. évben a dunántúli hadak részére élelmet szállító szekerek felügyeletével Hollóssy Ferencet bízta meg Vas vármegye. Balogh Gyula munkájában említett Hollóssy-családbelieknek a jelen alkalommal tárgyalt Hollóssy-családdal való kapcsolata nincsen tisztázva, de ennek a családnak a vasmegyei eredete mellett a megújított címeres nemeslevél vasmegyei kihirdetésén kívül még más is számításba jöhet. Az 1625. november 10-én adományozott megújított címeres nemeslevelet ugyanis nemes Hollóssy Ambrus és általa testvére Imre, továbbá feleségétől Fwstwi Loránth Erzsébettől való Sandrinus és Péter nevű fiai és Orsolya nevű leánya kapta. Hollóssy Ambrus felesége Loránth Erzsébet Fűztű vasmegyei helységnévből képezett előnévvel van említve a megújított címeres nemeslevélben. Így Hollóssy Ambrusné előneve is a vasmegyei eredetet teszi valószínűvé.

Az 1625. évi november 10-én adományozott megújított címeres nemeslevél (I. számú irat) szerint a szerzők már akkor is nemesi szabadságban éltek és az adományozás „denuo” történt. A megújított címeres nemeslevél szerzőinek vagy azok közül egyeseknek Pozsony megyébe kellett költözniök, mert az eredeti armális ma is ezen család fejérmegyei ágának birtokában van és a Heves, Veszprém, Fejér és Tolna megyékbe elszármazott ágak nemességüket mindig a Pozsony megye által 1677-ben Hollóssy Ádámnak kiadott nemesi bizonyáglevélre (II. számú irat) visszamenően igazolták. A Pozsony megye által 1677-ben az akkor Gyöngyösön lakó *Hollóssy Ádám* részére kiadott nemesi bizonyáglevél nem tartalmazza nevezettnek az 1625. nov. 10.-én adományozott megújított címeres nemeslevél szerzőinek valamelyikétől való leszármazását. Mindössze csak Hollóssy Ádám atyját és nagyatyját nevezi meg, amint az a 3. számú tábla-mellékletben szemléltetve van. Hollóssy Ádám atyja István és nagyatyja pedig Lukács volt a bizonyáglevél szerint. Minthogy Hollóssy Ádám, az 1677. évi

¹⁾ Balogh Gyula : Vas vármegye Nemes Családjai. 71. l.

pozsonymegyei bizonyosságlevél szerzője, költözött Pozsony megyéből Gyöngyösre egyáltalán nem valószínű, hogy abban az évben még kiskorú lett volna. Ha az életkorát az 1677. évben csak 20 évre tennők, még akkor sem lehetséges, hogy a nagyatyja Hollóssy Lukács az 1625. évi megújított címeres nemeslevél szerzői valamelyikének a fia lehetett volna, mert születésének az idejét egy generációra minimálisan 20 évet számítva, legalább az 1617. évre kellene tenni. Ha pedig a megújított címeres nemeslevél adományozásakor életben volt, akkor valószínűtlen, hogy kihagyták a nevét az armálisból. Így arra a kérdésre, hogy milyen módon lehet az 1677. évi pozsonymegyei nemesi bizonyosságlevél szerzőjének nagyatyját Hollóssy Lukácsot az 1625. évi megújított címeres nemeslevél szerzői valamelyike leszármazójának tekinteni, választ adni nem lehet. Lehetséges azonban az, hogy az 1625. évi megújított címeres nemeslevél szerzői tulajdonképpen egy régebbi nemeslevél szerzői és a megújított címeres nemeslevél adományozása évében, 1625-ben, már nem ők, hanem csak leszármazóik éltek, és az 1625. évi címeres nemeslevél pedig a régebbinek az átírása a régebbi nemeslevél szerzői nevének a megismétlésével. Ebben az esetben lehetne sejteni azt is, hogy az 1595. évben Vas megyében szereplő Hollóssy Sandrinus azonos az 1625. évi megújított címeres nemeslevél egyik szerzőjével, Hollóssy Sandrinussal. Ha ez az eset áll fenn, akkor megmagyarázható, hogy miképpen lehet az 1677. évi pozsonymegyei nemesi bizonyosságlevél szerzőjének nagyatyja Hollóssy Lukács az 1625. évi megújított címeres nemeslevélben megnevezettek valamelyikének leszármazója. Az izenkénti leszármazás eldöntetlen voltára való utalás különben a tábla-mellékletben is ki van emelve. A család veszprémmegyei ága az 1741. évben igazolta nemességét Veszprém megyében és ott nemesi bizonyosságlevelet is kapott (III. és IV. számú irat). A nemességigazolás alkalmával bizonyították a kapcsolatukat Hollóssy Ádámmal az 1677. évi pozsonymegyei bizonyosságlevél szerzőjével. A veszprémmegyei nemességigazolás alapján igazolták nemességüket a családnak Fejér és Tolna megyébe elszármazott tagjai az 1742. évben, amikor nemesi bizonyosságlevelet is kaptak. A Fejér megye által kiadott bizonyosságlevelek közül az egyik fennmaradt s azt alább közöljük (V. számú irat).

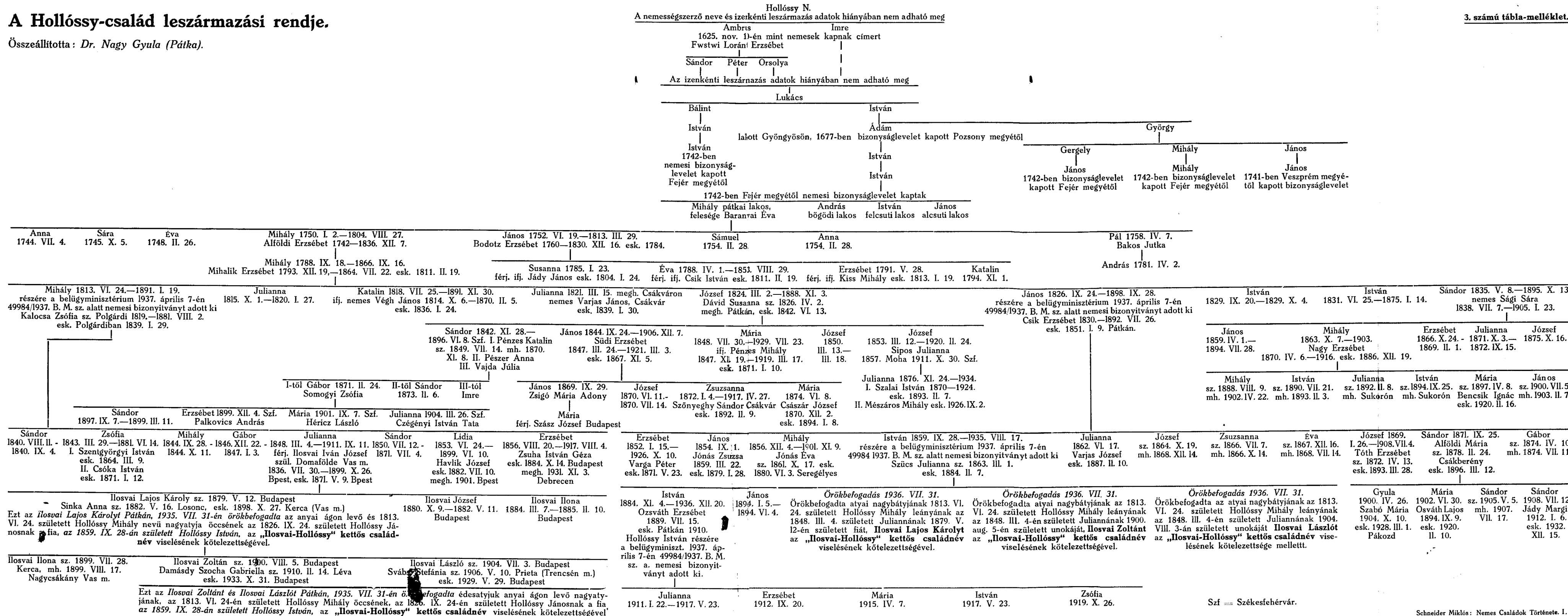
Ennek a bizonyosságlevélnek a szerzői voltak a fejrőmegyei Pátkán lakó Hollóssy Mihály és András, továbbá a fejrőmegyei Felcsúton lakó Hollóssy István és János, testvérek. Ugyanezek

Összeállította: *Dr. Nagy Gyula (Pátka)*

Összeállította: *Dr. Nagy Gyula (Pátka)*

Niklós: Nemes Családok Története. I.

Ambris Imre

közül az 1747. évben csak Hollóssy Mihály volt pátkai lakos, István akkor is felcsúti, András azonban bögödi és János pedig alcsúti lakos volt.¹⁾ A táblamellékletben is így van megadva a lakóhelyük. Az 1747. évi lakóhelyüket a Fejér megyéhez intézett kérvényük adta meg. Ebben a kérvényben szegénységi bizonyítványt kértek azért, hogy annak felhasználásával a királyi táblán pert vihessenek az elődeik birtokainak visszaszerzése érdekében, melyekből reájuk semmi sem maradt s amelyekre vonatkozó okleveleket sikerült megszerezniök.

A most említetteken kívül még többen kaptak az 1742. évben nemesi bizonyáglevelet. Így az akkor Székesfehérvárott lakó Hollóssy István, a Fejér megyében lakó Hollóssy János és a Tolna megyében lakó Hollóssy Mihály.²⁾

A 3. számú tábla (családfa) mellékletben feltüntetett az 1813. június hó 24-én született Hollóssy Mihály; 1826. szeptember hó 24-én született Hollóssy János; 1859. szeptember hó 28-án született Hollóssy István és 1884. november hó 4-én született Hollóssy István régi magyar nemességét a m. kir. belügyminiszter igazoltnak ismerte el és erről nevezetteknek 1937. április hó 7-én 49.984/1936. II. sz. a. külön-külön nemességi bizonyítványt állított ki. Az itt felsoroltak közül az 1813. június hó 24-én született Hollóssy Mihály leányának az 1848. március hó 4-én született Hollóssy Julianna férjezett Ilosvai Józsefné törvényes fiát 1879. május 12-én született Ilosvai Lajos Károlyt és annak két fiát az 1900. augusztus 5-én született Ilosvai Zoltánt és 1904. augusztus 3-án született Ilosvai Lászlót az 1935. évi július hó 31-én kelt örökbefogadási szerződésben örökbefogadta a fentebb felsoroltak között megnevezett és 1859. szeptember hó 28-án született Hollóssy István mindazon jogokkal, amelyekkel az örökbefogadott gyermek az örökbefogadó szülővel szemben a magyar törvények és bírói gyakorlat értelmében bír, továbbá azzal, hogy az örökbefogadottak ezentúl az „Ilosvai-Hollóssy“ keitős család nevet kötelesek és jogosítottak használni. Ezeket az örökbefogadási szerződéseket a m. kir. Igazságügyminiszter 1936. évi január hó 11. napján 1936. J. 34. és 1936. J. 35. szám alatt kelt leiratával kormányhatóságilag megerősítette. Ezek a Hollóssy családonbelüli örökbefogadások a 3. számú táblamellékletben a hivatkozott helyeken fel vannak tüntetve.

¹⁾ V. ö. Schneider Miklós: Fejérmegyei Nemes Családok. Kihirdetett és bizonyáglevelet nyert családok. Székesfehérvár, 1935/1936. 83. l.

²⁾ I. m. 83/84. l.

Iratok.

I. Az 1625. november 10-én adományozott címeres nemes levél latin szövege :

*Nos Ferdinandus Secundus Dei Gratia Electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclauoniae, Ramae, Seruiae, Gallitiae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque etc. Rex, Archidux Austriae Dux Burgundiae, Brabantiae, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Marchio Moraviae, Dux Lucemburgae, ac superioris et inferioris Silesiae Wierthembergae et Thecae, Princeps Sueviae, Comes Habsburgi, Tyrolis, Ferreti, Kiburgi ac Goritiae, Landgravius Alsatie, Marchio Sacri Romani Imperij supra Anasum Burgouiae ac superioris ac inferioris Lusatiae, dominus Marchiae Sclauonicae, Portus Naonis et Salinarum etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis. Quod nos cum ad nonnullorum fidelium nostrorum humillimam supplicationem nostrae propterea factam Maiestati : tum vero attentis et consideratis fidelitate et fidelibus seruitus fidelis nostri *Ambrosy Hollossy*, quae ipse Sacrae primum Regni Hungariae Coronae ac deinde Maiestati nostrae pro locorum ac temporum varietate fideliter exhibuit, et impendit, ac imposterum quoque se exhibere et impendere velle pollicetur. Cum igitur ob id, tum vero ex gratia et munificentia nostra Regia, qua quosque de nobis ac Reipublica Christiana benemeritos, ac virtutis colendae studiosos antecessorum nostrorum diuorum quondam Hungariae Regum exemplo prosequi, eisque certa virtutum suarum monimenta, quae ad maiora quoque praestanda eos incitare possent decernere consueuimus. Eundem itaque *Ambrosium Hollossy*, ac per eum fratrem illius carnalem et Vterinum *Emericum*, Consortem *Elisabetham Loranth de Fwstff*, et filios ipsius *Sandrinum* et *Petrum*, ac filiam *Vrsulam*, denuo qui etiam alias Nobilitatis praerogatiua gauisi esse perhibentur, de Regiae nostrae potestatis plenitudine et gratia speciali exemptos in cetum et numerum verorum antiquorum atque indubitatorum Regni nostri Hungariae partiumque eiusdem Coronae subiectarum Nobilium duximus aggregandos cooptandos annumerandos et ad scribendos. Annuentes et ex certa nostra scientia animoque deliberato concedentes, ipsi a modo imposterum sicuti antea futuris et perpetuis semper temporibus, omnibus illis gratys, honoribus indultis privilegijs, libertatibus iuribus praerogativis, et immunitati-*

bus, quibus caeteri veri antiqui, et indubitati Regni nostri Hungariae, et partium ei annexarum Nobiles hactenus quomodolibet de jure vel consuetudine vsi sunt et gauisi, vtunturque et gaudent, vti frui et gaudere possint, ac valeant, haeredesque et posteritates ipsorum vtriusque sexus vniversae valeant atque possint. In cuius quidem nostrae erga ipsos exhibitae gratiae, et clementiae, ac liberalitatis testimonium, veraeque et indubitatae Nobilitatis signum haec Arma seu Nobilitatis insignia. Scutum videlicet militare erectum coelestini coloris fundum eius monticulo viridi occupante, supra quem miles, equo albo insidens flauis cothurnis, rubeo amictu indutus currentis instar dextra porro manu frameam nudam intra volam comprehensam, in dextram Scuti partem conuersus intertenere visitur . . . galeam militarem apertam Regio-Diademate alas duas Aquilinas in sursum erectas, proferente ornata. A summitate vero seu cono galeae siue iscis hinc coelestini et aurei, illinc vero rubei et albi coloribus in Scuti oram defluentibus, illudque decenter adornantibus pro ut haec omnia in principio seu capite, praesentium litterarum nostrarum pictoris manu et artificio propriis coloribus suis recte depicta esse Eidem *Ambrosio Hollossy*, ac per ipsum superius nominatim specificatis personis ipsorumque haeredibus et posteritatibus vtriusque sexus vniversis gratiose danda duximus et conferenda Decernentes eo ex certa nostra scientia animoque deliberato concedentes vt ipsi a modo imposterum sicuti antea futuris et perpetuis semper temporibus eadem Arma seu Nobilitatis insignia instar aliorum verorum antiquorum atque indubitatorum Regni nostri Hungariae et partium ei subiectarum Nobilium sub ysdem iuribus praerogatiuis, indultis libertatibus et immunitatibus, quibus ipsi vel natura vel antiqua consuetudine usi sunt et gauisi vtunturque et gaudent, vbique in praelys certaminibus, hastiludys torneamentis duellis monomachys, alyisque omnibus et singulis ac quibusuis exercitijs militaribus et Nobilitaribus nec non sigilis velis cortinis auleis Annulis vexillis clipeis tentorijs domibus et sepulchris, generaliter vero in quarumlibet rerum et expeditionum generibus sub merae vetustatae ac syncere Nobilitatis titulo, eos ac haeredes ipsorum vtriusque sexus vniversos ab omnibus cuiuscunque status dignitatis, conditionis, et praeeminentiae homines existant insignitos et ornatos dici, nominari haberi et reputari volumus, et mandamus, ferre, gestare, illisque inaeuum vti frui et gaudere possint atque valeant, haeredesque et posteri-

tates ipsorum vtriusque sexus vniuersae valeant atque possint, Imo Nobilitamus damus et concedimus praesentium per vigorem. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes litteras nostras secreto sigillo nostro munitas quo vt Rex Hungariae vtimur impendenti communitas. Eidem *Ambrosio Hollossy*, ac per eum fratri illius carnali ac uterino, *Emerico*, Consortique *Elisabethae Loranth de FwstW*, ac filys *Sandrino*, et *Petro*, nec non filiae, *Ursulae*, ipsorumque haeredibus et posteritatibus vtriusque sexus vniuersis, iam natis et deinceps nascituris gratiose dandas duximus et concedendas. Datum per manus fidelis nostri nobis syncere dilecti Reuerendi Stephani Senniey de Kys Sennie electi Episcopi Waciensis et Consiliary nostri ac per Hungariam Aulae nostrae Cancellary, in Civitate nostra libera ac Regia Soproniensi, decima die Mensis nouembris Anno domini Millesimo Sexcentesimo Vigesimo quinto Regnorum nostrorum Romani septimo Hungariae et reliquorum octavo Bohemiae vero nono, Reuerendissimis ac Venerabilibus in Christo Patribus dominis Petro Pazmany Metropolitanae Strigoniensis, ac Joanne Thelegdy Colocensis et Bachiensis Ecclesiarum canonice vnitarum Archiepiscopis, Joanne Pyber electo Agriensis Petro Domittrovitth Zagrabiensis merico Lossy electo Varadiensis Stephano Szentandrassy de Chykamadefalua electo Transylvaniensis Paulo David, electo Quinqueecclesiensis, Francisco Erghelic Wesprimiensis, Nicolao Dallos electo Jauriensis, praefato Stephano Senniey electo Vaciensis ac praenominato Joanne Thelegdy Administratore Episcopatus Nitriensis Georgio Dubouzky electo Chanadiensis, Gregorio Nagyffalui electo Sirmiensi, Joanne Posgay electo Boznensis, Joanne Iwanczy electo Tininiensis fratre Alphonso de Requezens Rosonensis, altero fratre Joanne Baptista electo Segniensis et Modrusiensis, Ecclesiarum Episcopis Ecclesias Dei feliciter gubernantibus. Item spectabilibus et Magnificis, Comite Nicolao Ezterhassy de Galantha, praefati Regni nostri Hungariae Palatino, Iudice Curiae Regiae honore vacante Comite Georgio a Zrinio praedictorum Regnorum nostrorum Dalmatiae, Croatiae et Sclauoniae Bano, ac Agazonum Regalium Magistro Comite Christophoro Banffy de Alsolindua, Tauernicorum, Comite Paulo de Nadasd Cubiculariorum Melchior Alaghy de Bekeny Janitorum nostrorum Regalium Magistro Paulo Palffy de Erdeod, Pincernarum Thoma Bosniak de Magyarbeel, Dapiferorum Emerico Czobor de Czoborszenthmihály, Curiae nostrae Magistris, ac

Stephano Palffy de Erdeod, Comite Posoniensi coeterisque quam plurimis Regni nostri Hungariae Comitatus tenentibus et honores.

Ferdinandus m. p.

Stephanus Senniey

Episcopus Vaciensis m. p.

Laurentius Ferenczffy m. p.

Anno Domini Millesimo sexcentesimo vigesimo sexto in proximo festo Beatorum Fabiani et Sebastiani Martyrum, in Oppido Sabaria Generali Congregatione Universitatis Minorum et Nobilium Comitatus Castrifferei exhibita sunt et solemniter publicata praesentium armorum insignia Nobilitaria, receptique sunt praefati Nobiles in Caetum et Consortium Nobilium huius Comitatus. Magister Franciscus Fanchihazy manu propria.

Az 1625. nov. 10 én kelt címeres nemeslevél szövegének magyar fordítása.

Mi második Ferdinánd, Isten kegyelméből választott mindig fenséges római császár, Németország, Magyarország, Csehország, Dalmácia, Horvátország, Szlavonia. Ráma, Szerbia, Galicia, Lodoméria, Kumánia, Bulgária stb. Királya, Ausztria Főhercege, Burgundia, Brabant, Styria, Karinthia, Karniolia Hercege, Morvaország Ögrófja, Luxemburg, Felső- és Alsó-Szilézia, Württemberg és Theka Hercege, Suévia Fejedelme, Habsburg, Tirol, Ferret, Kiburg és Görz Grófja, Elzász Tartománygrófja, a Római Szent Birodalomnak - burgoniai Anasus fölött Ögrófja, Felső- és Alsó-Lausitz Ura, Szlavonia, Naon és Salzburg Ögrófja, stb. A jelen okiratban foglaltakkal jelentve mindazoknak, akiket illet, emlékezetükbe ajánljuk. Hogy mi egyrészt néhány hívünknek Felségünk elé ez irányban előterjesztett kérelme alapján, másrészt figyelembevée és tekintettel *Hollóssy Ambrus* hívünk hűségére és szolgálataira, amelyeket ő előbb a Magyar Szent Koronának, azután a mi Felségünknek különböző helyen és időben hűséggel teljesített és végzett és amelyekről igéri, hogy ezentul is teljesíteni és végezni fogja; tehát egyrészt emiatt, másrészt pedig azon Királyi kegyességünk és bőkezűségünk folytán amellyel minden velünk és a Keresztény Respublikával szemben érdemeket szerzett és az erény művelésére törekvő személyt isteni elődeink, a hajdani Magyar Királyok példájára ki szoktunk tüntetni és nekik erényeiknek kétségtelen bizonyítékait szoktuk adományozni, hogy azok még nagyobb dolgok teljesítésére is ösztönözhessek őket.

Tehát az említett *Hollóssy Ambrust* és az ő révén vele egy apul és anyul fivérét *Imrét*, feleségét *Fwstwi Loráanth Erzsébetet* és fiait *Sándort* és *Péttert* és leányát *Orsolyát*, akik egyébként azt állítják, hogy *a Nemesség kiváltságát már előzőleg is élvezték*, most ismét Királyi hatalmunk teljességével és különös kegyelmünkkel kiemelve, a Mi Magyar Királyságunk és az ugyanezen Korona alá vetett részek igazi, *régi és kétségtelen nemeseinek sorába és számába iktattuk*, csatoltuk, hozzáadtuk és hozzáértük. Beleegyezve és biztos tudomásunkkal és elhatározott elmével megengedve, hogy ők mint eddig, ezentul is a jövőendő időkben és mindvégig használhassák, birhassák és élvezhessék és élvezni tudják mindazokat a kegyeket, megtiszteltetéseket, kedvezéseket, privilégiumokat, szabadságokat, jogokat és kiváltságokat és mentességeket, amelyeket a mi Magyar Királyságunk és a kapcsolt részek többi igazi, régi és kétségtelen nemesei mindeddig akárhogy, akár jog, akár szokás alapján használtak és élveztek és jelenleg is használnak és élveznek és hogy az ő mindkét nembeli örököseik és leszármazottaik mindezekkel élhessenek és élni tudjanak. Ezen irántuk való kegyességünk, jóságunk és bőkezűségünk tanúságaként pedig, *valódi és kétségtelen Nemességük jele a következő Cimer, illetőleg Nemesi jelvények*. Szemmelláthatólag katonai, álló, égszinkék pajzs ennek ét zöldelő domb foglalja el, amelyiken egy fehér lovon ülő, sárga csizmás, piros öltözetbe öltözött katona mintegy futni készül és jobbával meztelen dárdát látszik tenyerébe szorongatni, a Pajzs jobboldala felé hajolva nyílt katonai amely egy, két felfelé emelkedő Sasszárnyat hordó Királyi Diadémmal van diszitve. A sisaknak csúcsáról, illetve hegyéről azaz-iről egyik oldalon kék és arany, másik oldalon piros és fehér színeikkel a Pajzs széléig ereszkednek le és azt szépen diszítik, mint ahogy mindez levelünk kezdetén, azaz elején egy festő kezével és művészetével a megfelelő színekkel le van festve Elhatároztuk, hogy a fentnevezett Hollóssy Ambrusnak és az ő révén a fentebb névszerint megjelölt személyeknek és az ő mindkét nembeli valamennyi örökösüknek és utóduknak kegyesen megadassék és rájuk ruháztassék. Elhatározva és biztos tudásunk szerint és elhatározott elmével megengedve, hogy ők mint eddig ezután is a jövőendő időkben és mindvégig ugyanezt a Cimert,

illetve Nemesi jelvényeket, a mi Magyar Királyságunk és kapcsolt részei többi valódi, régi és kétségtelen Nemeseinek mintájára ugyanazon jogok, kiváltságok, kedvezmények, szabadságok és mentességek mellett, amelyeket ez utóbbiak akár természetből akár régi szokás alapján használtak és élveztek és most is használnak és élveznek, minden ütközetben, harcban, hadi és harci játékokban, párbajban és párviadalban és minden egyéb bármiféle katonai és Nemesi foglalatosságban, valamint pecsétjeikben, takaróikon, függönyeiken, kárpitjaikon, gyűrűiken, zászlóikon, pajzsaikon, sátraikon, házaikon és sirjaikon általában bármilyen dolgokban és bármilyen expedicióban régi és valódi Nemességük címén ők valamennyi mindkét nembeli örökösük, bármilyen állapotúak, méltóságúak, állásúak és kiváltságúak legyenek is, (ezzel) legyenek diszítve és azt akarjuk, hogy őket ezzel kitüntetteteknek mondják, nevezzék, véljék és vallják és meghagyjuk, hogy (ezt) hordják és viseljék, ezt örökké használhassák és élvezhessék és tudják használni és élvezni és hogy minden mindkét nembeli örökösük és leszármazottjuk élvezhesse és használhassa és tudja (használni és élvezni). A jelen oklevél érvényességével így a Nemességet megadjuk és engedélyezzük. Ezen dolognak az emlékezetére és örökös megerősítésére a jelen levelet adtuk ki, titkos pecsétünkkel ellátva, amelyet mint Magyarország királya használunk. Elhatároztuk, hogy kegyesen kiadassék és engedélyeztessék (ez a levél) az említett *Hollóssy Ambrusnak* és az ő révén apul és anyul fivérének, *Imrének*, feleségének *Fűstői Loránth Erzsébetnek*, fiainak *Sándornak* és *Péternek*, leányának, *Orsolyának* és ezek *valamennyi, mindkét nembeli, már megszületett és ezután születendő örököseinek és leszármazottainak*. Kiállíttatott hívünk, az általunk őszintén szeretett, nagytiszteletű kissennyei Sennyey István választott váci püspök, tanácsosunk és Magyarországon udvari kancellárunk keze által, Sopron szabad Királyi Városunkban, az Ur ezerhatszázhuszonötödik, Római Császárságunk hetedik, Magyar és egyéb Királyságunk nyolcadik, Cseh Királyságánknak pedig kilencedik évében, november hó 10-ik napján, Pázmány Péter esztergomi metropolita, Thelegdy János, a kalocsai és bácsi kánonilag egyesített egyházak érseke, Pyber János választott egri, Domittrovitth Péter, zágrábi, Lóssy Imre választott váradi, csikamadéfalvai Szentandrassy István választott erdélyi, Dávid Pál választott pécsi, Erghelic Ferenc veszprémi, Dallos Miklós választott győri, az

az említett Sennyey István választott váci, az említett Thelegdy János nyitrai, Duboucky György választott csanádi, Nagyffalui Gergely választott szerémi, Pozsgai János választott boszniai, Ivánczy János választott tinini, Requezens Alfonz barát rozsnyói Baptista János választott zenggi és modrusi püspökök Krisztusban tisztelendő atyák idején, miközben Istennek egyházait szerencsésen kormányozták. Továbbá tekintetes és nagyságos gróf galánthai Eszterházy Miklós, említett magyar Királyságunk nádora idején, az országbírói tisztség betöltetlen lévén, gróf Zrinyi Miklós említett dalmát, horvát és szlapon Királyságaink bánja és Királyi főlovászmester, gróf alsó-lendvai Bánffy Kristóf tárnokmester, gróf Nádasdy Pál főpalotamester, bekényi Alaghy Menyhért királyi főajtónálló, erdői Pálffy Pál pohárnokmester, magyarbéli Bosnyák Tamás főasztalnok, czoborszentmihályi Czobor Imre főudvarnok, erdői Pálffy István, pozsonyi gróf és más igen sok Magyar Királyságunk vármegyéit és egyéb tisztségeit tartó urak idejében.

Ferdinánd s. k.

Sennyey István, váci püspök s. k.

Ferencffy Lőrinc s. k.

Az Ur ezerhatszázhuszonhatodik évében boldog Fábián és Sebestyén mártírok ünnepe előtt, Szombathely (Sabaria) városában, a vasvármegyei urak és nemesek közönségének általános gyűlésén bemutatott és ünnepélyesen kihirdettetett ez a jelen Nemesi levélben megjelölt címer és az említett Nemesek ezen megye Nemeseinek társaságába és közösségébe felvételtek. Fanchiházy Ferenc mester s. k.

(Ilosvai-Hollóssy Lajos m. kir. gazdasági főtanácsos, a Magyar Ebtényésztők Országos Egyesülete és az Országos Ebtényésztési Tanács ügyvezető igazgatója, budapesti lakos birtokában levő hiteles másolat és fordítás alapján. A függő pecsétes eredeti néhai Hollóssy István örököseinek birtokában a fejérmegyei Pátkán.)

II. Pozsony megye által 1677. évben Hollóssy Ádámnak kiadott nemesi bizonyáglevél:

Nos Comes Nicolaus Pálffy ab Erdöd perpetuus á Vereskő, Supremus Comes Comitatus Posoniensis, Arcisque ejusdem nominis Capitaneus, Liber Baro in Krumpach, Kirsalak, et Sanbrsdorff, Dominus in Baziny Szent György, et Kemincz, Sacrae

Caesareae Regiaeque Majestatis Consiliarius, Camerarius, et per Regnum Hungariae Janitorum Regalium Magister, nec non Sacrae Regni Hungariae Coronae Conservator. Damus pro memoria; Quod cum nos Die et Anno. Locove infranotatis, Loco videlicet ac die altero Generalis Congregationis nostrae una cum Vice-Comite, Judicibus Nobiliumque, ac alys Nobilibus, Sedis nimirum nostrae Judiciariae Assessoribus pro pertractandis publicis istum Comitatum nostrum concernentibus negotys constituti fuisset. Eotum Nobilis Adamus, Filius Stephani, Fily Lucae condam Hollosy, ex Nobili condam Susana Sóky progenitus Nostram personaliter veniendo in praesentiam, medio certi Memorialis sui, petyt nos debita cum Instantia, siquidem ipse pro nunc extra hunc Comitatum Nostrum, in Comitatu videlicet Hevesiensi, ac signanter Oppido Gyöngyös locum habitationis, et Residentiae suae elegisset, ac ea propter ne honestus ortus, consequenterque Nobilitas sua in eodem Hevesiensi ac alys Comitatibus vel Locis a quopiam in dubium vocari possit; Ob hoc eidem Instanti Literas Nostras super origine et Prosapia, Praerogativaque sua Nobilitari daremus et concederemus, Cujus Instantia, et petitione admissa testamur vigore praesentium memoratum Adamum Hollósy ex nobili ac Honesta Prosapia oriundorum ex Praenotatis Nobilibus honestis Parentibus originem duxisse, eosdemque in hoc Regno instar aliorum verorum Nobilium vero et indubitato Nobilitatis Titulo, ac Praerogativa usos et gavisos fuisse, ex consequentique eundem Adamum Hollósy probae, ac honestae famae verum, et indubitatum istius Comitatus Consequentique totius Regni Hungariae, Partiumque eidem annexarum Nobilem esse. Unde nos super praemissa antelati Adami Hollosy honesti status Conditione, ortuque praesentes Literas Nostras Testimoniales, Jurium suorum futuram ad Cautelam necessarias extradandas duximus et concedendas. Datum in Oppido Szempts Feria tertia proxima post festum Sacro Sanctae atque Individuae Trinitatis, Anno Domini Millesimo Sexcentesimo septuagesimo septimo Michael Kürtösy Comitatus Lecta, Correcta, publicata et extradata per Juratum Comitatus Joannes Bencsics Judex Nobilium Notarium

Comitatus Posoniensis	Stephanus Dopsa Judex Nobilium
Georgius Marczil Judex Nobilium	Comitatus Posoniensis L. S.
	Andreas Trescsánszky Judex Nobilium
Comitatus Posoniensis L. S.	Comitatus Posoniensis L. S.

Schneider Miklós: Nemes Családok Története I.

Praesentem Copiam cum Suo vero ac genuino Originali collatam et comportatam, ac in omnibus Conformem testamur et recognoscimus, Wesprimy die 22-a Mensis Juny Anno Domini 1741.

Georgius Ladány Inclyti Comitatus Wesprimiensis Judex Nobilium

P. H.

Georgius Hompasz ejusdem Inclyti Comitatus Juratus Assessor
P. H.

(Fejér megye levéltárában levő hitelesített másolat alapján.)

III. Nos infrascripti fatemur et recognoscimus; quod Anno, Die Locove datarum Praesentium Nobilis Stephanus filius Adami filij Stephani, in Oppido Gyöngyös Inclyto Comitatus Hevesiensi ingremiato degens benevole, et sponte sua a tam longinqua terra una cum instanti Joanne Hollosy in oppido Veszprém Comitatus nominis ejusdem adjacente nos accedendo non modo simplici asserto, verum etiam praevis deposito Juramento Corporali Confessus est, Instantem Joannem Hollósy Filium alterius Joannis, Georgy Fily, qui etiam cum Genitore fatentis nimirum Adamo in Testimonialibus Inclyti Comitatus Psoniensis, Anno 1677 in oppido Semptz emanatis, et Comprehenso carnalis et uterinus fuit, eadem Nobilitari praerogativa gaudere, ac etiam Condivisionalem esse antelatum Joannem. Super qua per nos modo praevis excepta Fassione praesentes futura Jurium repetiti Joannis Hollósy pro moderamine extradeditimus Testimoniales, Actum in oppido Veszprém Die 22 juny 1741.

Georgius Ladány Inclyti Comitatus Weszprimiensis
Judex Nobilium P. H.

Georgius Hompasz ejusdem Inclyti Comitatus
Juratus Assessor P. H.

IV. Nos Universitas Dominorum Praelatorum, Baronum, Magnatum, et Nobilium Comitatus Veszprimiensis damus pro memoria, quod cum Nos die et Anno, Locove datarum praesentium pro pertractandis Certis arduis Comitatus hujus Nostri ulteriorem Pacem, ac permansionem tangentibus, et concernentibus negotys frequentissimo Numero confluxissemus, Generalemque Nostram celebrassemus Congregationem; Eotum Egregius Joannes Filius alterius Joannis Fily Georgy Fratris Carnalis, et Uterini Adami condam Hollosy in Oppido Veszprim Comitatu hocce residens Nostram Personaliter veniens in Praesentiam demisse institit coram Nobis super eo, qvatenus Literas Nostras super vera, et indubia Ejusdem Nobilitate Testimoniales dare, et elargiri vellemus; Cujus petitione tunqvam alioqvin, justa et legitima moti, cum et aliunde justa petenti non esset dene-gandus assensus, sed et alias constaret Nobis, qvod prae-notatus Instans, occasione postremae Deputationis Nostrae fine revisi-onis Documentorum, qvi adhuc in Statu edocendae suae Nobili-tatis remansissent, praefixae et ordinatae productis per Eundem Certis Comitatus Poseniensis, de Anno 1677. super Nobilitari praerogativa praefati Adami Hollosy emanatis authenticis Testi-monialibus, ac etiam alys super Congenerationalitate, et Con-nexione Egregy Stephani Fily Adami Fily Stephani condam Hollosy in Oppido Gyöngyös, Comitatu Hevesiensi residentis fine mediante elicitis reaquisitionalibus Instantem Joannem Hol-lósy, Filium alterius Joannis fily uti promissum est. Georgy Hollósy, qvem cum Genitore Fatentis, nimirum Adamo in Testimoniali-bus Comitatus Poseniensis comprehenso, Carnalem et Uterinum fuisse, indubiaque Nobilitari Praerogativa usum fuisse, sufficienter remonstrasset, et comprobasset; Hinc Nos cognita Instantis prae-notati justa et legitima petitione Praesentes Nostras Eidem Joanni Hollosy Jurium Suorum futura pro tuitione et cautela extradandas esse duximus, et concedendas super praemissis Testimoniales Communi svadente justitia. Datum ex Generali Congregatione Nostra die qvarta Mensis Decembris Anno Domini Millesimo Septingentesimo qvadragesimo primo in Opido Pápa celebrata.

Franciscus Szegedi Vice

Comes

Gabriel Tallián supremus Judex

Nobilium

Lectum et extradatum per

Andream Hőgyészy, praelibati

Incltyi Comitatus Notarium

Adamus Martonfalvay supremus

Judex Nobilium

Gregorius Vigyázó supremus

Judex Nobilium

Josephus Rum Vice Judex

Nobilium

Georgius Csernák Juratus

Assessor

Joannes Miskei Juratus

Assesor

Sigismundus Szent Miklósy

Juratus Assessor

Praesentem Copiam cum suo Originali comportatam in omnibus punctis et clausulis conformem esse testor et recognosco.
Albae Regalis Die 9-na July 1742.

P. H. Franciscus Farkas Inclyti Comitatus
Albensis Juratus Assessor

(Fejér megye levéltárában lévő hitelesített másolat alapján.)

V. Nos Universitas Praelatorum Baronum Magnatum et Nobilium Comitatus Albensis Damus pro Memoria tenore praesentium significantes quibus expedit Universis. Quod cum Nos Feria Tertia proxima post Dominicam Jubilate seu Tertiam post Pascha in diem Decimum Septimum Mensis Aprilis Anni Currentis infrascripti incidente in Libera ac Regia Civitate Albe Regalensi, sine pertractandorum certorum quorumpiam Comitatus istius Nostri Bonum ulterioremque et pacatiorem ejusdem Conservationem tangentium et concernentium rerum, atque negotiorum sub Praesidio Illustrissimi Domini Comitum Domini Senioris Francisci Eszterházy de Galantha, Perpetui in Csesznek Arcisque et Praesidii Nominis ejusdem Supremiet Haereditary Capitanei Sacrae Regiae Majestatis Consiliarii, qua utpote Comitatus hujusce Supremi Comitum, Generalem Congressum Nostrum frequentiori numero recoluissemus, et in unum constitui

fuissemus; Eotum Egregy Michael et Andreas in Possessione Pátka, Stephanus item et Joannes in Praedio Fölcsuth, Comitatus huic Albensi adjacentibus residentes Fratres Carnales et Uterini, Fily autem Stephani, Fily Alterius Stephani, Fily Adami Hollósy exhiberi et praesentari, fecerint Nobis Certas Literas Inclyti Comitatus Poseniensis, super indubitata praefati Adami Fily Stephani Fily condam Lucae Hollósy Nobilitate Testimoniales ex Generali ejusdem Anno Millesimo Sexcentesimo Septuagesimo Septimo Feria Tertia proxima post Festum Sacro Sanctae atqve Individuae Trinitatis in Oppido Szempts celebrata Congregatione emanatas; instando condecenter super eo, qvatenus visis et intellectis Testimonialium earundem tenoribus, Nos quoque eosdem supplicantes, velut a repetito Adamo Hollósy descendentes in Coetum et numerum antiqvorum verorum et indubitatorum Comitatus istius Nostri Nobilium cooptare et adnumerare demumque Literas Testimoniales sub authentico Comitatus hujusce Nostri Sigillo extradare di r. Cum igitur pete esset dene sus ac per edoctam Inclyti Comitatus Poseniensis Testimonialibus praerepetiti Adami Hollósy antenatorumqve ejusdem indubitata Nobilitatem, supplicantium quoque velut praedeductam Genealogiam recognitione coram Nobis personaliter constituti alias in Inclyto Comitatu Veszprimiensi residentis Egregy Joannis, Fily alterius Joannis, Fily Georgy Hollósy qvi nimirum cum Adamo in attactis Inclyti Comitatus Poseniensis Literis Testimonialibus denotato Carnalis et Uterinus fuerat, comprobantium, clara evasisset.... Nos quoque praedeclaratos Michaellem, Andream, Stephanum et Joannem, Filios ut praemissum Stephani, Fily alterius Stephani, Fily in praeattactis Literis Comitatus Poseniensis Testimonialibus comprehensi Adami Hollósy, in numerum verorum et Indubitatorum Comitatus hujus Nostri Nobilium aggregandos et cooptandos duximus, prout aggregamus et cooptamus harum Nostrarum vigore et Testimonio Literarum mediante. Datum ex Eadem Generali Congregatione Nostra in praefata Libera ac Regia Civitate Alba Regalensi Die Decima Octava Ejusdem Mensis Aprilis Anno Domini Millesimo Septingentesimo Qvadragesimo secundo continuative celebrata.

Alexander Róth de Gadocz
ordinarius Vice Comes
Josephus Fekete Supremus
Judex Nobilium

Lectum et extra datum per
me Stephanum Hrabovszky
de Eadem praelibati Inclyti
Comitatus Juratum Notarium.

Stephanus Andrassy Supremus

Judex Nobilium

Josephus Gulik ejusdem

Inclyti Comitatus Juratus

Assessor

P. H.

Franciscus Farkas Juratus

Assessor

(Kissé rongált eredeti Ilosvai—Hollóssy Lajos m. kir. gazdasági főtanácsos, a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete ügyvezető igazgatója budapesti lakos birtokában van Budapesten.)

N.B. E könyv 80. oldalán levő vonal alatti közlést oda módosítom, hogy az 1625. november 10-én kelt, Hollóssy Ambrusnak adományozott függőpecsétetes eredeti címeres nemeslevél Hollóssy István pátkai lakos halála után az általa örökbefogadott unokaöccse Ilosvai-Hollóssy Lajos m. kir. gazdasági főtanácsos budapesti lakos birtokába került.

Sigmond.

A családtörténeti irodalom eddig csak kevésbé foglalkozott a család történetével. Balogh Gyula munkája* emlékezik meg a családról, de mindössze csak az 1733. évszám és Kissomlyó helység az, amit említ. Ez a két adat jelentékenyen kibővíthető Vas vármegye 1733. évi nemesség-vizsgálatának iratai alapján.

Az 1733. évben ugyanis a Kissomlyón lakó Sigmond Ferenc, Sigmond János, Sigmond Imre, Sigmond Miklós fiaival Ádámmal és Istvánnal, továbbá ifj. Sigmond János és Sigmond Péter igazolták az arra kirendelt bizottság előtt a nemességüket. A nemesség igazolása alkalmával felmutattak egy tanuvallatást, amelyet Vajda Zsigmond járási főszolgabíró és Molnár István megyei esküdt eszközöltek 1726. március 14-én és június 12-én Jánosházán. Nevezettek által kihallgatott tanuk a fentebb nevezettek leszármazására és nemességére nézve vallottak. Igazolták azt, hogy ők maguk és felmenőik is mindig nemesi szabadságban ősi, örökölt nemesi kúriájukon éltek és nemességükre vonatkozó irataik akkor veszték el, amikor a rácok a kuruc háború idején Kissomlyó helységet felprédálták.

A nemességigazolás alkalmával felmutatták még Martonfalvay György által 1717. május 18-án Martonfalván kiállított bizonyítványt. Martonfalvay György, mint Vas vármegyének egykori főszolgabírája bizonyította, hogy az 1694. és 1695. években, előtte mint főszolgabíró előtt Sigmond János és fia perleveleket mutattak fel, ezenkívül donációt, valamint pura statutiót, amikkel nemességüket kellőképpen bizonyították. Nevezettek ugyanis pert vittek és az ellenfél prokátora kétségbe akarta vonni nemesi származásukat. A nemesség igazolása Szegedy Pál alispán előtt is jóváhagyatott, annál is inkább, mert tanúvallatással bizonyították, hogy némely régi iratuk a szentgotthárdi csata után vesztett el, amikor a török tábor a vidéküket elpusztította. Martonfalvay főszolgabíró bizonyítványa megemlékezett a rácok által okozott pusztításról is és hozzáfűzte, hogy azok az iratok, amiket ő vett el a rácoktól, amikor gróf Pálffy János horvát bán háromízben martonfalvai házánál ebédelt, nem a Sigmond családot illeték.

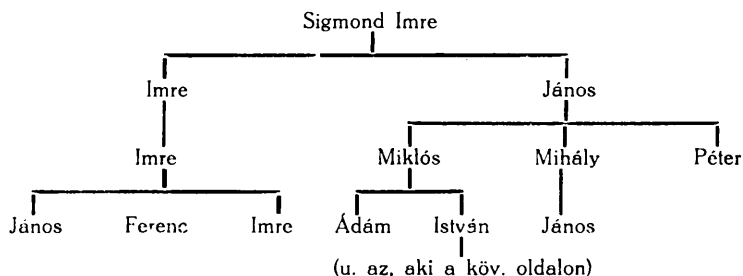
A családi név írásmódja a régebbi iratokban mindig „Sigmond”. Újabban a családnak az az ága, amelyiknek le-

* Balogh Gyula: Vasvármegye nemes családjai. Szombathely 1894. 135. l.

származási táblája mellékelve van, ugyan „Zsigmond“ alakban írja a családi nevét, de kétségtelen, hogy a régi alak a helyes. A mellékelt leszármazási táblán az 1736-ban Kissomlyón született Sigmond Mártontól kezdve lefelé a leszármazási adatok az egyházashetyei, káldi, kemenesszentmártoni, zalaszegvári és káptalanfai plébániák anyakönyvei alapján állapítottak meg. Sigmond Mártontól felfelé azonban anyakönyvek alapján származási adatok nem voltak megállapíthatók. Genelogiai adatokat tartalmaz azonban az 1733. évi nemességvizsgálat alkalmával felmutatott tanuvallatás. Ennek alapján kétségtelen, hogy az 1736-ban Kissomlyón született Sigmond Márton atyja István és nagyatyja az a Miklós volt, aki 1733-ban igazolta a nemességét. Vas vármegye 1754. évi nemesi összeírásában* ugyan két Sigmond István van felvéve Kissomlyón és felmerülhetne az a kérdés, vajjon az 1736. évben született Sigmond Mártonnak a két István közül melyik az atyja. De az 1733. évben magát igazoló Sigmond Istvánnak már nagykorúnak kellett lenni, mert különben nem emlékeznek meg róla. Ha az 1754. évi összeírásban szerepelő Sigmond István is hasonló korú és nem fiatalabb Márton atyjánál, akkor neki is kellene szerepelni a nemességvizsgálati jegyzőkönyvben.

Az 1736-ban Kissomlyón született Sigmond Márton leszármazói közül dr. Zsigmond Gyula m. kir. állategészségügyi tanácsos, törvényhatósági m. kir. állatorvos Szombathelyen. Dr. Zsigmond Gyula 1911—1918-ig járási m. kir. állatorvos volt Kőrösbányán, 1918—1934-ig járási m. kir. állatorvos Szombathelyen és 1934-től kezdve törvényhatósági m. kir. állatorvos ugyanott.

A Sigmond-család kivonatos leszármazási rendje :

* V. ö. Schneider Miklós: Vas vármegye 1754. évi nemesi összeírása. Szombathely, 1939. 49. l.

Ádám István János
(Ugyanaz, aki az előző oldalon)

Márton

szül. 1736. III. 28. Kíssomlyó
felesége: Baráth Erzsébet
házasságköt.: 1762. II. 19. Káld.

István

szül. 1777 IX. 18. Kisköcsk
felesége: Jánossy Erzsébet
házasságköt.: 1808. okt. 18. Kemenes-
szentmárton.

Mihály

szül. 1819. febr. 1. Kisköcsk

1. felesége: Pokomándi Margit
házasságköt.: 1842. I. 18. Zalaszegvár

2. felesége: Bertha Zsófia
házasságköt.: 1843. I. 23. Zalaszegvár

Károly

szül. 1852. szept. 2. Zalagalsa
felesége: Jagasits Klára
házasságköt.: 1876. jan. 30. Káptalanfa

Gyula

dr. vet. m. kir. állategészségügyi taná-
csos, törvényhatósági m. kir. állatorvos
Szombathelyen,
szül. 1882. III. 14. Bodorfa
felesége: Fuchs Irén
házasságköt.: 1910. I. 8. Törökszent-
miklós.

László

dr. vet. m. kir. állatorvos
szül. 1910. XII. 24.
Szombathely, lak. Pécsvárad
felesége: Szamosy Izabella
házasságköt.: 1937. I. 16.
Kaposvár.

Zoltán

dr. med. orvos egyetemi
tanársegéd Budapesten
szül. 1912. VIII. 18.
Körösbánya

Klára

szül. 1921. VIII. 19.
Szombathely
Thurner Endre
keresk. isk. tanár

Éva

szül. 1937. XII. 27. Pécs.

Thaisz-család leszármazási rendje

András
szül.: 1765. V. 26.

András
Magyar Tud. gyűjtemény
szerkesztője, akadémiai tag
táblabíró.
szül.: 1789. nov. 16. Jolsva.
megh.: 1840. júl. 9.
fel.: Stöchel Vilma.

Gyula András
nagybérő, földbirtokos
szül.: 1822. márc. 31.
megh.: 1885. júl. 22.
fel.: Földeáki Návay Emília.

Elek
kir. tanácsos,
Budapest főkapitánya.
szül.: 1820.
megh.: 1892. aug. 13.

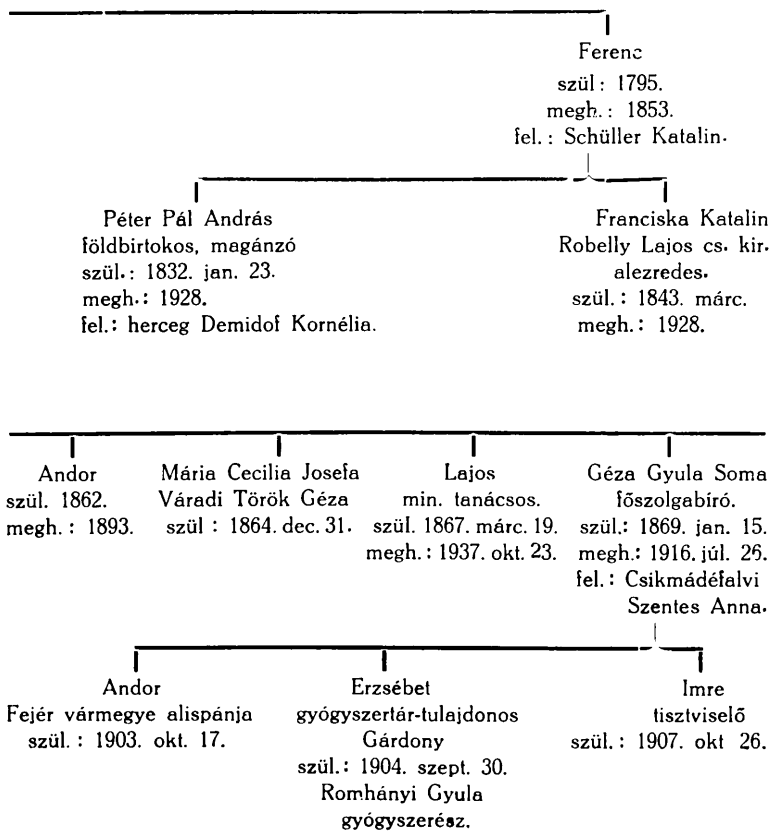
Vilma
Thomka Emil ügyvéd
szül.: 1857.
megh.: 1907. okt. 4.

Béla
gazdatiszt
szül.:
megh.: 1921.
fel.: Jánosi Jánossy Irén

László Zoltán
(vitéz) m. kir. tábornok.
szül. 1861. jún. 26.
megh.: 1928. aug. 12.
fel. Nemespodrágyi
Podradszky Adrien.

Mária Ilona
vitéz Schmerhoferi Timon Béla
m. kir. alezredes.

Thaisz Andrástól kezdve.

Thaisz.

Dr. Barna János és Sümeghy Dezső munkája* ismerteti a családot. Ez a munka rövid ismertetést közöl a családról és a család kivonatos leszármazási rendjét is közli Thaisz Andrástól, a Magyar Tudományos Gyűjtemény szerkesztőjétől kezdve. Míg dr. Barna és Sümeghy munkája a most említett és 1789. nov. 16-án Jolsván született Thaisz András atyjának nevét nem közölte, az azóta végzett családtörténeti kutatások alapján az idemellékelte leszármazási táblán már közölhető volt.

Thaisz Géza Gyula Csanád vármegye főszolgabírájának fia Andor Fejér vármegye alispánja.

Thaisz Gergelynek 1659. május 1-én adományozott címeres nemeslevél szövege:

Nos Leopoldus dei gratia electus Romanorum imperator, semper augustus ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae, Ramae, Serviae, Gallitiae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque etc. rex, archidux Austriae, dux Burgundiae, Brabantiae, Styriae, Carinthiae, Carniolae, marchio Moraviae, dux Lucemburgae, ac Superioris et Inferioris Silesiae, Wierthembergae, et Thaeckae, princeps Sveviae, comes Habsburgi, Tyrolis, Ferreti, Kyburgi et Goritiae, Landtgravius Alsatie, marchio sacri Romani imperii supra Anasum, Burgouiae, ac utriusque Lusatiae, dominus Marchiae Sclavonicae, Portus Naonis et Salinarum etc. memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis quod nos cum ad nonnullorum fidelium nostrorum humillimam supplicationem nostrae propterea factam maiestati, tum vero attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis fidelis nostri Gregorii Thaisz, quae ipse sacrae primum regni nostri Hungariae coronae, et Deinde maiestati nostrae pro locorum et temporum varietate fideliter exhibuit et impendit, ac sese imposterum quoque exhibere et impendere velle pollicetur. Cum igitur ob id, tum vero ex gratia et munificentia nostra regia, qua quosque de nobis . . . et republica Christiana benemeritos, virtutisque colendae studiosos antecessorum nostrorum Divorum quondam Hungariae regum exemplo prosequi, eisque certa virtutum suarum monumenta, quae ad maiora quaeque praestanda eos incitare possent, decernere consuevimus, eundem itaque Gregorium Thaisz,

* Dr. Barna János és Sümeghy Dezső: Nemes családok Csanád vármegyében. 202. 1.

ac per ipsum Catharinam Kellerné, consortem, item Gregorium, ac Juditham, Annam et Susannam omnino Thaisz, filium et filias suos statu et conditione plebea, in qua hactenus perstissime dicuntur, de regiae nostrae potestatis plenitudine et gratia speciali eximentes, in coetum et numerum verorum, atque indubitatorum antelati regni nostri Hungariae et partium ei subiectarum nobilium duximus cooptandum, annumerandos et adscribendos. Annuentes et ex certa nostra scientia animoque deliberato concedentes, ut ipsi a modo imposterum futuris et perpetuis semper temporibus, omnibus illis gratiis honoribus, indultis, privilegiis libertatibus, iuribus, praerogativis et immunitatibus, quibus coeteri veri, antiqui, et indubitati dicti regni nostri Hungariae et partium ei subiectarum nobiles hactenus quomolibet de iure vel consuetudine usi sunt et gavisi, utunturque et gaudent, uti frui et gaudere possint et valeant, haeredesque et posteritates ipsorum utriusque sexus universi valeant atque possint. In cuius quidem nostrae erga ipsos exhibitae gratiae et clementiae ac liberalitatis testimonium, veraeque et indubitatae nobilitatis signum haec arma, seu nobilitatis insignia: Scutum videlicet militare erectum coelestini coloris, fundum illius triugi campo virenti occupante, cuius in medie brachium cathafractum, in vola ipsa gladium compressum tenens eminet; scuto incumbentem galeam militarem craticulatam sive apertam, regio diademate ornatam; cui innixum brachium integrum candidum auream crucem, simulque viridem ramum olivae erecte tenere conspicitur; a summitate vero sive cono galeae lasciniis, seu lemniscis, hinc flavis et coeruleis, illinc vero rubris et argento tinctis in scuti extremitates placide sese diffundunt. . . . (scu) . . . tunque ipsum decenter exornantibus, quemadmodum haec omnia in principio seu capite praesentium literarum nostrarum pictoris manu et artificio propriis suis coloribus depicta esse conspiciuntur, eidem Gregorio Thaisz, ac per ipsum superius nominatim specificatis personis, ipsarumque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis gratiose danda duximus et conferenda; decernentes et ex certa nostra scientia, animoque deliberato concedentes, ut ipsi a modo imposterum futuris et perpetuis semper temporibus eadem arma, seu nobilitatis insignia more aliorum verorum atque indubitatorum memorati regni nostri Hungariae et partium ei subiectarum nobilium sub iisdem viribus praerogativis, indultis, libertatibus et immunitatibus, quibus ipsi vel natura, vel antiqua consuetudine usi sunt et gavisi, utunturque

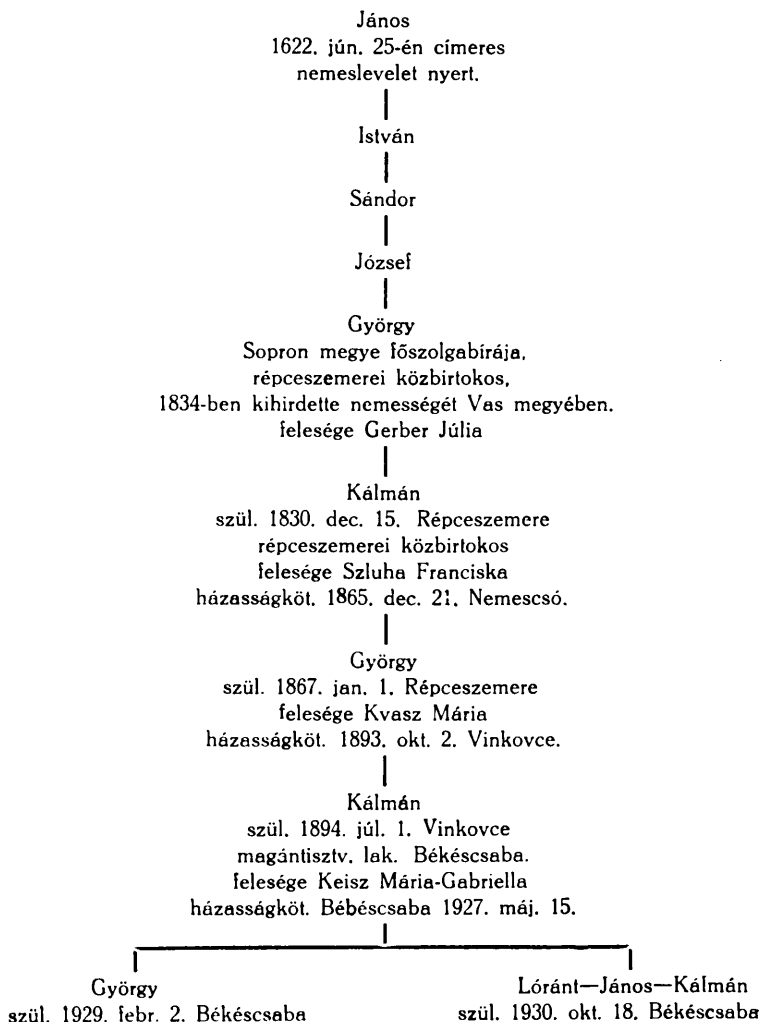
et gaudent, ubique in praeliis, certaminibus, pugnis hastiludiis torneamentis, duellis, monomachiis, aliisque omnibus et singulis ac quibusvis exercitiis militaribus et nobilitaribus, nec non sigillis, velis, cortinis, aulaeis, annulis, vexillis, clypeis, tentoriis, domibus et sepulchris generaliter vero in quarumlibet rerum et expeditionum generibus, sub merae, vetustae ac syncerae nobilitatis titulo, quo eos ab omnibus, cuiuscunque status dignitatis, conditionis et praeeminentiae homines existant, insignitos et ornatos dici, nominari, haberive et reputari volumus et mandamus, ferre, gestare, illisque in aevum uti, frui et gaudere possint ac valeant, haeredesque et posteritates ipsorum utriusque sexus universi valeant atque possint; imo nobilitamus, damus et conferimus praesentium per vigorem. In cuius rei memoriam, firmitatemque perpetuam praesentes literas nostras privilegiales duplicis et authentici sigilli nostri munimine roboratas eidem Gregorio Thaisz, ac per ipsum supra specificatis personis, ipsarumque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis, iam natis et in futurum nascituris gratiose dandas duximus et concedendas. Datum per manus fidelis nostri nobis syncere dilecti reverendissimi in Christo patris, Domini Georgii Lippay de Zombor Archiepiscopi ecclesiae metropolitanae Strigoniensis, locique eiusdem supremi ac perpetui comitis, primatis Hungariae, legati nati, summi et secretarii cancellarii ac consilarii nostri intimi in civitate nostra Vienna Austriae, die prima mensis Maii, anno Domini Millesimo sexcentesimo quinquagesimo nono, regnorum nostrorum Romani primo, Hungariae et reliquorum quarto, Bohemiae vero Anno tertio; reverendissimis ac venerabilibus in Christo patribus, dominis, praefato Georgio Lippay de dicta Zombor, metropolitanae Strigoniensis, Georgio Szelepcsény Colocensis et Bachiensis ecclesiarum canonice unitarum Archiepiscopis, eodem Georgio Szelepcsény administratore Nitriensis, Benedicto Kisdý Agriensis, Petro Petrechich Zagrabiensis, Joanne Pálfiálvay electo Varadiensis, Francisco Szentgiörgy electo Transylvaniensis, Paulo Hoffman electo Veszprimiensis, fratre Joanne Salix electo Quinqueecclesiensis, Georgio Szécheny electo Jauriensis, Thoma Pálffy electo Vaciensis, fratre Petro Jurgeuch electo Sirmiensi, altero fratre Mariano Marauich electo Bosnensi, tertio item fratre Georgio Bielauch electo Tininiensi, Hyacintho Macripodary Chanadiensi, fratre Joanne Caramuel Rosonensi et Petro Mariany Segniensi et Modrusiensi ecclesiarum episcopis, ecclesias Dei feliciter

gubernantibus; item spectabilibus ac magnificis comite Francisco Vesselény de Hadád dicti regni nostri Hungariae palatino, comite Francisco de Nádasd iudice curiae nostrae regiae, comite Nicolao a Zrinio dictorum regnorum nostrorum Dalmatiae, Croatiae et Sclavoniae bano, comite Stephano de Chiak tavernicorum, comite iam fátó Nicolao a Zrinio agazonum, comite Georgio Erdődy de Monyorokerek cubiculariorum, comite Nicolao Pálffy ab Erdőd ianitorum, officio dapiferorum vacante, comite Adamo Forgács de Ghymes pincernarum, comite Georgio de Frangepanibus a Tersách, curiae nostrorum regalium in Hungaria magistris ac memorato comite Nicolao Pálffy de praelibata Erdőd comite Posoniensi, coeterisque quamplurimis regni nostri comitatus tenentibus et honores. — Leopoldus m. ppr. — Georgius Lippay archiepiscopus Strigoniensis m. ppr. — Andreas Ruttkay m. ppr. —

Anno Domini millesimo sexcentesimo sexagesimo, die secunda mensis Martii in sede iudiciaria comitatus Geömeőriensis in oppido Pelseőcz celebrata praesentes sacratissimae caesareae regiaeque maiestatis literae Armales generoso Domini Georgio Hamuay de eadem vice comitis, cgregiis item Nicolao Dapsi, Michaelae Baso, Joanne Losonczy et Thoma Kisfaludi iudicibus nobilium officia pro tempore gerentibus exhibitae, publicatae, proclamatae et extradatae sunt per me iuratum notarium sedis Franciscum Deőry m. ppr. — (A Magyar Nemzeti Múzeum által Kt. 259/1909. szám alatt kiadott és dr. Thaisz Andor lejtérmegeyi alispán birtokában levő hiteles másolat alapján.)

Marton.

Vas és Sopron megyében elterjedt család. 1622. június 25-én kapott címeres nemeslevelet II. Ferdinándtól és a címeres nemeslevél kihirdetése 1622. szeptember 3-án történt Vas vármegyében. A család egyik ágának leszármazása a következő:

A Marton-családnak 1622. június 25-én adományozott címeres nemeslevél szövege.

Nos Ferdinandus Secundus Dei gratia electus Romanorum Imperator, Semper Augustus. ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae, Ramae, Serviae, Gallitiae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque etcetera Rex Archidux Austriae, Dux Burgundiae, Brabantiae, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Marchio Moraviae, Dux Lucemburgae, Superioris, ac inferioris Silesiae, Vierthembergae et Thecae Princeps Sveviae, Comes Habsburgi, Tyrolis Ferretis, Kyburgi et Goritiae, Landgravius Alsatie, Marchio Sacri Romani Imperij Supra Anasum Burgoviae atque utrius Lusatiae Dominus Marchiae Sclavonicae, Portus Naonis et Salinarum. Memoriae commendamus tenore praesentium Significantes, quibus expedit Universis. Quod nos cum ad nonnullorum fidelium nostrorum humilliman supplicationem nostrae propterea factam Majestati, tum vero attentis, et consideratis, fidelitate, et fidelibus servitiis fidelis nostri Agilis Georgy Marton, quae ipse Sacrae primum Regni nostri Hungariae Coronae et deinde Majestati nostrae, pro locorum, et temporum varietate fideliter exhibuit, et impendit, ac deinceps se quoque exhibere, et impendere velle pollicetur. Cum igitur ob id, tum vero ex gratia, et munificentia nostra Caesarea, et Regia, qua quosque de nobis et Republica Christiana bene meritos ac virtutis colendae studiosos Antecessorum nostrorum quondam Hungariae Regum exemplo prosequi, eisque certa virtutum suarum monumenta, quae ad majora quaeque praestanda eos incitare possent decernere consuevimus. Eundem itaque Georgium Marton, et per eum Paulum fratrem matrualem Joannem, et Gregorium filios, Elisabetham filiam ejusdem Marton, haeredesque, et Posteritates ipsorum, utriusque Sexus Universos, e Statu, et conditione civili, et ignobili de Caesareae Regiaeque nostrae Potestatis plenitudine, et gratia Speciali exemptos, et in Caetum, ac numerum verorum, et indubitatorum Regni nostri Hungariae, Partiumque ejusdem Coronae Subjec-

tarum Nobilium duximus aggregandos, annumerandos, et adscribendos, Annuentes, et ex certa nostra scientia, Animoque deliberato concedentes, ut ipsi a modo imposterum futuris semper, et perpetuis temporibus, omnibus illis honoribus, gratiis, indultis, privilegiis libertatibus Juribus praerogativis. et immunitatibus, quibus coeteri, veri antiqui, et indubitati Regni nostri Hungariae, Partiumque Subjectarum Nobiles hactenus quomodolibet de Jure, et consuetudine usi sunt, et gavisi, utunturque et gaudent, uti, frui, et gaudere possint, ac valeant, haeredesque, et Posteritates ipsorum, utriusque Sexus Universae valeant, atque possint. In cujus quidem nostrae erga ipsos exhibitae, gratiae, et clementiae, ac liberalitatis testimonium, veraeque, et indubitatae Nobilitatis Signum haec Arma, seu Nobilitatis insignia, Scutum videlicet militare erectum Coerulei coloris, in cujus fundo lacus, ac in eo Anas Sylvestris natitans, cujus ab utraque parte flos Albi lily florens, ac in Summitate Scuti Aurea Stella lucens esse conspicitur, Scuto incumbentem galeam craticulatam, seu apertam Regio Diademate nostro Cornua bubulina, hinc rubri, et Argentei inde nigri, et aurei coloribus distincta, quorum in medio Anas Regio Diademati insistent, alioquin inferiori per omnia Similem proferente ornatam, A Summitate vero sive conogaleae, laciniis, seu lemniscis, hinc rubris, et Argenteis, inde nigris, et aureis per scuti extremitates se se diffundentibus. Scutumque ipsum decenter, ac venuste exornantibus; Quemadmodum haec omnia in principio, seu capite praesentium literarum nostrarum Pictoris manu, et artificio propriis suis coloribus clarius depicta esse conspiciuntur; Eidem Georgio Marton, ac per eum superius nominatim specificatis personis, specificandis item Stephano filio, ac Ursulae, et Catharinae filiabus jam natis dicti Joannis Marton, ipsorumque haeredibus et Posteritatibus, utriusque Sexus Universis gratiose dandas duximus, et conferendas. Decernentes, et ex certa nostra Scientia, animoque deliberato concedentes, ut ipsi a modo imposterum futuris semper, perpetuis temporibus eadem Arma, seu Nobilitatis Insignia more aliorum Regni nostri Hungariae, et Partium ei Subjectarum Nobilium sub ysdem Juribus praerogativis, indultis, libertatibus, et Immunitatibus, quibus ipsi vel natura, vel antiqua consuetudine usi sunt, et gavisi, utunturque, et gaudent, ubique in praeliis certaminibus, pugnis, hastiludiis, Torneamentis, Duellis Monomachiis, aliis omnibus et singulis, ac quibusvis, Actionibus, et exercitiis militaribus, et

Nobilitaribus, nec non Sigillis, velis Cortinis, auleis, Annulis, vexillis, clypeis, tabulis, Tentoriis, domibus, et sepulchris, generaliter vero in quarumlibet rerum, et expeditionum generibus sub merae, vetustae. ac sinceræ Nobilitatis Signo, seu titulo quo eos, ac haeredes ipsorum utriusque sexus Universos, ab omnibus cujuscunque nationis, Status, dignitatis, conditionis, et praeeminentiae homines existant insignitos, et ornatos dici, nominari, haberique, et reputari volumus, et mandamus ferre gestare, illisque in aevum uti, frui, et gaudere possint, ac valeant, Haeredesque, et Posteritates, utriusque Sexus Universae valeant, atque possint; Imo nobilitamus, damus, et concedimus praesentium per vigorem; In cujus rei memoriam, firmitatemque perpetuam, praesentes literas nostras Secreto Sigillo nostro, quo ut Rex Hungariae utimur impendenti roboratas eidem Georgio Marton, ac per ipsum Paulo fratri, matruali, Joanni, et Gregorio filiis Elizabethae filiae ejus. similiter Marton. Item Stephano filio, ac Ursulae, et Catharinae filiabus dicti Joannis Marton, ipsorumque haeredibus, et Posteritatibus, utriusque Sexus Universis gratiose dandas duximus, et conferendas. Datum per manus fidelis nostri nobis dilecti Reverendissimi Valentini Leepes Archiepiscopi Colocensis, et Bachiensis nec non Administratoris Episcopatus Jauriensis, locorumque eorundem Comitum perpetui Consiliarii nostri, et Aulae nostrae per Hungariam Cancellarii in Civitate nostra Libera, ac Regia Soproniensi, Die vigesima quinta Mensis Juny, Anno Domini millesimo sexcentesimo, vigesimo secundo, Regnorum nostrorum Romani tertio, Hungariae, et aliorum quinto. Bohemiae vero Anno itidem quinto. Reverendissimis ac venerabilibus in Christo Patribus ===== Metropolitanæ Strigoniensis, ac eodem Valentino Leepes Colocensis, et Bachiensis, Ecclesiarum Canonice unitarum Archiepiscopis, Comite Joanne Erdödi de Monyorókerék Agriensis, Petro Domitrovics Zagradiensis Joanne Pyber electo Varadiensis, Stephano ===== madefalva, electo Transilvaniensis, Thoma Balássy Quinque-ecclesiensis Francisco Ergelio Veszprimiensis, Antefato Valentino Leepes Administratore Jauriensis, Nicolao Dallos Vaciensis, Joanne Thelegdi electo Nittriensis, Matthia Herovito Csanadiensis, Ladislao ===== Stephano Sennyei de Kis Sennye electo ===== Paulo Davia Sirmiensi fratre Alphonso de Requese, Rosonensis, alio fratre Joanne Baptista ===== getics electi Segniensis, et Modrusiensis Ecclesiarum Episcopis, Ecclesias Dei feliciter gubernantibus;

Item Spectabilibus, ac Magnificis Stanislao Thurzo de Bethlemfalva Regni Hungariae Palatino, Comite Nicolao Theisácký de Fran=====Regnorum nostrorum Dalmatiae, Croatiae, et Sclavoniae Bano, Comite Thoma Erdödi de dicta Monyorókerék Tavernicorum, Francisco de Battyán Agazonum, Nicolao Eszterházi de Galantha Curiae, et Melchiori Alagh de Bekény Janitorum nostrorum Regalium Magistris Judicis Curiae nostrae Regiae Magistri Cubiculariorum, Dapiferorum, et Princernarum nostrarum Regalium officiis vacantibus, ac Stephano Pálffi de Erdőd Comite Posoniensi, Coeterisque quamplurimis Regni nostri Hungariae Comitatus tenentibus. et honores.

Ferdinandus (Locus Sigilli.) Laurentius Ferenczffi.

Anno Domini 1622. feria secunda proxima post festum Beati Egidij Abbatis, et Confessoris in Oppido Sabariae in Generali Congregatione Universitatis Dominorum, et Nobilium Comitatus Castriferrei exhibita sunt praesentia armorum Insignia Nobilitaria, et solenniter publicata per me Magistrum Franciscum Zanthoházy Notarium ejusdem Comitatus. Idem. Manu propria.

(Vas vármegye levéltárában levő másolat alapján. Rongált eredetije Marton Kálmán békéscsabai lakos tulajdonában Békéscsabán.)

Szerdahely.

Vas vármegyében szerepet vivő család, amelynek egyik tagja Szerdahely Ignác 1816-ban már Vas vármegye másodalispánja, s akit még két ízben választottak meg Vas vármegye másodalispánjává és mindaddig viselte ezt a tiszteletet, amíg a dunántúli kerületi tábla bírójává nevezték ki.

1655. április 10-én adományozott III. Ferdinánd király címeres nemeslevelet Szerdahely Mihálynak és fiának szintén Mihálynak. A címeres nemeslevél kihirdetése ugyan Sopron vármegye Lós mezővárosának 1656. március 20-án tartott közgyűlésében történt, a család azonban nem sokkal ezután már Vas vármegyében lakott. Az 1733. évi nemességvizsgálat alkalmával ugyanis felmutattak egy 1699. évről származó bizonyáglevelet és ez a bizonyáglevél pedig arra mutat, hogy valószínűleg a címeres nemeslevélbe bele foglalt ifjabb Mihálynak a fia György a Vas megyei Vát helységben lakott. Az 1733. évi nemességvizsgálat alkalmával a most említett György fiai Mihály és János szintén Vát helységben laktak és ott igazolták nemesiségüket. Vát helységből költözött a család egyik ága a Vas megyei Bögötre, ahol az 1754. évi nemesi összeírásba már felvették Szerdahely Mihályt. Ettől a Szerdahely Mihálytól kezdve a család bögöti ágának leszármazása izenként bizonyítható. Az 1754. évben Bögöt helységben lakott Szerdahely Mihály ugyanis valószínűleg a fia az 1733-ban Vát helységben lakott Szerdahely Mihálynak.

A családnak bögöti ága örökölte az eredeti címeres nemeslevelet is, tehát a filiatió kétségtelen. A család bögöti ágának egyik tagja, mégpedig Szerdahely Márton Nemesbödre nősült. Ennek a Mártonnak fia Lajos pedig Söptére nősült. Söptén született Sándor-Elek, akinek gyermekei Elek-Sándor, nagygyengcsi körorvos, Lajos-József zalaháshágyi plébános és Mária férjezett Kiss Károlyné.

Dr. Szerdahely Elek nagygyengcsi körorvos, a Magyar Vöröskereszt főorvosa, kép. tisztiorvos, iskola-, ifjúsági orvos és egészségintéző, OTI-, OTBA-, CSERBA-, KERBA körzeti és ellenőrző-orvos, családi-ápolási telep orvos, uradalmi orvos, stb., stb., nem csak mint orvos örvend különös megbecsülésnek betegei és kartársai részéről, de e mellett még elismert közegészségügyi-közigazgatási szaktekintély is. Résztvett a világháborúban, később a Tudományegyetemi Csendőrtiszti Zászló-

aljban, az ellenforradalmakban, szolgálat a nemzeti hadseregben, illetve később mint alosztály parancsnok teljesített katonai szolgálatot. Tart. orvos-hadnagy. Igen sok orvosi és közegészségügyi egyesületnek, illetve intézménynek a vezetőségi tagja. A falu közegészségügyének bátor szavú, lelkes harcosa. A Vöröskereszt és Zöldkereszt fáradhatatlan munkása, társadalmi kultúrális és politikai téren is igen agilis tevékenységet fejt ki. A fajvédő nemzeti politika rendíthetetlen híve. Turul, Move alapító, Vas vármegye törvényhatósági bizottságának és a vasmegyei iskolán kívüli népművelési bizottságnak választott tagja. A népművelés és népnevelés lelkes művelője. Elismert szónok és író. A testnevelés, levente és lövész, valamint tűzoltó intézménynek, nem különben a légoltalomnak és a hon- és nemzetvédelemnek is fáradhatatlan munkása. Nincsen olyan társadalmi, kultúrális, nemzetvédelmi, felekezeti, vagy emberbaráti megmozdulás, melyben hathatós irányító szerepet ne vinne. Számos egyesületnek, intézménynek védnöke, elnöke, tb. és valóságos tisztségviselője. Ismételten volt egyházközségi világi elnök. Kitüntetései: a Magyar Vöröskereszt Érdemkeresztje, Signum Laudis, Károly csapatkereszt, Nemzetvédelmi Kereszt, a kardokkal és sisakkal díszített magyar, a kardos osztrák és német, valamint bolgár háborús emlékérmek, az Erdélyi Emlékérem, a hadiékítményes II. o. porosz h. e. kereszt, a Vöröskereszt Diszjelvénye, a Német Becsületrend Lovagkeresztje, az Országos Testnevelési Tanács Arany Éremje, az Ezüst Tűzoltói Érem, és ezeken felül még ismételt miniszteri és hadtestparancsnoki Dicséretetek, valamint számos egyéb magas Elismerés és közel másfélszáz Dicsérő-Elismerő Oklevél. Nagygencs, Gyöngyösapáti, Gyöngyösfalu, Pöse, Nagycsömöte és Lukácsháza községek díszpolgára. Sokoldalú áldozatkész közéleti tevékenysége nem csak szűkebb hazájában, de messze vidékeken is közzismert.

Ugyancsak a bögöti ág egy másik tagja Szerdahely Ferenc szintén Nemesbödre nősült. Ennek a Ferencnek a fia Károly, aki 1869-ben Vasszécsényben született és 1930-ban Kőszegen halt el, 1911-től kezdődőleg kir. járásbírói elnök Kőszegen, 1917-től kúriai bíró, majd kúriai tanácselnök. Az úgynevezett tanácsköztársaság alatt nemzeti érzelmei miatt halálra ítélték, de a halálos ítéletet már nem tudták végrehajtani.

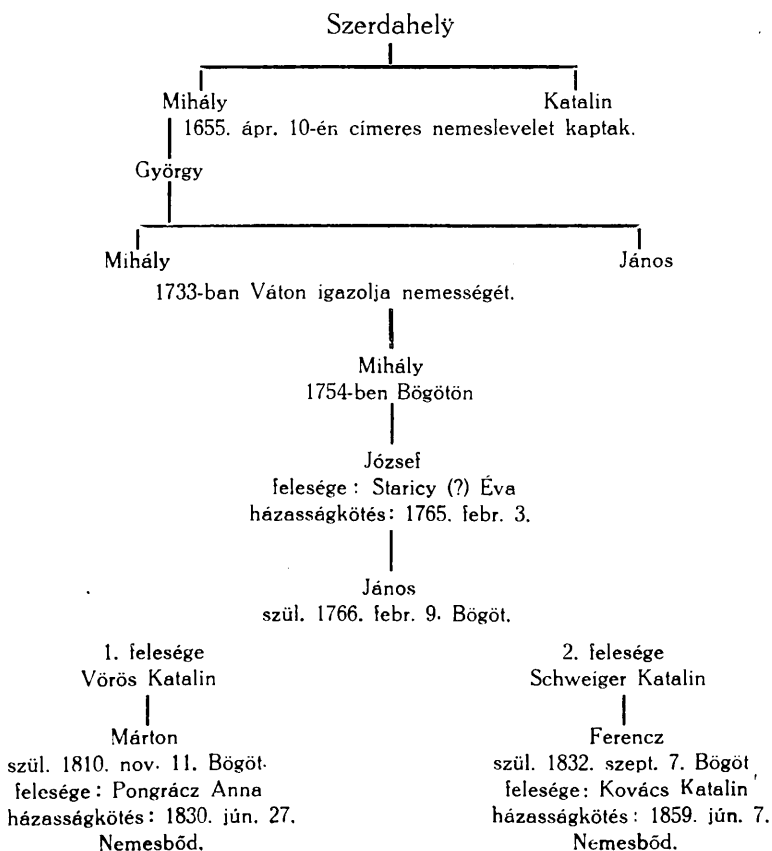
A család bögöti ága a családi név írásmódja tekintetében egymástól eltérő alakot használt. Szerdahely Károly kúriai tanács-

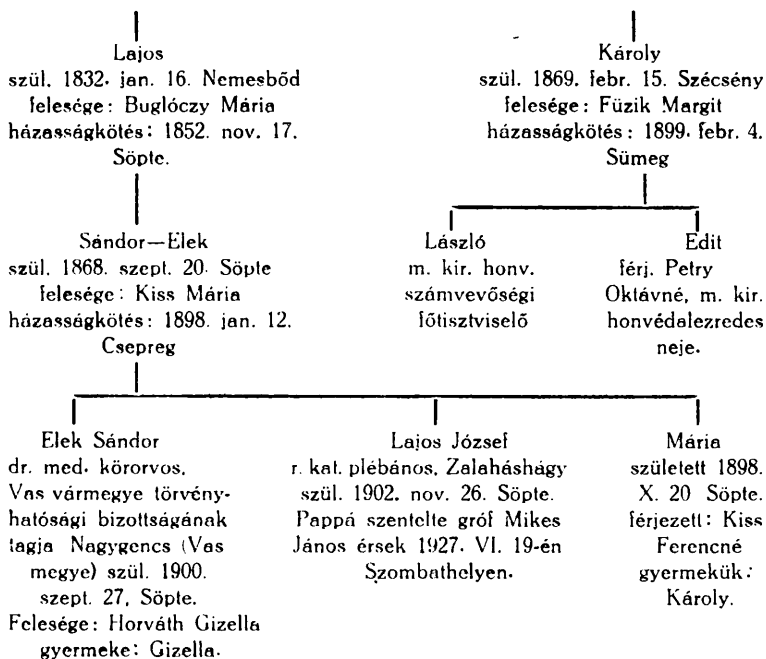
elnök családi nevét mindig Szerdahely alakban használta, míg dr. Szerdahely Elek-Sándor nagygyecsi körorvos és felmenői családi nevét az anyakönyvekben „Szerdahelyi“ alakban írták.

Dr. Szerdahely Elek főorvos Szerdahely Lajos plébános, valamint Szerdahely László honv. számv. főtisztviselő nemeségét és családi címer használatához való jogát a m. kir. Belügyminiszter 1941 évi november hó 12-én 285.151/1940. II. s. sz. alatt kelt bizonyítványával igazolta. Ettől kezdve a család minden tagja egységesen Szerdahely alakban írja nevét.

Az eredeti címeres nemeslevél dr. Szerdahely Elek tulajdonában volt, aki azt Vas vármegye levéltárába helyezte letétbe.

A Szerdahely-család kivonatos leszármazási rendje:

Iratok.

I. Nos *Ferdinandus tertius* Dei gratia Electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae, Ramae, Serviae, Gallitiae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque: etc.: Rex. Archidux, Dux Burgundiae, Brabantiae, Styriae, Carinthiae, Carnioliae. Marchio Moraviae, Dux Lucemburgae, ac superioris et inferioris Silesiae, Wierthembergae, et Thekae, Princeps Sveviae, Comes Habsburgi, Tyrolis, Ferreti, Kiburgi et Goritiae, Landtgravius Alsatie, Marchio Sacri Romai Imperij supra Anasum, Burgoviae, ac superioris et inferioris Lusatiae, Dominus Marchiae, Sclavonicae, Portus Naonis et Salinarum, etc: Memoriae commendamus tenore praesentium, significantes quibus expedit uniuersis. Quod nos cum ad non nullorum fidelium nostrorum humillimam supplicationem nostrae propterea factam Maiestati tum vero attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitj's fidelis nostrj Michaelis Szerdahely aliter Kovács quae ipse Sacrae primum Regni Nostri Hungariae, Coronae, ac deinde Maiestati quoque nostrae pro lolocorum (sic!) et temporum varietate fideliter et constanter exhibuit et impendit, ac in futurum quoque pari fidelitatis constantia, se se exhibere et impendere velle pollicetur. Cum igitur obid, tum vero ex gratia et munificentia nostra Regia, qua quosque de nobis et Republica Christiana benemeritos, ac virtutis colendae studiosos, antecessorum nostrorum Diuorum quondam Hungariae Regum exemplo prosequi, eisque certa virtutum suarum monimenta, quae ad maiora quoque Praestanda eos incitare possent decernere consuevimus. Eundem igitur Michaellem Szerdaheli aliter Kovács ac per eum Michaellem filium necnon Catharinam filiam eiusdem e statu et conditione ignobili, in qua hactenus perstitisse dicuntur, de Regiae nostrae potestatis plenitudine et gratia speciali eximentes, in coetum et numerum verorum et indubitatorum Regni nostri Hungariae, et partium ei subiectarum Nobilium, duximus annumerandos, cooptandos et adscribendos. Annuentes et ex certa nostra scientia animoque deliberato con-

cedentes, ut ipsi a modo imposterum futuris et perpetuis semper temporibus, omnibus illis gratiis, honoribus, indultis, privilegiis, libertatibus, iuribus, praerogatiuis, et immunitatibus, quibus coeteri, veri, et antiqui ac indubitati Regni nostri Hungariae, et partium ei annexarum Nobiles hactenus quomodolibet de iure vel vero ex consuetudine usi sunt et gausi, utunturque et gaudent, uti frui et gaudere possint ac valeant haeredesque et posteritates ipsorum utriusque sexus uniuersae valeant atque possint. In cuius quidem nostra erga ipsos exhibitae, gratiae et clementiae, ac liberalitatis testimonium, veraeque et indubitatae nobilitatis signum, haec arma seu nobilitatis Insignia. SCUTUM videlicet militare erectum caerulei coloris, fundum illius viridi campo occupante in quo integer leo genuino colore depictus, posterioribus pedibus distente, cauda bifurcata sursum eleuata, anterioribus vero dextro nudum acinacem vibrare. sinistro vero ad rapiendum protenso, ore hianti ac lingua rubicunda exerta dextrorsum conuersus esse visitur. Scuto incumbentem galeam militarem craticulatam siue apertam Regio diademate brachium humanum rubra manica ornatum, alioquin vola alium nudum ense proferente ornatam. A summitate vero siue galeae, lacinis seu lemmiscis, hinc flauis et caeruleis illinc vero candidis et purpureis, in Scuti extremitates sese placide diffundentibus Scutumque ipsum decenter exornantibus, quemadmodum haec omnia, in principio siue capite praesentium literarum nostrarum, pictoris manu et artificio propriis suis coloribus clarius depicta esse conspiciuntur. Eidem Michaeli Szerdaheli aliter Kovács ac per eum superius nominatis personis, ipsorumque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus uniuersis, gratiose danda duximus et concedenda Decernentes et ex certa nostra scientia animoque deliberato concedendes, ut ipsi a modo imposterum futuris et perpetuis semper temporibus eadem arma seu nobilitatis insignia, more aliorum, verorum et antiquorum dicti Regni nostrj Hungariae, et partium ei subiectarum Nobilium, sub ysdem iuribus praerogatiuis, indultis, libertatibus et immunitatibus quibus ydem vel natura, vel antiqua consuetudine usi sunt et gausi utunturque et gaudent, ubique in praelis certaminibus, hastiludis, torneamentis, duellis, monomachis, ac aliis omnibus et singulis, ac quibusuis exercitiis militaribus vel nobilitaribus, necnon sigillis, velis, cortinis, aulacis, annulis, vexillis clypeis, tentoriis, domibus et sepulchris generaliter vero in quarum libet rerum et expeditionum generibus, sub merae,

verae, vetustae, et sincerae, nobilitatis titulo, quo eos ab omnibus cuiuscunque status, dignitatis, conditionis, et praeeminentiae, homines existant, insignitos et ornatos dici, nominari, haberique et reputari volumus ac mandamus ferre et gestare, illisque in aeuum uti, frui, et gaudere possint ac valeant, haeredesque et posteritates ipsorum utriusque sexus uniuersae valeant atque possint. Imo nobilitamus, damus et concedimus praesentium per vigorem. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam, praesentes literas nostras priuilegiales, Secreto sigillo nostro quo ut Rex Hungariae: utimur impendenti communitas, Eidem Michaeli Szerdaheli aliter Kovács ac per eum superius declaratis personis, ipsorumque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus uniuersis gratiose dandas duximus et concedendas. DATUM per manus fidelis nostri, nobis dilecti Reverendi Georgy Szelepcheny Episcopi Ecclesiae Nitriensis, locique eiusdem Comitatus perpetui et Consiliarii nostri ac per dictum Regnum nostrum Hungariae: Aulae Cancellarii, in Arce nostra Regia Posoniensi, die decima Mensis Aprilis, Anno Domini millesimo, sexcentesimo quinquagesimo quinto. Regnorum nostrorum Romani decimonono, Hungariae, et reliquorum trigesimo, Bohemiae, vero Vigesimo octauo. Reuerendissimis ac Venerabilibus in Christo Patribus dominis Georgio Lippay de Zombor Metropolitanae Strigoniensis et Joanne Puský Colocensis, et Bachiensis Ecclesiarum canonice unitarum Archiepiscopis, Benedicto Kisdý Agriensis, Sigismundo Zongor Varadiensis, Petro Petrecicz Zagrabiensis, Joanne Pálfulay Transylvaniensis, Georgio Secheny Weszprimiensis, Paulo Hoffman Quinqueecclesiensis, praefato Joanne Puský Administratore Jauriensis, Mathia Tarnoczý Vacziensis praefato Georgio Szelepcheny Nitriensis, fratre Georgio Giurkouicz electo Sirmiensi, altero fratre Georgio Bielaucicz electo Tininiensi, Thoma Pálffy Chanadiensis, fratre Joanne Carauell electo Rosoniensi, et Petro Mariani electo Segniensi, et Modrusiensi, Ecclesiarum Episcopis, Ecclesias Dei feliciter gubernantibus. Item Spectabilibus et Magnificis Comite Francisco Vesseleny praedicti Regni nostri Hungariae Palatino. Officio Iudicis Curiae Regiae vacante, Comite Nicolai a Zrinio, praefatorum Regnorum nostrorum Dalmatiae, Croatiae et Sclauoniae, Bano, Comite Stephano de Chiak Tauernicorum praefato Comite a Zrinio Agazonum, Comite Georgio Erdődy de Monyorókerék, Cubiculariorum, Comite Nicolao Pálffy Iani-torum, Comite Adamo de Battyán, Dapiferorum, Comite Adamo

Forgác̄z de Ghymes Pincernarum, Comite Francisco de Nadasd Curiae nostrae Regalium in Hungaria, Magistris, coeterisque quam plurimis Regni nostri Hungariae, Comitatus tenentibus et Honores.

Ferdinandus s. k.

Georgius Szelepcheny s. k.

Episcopus Nitriensis.

Andreas Rutkay s. k.

Anno Domini 1656, die 20. Mensis Marty, in Oppido Loos, in Generali Congregatione Comitatus Soproniensis, Exhibita sunt Praesentia ac solemniter Publicata Per me Stephanum Rabbi, Juratum Notarium Praescripti Comitatus Nemine Contradicente Receptaeque sunt Personae suprascriptae in Coetum verorum ac indubitatorum Nobilium infrascripti Comitatus nostri Soproniensis Idem qui Supra Notarius.

(A Vas vármegye levéltárában őrzött eredeti alapján)

II. Kivonatos másolat Vas vármegye 1741. évi insurrectionolis összeírásából.

Conscriptio Nobilium Personaliter Insurgentium.

Equit. Pedit.

In Civitate Kűszőgh.

Dominus⁷ stb. stb.

Bögött:

Stephanus Szalaj	1	—
Balthasár Tonka	—	1
Georgius Senior Tonka	—	1
Georgius junior Tonka	—	1
Joannes Tonka	—	1
Voffgangus Bögöti	1	—
Gasparus Sóós	—	1
Sigismundus Huszár	—	1
Gasparus Szalaj	1	—
Stephanus Nagy	—	1
<i>Michael Kis cum Genero Michaelae</i>		
<i>Szerdaheli</i>	1	—
Mathias Somogyi	1	—
Emericus Markus	—	1
Relicta Joannis Sulok cum filio Adamo.....		
Vidua Stephani Sulok nihil habens		
Vidua Georgý Markus exiguum habens.		

Nagy Eölbő:

Franciscus stb. stb.

(Vas vármegye levéltárában őrzött eredeti alapján.)

III. Kivonat Vas vármegye 1816. május 28-i közgyűlésének jegyzőkönyvéből:

A Második All Ispányi Hivatalyra.

Minekutánna eddég volt 2^{ik} All Ispány Jelencsits János Ur beteges Állopotya miatt hivatalyát letette volna, Szerdahelyi Ignázt Feő Jegyző, Niczký Ignázt és Takáts Ferentz Feő Szolga Birák, és Gruber Jóseff Tábla Biró Urak ki jeleltettvén.

Kik közül hasonló közz Akarattal, és egyenlő ki kiáltással Szerdahelyi Ignázt eddég volt Feő Jegyző Ur Második All Ispáynak Válosztatott.

IV. Kivonat Vas vármegye 1824. november 9-i közgyűlésének jegyzőkönyvéből:

A második All Ispányi Hivatalyra.

Szerdahelyi Ignázt eddég volt 2^{ik} All Ispány, Mikos János eddég volt Feő Biró, Dénes Ferentz Tábla, és Takács Ferentz eddég volt Feő Biró Urak, kik közül azonban Mikos János, és Dénes Ferentz Urak az ő meg betsültetéseket meg köszönnvén, a Candidatiót, és reájok való voksolást több ezennel elől hozott okokbul deprecálták.

Ezek közül a vokok többsége által Szerdahelyi Ignázt Ur az eddég viselt második All Ispányi Hivatalyában meg erősítettett.

V. Kivonat Vas vármegye 1828. december 15-i közgyűlésének jegyzőkönyvéből:

2015. Ennek meg történte után, Szerdahelyi Ignázt 2^{ik} All Ispány Ur, egy szivre ható érzékeny beszédben Eő Felségének azon Kegyelmes Rendelésérül, melly szerént ötet a Dunántuli Kerületbeli Tablánál meg ürültt Birói Székben bé helyheztettni méltóztatott, a Karokat, és Rendekeket értesétvén egyszersmind 31 évek olta külömbféle Tekéntetekbe viselt Tiszti Hivatalyoknak folytatása alatt a Karok, és Rendeke által eránta nyilván bé bizonyótott szives Bizodalmat, nem külömben a véle együtt

hivatalyos munkalódásokba részt vevő Tiszti Karnak hozzá viseltetett barátságos Hajlandóságát meg köszönnén, az eddég általa viseltt All Ispányi Hivatalyáról le mondott; Mellyre Niczký János Első All Ispány Ur, a Karok, és Rendek nevében a fellyebb tisztelt Urnak számos Esztendők le folyta alatt példás Igyekezettel s részre hajlás nélkül való Igazság szerezettel, ditséretessen, a Köz Jónak áldozott hasznos fárodozásait, méltán követő tökéletes meg elégedést, s szives Köszönetet ki jelentette; egyetemben véleményét abban nyilatkoztatta ki, hogy ezen Tiszti le mondásnak történtét, Eő Kegyelmes Hertzezsége Örökös Feő Ispány Urnak, bé jelenteni szükséges léssen; mellyet a Karok és Rendek is el fogadván: Minthogy az 1548^{-ik} Esztendei Törvény Könyvnek 70^{-ik}, 1536^{-ik} 36^{-ik}, 1723^{-ik} 56^{-ik}, és 1729^{-ik} 19^{-ik} Czikkellyei értelme egyenessen oda erányozna, hogy a meg üresedett All Ispányi Székek, a Megyebéli Karoknak és Rendeknek hozzá járuló Köz akaratjokkal töltsenek bé; azért Eő Kegyelmes Hertzezsége Örökös Feő Ispány Urnak minden üdőben a Hazai Törvényekhez bőségesen bé bizonyított szoros ragaszkodásában, és azoknak sérthetetlenül való meg tartására tzélzó buzgó Igyekezetében bizván, a Karok és Rendek szükségesnek itélték, egy hozzája intézendő Levélben, a fellyebb érintett Hazai Törvényeknek fel hívásokkal azon Kérelmet tellyes tisztelettel ki nyilvánosétani, hogy ezen meg ürült hivatalyra, Eő Kegyelmes Hertzezsége Törvényes Igazaihoz képest, több érdemes Tagokat ki jelelni, és azokbul leendő választást a Karokra, és Rendekre Kegyessen bizni méltóztasson.

Felsőőri Rába,

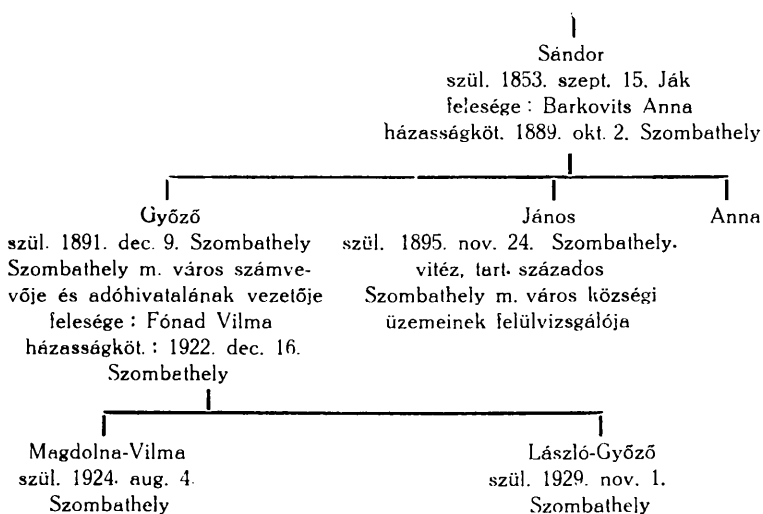
A Felsőőri Rába-család egyike a felsőőri birtokadományos családoknak, amelyek II. Mátyás király 1611. február 16-án kelt oklevelével megerősítették felsőőri birtokukban. II. Mátyás oklevelében Felsőőri Rába Mihály és János van megnevezve. Ezek leszármazói Rába János és György bele voltak foglalva abba a nemesi bizonyságlevélbe, amelyet gróf Batthyány Ádám Vas vármegye főispánja 1701. október 3-án adott a felső- és alsóőri nemeseknek. A bizonyságlevélben megnevezett Rába János és György leszármazói Rába Benedek és Mihály az 1733. évi általános nemességvizsgálat alkalmával igazolták nemességüket Vas vármegyében. Bár az ízenkénti leszármazást nem bizonyították az 1611. február 16-i oklevélben megnevezettektől, a nemességigazolás mégis ezen oklevélre ment vissza, akárcsak a többi felső- és alsóőri családé. Ugyanekkor mutatták fel gr. Batthyány Ádám főispán nemesi bizonyságlevelét is.

Az 1733. évben nemességét igazoló Rába Benedek Felsőőrött lakott. Ugyanitt vették fel az 1754. évi nemesi összeírásba is.)* Az 1771. évben azonban gyermekei osztályperében már néhainak említik. Rába Benedek egyik leánya Julinka Rempehollósra, s egyik fia György ugyanis Balogfára költözött. Rába Julinka és Rába György az 1771. évben pert indított Vas vármegye törvényszéke előtt a Felsőőrött lakó testvéreik, még pedig Dienes Jánosné Rába Katica, Rába Örzse, Rába Mihály és végül Rába Marinka árvája Markó Éva ellen az atyjuk Rába Benedek ingó és ingatlan javai megosztásáért. A perben létrejött egyesség folytán Rába Julinka és Rába György megkapták atyjuk ősi örökölt birtokának egyhatod részét.

A Balogfára költözött Rába György az 1792. évben már nem élt az ezen évi nemesi összeírás szerint.***) Ugyanezen összeírás azonban megemlékezik fiáról, ugyancsak Györgyről. Ennek a Györgynek Szép Juliánnától született ugyancsak György nevű fia 1807. május 14-én Balogfán. Harmadik György utódainak leszármazási adatai a kisunyomi, jáki és szombathelyi róm. kat. plébániák anyakönyvei alapján bizonyíthatók. Ezek alapján állíttatott össze az alanti leszármazási tábla.

*) I. m. 41. lap

**) V. ö. Schneider Miklós: Vas vármegye nemesi összeírásai I, kötet.

Ovádý.

Csánki Dezső: Magyarország történelmi földrajza című munkájában emlékezik meg a vasmegyei Ovad (Obad) helységről. A középkorban fennállott Owad, másként Buzazygethe helység valahol a Gyöngyös folyó mentén feküdt. Ugyancsak megemlékezik ez a munka az Ovadi, másként Avadi-családról is. A középkorban szerepelő Ovádi-család s a most érintett család kapcsolata még tisztázatlan, de feltételezhető, hogy további erre vonatkozó kutatás az összetartozás kérdését tisztázhatja.

1621. február 10-én kapott címeres nemeslevelet Tokorcsy másként Héra György és általa atyja Héra Mátyás, felesége Bajna Sára és unokatestvére Ovádý István. Ezt a címeres nemeslevelet Vas, Sopron, Zala és Veszprém megyéknek 1622. március hó napján Vép mezővárosában tartott közgyűlésén hirdették ki. Ennek a nemeslevélnek az alapján igazolta nemesiségét Vas vármegyében az 1733. évben az akkor Simonyiban lakó Ovádý Mihály. Maga a nemeslevél már az 1733. évben is rongált volt és éppen e miatt a kihirdetés napját sem lehetett elolvasni. Ovádý Mihály az 1733. évi nemességvizsgálat alkalmával felmutatott egy tanuvallatási jegyzőkönyvet is a leszármazásának igazolására.

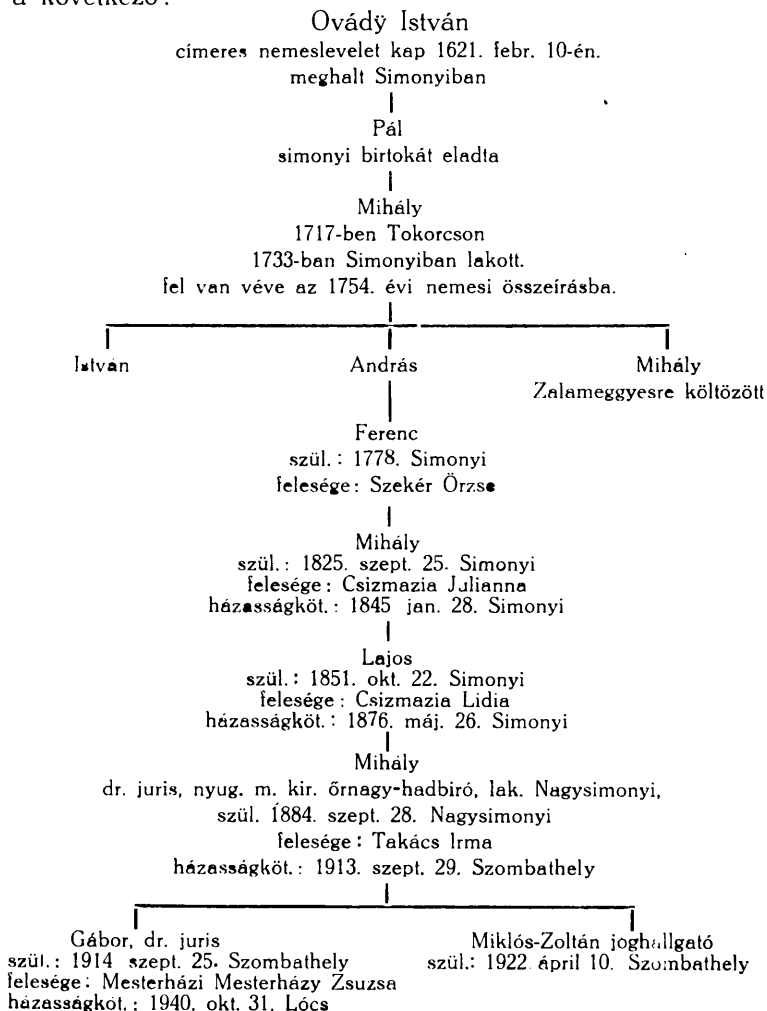
A tanuvallatási jegyzőkönyvet 1717. június 29-én készítette Vajda Zsigmond kemenesaljai főszolgabíró és Lőke Péter esküdt. A tanuvallatás alkalmával kihallgatták agilis Varga Mihály, cca 95 éves, simonyi, Fodor János 75 éves, nemes Dukay György 60 éves, tokorcsi lakóst. A tanuk vallották, hogy az akkor (az 1717. évben) Tokorcon lakó Ovádý Mihálynak az atyja Pál volt és ennek a Pálnak az atyja pedig István, aki a nemeslevélbe bele volt foglalva. A tanuk azt is vallották, hogy Ovádý Mihály, valamint atyja és nagyatya Ovádý István mindig nemesi szabadságban éltek és nemesi kuriájukban laktak és nemesi kuriájukat atyai örökség címén bírták. A tanuvallatás alapján az 1733. év nemességvizsgálata alkalmával a leszármazást igazoltnak vette a vármegye, de az 1717. évben Tokorcon lakó Ovádý Mihály az 1733. évben már Simonyiban lakott.

A címeres nemeslevélben a családi név „Ovádý” alakban fordul elő. Az 1754. évi nemesi összeírás alkalmával Ovádý Mihály még fel volt véve az összeírásba Simonyi helységben. Ennek az Ovádý Mihálynak Vas vármegye 1792. évi nemesi

összeírása szerint három fia volt, még pedig István, András és Mihály. Ez az utóbbi Mihály költözött a vasmegyei Simonyiból Zalameggyes helységbe.

Ovády Mihály fiának Andrásnak a leszármazói mindvégig a vasmegyei Simonyi (ma Nagysimonyi) helységben laktak és ma is ott lakik dr. Ovády Mihály nyug. m. kir. őrnagy-hadbíró.

A család simonyi ágának kivonatos leszármazási rendje a következő:

Prosznyákfalvai és Szentbenedeki Prosznyák.

Beődi Balogh Gyula „Vasvármegye Nemes Családai” című műve II. bővített kiadásának II. pótlékában foglalkozik a Szentbenedeki-családdal. Elmondja róla, hogy Vas vármegyének egyik legrégibb nemes családja. Zsigmond király 1435-ben címerlevelet adott Szentbenedeki Balázsnak, továbbá testvéreinek, Jánosnak és Lászlónak, és György nevű unokatestvérének. A családnak azonban e néven hamar nyoma veszik Vas vármegyében. Az 1595-ben kezdődő vasvármegyei jegyzőkönyvekben a Szentbenedeki névvel már nem találkozunk, amely megállapításhoz hozzá lehet fűzni azt is, hogy a Vasvár-szombathelyi káptalan protocollumaiban sem akadunk már Szentbenedekiekre. A családnak egyik tagja a „Prosznyák” nevet vette fel, és ezen a néven szerepelt Vas vármegyében, ahol Prosznyákfalván (ma Pártosfalva) és egyebütt is birtoka volt. Fiágon a család a XIX. század elején valószínűleg kihalt. Azt is megemlíti Balogh, hogy leányágon még ma is vannak a Szentbenedekieknek maradékai a Gaiger és Dukai Takáts-családokban, és hogy az egyik leányági leszármazott, dr. Dukai Takáts Benedek tb. várm. főorvos atyjának. Dukai Takáts Lajosnak 1896-ban bekövetkezett halála után a Szentbenedekieknek érdekes, Zsigmond király korabeli eredeti címerlevelét Vas vármegye levéltárának felajánlotta és oda be is szolgáltatta.

A Szentbenedekiek, ahogy azt Varjú Elemér a „Turul” 1900. évfolyamának 143. és következő oldalain „A Szentbenedekiek címerlevele és a Jöre-nemzetség” című, bőtartalmú és tanulságos cikkében kifejti, a XIII. század közepén feltűnő Jöre, vagy Jüre nemzetségből származnak. Leköszölt Varju ezen cikkében egy genealógiai táblázatot is, amelyből kitetszőleg a nevezett nemzetségből eredt Péter fia Pál, ennek fia Péter, ennek fia Jakab, ennek fia György, aki 1455-ben halt meg, és akinek neje Szentandrás Monthor Katalin volt, magát Prosznyák de Prosznyákfalvának kezdte nevezni. Fiai voltak László és Ambrus, akikről a Prosznyák-család származik. A táblázaton levő Péter fia Pál, miként annak fia Péter is „de Zent-Benedek” írták magukat. Varjú Elemér megállapításával szemben le lehet azonban szögezni, hogy az eddig rendelkezésre állott adatok szerint is nemcsak az említett Prosznyák György (felesége Monthor

Katalin) fiai közül Lászlónak leszármazói (nevezetesen György, akinek felesége N. Margit és ennek leánya Katalin, özvegy Hegyi Istvánné) használták a „Prosznyák” családi nevet, hanem a nevezett György (felesége Monthor Katalin) atyja, Jakab fivére Bertalan fiának, Lászlónak fiági lemenői is (l. az alábbi Prosznyák genealogiai táblázaton előforduló családtagokra vonatkozó adatokat.)

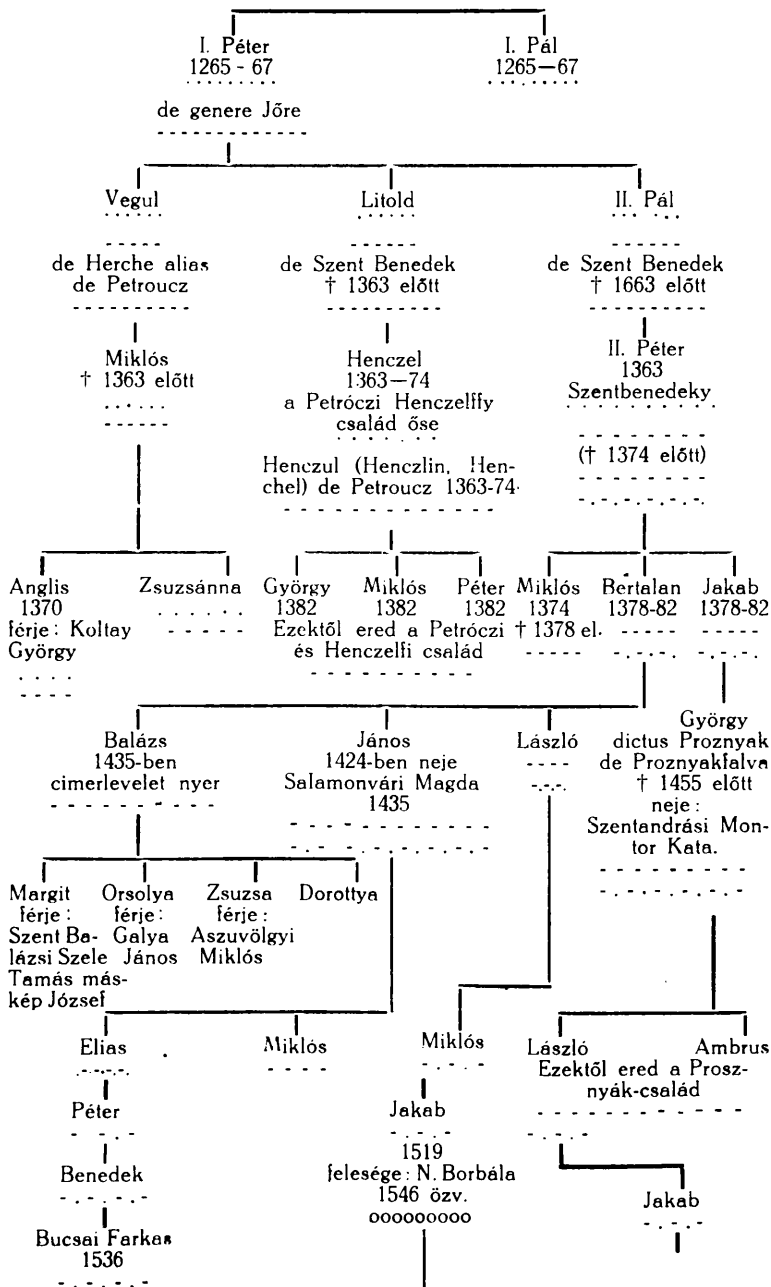
Sikerült most ráakadni a Vasvár—szombathelyi káptalan levéltárában levő „Index Literal. Instrumentorum ut intus (1200—1850)” P betűjénél az 1536. évre vonatkozólag alábbi bejegyzésre :

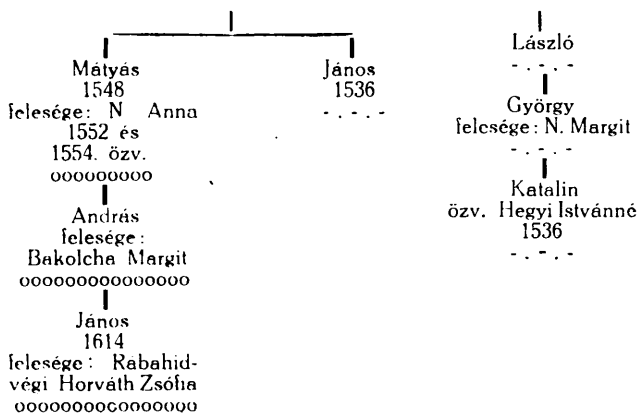
Evocatorium pro parte Joannis Prosznyák, fily Jacobi, fily Nicolai, fily Ladislai, fily Bartholomaei, fily Petri de Sz. Benedek, necnon Volffgangi Bucsai, fily Benedicti, fily Petri, fily Eliae, fily Joannis, fily praedicti Bartholomaei de Sz. Benedek, contra Catharinam viduam Stephani Hegyi, filiam vero Georgy Prosznyák, fily Ladislai, fily Jacobi, fily Ladislai, fily Georgy, fily Jacobi, fily praefati olim Petri de Sz. Benedek respectu Levandae Dotis Matris suae Margarethae dicti Georgy Prosznyák viduae et remissionis medietatis Possessionum Panócz, Kancsocs, Prosznyákfalva, Perdasincz et Domokosffalva in Castriferrei et Ramocsa in Szaladiensi Cottibus habitarum 71—22.

Figyelemmel Dr. Karácsonyi Jánosnak „Magyar Nemzet-ségek a XIV. sz. közepéig” c. művének a Gyüre (Iure, Jüre, Guri) nemzetségre való közleményére, nemkülönben a Varju Elemérnek hivatkozott cikkéhez csatolt genealogiai táblázatra és a Turul 1899. évfolyamának 97. oldalán megjelent cikkben (A Kökényesi, utóbb Szent Balázsi Szele-család és az 1428-i címeres levele) foglaltakra, a fent idézett bejegyzés felhasználásával a Gyüre (Györe, Jüre, Jöre) nemzetség, az abból eredett Szentbenedeki, illetve Prosznyák-család leszármazása alábbiak szerint rekonstruálható.

Megjegyzem, hogy a pontozással (.....) megjelölt adatok Karácsonyi művéből, a kis vonalakkal (-----) jelöltek Varju cikkéből és a Szent-Balázsi Szele családra vonatkozó közleményből, a pont és vonallal jelöltek (-.-.-.-.-) a fent idézett bejegyzésből valók, míg a karikákkal (ooooooo) jelöltek már a Prosznyák-családra vonatkozólag összeállított, a jelen cikk során leközölt táblázatban fordulnak elő.

Rihen

A Szentbenedeki, illetve Prosznyák-család még a mohácsi vész után is a vagyonosabb családok közé tartozott. Vagyoni ereje azonban állandóan gyengült. Amíg az 1548. évi dicalis conscriptio szerint még 2 faluja volt a családnak Vas megyében, addig 1582-ben már csak 1½ portával bírtak.

A közölt genealógiai táblázaton feltüntetett családtagokra és az azok kapcsolataira vonatkozólag az alábbi adatok használtattak fel:

I. A Vasvár—szombathelyi káptalan protocollumaiból.

1546—282. Borbála néh. Proznyákfalvai Proznyák Jakab özvegye, Mátyás fiának terheit magára veszi, stb.

1548—26. Prosznyákfalvai Prosznyák Mátyás tilalmaztatja Hegyi Istvánt Prosznyákfalva birtok használatában.

1552—47. }
1554—88. } Néhai Prosznyák Mátyás özvegye, Anna stb.

1560—218 és 219. Néhai Prosznyák Jakab leánya, a „puella” Prosznyákfalvai Prosznyák Sára részére inquisitio néhai Prosznyák Mátyásnak, ugyancsak néhai Prosznyák Jakab fiának özvegye, Anna ellen, aki most nemes Eszthergethő Imre felesége.

1571—140. Szentbenedeki Prosznyák Mátyás fia, András, Csepán Istvánnal jogügyletet kötött.

1572—167. Nemes (Egregius) Szentbenedeki Prosznyák András pert indított Hegyi János, László és Gábor, továbbá Maráczi László ellen Nádasdi András alispán előtt, amelyet egyezséggel befejeztek.

1611—123. Akacs János, néhai András fia, a maga és testvére Miklós, továbbá István, János, Gáspár, Jeromos stb. testvérek, rokonok nevében is zálogba adja kúriáját Bakolcha Margitnak, Prosznyák András özvegyének és fiának, Prosznyák Jánosnak.

1614—212. Nemes Prosznyák János, néhai Prosznyák András és Bakolcha Margit fia reversalist ad Akacs Jánosnak, néhai Akacs András fiának.

1625—58. Prosznyák János és Horváth Zsófia közötti jogügylet a zalamegyei Bozoli, Pakod, Bér, Bodoghasszonyfalva és a vasmegyei Mákva és Láncz birtokokat illetően.

1629—111. Prosznyák Zsuzsánna, előbb Akach Jeromos, most pedig Merenyi Balogh János felesége, Akach Péternek anyja, Zámbó Istvánné Akach Annának pedig mostohája.

1637—19. Rábahidvégi Horváth János csereszerződést köt Keresztúri Pataky Adámmal. Horváth János képviseli, mint gyám néhai Prosznyák János fiait, Prosznyák Ferencet és Miklóst (Bozoli, Pakod, Nagy—Mákfa).

1638—63. 65. Rábahidvégi Horváth János zálogba veti Kis Bajom falunak felét testvérével, Horváth Zsófiával együtt Koroknay Mihálynak és Topos Györgynek, Prosznyák Ferenc és Miklós jogainak fenntartásával.

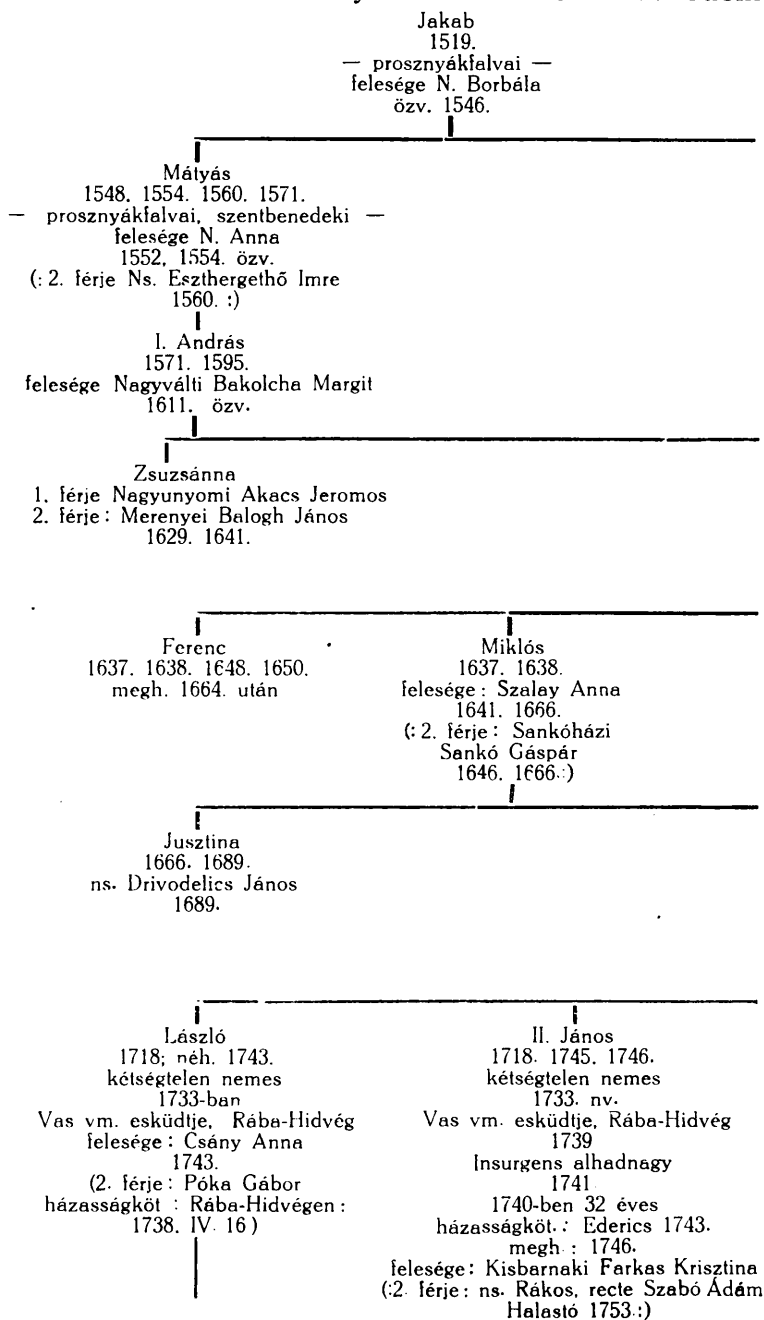
1641—84. Akacs János és András, néhai nagy—unyomi Akacs István fiai örökösítenek 2 nemesi kúriát Akacs Farkasnak és gyermekeinek, Gáspárnak, Istvánnak és Ádámnak. Az egyik kúria Prosznyák Zsuzsánna özv. Balogh Jánosné kezén van.

1646—62. Prosznyák Éva, néhai Prosznyák János és Horváth Zsófia leánya és nemes Pataky János (N.b. téves, nyilván Ádám!) felesége Hetye helységben levő 2 sessióját zálogba veti Bersenyi Benedeknek.

1649—89. Keresztúri Pataky Ádám inscribál 8 jobbágysessiót Hetyén és 1 malomrészt nejének, Prosznyák Évának.

1649—123. Gutta Mihály, néhai Mihálynak és Szele Juditnak fia Horváth Jánosné Gutta Anna nevében is 1 nemesi kúriát előörökösít Pataky Ádámnak és feleségének, Prosznyák Évának.

Prosznyákfalvai és Szentbenedeki

Prosznyák-család leszármazási rendje.

Összeállította : dr. Horváth Kálmán
(Szombathely.)

Sára
1560.

I. János
1614.

felesége : Rábahidvégi Horváth Zsófia
1625.

(: 2. férje : Keresztely Gergely
1631.:)

Éva

1646. 1718. néh.

1. férje Kereszturi Pataky Ádám
1646. 1648. 1649.

özv. 1650.

2. férje Szalay Gergely

II. András

1666. 1689.

N. Ö. 1693. 1705.

felesége : Csákány Borbála
1726.

(: 2. férje : Tarródy Mihály
1720—1726.:)

Juliánna
1718. 1757.

1. férje : ifj. Csány Ferenc
1718.

2. férje : Zelkó Mátyás
1743.

Valamennyien Rába-Hidvégen születtek.					
András szül. 1719 XI. 28	András szül. 1722. X. 22	Éva 1743. szül. 1725. I. 24. 1. férje Sümeghi József Házasságköt. : Rába-Hidvég 1743. XI. 7. 2. férje Dóczy Antal Zala vm. v. főszbirája 1752. Házasságköt. : Rába-Hidvég 1749. VIII	Péter szül. 1726. XI. 6.	Erzsébet szül. 1727. VI. 10.	János szül. 1728 VIII. 26.
Valamennyien Rába-					
Teréz szül. 1759 IX. 30 férje : Szabó Mihály	György—Farkas szül. 1761 II. 26. N. Ö. 1792.	Rozália szül. 1762. IX. 20 megh. : Hidvég 1832. IV 5. férje Jelencsics János Vas vm h alispánja 1812.	Mária-Anna szül. 1763 XI. 30.	József-Pál szül. 1766. I. 26 N. Ö. 1792.	

Valamennyien Rába-Hidvégen születtek.

Katalin
szül. 1732.
III. 3.

Farkas
1743. 1757.
szül. 1735
XII. 4.

megh: Rábahidvég házasságköt.:
1780. III. 10.

felesége
Orczy Magdolna

Teréz
1756.
szül. 1744.
III. 21.

megh: Rábahidvég
1804. VIII. 9.
Proszyákfai
földesur
1753.
férje Kelemen László
Vas -vm. esküdtje

Róza
szül.
1745 V.

János
szül.
1746
VII. 2.

Hidvégen születtek.

István
szül. 1769.
XII. 27.
megh. 1774.
V. 25.

Antal
szül. 1771.
IX. 15.

Antal
szül. 1774.
II. 5.
N. Ö. 1792.

Lajos—János
szül. 1777.
II. 20.
megh. 1808.
IV. 12.
felesége: Orczy
Petronella

István
szül. 1778
VIII. 7.
N. Ö. 1792.

Valamennyien Rába-Hidvégen születtek.

Sándor-Antal
szül. 1806.
I. 14.
megh. 1807.
IV. 8.

Mária-Teréz-
Ludovika
szül. 1807.
V. 18.
megh. 1813.
V. 12.

Lajos-Zsigmond-
Antal-Sándor
szül. 1808. XII.

1666—15. Szalay Anna, most Sankó Gáspárné, előbb pedig Prosznyák Miklósné (Prosznyák Miklós atyja János) a maga és néhai Prosznyák Miklóstól való gyermekei: Prosznyák András és Juszтина nevében protestál, minthogy Enyedi Enyedy János alispán előtt Akacs Péter, mint felperes által a fentnevezett Szalay Anna, mint alperes ellen indított perben deferált, ami ellen ő kontradikál.

II. A Vas vármegye levéltárában őrzött

polgári peres iratokból:

Fasc. 113—26. sz. mellett van a Vasvári Káptalan egy kiadványmásolata, amely szerint a jogügyletnél 1519-ben egyik tanuként Jacobus Prosznyák de Prosznyákfalva szerepel.

Fasc. 162—28. sz. mellett van 1641-ből a vasvári káptalan kiadványa néhai Merenyei Balogh János végrendelkezéséről, amelyben nejeként nemes Prosznyák Zsuzsánna van megnevezve.

Fasc. 6—19. sz. (1689) Körmendy Boldizsár keresete az ugyancsak Rába-Hídvégen lakó Prosznyák András ellen, akinek nővére Prosznyák Juszтина nemes Drivodelics Jánosné.

Fasc. 11—13. sz. (1711) Huszár Klárának, néhai Csákány Mihály özvegyének keresete Csákány Imre, József és Borbála férj. Prosznyák Andrásné, fenti néhai Csákány Mihály fiai és leánya ellen.

Fasc. 14—172. sz. (1718) Keresete özv. Balogfai Györfly Boldizsárné Szalay Évának, néhai Szalay Gergely és néhai Prosznyák Éva leányának (Prosznyák Éva szülei néhai Prosznyák János és néhai Horváth Zsófia), — Prosznyák László ellen, testvérei János és Julianna, ifj. Csány Ferencné ellen, akik fiai és leánya néhai Prosznyák Andrásnak, akinek atyja néhai Miklós, annak szülei néhai János és néhai Horváth Zsófia. Az iratcsomóban van egy terjedelmes perirat 1673-ból, amely szerint néhai Akacs Jeromosnak és néhai Prosznyák Zsuzsannának fia, Akacs Péter perel Szalay Anna Sankó Gáspárné ellen, akinek az előbbi férje néhai Prosznyák Miklós, gyermekei pedig ezen előbbi férjétől András és Juszтина. A Prosznyák-család birtokai ez időben: Bokán, Szt. Benedek, Gancsócz, Pordasincz, Pananócz, Prosznyákfa, Ramocsa és Domokosfa. — Csatolva van az iratokhoz Pálffy Miklós nádornak 1728-ban

kiadott dekrétuma, amely szerint Szalay Éva, néhai Szalay Gergely és néhai Prosznyák Éva leánya (ennek szülei Prosznyák János és Horváth Zsófia), Balogfai Győrffy Boldizsár özvegye. Az okirat a Prosznyák-család leszármazását levezeti — 5 izen át — I. Andrástól kezdődőleg László, János és Julianna testvérekig bezárólag.

Fasc. 30—26. sz. (1726) Borbála, néhai Prosznyák Andrásnak, most pedig Tarródi Mihálynak felesége, néhai Csákány Mihály és Cser Erzsébet leánya.

Fasc. 82—19. sz. (1739) T. N. és Vló Poka Gábor requisitójára Szent Thamáson eljáró Prosznyák János esküdt Bertalan Ferenc ellen.

Fasc. 84—2. sz. (1740) Tanuként vallott Ns. (Nlis ac generosus) Prosznyák János, aki 32 éves.

Fasc. 95 —7. a. (1743) Prosznyák János, néhai Prosznyák Andrásnak és néhai Csákány Mihály leányának, Borbálának fia, nemkülönben Csányi Anna, mint a korábbi férjétől, néhai Prosznyák Lászlótól származott Farkas és Éva gyermekeinek t. gyámja. Ezen férje, Prosznyák László ugyancsak Csákány Borbálának, néhai Csákány Mihály leányának volt a fia.

Fasc. 177.—1. Thassy Ferencnek, Vas vármegye főügyészének pere Rákos Ádám és felesége, Farkas Krisztina ellen.

1743. II. 19-én Prosznyák János Zelkó Mátyás sógor urától 4 körmöczi aranyat vett fel.

1743. IV. 14-én Edericsen Prosznyák János Tarródy Mihály és Salamon Ferenc tanuk jelenlétében „moringabilis“ levelet adott ki, mely szerint 600 Rhenes forintot T. Nemz. Farkas Krisztina kedves mátkája asszonynak, néh. tek. nemz. és vlő Farkas Gábor uram meghagyott leányának ígért.

1745. XI. 22. Prosznyák János Oladon Skerlec Sándor uram árvái pénzéből 500 frtot vesz fel.

1746. X. 28-án néh. Prosznyák János ur részére a czomaházi jószágától járandó 429 forint Zarka István uramnál letiltatott.

1757-ben ír Prosznyák Farkas „szegén bátyjáról, néh. Prosznyák Jánosról“. Ennek huga volt Julianna. Le van írtva, hogy a Prosznyák-családnak van Rába-fldvidéken nemesi kúriája, a fölött egy kőház gazdasági épületekkel. A kúriánál „a Rába folyó mellett“ van 2 hold szántó, amelynek szomszédja keletről Dóczy Antalné Prosznyák Éva szántója, nyugatról pedig a

kúriához tartozó kert. Stb. stb. Voltak jobbágyaik Dolina, Bokrács, Kancsócz, Prosznyákfa, Pananócz falvakban is.

1756. IX. 28-án kiskorú Prosznyák Teréz érdekeinek megvédése céljából bizottság szállt ki a vármegyétől Rába Hidvégre, az árva házához. Az árvával együtt lakó anyja, Farkas Krisztina és annak második férje, az árva mostoha atyja, Rákos Ádám azonban a kiskorút előre kitanították s ahogy a bizottság jelenti, „a gyermek Prosznyák Teréz minden kérdés hallása nélkül egy pálcával a tornácban eléjük állt, és mondotta ezen szókat: Én protestálok.” A tiltakozást azonban a bizottság nem vette figyelembe, és behatolt a lakásba. Az 1757. IX. 19-ére kitűzött tárgyaláskor az árva Prosznyák Teréz már Kelemen Lászlónak felesége volt.

Fasc. 140—30. sz. }
és 163—37. sz. } (6752) Prosznyák Éva és férje Dóczy Antal alperesek.

Fasc. 145—13. és 14. sz. }
146—21. } (1753) Farkas Krisztina Rákos Ádámné, mint az előbbi férjétől, Prosznyák Jánostól származott Teréz leányának törvényes gyámja, illetve mint prosznyákiai földesur pert indított az ottani colonusai képviselőjében.

A genealógiai táblázatba egyelőre be nem illeszthető családtagokra vonatkozó adatok:

Kápt. lt. Prot. 1559—11. sz. — Medgyesy Bernát és János néh. Káldy Ambrus özvegyének, Prosznyák Magdolnának, jelenleg Berendy Mihály feleségének adnak el.

1595. — Prosznyák György (Ramocsa) — I. Hertelendy-család (Turul 1932. évf. old.)

Prot. 1607—164. sz. — Prosznyákfalvai Prosznyák István testvére, Prosznyák Erzsébet, néhai Bakó Gergely özvegye. — Szerdahelyi Kesserű István, Vas vármegye II. alispánja birtokait Gasztonyban, Rátóton, Kis Medvesen lekötötte annak idején Bakó Gergelynek, és ezt a kötelezvényt most a fentiek elismerik magukra nézve.

Prot. 1610—174. Ns. Gasztony István, Jánosnak a fia a maga és testvérei nevében elismeri, hogy Prosznyák Erzsébettől, néh. Bakó Gergely özvegyétől 100 magyar aranyat kölcsön vett, és ezért Gasztony helységben 3 teljes sessiót neki és fiainak, Gáspárnak, Imrének és leányának, Juditnak leköt.

Dr. Horváth Kálmán.
(Szombathely.)

Dömötöri Bagoly.

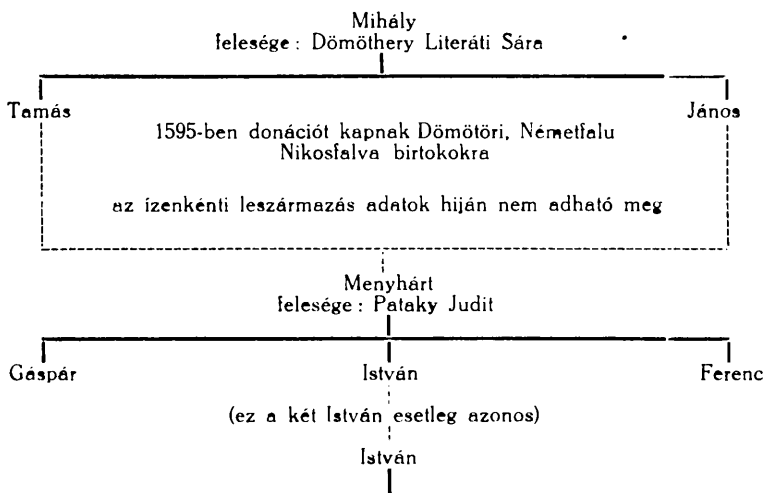
Régi vasmegyei család, amelynek történetére vonatkozólag most első ízben történik adatközlés. A család történetére vonatkozó iratok Vas vármegye levéltárában maradtak fenn. Az 1733. évi nemességvizsgálat alkalmával a Gércén (Vas m.) lakó Bagoly Gáspár nemességének bizonyítására felmutatott okleveleket a vármegye másolatba vette és így azok ma is megvannak. Bagoly Gáspár ebben az évben felmutatta Fejérkövy István királyi helytartó 1595. évből származó és birtokbaiktatással is megerősített adománylevelét, amellyel a Dömöthery Literáticsaládbbelieknek, továbbá Dömöthery másként Bagol Tamásnak és Jánosnak, különben testvéreknek, végül Dömöthery másként Septey Mihálynak, Demethery Borbálának, Chörge Ilonának és Akacs Annának adományozta a vasmegyei Demetherfölde másként Demethery faluban lévő teljes porcióikat, házaikat és kúriáikat, továbbá az ugyancsak vasmegyei Némefalu pusztának részeit és az ugyancsak vasmegyei Nikosfalva (Miklósfalva) pusztát teljes egészében, amelyeket különben már régén bírtak.

Bagoly Gáspár a most érintett oklevélen kívül még felmutatta Kisasszonyfalvai Istvánffy Miklós nádori helytartó osztóztató parancsát, az 1597. évből, amely szerint Demethery Bagoly Tamás és János testvérek, Bagoly Mihály és Demethery Sára fiai megosztottak birtokaikban. Felmutatott még egy csere-szerződést az 1654. évből. Ebből kitűnik, hogy Bagoly Menyhártinak és feleségének Pataky Juditnak három fia volt, mégpedig Gáspár, István és Ferenc.

Az 1733. évi nemességvizsgálat alkalmával Bagoly Gáspár a saját leszármazásának bizonyítására felmutatott még egy, az 1726. évből való tanuvallatási jegyzőkönyvet. Ennek adatai igazolták, hogy ennek a Gáspárnak az atyja Ferenc volt, aki Dömötörben lakott és Vas vármegye esküdte volt. Ennek a Ferencnek az atyja pedig István volt, aki szintén Dömötörben lakott. Az 1726. évi tanuvallatási jegyzőkönyv adatai ugyan nem mondják kifejezetten, hogy Gáspár nagyatyja, István, azonos, az 1654. évi csere-szerződésben megnevezett Istvánnal, de igen kézenfekvő, hogy azért fogadták el a leszármazást bizonyítottnak, mert azonosnak vették a két Istvánt.

Az 1754. évben már az 1733-ban nemességét igazoló Bagoly Gáspár nem élt. Az 1754. évi nemesi összeírás* szerint ugyanis Gércén élt Bagoly Gáspár özvegye fiával, szintén Gáspárral. Az 1792. évi nemesi összeírás szerint pedig Gércén lakott néhai Bagoly Gáspár fia szintén Gáspár, akinek Ferenc és Imre fiai voltak. Hihetőleg az 1792. évi nemesi összeírásban szerepelő Bagoly Gáspár azonos az 1754. évi összeírásban özvegy édesanyjával szerepelő Gáspárral, bár az sincsen kizárva, hogy közben még egy íz van. Az a körülmény, hogy Bagoly Gáspárnak 1780-ban Ferenc fia születik, azt látszik megerősíteni, hogy az 1792. évi összeírásban szerepelő Gáspár, az 1733. évben nemességét igazolónak fia. A filiatio így kétségtelen, bár azt, hogy van-e közbeeső íz, eddig még nem sikerült eldönteni. A család a Dömötöri másként Bagoly családi nevet is használta.**

A család kivonatos leszármazási rendje a következő:

* V. ö. Schneider Miklós: Vas vármegye 1754. évi nemesi összeírása.

** V. ö. Schneider Miklós: Vas vármegye 1696. évi nemesi összeírása.

Ferenc
Vas vm. esküdtje
Dömötörben lakott

Gáspár
1733-ban Gércén igazolta nemességét
(a két Gáspár között esetleg még egy is van)

Gáspár
1792-ben Gércén
felesége: Jacab Judit

Ferenc
szül. 1780. július 8. Gérce
2. felesége: Simolák Anna
házasságkötés: 1818. okt. 10. Kiscell

László
szül. 1825. febr. 9. Tacskánd
felesége: Jakab Terézia
házasságköt.: 1852. május 9. Gérce

József
m. kir. póstamester, lak. Gérce
szül. 1860 március 19. Gérce
felesége: Pesty Viktória
házasságköt.: 1889. március 24. Beled

Lajos
birtokos,
lak Gérce (Vas m.)
szül. 1893. április 14. Gérce
felesége: Théttry
Margit
házasságköt.: 1930.
okt. 12. Felsőpaty

István
szül. 1933. jun. 8.
Gérce

László
polgári iskolai tanár,
lak. Budapest
szül. 1904. nov. 28. Gérce
felesége: Jess Hilda
házasságköt.:
1936. jún. 28.
Budapest

Ildikó
szül. 1937. dec. 12.
Budapest

Enikő
szül. 1939. dec. 11.
Budapest

Kálmán
r. kat. kántortanító,
lak. Bögöte (Vas m.)
szül. 1910. május 26. Gérce
felesége: Janossy Terézia
házasságköt.:
1938. jún. 23.
Celldömölk

Csilla-Mária
szül. 1939. nov. 24.
Bérballavár

Muraj-Szombathi Zobothin.

Ezzel az 1800-as évek elején kihalt családdal, mely nevét a Zobothin mellett Zobotin, sőt — eleinte inkább — Zobotiny, Szabotin, Szobotin, Szobothin alakokban is használta, és amely feltűnésétől kezdve (: 1600 körül, Beődi Balogh Gyula szerint Zobothin György deák 1595-ben élt :) hosszú időn át, különösen pedig a XVIII. században jelentékeny szerepet játszott Vas vármegye életében, genealogiai munkáink ezideig alig foglalkoztak.

Nagy Iván mindössze ennyit ír róla : Zobotin-család (Murai-Szombati). A XVII. sz. végén élt János, kinek Batthyány Orsolyától fia Mózsés 1739-ben, kinek László, kinek Tallián Anától Antónia Tóth Jánosné (: Bossányi contra Eszterházy bellatinczi lindvai per pag. 18. :)

Beődi Balogh Gyula csak ennyit közöl a család tagjairól: Zobothin György 1595. — Zobothin Zsigmond 1713. főszolgabíró. Neje Párisi Bátsmegyey Klára. — Zobothin János, 1724. főszolgabíró, — Zobothin (Muraszombati) János, József-Zsigmond utódjai. — Zobothin Mózes, 1742. főszolgabíró. — Zobothin Lajos és János 1784.

Kempelen Béla pedig ezeket írja a családról: Az 1754—55. évi orsz. nemesi összeírásban Vas m.-ben Mózes, Lajos és János élnek. V. ö.-N. I. XII/420, Balogh 163.

A vasmegyei portalista (birtokos) nemesek 1696. évi összeírásában — Horváth József járásában — Szabotin János fordul elő.

Vas vármegye „kétségtelen nemesei“-nek 1733. évi lajstromába a „Murai-szombati Zobotin“ család tagjai közül János, Mózes és Zsigmond utódai vannak felvéve „a család régisége és ismert volta, valamint elődeiknek megyei tisztségei alapján.“

Az 1754. évi vasmegyei nemesi összeírásban a portalista (birtokos) nemesek között Zobotin Mózes, Lajos fordulnak elő.

Az 1781/82. évi nemesi összeírásban Sorki-Ujfaluban Muraj-szombathi Zobothin László kir. tanácsos fiával, Jánossal és Muraj-szombathi Zobothin Lajos, akinek az egyházi rendhez tartozó egy fián kívül más fia nincsen, vannak felvéve.

Az 1792. évi nemesi összeírás adatai szerint a körmendi járásban, Nagyunyomban Zobotin János fia, Ferencz szerepel.

A család tagjai közül János (nős Batthyány Orsolyával) Vas vármegyének II., majd I. alispánja volt (1705—24), annak

fiai Zsigmond, János és Mózes, mint a vármegye főszolgabírái működtek. Közülük Zsigmond ezenfelül a vármegye táblabírája, épügy, mint Mózesnek fia, László, aki kir. tanácsosi címet is viselt. Zsigmond fia, Lajos pedig az 1741. évi nemesi felkelés alkalmával a vasmegyei nemesi felkelésnek egyik századparancsnoka volt.

Zobothin Mózes és felesége, Gyely Magdolna a kisunyomi plébános közlése szerint 1730-ban egy nagy keresztet ajándékoztak a sorkipolányi templomnak, amelyről alapítólevelet készítettek és az is megvan a kereszttel együtt. Zobothin Mózes és atyja János kegyeleti vonatkozású, bőséges hagyományairól nevezetteknek az alább V. alatt kivonatossan közölt végrendeletei tanuskodnak.

Zobothin Mózes és felesége a szombathelyi franciskánusok kriptájában vannak eltemetve, míg a sorokpolányi kriptában nyugosznak a család tagjai közül Katalin, Kun Imre felesége (megh. 1768. VII. 29-én 23 éves korában), László consiliarius (megh. 1783. I. 1.) és Boldizsár (talán László fia, megh. 1787. III. 1., 12 éves).

A Zobothin-család levéltárának elenchusa meg van az Orsz. Levéltárban és a levéltár egyes okiratai a Nemzeti Múzeum törzssanyagához tartoznak.

A Muray—szombathi Zobothin családnak a tagjai által használt és Jobbágyi Gaiger Miklós kamarási családfáján hitelesített (37698/1902. B. M. sz.) címere a következő: Kék mezőben zöld halmon álló jobbra fordult ezüstitű fekete sas kiterjesztett szárnyakkal, mellét aranyszínű nyíl fúrja át. Sisakdísz ugyanaz, azzal a változtatással, hogy a sas háromágú arany koronán áll. Pajzstakarók ezüst-kék.

A jelen közlemény kapcsán összeállított mellékelt genealógiai táblázat forrásai a következők:

I. A Vasvár—szombathelyi káptalan protocollumaiból: ,

Prot. 1589—317. Ns. Eszpethey György Lit. Zobothin György szentgotthárdi tiszttartó és várnagynak nevében a Zámbo-családtól zálogba vesz hegyvámjogot.

1591—317. Ns. Zobotinus György Vas vmegyének esküdtje,

1600—10. Ns. Zéplaki Botka Ferencné Ivánczy Magdolna, akinek fia István, zálogba vet ns. Zobothin Györgynek, feleségének, ns. Eszpethey Katalinnak, János fiuknak, Magdolna és Erzsébet leányaiknak Balasérháza helységben, Zala vármegyében 3 lakott jobbágysessiot.

1601—157. Ns. Eszpethey György ns. Péchy Katalinnak, ns. Zobothin Balázs feleségének örökösit.

1602—9. Egyrésztől néhai ns. Zobothin György özvegye, Eszpethey Katalin és fia, János, másrésztől ns. Zobothin Balázs, a megnevezett Györgynek apul—anyul testvére transactiot létesítettek. Néhai Udossóvith Balázs korábbi férje volt Péchy Katalinnak, aki felesége Zobothin Balázsnak, a Zéchy Tamás rima-szombathi várában levő számtartónak.

1602—10. Zobothin Margit, néhai Zobothin György nővére, Trathnyák Miklós felesége idézleti Eszpethey Katalint, néhai Zobothin György özvegyét és annak János fiát. Margit apul—anyul testvére az elhalt Györgynek.

1611—19. Ns. Chupy Miklós fia, Chupy György, ns. Akach Lajosnak, feleségének, Zobothin Annának, Izsák fiúknak és Júlia leányuknak zálogba vet Kopács faluban.

1612—169. Ns. Pisanith Zsuzsánna, ns. Kralyovith, aliter Dely János felesége és ns. Pisanith Katalin, ns. Köröszthury Ferenc felesége, mindketten néhai ns. Pisanith Márton leányai és Zobotin János, néhai György fia között egyezség jött létre.

1628—21. Bayna Lőrinc magára véve feleségének, ns. Jánossy Zsuzsannának, fiának Pálnak és leányának, Annának terheit, Zele Györgynek és feleségének, ns. Chenchy Zsuzsannának, nemkülönben mostoha fiának, ns. Zobotin Zsigmondnak, valamint Eufrozínának, Zele György ugyanezen feleségétől született leányának — Tóthfalu helységben — zálogba vet.

1634—69. Ns. Chenchy Zsuzsánna, előbb néhai Zobothin Jánosnak, most pedig ns. Zele Györgynek felesége, továbbá néhai Zobothin Jánostól származott fia, Zsigmond ellenmondanak a Murai Szombatban levő javak, ház és malomjognak a köztük és ns. Zobothin Anna közötti megosztásának. A nevezett Zobothin Anna néh. Zobothin Györgynek leánya, néh. ns. Akach Lajos özvegye, gyermekei pedig Akach Izsák és Julia, ns. Horváth Tamás felesége.

1648—115. Zobothin Zsigmond anyja Csencsi Zsuzsánna volt.

1651—38. Zobothin Zsigmond és Szele Fruzsina, Sankó

Miklós felesége megjelenvén, kontradikáltak egyrésről Millei András és felesége, Tarródy Fruzsina, másrésről pedig Táplánfalvai Poliánv Lajos és Lőrinc, továbbá Nagy György és felesége, Káldy Zsuzsánna, nemkülönben Hollósy János és felesége, Tarródy Katalin között Cziráky Mózes előtt létrejött transactio ellen.

1654—65. Zobothin Zsigmond előadja, hogy testvére Szele Eufrozina, nem tudni mi okból, jussát, továbbá a Szele György után valót is Szentbalázs és Neszele falukban férjének, Sankó Miklósnak inscribálta.

1655—59. Csáni Lajos és István, néhai Imre fiai, a maguk és Lajos felesége, Dömötöry Kata és leányaik, Marinka és Annóka, továbbá István felesége, Martonfay Anna és fiuk, László terheit is felvállalva, a zalamegyei bagonyai részjószágot, amelyet atyjuk, Imre zálogba vetett Szobotin Jánosnak, és amely osztatlan volt atyjuk bátyjával. Csáni Györggyel, és amelyet atyjuk bátyja kiváltott Szobotin János felesége Csencsi Zsuzsánna asszonytól, és ugyanezen zálogpénzen továbbadta Bácsmegyei Simonnak, ők is átadják.

1658—69. Ns. Csány Lajos és István, néhai Csány Imre fiai, Csány Lajos feleségének, Dömötöry Katának, és leányainak, Marinkának és Annókanak terhét, Csány István pedig feleségének, Martonfay Annának és fiának, Lászlónak terhét felvállalván, — 20 garasban számítva 1 forintot — 70 magyar forintot felvettek Bácsmegyei Simontól. Bagonyai részjószágukat, amelyet atyjuk, Csány Imre (osztatlan bátyjával, Csány Györggyel) zálogba vetett Szobotin Jánosnak, s amely kiváltott Szobotin János felesége Csencsy Zsuzsánna asszony által, továbbadták ugyanezen összegért 1631-ben Bácsmegyei Simonnak. 1644-ben bátyjuk, Csány György a bagonyai jószágra ismét felvett 50 tallért. atyjuk pedig a Szentjakabi Pethő Györgytől Rábahidvégen birt jobbágyot és 1 hordó bort 100 frtéért zálogba adta.

1660—82. Akacs Juliánna, Horváth Tamás özvegye Muraj Szombatban és a felsőlindvai szőlőhegyben elad Szobothin Zsigmond özvegyének, Csányi Magdolnának.

1666—20. Csány Magdolna, előbb Szobotin Zsigmond, most Szvetinaj Izsák felesége, felvállalván testvérei: Csány Katalin Kerpacsics István özvegye, Csány Lajos és János, továbbá első férjétől való János és István gyermekei terhét is, Tótfalu helységbeli portióját inscribálja férjének, Szvetinaj Izsáknak.

1679—63. Ns. Chány László és György — Marácz faluban — 4 jobbágy sessiót, amelyeket ns. Szalay Anna, néhai ns. Sankó Gáspár özvegye tart zálogban, örökösítik ns. Szobotin Jánosnak és feleségének, ns. Battyány Orsolyának.

1683—1. Ns. Szobotin János, István nevű apul-anyul testvéreinek terheit is felvállalván, vallotta, hogy a Sorok melletti Tóthfalu helységben levő „Oláhi és Pápay rétek“ nevű rétjeit, amelyeket régebben Ördögh Katalin néhai Nádasdy Boldizsárnak, a jelen ügyletnél vevőként szereplő Nádasdy András atyjának elzálogosított, nevezett vevőnek eladja.

1688—33. Ns. Bagoly Zsuzsánna néhai ns. Turopoly Péter özvegye Tóthfalu helységben örökösít ns. Szobotin Jánosnak és feleségének, ns. Battyány Erzsébetnek (így!) és maradékaiknak.

1718—90. A Zobothin-család ellenmondása. — Ifjú Szobothin János úgy a maga nevében, mint idősb Szobothin Jánosnak, Vas vármegye alispánjának a feleségétől, néhai Battyáni Battyánj Orsolyától született fiai, nevezetesen Zsigmond, Vas vármegye főszolgabírája és Mózes, továbbá leányai, Katalin, Magdolna és Anna hajadonok, mégis Orsolya ns. Orczél Mihály felesége, az ő testvérei, azonkívül Batthyány Antal unokatestvére és nevezett nővérei nevében is ellenmond annak, hogy Festetics Pál Battyán prediumot kir. adománylevéllel megszerezte, amely őket örökösödés címén megilleti.

1719—59. Ns. Szobotin Zsigmond Vas vármegye főszolgabírája és apul-anyul testvére, Ns. Szobotin Orsolya, ns. Orczell Mihály felesége teljhatalmú megbízottakat neveznek Lada György, ifj. Szobotin János, Gyömörey Antal és Tibolt Zsigmond személyében. Ifj. Szobotin János apul-anyul testvérük.

1719—67. Ns. Szobotin Katalin, Magdolna és Anna hajadonok és az ifjú Moyses, akik ns. id. Szobotin Jánosnak feleségétől, néhai Battyáni Batthányi Orsolyától származnak, apul-anyul testvérüket, ifj. Szobotin Jánost nevezik meg teljhatalmú megbízottként.

1725—119. Ns. Murai Szombati Zobothin János, Vas vármegye főszolgabírája meghatalmazza apul-anyul testvérét, Zobothin Zsigmondot és Koltay Imrét.

1725—174. Muray-Szombati id. Zobothin János és gyermekei, Mózes, Katalin, Magdolna, Anna és Orsolya, akik néhai feleségétől, Batthyány Orsolyától születtek, — utóbbi egyébként ns. Orczil Mihály felesége — meghatalmazást adnak Zobothin Zsigmondnak, aki id. János fia, és másoknak.

1725—175. Id. Zobothin János felvezette a néhai feleségétől, Batthyán Orsolyától származott Katalin, Magdolna és Anna leányait és a káptalan észlelte, hogy a törvényes kort érintik.

1727—12. Muray-Szombati ifjú Zobothin János, Vas vármegye főszolgabírája meghatalmazást ad apul-anyul testvéreinek, Muray-Szombati Zobothin Zsigmondnak és Mózesnek, Botka Jánosnak és másoknak.

1728—49. Ns. Zobothin Orsolya, néhai Orczi Orczy Mihály özvegye, ugyis. mint a nevezett férjétől származott Ferenc, Antal és Imre fiainak, nemkülönben Teréz, Klára, Anna, Apollónia leányainak t. gyámja meghatalmazást ad Dugovics Jánosnak, Vas vm. hites jegyzőjének, apul-anyul testvéreinek, Zobothin Zsigmondnak, ifj. Jánosnak, Mózesnek és másoknak.

1733—43. Zobothin Anna Szilvágyi György felesége férjét meghatalmazza.

1734—181. Ns. Cséby István Vas vm. esküdtje, ugyis, mint előbbi feleségétől, Hollósy Teréztől származott József és Anna gyermekei gyámtyja előrkösít Sorki Ujfaluban 140 Rajnai forintért Zobothin Mózesnek és feleségének, Gyeli Magdolnának.

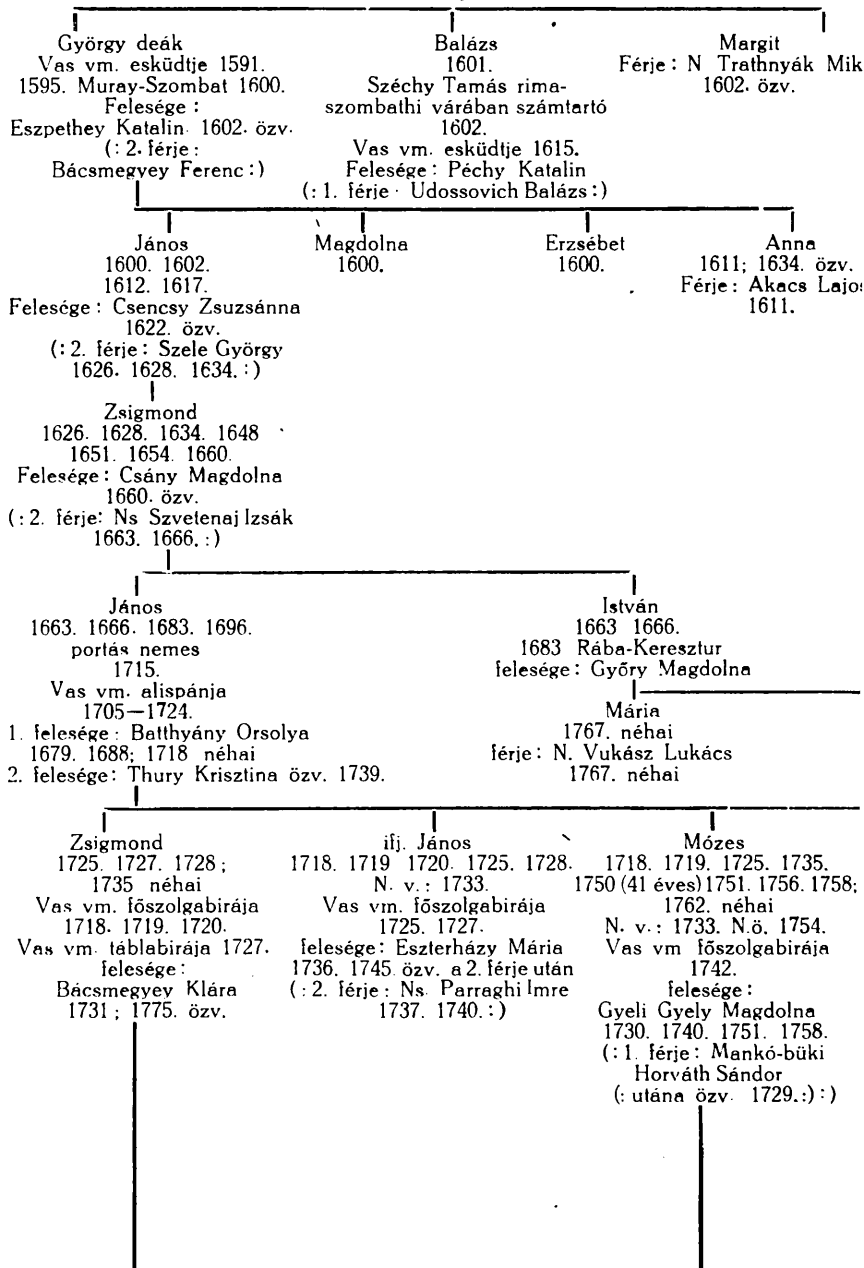
1735—161. Zobothin Mózes, Lajos, Orsolya, előbb néhai Orczil Mihály özvegye, most Kázmér Mihály felesége, Anna Szilvágyi György felesége és a hajadon Magdolna meghatalmazást adnak Skerlecz Ferencnek, Csányi Ferencnek, Zarka Lajosnak és a megnevezett Kázmér Mihálynak.

1736—122. Ns. Zobothin Orsolya, előbb néhai Orczy Mihály (akinek atyja Péter, azé János) özvegye, most pedig Meszleni Kázmér Mihály felesége, ugyis, mint első férjétől származott Imre, Anna és Apollónia gyámtyja, továbbá az ugyancsak első férjétől származott Ferenc meghatalmazza Zobothin Orsolyának jelenlegi férjét, Kázmér Mihályt.

1738—125. Ns. Zobotin Lajos és János, nemkülönben Zobotin Erzsébet ns. Benkő Boldizsár felesége, néhai Muray-Szombati Zobotin Zsigmond leszármazói a farkasfalvai és mihalóczi praediumokból való jussaikat nemzetes Zobotin Mózes bátyjuk uruknak és feleségének, Gyely Magdolnának, az ő ángyuknak, akiktől korábban 165 frtot felkértek, és a maradékaiknak eladják.

1741—71. Ns. Szilvágyi György, mint a feleségétől, Annától, aki id. néhai Zobotin János leánya, származott Magdolna leányának gyámtyja, és ns. Zobotin Magdolna, ugyancsak néhai

Murray-Szombathi Zobothin-család

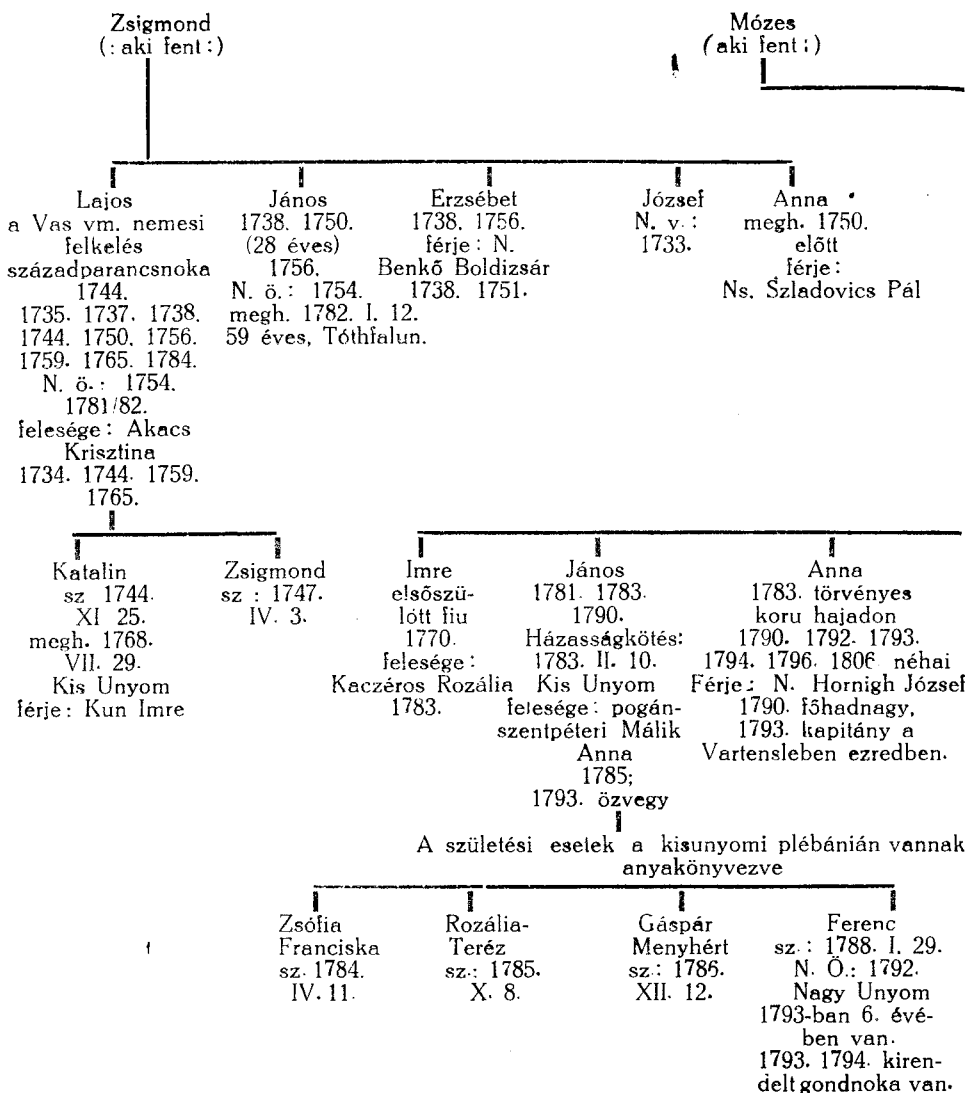

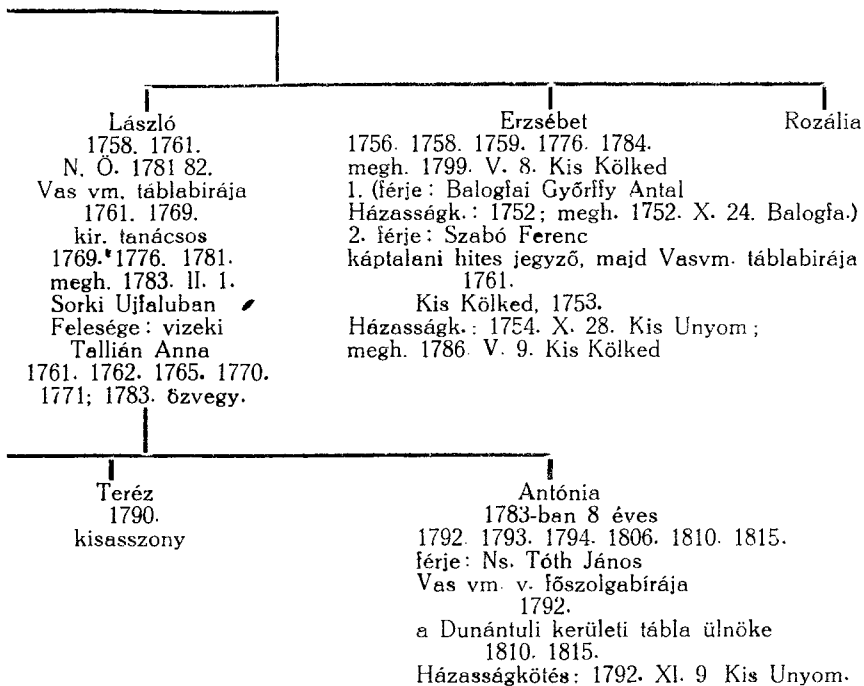
származási rendje.

Összeállította :

Dr. Horváth Kálmán (Szombathely.)

Éva 1758. néhai			
1. férje: Horváth Péter			
férje: Hertelendy Zsigmond			
3. férje: Marton György			
Orsolya	Katalin	Magdolna	Anna
1716. 1718. 1719.	1718. 1719.	1718. 1719.	1718. 1719.
1720. 1725.	1720. 1725.	1720. 1725.	1720. 1725.
1. férje: Orczi		1735: 1741 ;	férje: Ns. Szilvágyné
Orczy Mihály		1751. néhai	György
1718. 1720.			1733. 1735. 1741.
utána özv.:			
1728. 1735.			
férje: Meszleni			
Kázmér Mihály			
736. 1741. 1756.			
tána özv.: 1756.			

id. Zobotin János leánya meghatalmazást adnak ns. Vörös Bálintnak, Czuppon Ferencnek és Káldy Mihálynak, hogy a lenti, alsó-lendvai és belatinczi urodalmakkal kapcsolatos ügyekben, amelyek a Bánfi és Batthyány családokból való leszármazásuk igazolására vonatkoznak, eljárhassanak.

1741—145. Zobothin Mózes és Orsolya genealogiája. — Muray Szombathi Zobothin Mózes, apul-anyul testvére, Zobothin Orsolya nevében is a káptalan előtt privilegiumokról, transactiokról, osztályokról, ellenmondásokról, bevallásokról okiratokat és ítéleteket mutatott fel, amelyekből a leszármazásukat részletesen levezette. Ezek az okiratok 1720, 1735, 1736, 1666, 1691, 1649, 1620, 1564, 1541, 1511 és 1455. évekből valók, amelyekből anyai ágon a Batthyány, illetve az Alsólindvai Bánffy családokból való leszármazásukat ízről-ízre kimutatta. Ennek folytán a káptalan igazolta és hitelesítette, hogy Zobothin Mózes és Orsolya gyermekei idősb Zobothin Jánosnak és Batthyány Orsolyának, ez utóbbinak atyja Batthyány Benedek, azé Batthyány Ferenc, anyja pedig Alsólindvai Bánffy Katalin, akinek atyja Gáspár, azé István, azé János, azé Miklós, azé István, azé másik István, azé pedig János.

1741—254. Muray Szombathi Zobothin Orsolya id. Muray Szombathi Zobothin Jánosnak és Batthyány Orsolyának leánya, mint a Csemetei család leszármazottja, aki egyébként előbb Orczi Orczy Mihálynak, most pedig Meszleni Kázmér Mihálynak felesége, apul-anyul testvérének, Zobothin Moysesnek és feleségének az apáthi kastélyból és birtokból, nemkülönben a kis és nagycsömötei, seregélyházai és bessenyi jóságokból és tartozékaikból őt illető részeket örökösíti. Nyilatkozatában a Bánfi-féle örökségének a kincstárral kapcsolatos egyes-bajos dolgaira is hivatkozik. (Megjegyzés=Zobothin Jánosné Batthyány Orsolyának dédanyja Batthyány Farkasné Csemethey Katalin volt!)

1744—298. Ns. Murai Szombathi Zobothin Lajos, a Vas vármegyei nemesi felkelés egyik századának parancsnoka (Inclutae Insurgentis Nobilitaris Militiae Comitatus Castriferrei unius compagniae praefectus) feleségének, ns. Akacs Krisztinának az iránta való őszinte szeretetből az 1734. X. 4-i „moringabilis levél” alapján 600 frtot biztosít.

1745—111. Ns. Eszterhás Mária, előbb néhai ifj. Murai-Szombathi Zobotin János, Vas vármegye főszolgabírája, utóbb ns. Parragi Imre özvegye előadja, hogy 1736. V. 13-án férjének,

Parraghi Imrének adta jószágait, javait és jogait. Ezt a rendelkezését most visszavonja.

1751—226. Ns. Zobothin Lajos és János, továbbá Benkő Boldizsár, utóbbi, mint feleségének, ns. Zobothin Erzsébetnek teljhatalmú megbízottja a kényszerűségtől hajtva, kiváltképen pedig néhai Zobothin István successoraival való pesti pörnek költséges folytatására a Farkasfalva, máskép Vucsagamilla és Mihalócz nevű praediumokból való jussukat, amely néhai Zobothin Magdolna atyjukfia defectusával reájuk szállott, T. N. és Vló Zobothin Mózes bátyjuk uruknak és házastársának, Gyeli Magdolna asszonynak, gyermekeiknek és successoraiknak 55 frtért örökbe adják.

1758—41. Muraj Szombathi Zobotin Mózes és felesége, Gyeli Gyely Magdolna Isten dicsőségére, László és Erzsébet gyermekeik, Szabó Ferenc vejük és azok leszármazóinak üdvére alapítványt tesznek.

1759—94. Ns. Zobothin Erzsébet és Akacs Teréz asszonyok és ns. Gotthárd Ferenc transactiot létesítettek, amennyiben Zobothin Erzsébet, Szabó Ferenc felesége az első férjével, néhai Györffy Antallal fennállott házasságából folyólag neki járó 4000 frt. hozomány kiadása iránt pert indított a kőszegi kerületi táblánál, amely pernek beszüntetése mellett közötté, anyósa, Akacs Teréz és Gotthárd Ferenc, mint Akacs Zsófia fia között egyezés jött létre.

1765—70. Ns. Bagoly Ferenc Szt. Lőrinczen ns. Zobothin Lajosnak és feleségének, Akacs Krisztinának örökösít.

1767—35. Ns. Vukász János, néhai Vukász Lukácsnak és néhai Zobothin Máriának fia. Zobothin Mária atyja István, muray-szombati Zobotin Zsigmond fia.

1769—57—186. Muray-Szombathi Zobothin László kir. tanácsos és Vas vm. táblabírája meghatalmazottakat nevez meg.

1776—147. Muray-Szombathi Zobothin László kir. tanácsos, hogy a magyar-atádi birtok és a neki jutó javak árát kifizethesse, a Sopron megyei alsó-büki, a vasmegyei guári, felső-szilvágyi és felsőszelestei összes birtokait sógorának, ns. Szabó Ferencnek, Vas vm. táblabírájának és feleségének, Zobothin Erzsébetnek, az ő apul-anyul nővérének és maradékaiknak 3263 rajnai frtért örök áron eladja.

1780—20. Murai Szombathi Zobothin János meghatalmazottat vall

1781—9. Murai Szombati Zobothin László, „fölséghes Császár és Apostoli Királyunk Tanátsossa“ bevallja, hogy adóságainak, amelyekbe Magyar-Atád helység és a vele határos Tatom nevű pusztá megvásárlásával keveredett, kifizetése miatt kénytelen volt az említett helységet és pusztát 62.000 rajnai írtért és 100 körmöczi aranyért Ttes Horváth Zsigmond provincialis comissarius és GludovácZ József uraknak felvallani és ezen az áron a birtokot és a pusztát kezükre adni. Mivel azonban nevezett urak a sógorasszonyának, Niczky Juditnak, nemzetes Bosnyák Márton úr meghagyott özvegyének a vásárlásban való előbbrevalóságát tekintették, megegyezés jött létre közöttük, aminek eredményeként a nevezett falut és pusztát a kezére adták.

1781—136. Néhai Bácsmegyei Sándornak fia, József bevallja, hogy Nagyunyomban levő réjtét „a Tüskés Réth“ diverticulumban eladja Muray Szombathi Zobothin László kir. tanácsosnak és maradékainak.

1783—98. Murai Szombathi Zobothin János meghatalmazottjának bevallja ns. Pintér Ferenc hites ügyvédet.

1783—234. Vizeki Tallián Anna Murai Szombathi Zobothin László kir. tanácsos özvegye, ugyis, mint elhalt urától származott gyermekeinek gyámánya, és Anna törvényes korú hajadon, nevezetteknek leánya meghatalmazottakat vallanak.

1783—235. Vizeki Tallián Anna Muray Szombati Zobothin László özvegye felvezette a nevezett férjétől származott Antonia leányát, akit a káptalan szemrevételezés után 8 évesnek talált.

1783—236. Megjelent a Káptalan előtt Murai Szombathi Zobothin Jánosnak, mint idősebb fivérnek, és mint a nővérei jogai fenntartójának képviselőjében ns. Pintér Ferenc ügyvéd és meghatalmazottakat vall be.

1784—43. Ns. Szabó Ferenc, Vas vármegye táblabírája és felesége, ns. Zobothin Erzsébet magukra véve gyermekeik terhét is, Barkóczon levő portiójukat és jussaikat, amelyeket örökösödés útján néhai Zobothin Mózes után, részint vétel és örökös felvállalás mellett mind néhai Zobothin Orsolyától, mind néhai Zobothin Zsigmond örököseitől birnak, ideértve a néhai Zobothin Magdolna kisasszony utáni részt is a nagy távolság miatti kezelési nehézség és csekély jövedelmezőség miatt — 1000 rajnai forintért nemz. és vlő Novák Ferenc uramnak örök áron eladják.

1790—10. Hornekg József főhadnagy felesége, Zobothin Anna a nehéz anyagi viszonyai miatt, mert a férjhez menetelkor neki ígért 2000 frtot azért nem kaphatta meg, mivel anyjának, Vizeki Tallián Annának és atyjának, néhai Zobothin László consiliariusnak sorkiújjalusi jószága is sequestrum alatt volt, kénytelen volt a tóthási districtusban levő osztatlan csekély javait és jussait 20 rajnai frtéért nemz. Novák Ferencnek eladni.

1790—23. Murai Szombathi Zobothin János felvevén egytestvér hugainak, különösen Zobothin Teréz és Antonia kisasszonyoknak, úgy a házastársának, az Isten kegyelméből lett és leendő gyermekeinek terheit, a tóthási districtusban Barkócz, Mura-Csernecz, Vanecsa, Dolina helységekben, úgy Murai Szombath mezővárosban és más több helyen levő csekély osztatlan jószágocskáikat és jussait, amelyeket ódesatyjuk, néhai murai Szombathi Zobothin László consiliarius után bírtak vagy bírhattak volna, nemz. és vlő Novák Ferencnek 800 frtéért eladja akként, hogy a barkóczi részért 200, a többiért 600 frt. jár, amely összegből 200 frtot testvérhuga, Anna, feő hadnagy Hornegh József házastársa már korábban felvett, és a saját részére már kielégítetett, 2/4 rész pedig Thrési és Antonia hugait illeti. amely összeget nekik biztosítja.

1792—422. Ns. Zobothin Antónia ns. Tóth Jánosnak, Vas vm. vice-szolgabírájának felesége férjét vallja meghatalmazottnak.

1792—423. Ns. Zobothin Anna Hornigh Józsefné (D. Josephus ab Hornigh) és Zobothin Antonia ns. Tóth János felesége meghatalmazottakat vallanak.

1793—176. Zobothin Anna Ns. Hornigh Józsefnek, a Vartensleben ezred kapitányának házastársa és Kalina Ferenc, mint a kiskorú Zobothin Ferenc törvényes gondnoka a Tallián és Zobothin-perekben való képviselőjükkel ns. Tóth Jánost, Vas vm. vice-szbíráját bízzák meg.

1793—204. Zobothin Antónia ns. Tóth János felesége és Kalina Ferenc, mint kiskorú Zobothin Ferenc gondnoka a Pethő-Zobothin és Pethő-Tallián ágak jogainak érvényesítése végett a sztropkói urodalmat illetőleg, meghatalmazottjukul vallják ns. Barthodeiszki Mihályt, Sopron vm. táblabíráját.

1793—415. Ns. Nagy Ferenc ügyvéd, ügyis, mint néhai Muraj Szombathi Zobothin János árvájának, Ferencnek, Vas

vm. által kirendelt gyámja felvezette gyámoltját, és a káptalan megállapította, hogy a hatodik évében van.

1794—425. Ns. Zobothin Anna, Hornek József kapitány felesége és ns. Zobothin Antonia ns. Tóth János felesége, nemkülönben ns. Nagy Ferenc, mint a kiskorú Zobothin Ferenc részére kirendelt gyám, meghatalmazottakat vallanak.

1796—378. Ns. Zobothin Anna ns. Hornek Józsefnek, a Vartensleben-ezred kapitányának felesége meghatalmazottat vall.

1806—429. Zobothin Antonia, Tallián Anna grófnének leánya, aki egyébként Tóth János h. főszbirónak házastársa és Lancsics Péter, aki Hornich Anna kisasszonynak, Tallián Anna elhalt leánya, néhai Zobothin Anna leányának kirendelt gondnoka, meghatalmazottnak vallják Tóth Jánost.

1810—361. Tóth János, a Dunántúli kerületi táblának bírája, úgyis mint feleségének, Zobothin Antoniának kijelölt meghatalmazottja meghatalmazottakat vall.

1815—603. Tóth János, mint feleségének Zobothin Antoniának meghatalmazottja, úgyis, mint a tőle származott Pál és István fiai gyámtyja, valamint ttes Barkóczi Rosty Teréz asszonynak, néhai Czuczi József úr özvegyének plenipotentariususa, miként Hornik Anna hugának Vas vm. által kirendelt gyámja a somogyvármegyei Miklósi helységből és a hozzátartozó Perneszi pusztából, a Tolna megyében levő Tóthkér nevű faluból a Perneszy és Tallián-jus folytán a Tallián József maradékait illető 2/72 részt 2500 frtéért eladja nemz. és vlő Kacskovics Mihálynak és házastársának ns. Svastics Máriának, a t. Vizeki Tallián Magdolna asszony, néhai Tallián Lászlónak néhai Tallián József fiától származott leánya leányának.

II. Vas vármegye levéltárában levő „polgári perek“-ből:

Fasc. 64—1. (1735) Néhai Muray Szombathi Szobotin Jánosnak néhai Csencsi Zsuzsannától született Zsigmond fia János fiának, Mózesnek, úgyis, mint a nevezettektől származott osztályos atyafiak jogai fenntartójának pere Ujvári Sámuel és felesége, Gyeli Klára ellen...

T. Nemz. és Vitézlő Zobothin Moyses Uram, úgyis, mint T. és Nemz. Zobothin Ursula asszony, előbb Nemz. és Vitézlő Orczy Mihály, most pediglen Kázmér Mihály urainak házastársa részéről való legitimus plenipotentariususa, nemkülönben N. és Vitézlő Zobothin Lajos Uram maga és töb, néhai T. Nemz. és

Vitézlő Zobothin Sigmond Uramtul származott testvérjei részéről is, ugymint Jurium Sustentatora, ugyszintén Zobothin Magdolna Leányasszony és Zobothin Anna asszony, T.N. és Vitézlő Szilvágyi György uram házastársa, ugymint néhai Tek. és Nemzetes Csencsi Susánna, néhai T. Nzetes és Vitézlő első Zobotin János uram házastársának valóságos és törvényes successori, mint fölpörössök, másrésről Gyeli Klára, mint alpörös...”

Melléklet: Muray Szombath 1622. II. 6. Chenchi Susánna, néhay N. és Vitézleő Zobotin János uramnak meghagyott özvegye N. és Vitézleő Kun Boldizsár bátyjától 40 egész tallért vesz fel.

Melléklet: (1626.) Néhai Zobothin György..... néhai János, fentinek a fia és Csencsy Zsuzsánna asszony, most Zele György neje, ugyis, mint előbbi férjétől, Szobotin Jánostól származott Zsigmond fiának anyja.....

Melléklet: (1663): Tóthfaluban kelt..... „Én Csány Magdolna, elsőben néhai Zobotin Zsigmondnak, most pediglen nemzetes és vitézlő Szvetinay Isáák urnak Házastársa, ugymint fiamnak, Jankónak és Istóknak, említett előbbi Uramtul valóknak tutrixa“ ... felvett Sankó Miklóstól 454 forintot.

Melléklet (1720) Ns. idősb Zobotin Jánosnak, Vasvármegye alispánjának, nemkülönben feleségétől, néhai Batthyány Orsolyától származott fiainak, Zsigmondnak, ugyanezen Vármegye főszolgabírójának, Jánosnak, ugyis, mint Batthyány Ferenc fiai, Antal és Ferenc teljhatalmu megbizottjának, azonkívül Mózes fiának, nemkülönben ns. Orczi Mihály feleségének, Orsolyának, azonkívül még Katalin, Magdolna és Anna hajadon leányainak nevében.....

Fasc. 10—14. Néhai Szalánczy Mártonnak a feleségétől, néhai Palásti Rozinától született leányának, Szalánczy Katalinnak, Szombat György ügyvéd feleségének pere Gyeli Pál, Gyeli Mária lukafalvai Szarka Istvánné, Gyeli Klára Ujvári Sámuelné és Gyeli Magdolna Szobotin Mózesné, néhai Gyeli Tamás leányai ellen.

Fasc. 12—27. (1730) Gyely Magdolna Zobothin Moysesné pere Jobbágyi Gaiger Ádám ellen. Az adóslevél Sorkiuifaluban 1729. VI. 26-án kelt. E szerint a kölcsönt Gyely Magdolnától, néhai üdvözült Büky Horvát Sándor uram meghagyott özvegyétől vette fel az alperes.

Fasc. 83—42. (1740 Nagy Kolta) Ns. Tötösy Jánosnak pere Eszterházi Mária (Perillustris ac Generosa), Parraghy Imre (Per-

illustris ac Generosus) neje ellen. Az alperes asszony előbbi ura néhai T. N. és Vleő Zobothin János volt.

Fasc. 128—45. (Ns. Zobothin Lajosnak pere ns. Szladovics Pál ellen. (1750) 1. tanu: Zobothin Mózes, Sorki Ujfaluban lakik, kb. 41 éves: Tudja, hogy annak előtte alkalmas esztendőkkal néhai T. N. V. Zobothin Zsigmond halála után nemsokára néhai T. N. Bácsmegyei Klára, mint özvedgye eltemetése után a háznál levő ingóságokat leltározattta Györffy István esküdt urammal, amely authentica conscriptio 1746-ig nála maradt. Minthogy közben néhai Zobothin Sigmond egyik árváját, Zobothin Annát Szladovics Pál házastársul elvette, azután nemsokára az Fatenshez menvén Zobothin Jánossal, úgy mint sógorával, a leltárt Szladovics Pál magához vette és el is vitte, stb.: 2. tanu: Zobothin János, ugyanott lakik, kb. 28 éves... Zobothin Anna férjhez menetele után hamarosan elhalt. Tanuk vallják, hogy ruháit és ékszereit Szladovics Pál második neje hordta.

Fasc. 165—21 (1756) Zobothin Mózes feleségének, Gyeli Magdolnának pere Szilvágyi Magdolna, Eölbey Antal felesége ellen. A kereset elő van terjesztve Zobothin Mózes, Lajos és János, nemkülönben Erzsébet, Benkő Boldizsárfelesége és Orsolya, Kázmér Mihály özvegye nevében... Tanuk vallják, hogy Szilvágyi Györgynek Zobothin Annától leánya, Szilvágyi Magdolna Eölbey Antalnak házastársa. Zobothin Anna a nemrég ez világbul kimult Zobothin Magdolna leányasszonynyal, nemkülönben T. N. Zobothin Orsolya asszonynyal, néhai Kázmér Mihály ur özvegyével és Zobothin Mózes urammal egytestvér volt.

Fasc. 202—39. (1761) Muray Szombathi Zobothin Lászlónak, Vas vm. táblabirájának és Zobothin Erzsébetnek, Szabó Ferenc Vas vármegye táblabirája feleségének pere Vizeki Tallián Borbála Thassi Ferenc özvegye ellen.

Fasc. 231—9 (1765) Murai Szombathi Zobothin László feleségének, Vizeki Tallián Annának pere lukafalvai Zarka Imre ellen. Vizeki Tallián Anna néhai Vizeki Tallián Józsefnek az örököse.

Fasc. 265—30 (1770) Vizeki Tallián László kir. tanácsos, Somogy vármegye táblabirájának pere Tallián Anna és Magdolna ellen, akik közül az előbbi Zobothin László kir. tanácsos, az utóbbi Rosty László felesége.

Melléklet (1762). — „Mi az alább is megirt Tallián László

és Ádám, nemkülönben Tallián Anna T. N. és V. Zobothin László, és Magdolna T. N. és Vleő Rosty László kedves férjeink házastársai, néhai T. N. és V. Tallián József atyánk urunk és néhai T. Nagyságos Bárá Bakacs Teréz édes asszony anyánk gyermekei, mind négyen pedig egytestvér atyafiak“

Tallián Annának fia: Zobothin Imre.

Fasc. 298—23 (1771) Vizeki Tallián Anna Muraj Szombathi Zobothin László kir. tanácsos feleségének pere Tulok Pál és István ellen.

Melléklet: (1766) Tulok Pál és István 2135 frtot vettek fel azon 10.000 forintból, amelyet Tallián Anna elsőszülött fia, Zobothin Imre részére Tallián Anna édesatyja, Vizeki Tallián József testamentumként hagyott.

Fasc. 291—35 (1775) Kishevesi Hevenyessy Istvánnak pere Bácsmegyey Juliánna, néhai Korcsmáros György özvegye ellen.

Melléklet: (1731.ből) Sorki Tótfaluban lakozó T. N. Bácsmegyei Clára asszony, néhai T. N. V. Zobothin Sigmond özvegye.

III. Jobbágyi Gaiger Miklós családi iratai közül:

1666. VI. 16-án Muraj Szombatban Gaiger János vasmegyei főszolgabíró előtt Csány Lajos nyilatkozik, hogy Szvetenij Isak sógor urától és annak feleségétől Csány Magdolna huga asszonytól 70 magyar forintot vett fel, egy forintot 20 garasra számítva, amelyért adja zálogba Maráczon levő Beső Balás nevű sessióját. Erre a nyilatkozatra záradékképen van rávezetve Nagy Unyomi Akacs Ferenc Vas megye vice szolgabírája által írt és Szobotin István által aláírt, és pecséttel ellátott alábbi nyilatkozat: Én Szobotin István recognoscalom per praesentes, hogy én ezen folyúl specificált sessiomat attam Nemzetes Szobotin János Báltám Uramnak azon folyúl megh irt summáért, melyet percipiáltam, azon conditioval cedáltam és kezében bocsátottam eő kegyelmének, Feleségének, Bottyányi Orsik Asszonnak és utriusque sexus maradékinak, melynek nagyobb biztonságára adom ezen recognitionalisomat kezem írásával és pöcsétemmel megerősítvén. Actum Rába-Keresztur: Vie 21 Jung 1683. — . — . — . — . — . — . — . — . — . —

Egy kelet és aláírás nélküli irat, amely azonban nyilván az 1700-as évek végén, vagy esetleg az 1800-as évek elején ké-

szült, mert hivatkozás történik benne arra, hogy a pert Tóth János munkálta ki. (Tóth János Vas vármegye vice szolgabírája, majd a Dunántúli kerületi táblának volt az ülnöke, lásd a közölt genealógiai táblán.) Ez az irat az apáthi (és seregélyházi) projectum értékelésével foglalkozik.

E szerint 1 ^o az apáthi curialis földek terjedelme	
478 hold, értékük	47800 frt.
2 ^o 71 hold rét értéke, ugyancsak	
100 frt-tal számítva	7100 „
3 ^o 30 hold erdő értéke ugyancsak	
100 frt-tal számítva	3000 „
4 ^o Szőlő 60 forint, kapás 20 frt-tal	1200 „
5 ^o Seregélyházán 1 sessio	1500 „
6 ^o 11 fél helyes jobbágy Apáthiban és Seregélyházán, tesz 5 ¹ / ₂ egészet à 1000 frt	5500 „
7 ^o A vendégfogadósok fizetnek 400 frt-ot,	
amelynek capitalisa	8000 „
8 ^o Molnár fizet 1000, ennek capitalisa	20000 „
9 ^o Mindenféle épületek	47200 „
Summa	140000 frt
	(összeadási hibával!)

Ez lenne tehát az Apáthi, Seregélyházi és Bessenyei jószágnak kialakulandó ára, amelyből a Péchyiné, vagyis Bertha Terézia asszonynak Inhaerentiája tészen 20.000 frt-ot. Ha melioratiót még annyit veszünk is, tehát avval edgyütt tenne a Zobothin successorok által leteendő Summa öszvesiggel 40.000 frt-ot, ami azon fölül marad. az őket, mint Haereditariusokat legjobb Jussal illeti. Azonkívül föntmaradna Bagolföldi 55 föld eránt az Ajkai Pál, ugy Nagy és Kis Csemete eránt Eő Excellentiája Gróff Nádasdi Mihály ellen a Pörben elől vett keresetek.

Ilyformán tehát 100.000 forint maradna fönt a Zobothin successorok részére.

IV. Az Országos Levéltárban őrzött Zobothin levéltár elenchusából, illetve iratanyé gából:

Fasc. 1—61. (1739) Zobothin özvegye Thuri Krisztina a teljes kielégítésről biztosítékot ad.

1—77. (1783) Zobothin Imre özvegye, Kaczéros Rozália a

férje halála után reászálló jogokat sógorára Zobothin Jánosra ruházza át.

1—88. (1737) Örökösödési pere néhai Zobothin János fiának, Mózesnek ugyanis, mint Kázmér Mihály felesége Orsolya, Szilvágyi György felesége Anna, a hajadon Magdolna, az ő egytestvére és az elhalt fivér, Zsigmond jogai fentartójának, mint felperesnek, néhai Zobothin János özvegye Eszterházy Mária ellen, akinek leszármazója nincsen.

1—156. (1745) Vukáts János a saját, valamint úgy a Györy, mint a Zobothin ági osztályos atyafiai nevében ellenmond.

1—166. (évszám nélkül) Zobothin János özvegyének Thury Krisztinának keresete özvegyi jogának érvényesítése végett Zobothin Annával és Magdolnával szemben.

1—172. (1748) Szily János, aki a Vukács ágból Zobothin Máriától, Zobothin István és Győri Magdolna leányától származik, épúgy a nevezett Zobothin és Győry családokból származó Zobothin Mózes és Győry Péter a családi leveleik felmutatására felszólíttatnak.

1—203. II. Rudolf királynak armálisa Zobothin György, Szily János és leánya, Anna, valamint Zobothin György egytestvére, Balázs, és mindezek mindkét nembeli örökösei és leszármazói részére, amely 1583-ban Bécsben kelt.

1—226. (1547. V. 13.) Ormosdi Zekel Magdolna, néh. bethlenfalvai Thurzó Elek kir. helytartó özvegye, jelenleg pedig a Pernstein et in Gelsenstein János felesége hűséges szolgálatiért a Muray- Szombatban lakó circumspectus Zobotyn Márton, aki életét ifjúságától örökségéig a felsőlyndvai várban töltötte, nemkülönben János, Bertalan és Mihály fiait minden rendes és rendkívüli adók és szolgáltatások alól mentesítette.

Fasc. 2—196. (1750) Zobothin István leánya, Éva, aki Marton Györgynek felesége előadja, hogy 3 férje volt: 1.) Horváth Péter, 2.) Hertelendy Zsigmond, 3.) Marton György.

Fasc. 34—56. (1583) Sywko Menyhárt hadnagy kötelezi magát, hogy adósságát Zobothin Györgynek megfizeti.

34—142. (1615) Zobothyn János nyilatkozata nemes és nemzetes Darabos Erzsébet asszon, az néhaj Nemesnépj Márthon diák meghagyott özvegyének adósságáról, aki az nemes és vitézlő Gersey Petheő Györgynek 2 adóslevél alapján 100

magyar forinttal tartozik. A nyilatkozat Hertelendy Ambrus Vas vár megye főszbirájának, Zobothin Balás úr azon vármegyei assessornak és Zobothin Jánosnak aláírásával és pecsétjeikkel van ellátva.

V. A Dunántuli Ker. Táblának az Orsz. Levéltárban levő anyagából:

N° 168—1733. Idősb néhai Zobbotin János és néhai Battyány Orsolya házastársaktól származott Orsolyának, Orczyl Mihály özvegyének, Annának, Szilvágyi György feleségének és a hajadon Magdolnának pere Zobbotin János Vas vármegye főszbirája és Zobbotin Mózes, idősb. néhai Zobbotin Jánosnak a fenti feleségétől származott fiai, és Zobbotin Lajos és János ellen, akik Zsigmondnak, idősb néhai Zobbotin Jánosnak ugyanazon Battyáni Orsolyától származott fiának fiai.

Ehhez a perirathoz csatolva van id. néhai Zobotin Jánosnak Sorki Tóthfalun 1732. XII. 23-án kelt, Kapuvári Pál szécsi plebános, végrendeleti tanu által szövegezett és aláírt, és ugyancsak Győrffy István Vas vm. esküdtje, ns. Beiczi István, ns. Mátyás Benedek, ns. Várallay János, ns. Várallay Mihály és ns. Várallay Benedek által aláírt és pecsétjükkel ellátott végrendelet, amely szerint:

Legh először is: Az Polányi Szent templomra hagyok 400 Rhenes forintokat, úgy, hogy gyermekeim esztendőnként fizesék annak interessét, és azon pénz lészen Szent Misének szolgáltatására mind magam lölkiért, s mind pedig Familiám Lölköért, úgy szintén az megholt és élők lölkeiért, örökös-képpen.

Másodszor az minemő Javaim maradnak akár az Ingók, akár Ingatlanok legyenek, azokat mind egyszóval hagyom Bottyáni Orsolától származott két ágon levő gyermekeimnek, mivel az Ingatlanokat ugyanis az eő hozzára hozott saját pénzével szerzettem és vettem kezemhez. Az Ingókat pediglen ugyanis véle együtt szerzettem. Az mi pedig ezen fölül akármi nével nevezendő keresményem volna előbbi Feleségem halála után, mindazokat is előbb említett gyermekeimnek hagyom. Az mostani Feleségemmel pedig semmit nem szereztem és eő sem

hozott semmit ide, azért neki éppen se Ingó, se Ingatlan javaimbul Lölköm ellen semmit sem hagyhatok, mert azt is attam neki, akivel nem tartoztam, azért semmivel sem tartoznak neki a gyermekeim. Moringja sem lévén tőlem. Ezen Testamentomat beteges voltom és kezem erőtlensége miatt éppen nem subscribálhatom, hanem arra általam kért és alább coramisált Nemes Uraimékkal magok nevek fölíratásával

No 439—1753. Ns. Zobothin Erzsébetnek, Györffy Antal özvegyének pere özv. Györffy Menyhértne Akacs Teréz ellen.

Melléklet: Anno 1752. X. 1. Én Baloghfalvai Györffy Antal Isten eő Feölsége akarattyábul, ugy kedves Asszon Anyámnak consensussabul és az Anya Szent Egyháznak bévett szokása szerint elljegyezvén magamnak eörökös Házas Társul T. N. és Vleő Zobothin Moyses Uramnak és az eő Kegyelme Házas Társának T. Nemzetes Gyeli Magdolna Asszonnak kedves gyermekét, Zobothin Eörsébeth Leányasszont, kihez is kívánván igaz hiv szeretetemet mutatnom, fönt titulált kedves Asszon Anyámnak akarattyábul is moringoltam eő kegyelminek 4000 Rhenes forintokat etc. Datum Sorki Ujfalú die et Anno quibus supra. Györffy Antal. Akacs Teréz. Én előttem Akacs Klára előtt. Coram me Petro Tulok.

No 503—1759. Zobothin Moysesnek feleségétől, Gyely Magdolnától származott László fiának pere egytestvére, Zobothin Erzsébet, Szabó Ferenc felesége ellen.

Ebben az iratcsomóban feltalálható Zobothin Moyses végrendelete. Ennek 2. pontja szerint: Testem tisztességesen temetessék a T.P.P. Franciscanyok criptájába boldogul ki mult Hűtvös Társam mellé, melynek eltakartatása alkalmatosságával egy solemnis Requiem az öreg oltárnál, az Lateralis oltároknál pedig 2—2 Szent Misék szolgáltassanak, az többit hagyom gyermekeim jó akarattyokra, hogy bűnös Lölkemért holtam után gondoskodgyanak, és némely szt. miséket de Anno in Annum érettem mondassanak.

A 3. pont szerint László fia házassága alkalmával 2000 frt költséget okozott, amit az ő hozzájárulásával örökségébe betud, nehogy halála után Eörsike leánya emiatt rövidséget szenvedjen.

A 4. pont szerint ingó és ingatlan javai $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ arányban fiát és leányát illessék.

Az 5. pont szerint hagy a Szombathelyi Kalváriának föl-

építésére 100 frtokat, I. P. P. Franciscanusoknak Sz. misékre per Marianum f. 100, Sz. Mártonyi P.P. Dominicanusoknak Sz. Misékre hasonlóképp 100 frtokat, Piarczon levő Sz. Rochus és Sebestyén kápolnájának conserválására 50 flor, Eörsike leányának körülötte mint özvegyiségében, mint pedig mastanyi nyavalájában tett szorgalmatoskodássáért ugyan részen kívül hagy flor 150

Actum Sabariae die 30^a Mensis 8^{bris} 1758. Zobothin Moyses. Coram me Paulo Csödy V. Capituli Castriferrei Canonico et oppidi Sabariensis Parocho, qua specialiter requisito teste. Coram me Ladislao Hajgatho I. Cottus Castriferrei Jurassore.

További mellékletek: 1760 --- Zobothin László nyilatkozata, hogy Istenben boldogult Zobothyn Mojzes és Gyeli Magdolna kedves szüleit illető 3 vagy 4 levelet a szombathelyi háznál levő levelesládába visszatette. Az ő pecsétje van a ládán, a kulcsok pedig hugaasszonyánál vannak.

1754. IV. 16-án Sorki Ujfaluban kelt írás szerint Zobothin Moyses és Gyeli Magdolna osztálylevél alapján megosztották ingatlanaikat és ingóikat 2 gyermekük között.

1761. II. 27-én „Kerkapoly Joseff privilegiált Szombathely városnak hittes notáriussa“ igazolja, hogy „Anno 1755. die 14^a novembris néhai Tekint. Nzetes és Vleő Zobotin Moyses Úr és Házastársa ugyan T. Nzet. Jely Magdolna Asszony, néhai Kipfferling Ádám sörfőzőtül és feleségitül Khölblin Eörsébettül ezen Szombathely Várossában, nevezet szerint Gyöngyös utzában Török János ur és Svarcz Mátyás Házaik szomszédságában vettek örökben egy házat udvarával, veteményes kertjével, az kert végében 2 hold szántó földivel és osztál erdeivel 1700 Rhenes forintokban, 2 körmőczy arany Leikauffon és kétféle vallás Pénzen 2 forinton 16 pénzen, amint ezek városi Prothocollumokból ki tecenek.“

VI. A szombathelyi Ferencrendiek kriptájába eltemetettek nyilvántartásának adatai alapján.

1783. I. 3. sepultus est ad nos Sp. Dominus Ladislaus Zobathy I. C. R. et Apostolicae Majestatis Consiliarius ex Uyfalu advectus. annorum 50.

1790. VIII. 24. filia spect. Dni Ladislai Zobathin Theresia Zobathin annorum 22.

1791. III. 22. perill. D. Joannes Zobothin ex Sorok Ujfalv Annorum circ. 30.

1792. VIII. 19. sp. Dna Anna Tallián relictá vidua spect. quond. Dni Ladislai Zobothin vidua, item post obitum D. Ladislai Zobothin relictá Illmi Comitís N. Doriy (így! a vasvár—szombathelyi káptalan hiteles helyi protocollumában levő bejegyzés szerint „Torresz”) Annorum circ. 56.

1793. Die 23 ^{ta} Augusti sepulta est Anna Malik, prius Joannis Zobothin, nunc vero P. D. Ladislai Pálffy consors Annorum 32.

Dr. Horváth Kálmán
(Szombathely.)

Kisberzsényi Nagy.

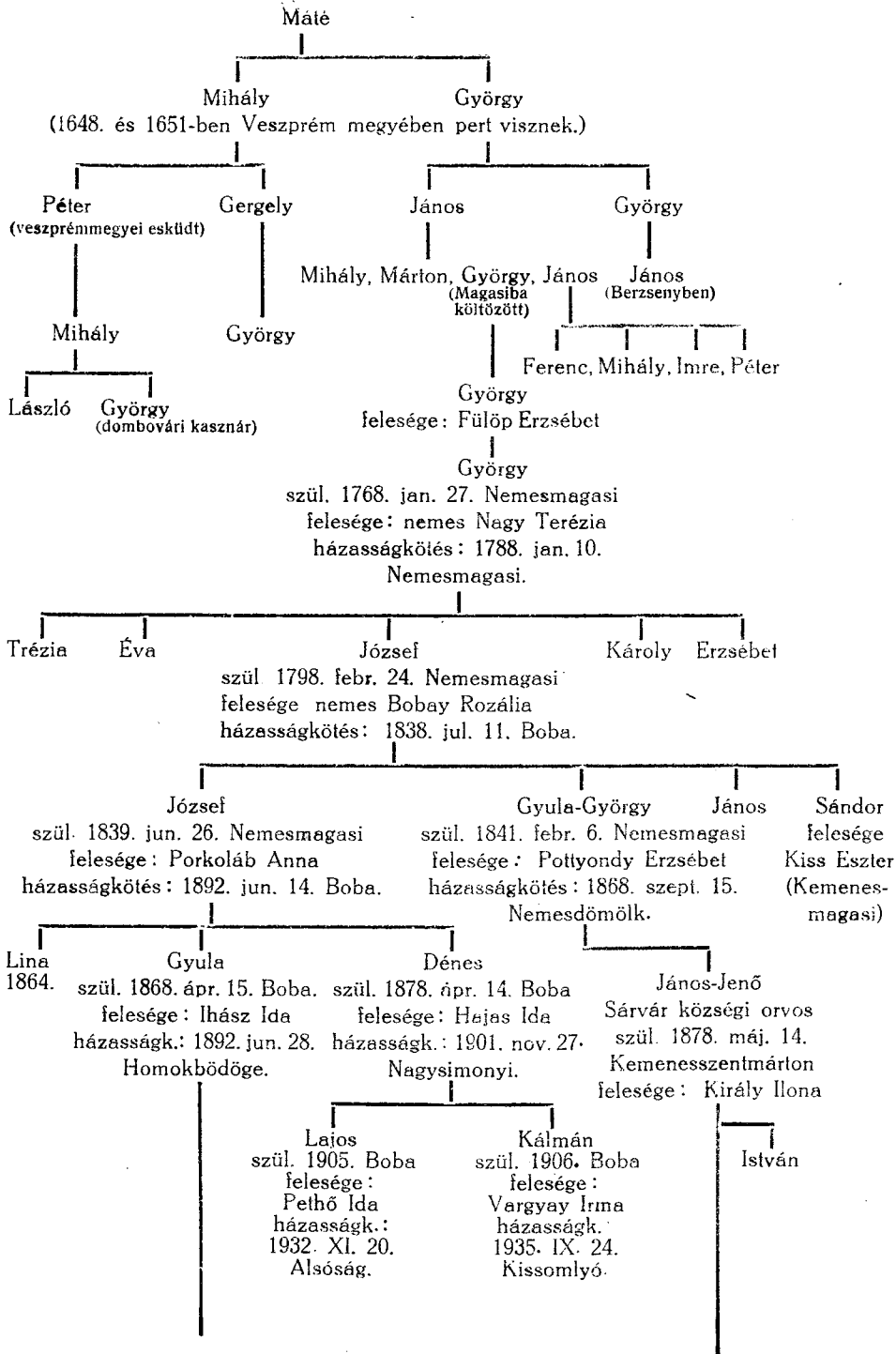
Régi veszprérmegyei család, amelynek eddig megállapíthatóan legrégebben ismert őse Nagy Máté. Ennek a Máténak a fiai Mihály és György, az 1648. és 1651. évben Veszprém vármegye törvényszéke előtt pert vittek. Mihálynak két fia volt: Péter és Gergely. Gergelynek a fia, György Borszörcsökön lakott. Péter Veszprém megyében esküdtti hivatalt viselt és ennek a fia: Mihály, gróf Eszterházy Gáspár szolgálatába lépven, a trencsénmegyei Beckóra került. Ennek a Mihálynak a fiai voltak: László és György. Ez a György Dombóvárott uradalmi kasznár, aki Veszprém vármegyétől 1726. október 24-én nemesi bizonyáglevelet kapott

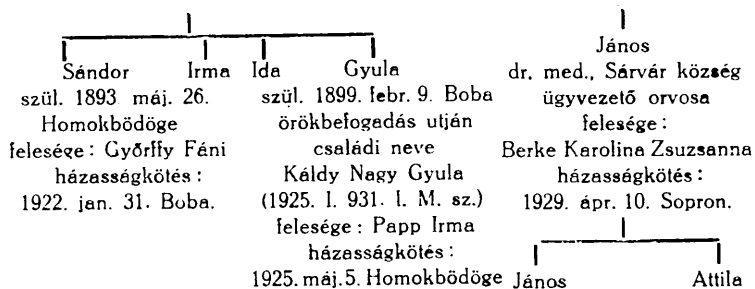
Nagy Máté fiának: Györgynek ugyancsak György nevű unokája Kisberzsényből a vasmegyei Kemenesmagasi községbe költözött. György leszármazói továbbra is Kemenesmagasiban (Nemesmagasiban) laktak. A családnak ebből az ágából való Nagy János-Jenő 1938-ban bekövetkezett haláláig sárvári községi orvos volt. Ennek a Jánosnak a fia, szintén János, pedig Sárvár község ügyvezető orvosa jelenleg.

A család szintén kemenesmagasi ágából származó Dénes és unokaöccse: Sándor, bobai birtokosok. Ennek a Sándornak a testvére Gyula, nagydémi birtokos, akinek a családi neve örökbefogadás útján Káldy Nagy-ra változott (1925. I. 1931. I. M. szám.)

Dr. Nagy János sárvári, Nagy Dénes és Sándor bobai, valamint Káldy Nagy Gyula nagydémi lakosok régi magyar nemességét s a „Kisberzsényi“ nemesi előnév használatához való jogát a belügyminisztérium elismerte és erről 21507/1941—II. a. szám alatt nemesi bizonyítványt adott ki.

A Kisberzsényi Nagy-család leszármazási rendje:

Gueth.

1597. március 29-én kapott címeres nemeslevelet Gueth Kristóf, valamint felesége, aki szintén Gueth-családbeli volt, továbbá apul-anyul testvére Kelemen és ennek felesége Veronika, ezek gyermekei, végül pedig másik testvére Gueth Miklós és ennek fia János. A címeres nemeslevélben ki van emelve, hogy nevezettek már addig is nemesi szabadságban éltek. A címeres nemeslevél kihirdetése 1597-ben Vas vármegyében történt.

A címeres nemeslevélben megnevezett Gueth Kristóf az 1616. év július 17-én a kólomi házánál végrendelkezett. A végrendelet igen érdekes s ebben is a családi név mindig Gueth-nak van írva. Az 1616. évben végrendelkező Gueth Kristófnak Kristóf nevű fia volt. Ennek a Kristófnak István nevű fia volt. Ennek az Istvánnak pedig a fia szintén István az 1733. évben Egyházasrádócon lakott és Vas vármegye általános nemességvizsgálata alkalmával a fentebb említett címeres nemeslevélre visszamenően igazolta nemességét. Az egyházasrádóci Gueth Istvánnak öccse Miklós volt, ennek pedig István, György, Ferenc és János fiai voltak. János leszármazója Gueth Sándor, egykori felsőöri református lelkipásztor. Ennek a Sándornak a fia pedig Gueth Gyula országgyűlési képviselő volt. Különben Miklós leszármazói az 1808. év folyamán Vas vármegyétől nemesi bizonyáglevelet kaptak.

Gueth Sándor egykori felsőöri református lelkipásztor testvérbátyjának Jánosnak leszármazói közül Gueth Gyula csajági református ig. tanító. Ennek gyermekei pedig Gueth Árpád-József m. kir. főhadnagy, Gyula-Lajos református lelkipásztor a fejérmegyei Kislángon, Margit-Lenke református tanítónő a fejérmegyei Sárbogárdon és Gizella-Lidia férjezett Kovács Szilárdné református lelkipásztor felesége Balatonöszödön.

A családnak ez az ága nevét Gueth alakban használja, bár egyes felmenők nevét az egyházasrádóci református egyház anyakönyveiben Goóth-nak és Guóth-nak is írták. Vas vármegye nemesi összeírásaiba is ezen család nevét rendszerint Goóth, Goóth, Góth és Guóth alakban vették fel. Így az 1754. évi nemesi összeírásban az egyházasrádóci Gueth-ek családi neve Goóth. Ugyanilyen nevű család élt a vasmegyei Kemenesalján is, még pedig Nemesmagasi (ma Kemenesmagasi) helységben. Az 1765. évben Guóth Sándor és Guóth Zsigmond

nemesmagasi lakosok felmutatták Vas vármegyében a részükre Liptó vármegye által 1764. december 10-én kiadott nemesi bizonyságlevelet. A liptómegyei nemesi bizonyságlevél szerint Guóth Sándor és Guóth Zsigmond elődei a liptómegyei Guothfalva helységben laktak és birtokosok voltak.

A címeres nemeslevél szerzője, amint amint az a végrendeletéből kitetszik, kapcsolatban volt Erdődy Istvánnal, mert róla, mint kegyelmes ura önagyságáról emlékezik meg a végrendeletében. Valószínű, hogy udvari embere, vagy valamilyen tisztje volt Erdődy Istvánnak, akit a szolgálata hozhatott Vas vármegyébe. A megelőző időből ugyanis eddig még semmiféle adat sem került elő arra nézve, hogy a Gueth-(Guóth) családbeliek a XVI. század elején, vagy közepén Vas vármegyében éltek volna. Ha pedig a nemeslevél szerzője, aki különben a nemeslevél szerint is már előbb nemesi szabadságban élt, kerülhetett ide szolgálata folytán a Felvidékről is, könnyen feltehető, hogy a liptómegyei Guothfalván lakott és birtokos volt Guóth-családból származott.

Iratok.

I. Nos Universitas etcetera : Eotum Egregius Stephanus Filius Nicolai in Possessione Nostra Gremiali Kiskölked residens omnino Gueth. medio Supplicis sui Libelli Nobis demisse supplicuerit, quatenus sibi, et Filiis suis Stephano quidem et Joanni in praefata Possessione Kis Kölked Commorantibus, Georgio autem in Inclyto Comitatu Weszprimiensi Ecclesiae Helveticae Confessionis Dégiensis Verbi Divini Ministro cum filio ejus Alexandro, prout et Germani sui fratris alterius Georgii filiis Francisco et Stephano in dicta Kis Kölked, non secus et reliquis fratribus suis Germanis Francisco cum ejus filiis Joanne et Nicolao, denique Joanni cum ejus filiis Joanne et Stephano in Puszta Rádocz Gremialibus Possessionibus Nostris residentibus, omnibus Gueth super sua et Antenatorum suorum vera et indubia Nobilitate sub Sigillo Nostro Authentica et Usitato Litte'ras Nostras elargiri et extradare vellemus Testimoniales, cum autem justa petenti non esset denegandus assensus, et ex Autenticis Protocollis Nostris, Acta Universalis Comitatus Nostri Nobilium Anno 1733 peractae Investigationis in se complectentibus constaret, Nobilitatem hujus familiae Gueth, per Benignam Resolutionem Regiam, ad Acta Investigationalia, per Seniores Stephanum Gueth Anno eodem 1733. Coram ordinata eatenus Deputatione in praehabito et virtute Benignarum Rudolphi II^{di}

Gloriosae reminiscentiae Romanorum Imperatoris et Regis Hungariae dedato Pragae 29^a Marty Anni 1597. emanatarum et rite publicatarum Armalium exercitio Nobilitaris Praerogativae continuo Usu Constitutum exhibita Anno 1764. Clementer elargitam approbatam esse, hujus porro Senioris Stephani Gueth Germanum fratrem exstitisse Nicolaum, Genitorem quippe praefatorum Instantis Stephani, a quo Stephanus Joannes, et Georgius Ecclesiae Helveticae Confessionis Dégensis Verbi Divini Minister cum filio suo Alexandro, item alterius Georgii, a quo Franciscus et Stephanus, nec non Francisci a quo Joannes et Nicolaus, prout et Joannis, a quo Joannes et Stephanus descendunt, Authentica dedato 20^a labentis Mensis februarii et Anni currentis 1808 peracta Inquisitio, et respective fidedignum Ecclesiae Parochialis Egyházas Radocziensis dedato 19^a Aprilis Anni 1807 emanatum Matriculare Attestatum perhiberent, hosque omnes in Actuali tam Bonorum Puszta Radocziensium et Kis Kölkediensium inter antelatos Stephanum Seniore et Nicolaum fratres videlicet Carnales et uterinos ambos Gueth divisorum Possessione quam et Nobilitaris Praerogativae usu Constitui ex eadem Inquisitione liqueret; Hinc, memorati Instantis Juri et Justitiae consonae petitioni (Fisco Nostro Magistratuali nihil in Contrarium obmovente) deferentes eidem Instanti Stephano hujusque filiis Stephano et Joanni in Kis Kölked, ac Georgio Verbi Divini Ministro Dégiensi cum filio suo Alexandro, item filiis alterius Georgii Francisco et Stephano in Kis Kölked porro Francisco cum filiis Joanne et Nicolao, demum Joanni cum filiis Joanne et Stephano in Puszta Rádocz praedictis Possessionibus residentibus omnibus Gueth, praesentes Jurium eorum futura pro Cautela deservituras sub Sigillo Nostro Usitato et authentico extradandas esse duximus et concedendas Litteras Nostras Testimoniales Communi Svadente Justitia. Datum e Generali Nostra Congregatione in Privilegiato Oppido Sabariae die 22^a Mensis February Anno Domini 1808 continuative Celebrata.

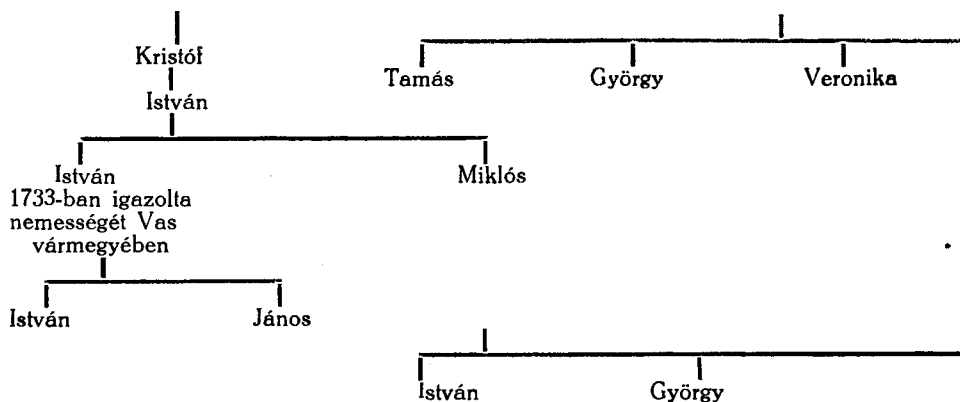
(Vas vármegye levéltárában őrzött példány alapján.)

A Gueth-család le-

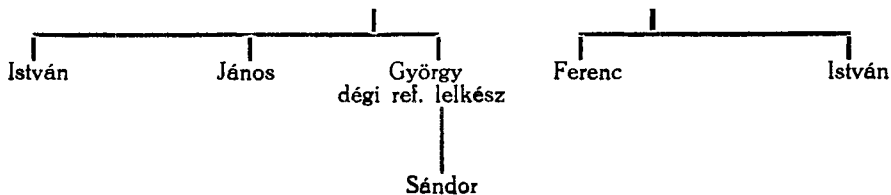
Kristóf
felesége: Gueth leány

Kelemen
felesége: Veronika

1597. március 29-én címeres

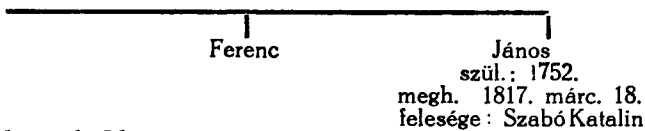
1808. évben nemesi bizonyáglevelét

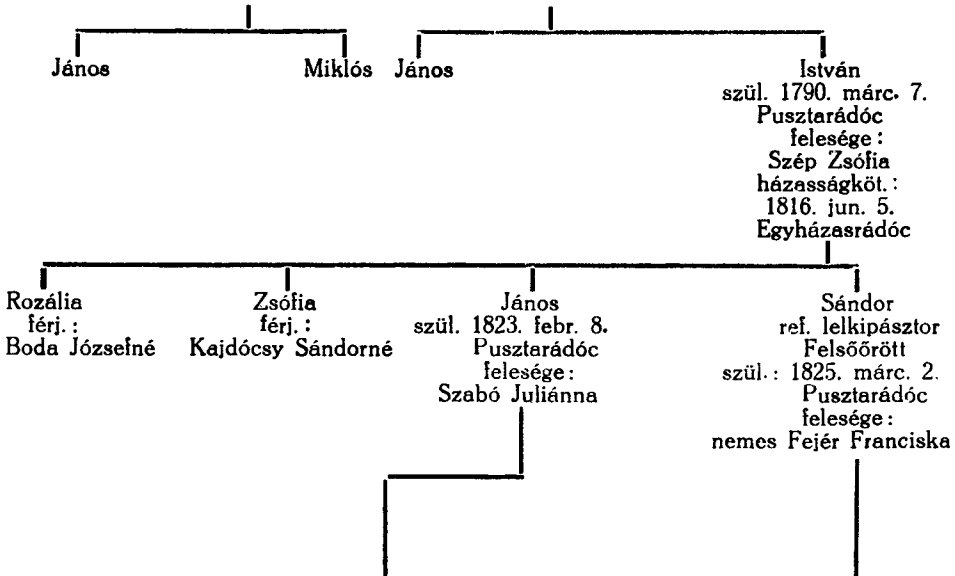
származási rendje.

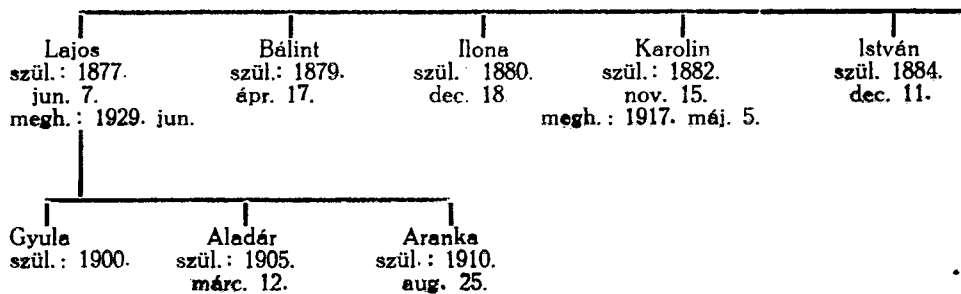
Miklós

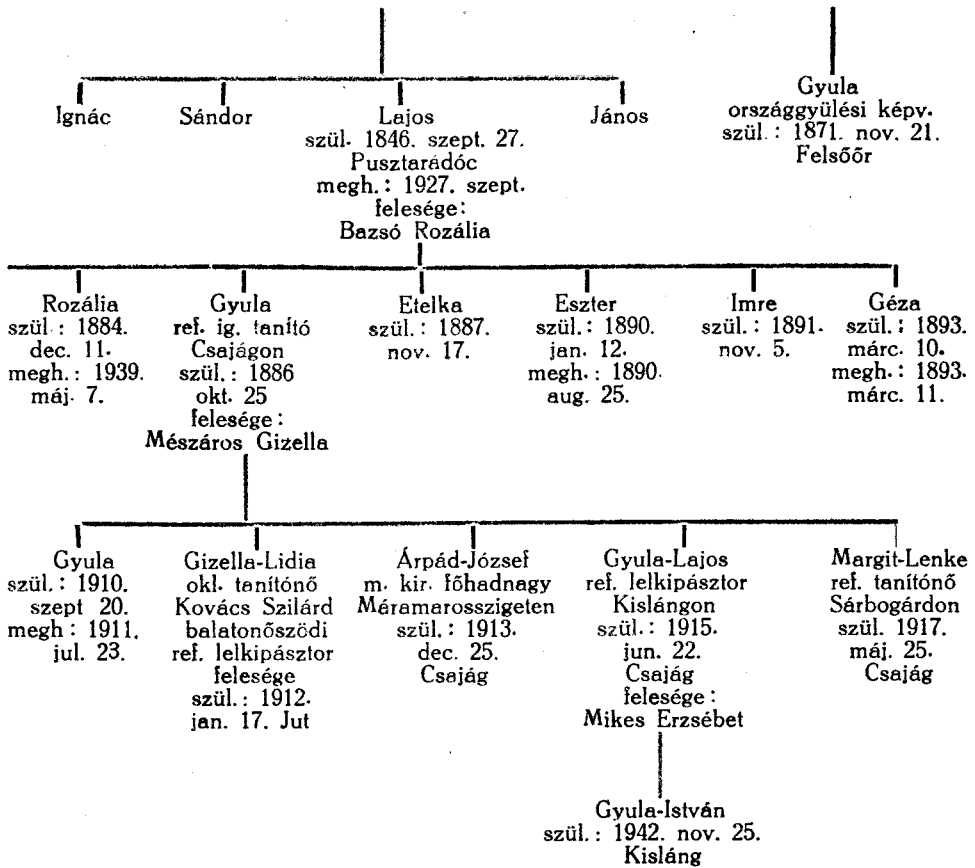
nemeslevelet kaptak

kaptak Vas vármegyétől

II. Nos Rudolphus Secundus Dei Gratia Electus Romanorum Imperator Semper Augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae, Ramae, Serviae, Gallitiae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariaeque etcetera Rex Archi-Dux Austriae, Dux Burgundiae, Brabantiae, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Marchio Moraviae Dux Lucemburgae, et superioris et inferioris Silesiae, Vierthembergae et Thecae, Princeps Sveviae, Comes Habsburgi, Tyrolis, Ferreti, Kyburgi, et Goritiae, Landt-gravius Alsatie, Marchio Sacri Romani Imperij Supra Anasum Burgoviae, ac superioris et inferioris Lusatiae, Dominus Marchiae Sclavonicae Portus Naonis et Salinarum etcetera. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit Universis. Quod cum Nos ad Nonnullorum fidelium nostrorum humillimam supplicationem Nostrae propterea factam Majestati, tum vero attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitijs fidelis nostri Nobilis Christophori Gueth, quae ipse Sacrae primum Regni nostri Hungariae Coronae, et deinde Majestati Nostrae pro Locorum et temporum varietate exhibuisse fideliter et impendisse, ac in futurum quoque exhibere et impendere velle dicitur. Cum igitur ob hoc tum vero ex gratia et munificentia nostra Regia, qua quosque de Nobis et Republica Christiana bene meritos, ac virtutis colendae Studiosos antecessorum Nostrorum divorum quondam Hungariae Regum Exemplo Prosequi eisque certa virtutum suarum monimenta, quae ad majora quoque praestanda eos incitare possent decernere consuevimus. Eundem Christophorum Gueth, ac per eum uxorem similiter Gueth nec non Fratres, ipsius Carnales Clementem et Uxorem Suam Veronicam, Prolemque Urs.... am Thomam et Georgium Filios et Filias Veronicam Catharinam et Helenam, ac alterum fratrem similiter Carnalem Nicolaum Gueth et uxorem ipsius Una cum filio Joanne similiter Gueth qui antea quoque Libertate Nobilitari gavisus esse dicuntur, de Regiae Nostrae Potestatis plenitudine et gratia speciali denuo exemptos in caetum et Numerum verorum et indubitatorum Regni Nostri Hungariae Partiumque ei Subjectarum Nobilium duximus cooptandos, Annumerandos et adscribendos. Annuentes et ex certa nostra scientia animoque Deliberato concedentes ut ipsi a modo imposterum omnibus illis gratijs, honoribus, indultis, Privilegijs. Libertatibus et Juribus, Praerogativis et Immunitatibus, quibus ceteri veri et indubitati Regni nostri Hungariae, Partiumque ei Subjectarum Nobiles hactenus quomodolibet de Jure vel con-

suetudine usi sunt, et gavisi, utunturque et gaudent, uti, frui, et gaudere possint et valeant haeredesque et Posteritates ipsorum utriusque sexus Universae valeant atque possint. In cujus quidem nostrae erga ipsos exhibitae gratiae, et clementiae et Liberalitatis Testimonium veraeque et indubitatae Nobilitatis Signum haec Arma sive Nobilitatis insignia. Scutum videlicet Militare erectum Linea per medium a Summo deorsum ducta, hinc in rubrum illinc in caelestinum Campos divisum in cujus rubra scutj Parte supra Viridem Campum Manipulus Triticus locatus esse, in sinistra vero caerulej Scuti Area in fundo ejusdem trifida alba petra enata esse, ex qua naturalis Albus aries in dextrum Scutj latus prosilire conspiciuntur. Scuto incumbentem galeam Militarem Apertam Regio Diademate ornata, dimidium Aureum Gryphum, alys expansis, anteriori Pede ad rapiendum Protenso dextro elevato, Mucronem nudum erecte tenentem producente. A Summitate vero sive Conogaleae Lacinys sive lemniscis hinc flavi, et caerulej, illinc albi et rubri colorum, in Scutj extremitates se se diffundentibus, illudque decenter exornantibus, prout haec omnia in Capite seu Principio Praesentium Literarum nostrarum pictoris manu et artificio proprijs suis coloribus recte depicta esse cernuntur. Eidem Christophoro Gueth, ac per eum jam annotatis Personis, ipsorumque haeredibus et Posteritatibus utriusque Sexus Universis gratiose danda duximus et conferenda. Decernentes, et ex certa nostra Scientia animoque Deliberato concedentes, ut ipsi a modo imposterum futuris semper temporibus eadem Arma sive Nobilitatis insignia instar aliorum Regni nostri Hungariae Partiumque ei Subjectarum Nobilium sub ysdem Juribus, Paerogativis, indultis, Libertatibus et Immunitatibus quibus ydem vel Natura, vel ex Consuetudine usi sunt, et gavisi, utunturque et gaudent ubique in praelys, Certaminibus, hastiludys, Torneamentis, duellis, Monomachis, ac alys omnibus et quibusvis Exercitijs Militaribus et Nobilitarijs nec non Sigillis, Velis, Cortinis, Aulais, Annulis, Vexillis, clypeis Tentorijs, domibus, Sepulchris generaliter vero in quarumlibet rerum et expeditionum generibus sub merae, et sincere Nobilitatis Titulo, quo eos, ac haeredes ipsorum utriusque Sexus Universos, ac omnibus cujuscunque Status, dignitatis, conditionis, et Praeeminentiae homines existant denuo insignitos, dici, nominari, haberique et reputari volumus ferre, gestare, illisque, uti, frui, et gaudere possint, ac valeant haeredesque et Posteritates ipsorum utrius-

que Sexus Universae valeant atque possint. Imo damus et concedimus presentium per Vigorem. In cujus rei memoriam, firmitatemque Perpetuam praesentes Literas Nostras Secreto Sigillo nostro, quo ut Rex Hungariae utimur impendentj. Communitas. Eidem Christophoro Gueth ac per eum dictis Personis ipsorumque haeredibus et Posteritatibus utriusque Sexus Universis gratiose dandas duximus et concedendas. Datum per manus Fidelis nostri nobis sincere dilecti Reverendissimi in Christo Patris Domini Joannis Kutassý Electi Archi-Episcopi Strigoniensis, Locique ejusdem Comitatus Perpetui Primatis Hungariae legati nati summi et Secretary, et Cancellary, Consiliary ac per Hungariam Locumtenentis nostri in Arce nostra Regia Pragensi vigesima Nona die Mensis Martý Anno Domini 1597. Regnorum nostrorum Romani vigesimo 2do. Hungariae et aliorum vigesimo quinto. Bohemiae vero anno similiter vigesimo 2do. Reverendissimo, ac Venerabilibus in Christo Patribus Dominis praefato Joanne Kutassý Electo Archi-Episcopo Strigoniensis. Joanne Cheőrődy Electo Agriensis, Demetrio Napragý Electo Transilvaniensis, Martino Pethe de Hethes Varadiensis, Nicolao Zelintzey Electo Quinque Ecclesiensis, Andrea Monoszloi Electo Veszprimiensi, eodem Domino Kuthassý administratore Jauriensi Stephano Szuhay Vacziensis, Francisco Forgács de Ghymes Electo Nitriensis, Paulo Degedej, Chanadiensis Nicolao Micatio Electo Tininiensis, Ecclesiarum Episcopis Ecclesias Dei feliciter gubernantibus. Colocensi, et Bachiensis Ecclesiarum Canonice Unitarum Metropolitanæ, nec non Zagrabiensi, Sirmiensi, Bosznensi, Segniensi, et Modrusiensi Cathedralibus sedibus vacantibus. Item Spectabilibus, et Magnificis Comite Stephano de Báthar Judice Curiae nostrae, Ioanne Dráskovics de Trakostyán Regnorum nostrorum Dalmatiae, Croatiae, et Sclavoniae Bano, Comite Georgio de Zrinio Tavernicorum, Comite Francisco de Nádasd Agazonum, Nicolao Pálffy de Erdőd Cubiculariorum, Stephano Illesházý Curiae nostrae, Francisco de Reva Janitorum et Simono Forgács de Ghymes. Pincernarum nostrorum Regalium Magistris, eodem Nicolao Pálffy de praedicta Erdőd Comite Poseniensi, Caeterisque quamplurimis Regni nostri Comitatus Tenentibus et Honores. Rudolphus (Locus Sigilli) Joannes Kuthassý Electus Strigoniensis. Tiburtius Himelreich.

Anno Domini 1599. Publicata sunt praesentes Literae Armorum seu insignia in Generali Congregatione Universitatis Dominorum et Nobilium Castriferrei Sabariae Dominico proximo

post festum Nativitatis Beatae Mariae Semper Virginis per me Stephanum Vasarhely Juratum Notarium dicti Comitatus.

[Vas vármegye levéltárában őrzött másolat alapján]

III. Anno 1733. Die 7 a May Mi alább megh irtak jöttünk ki Egyházos Radóczra ezen Tekéntetes Nemes Vas Vármegyében lévő helységben ugyan megh irt Vármegyében és helységben lakozó Gueth István Requisitionjára némely Inquisiotiak(!) véghben vitelére melly is az alább irt De eo utrum szerint ekképpen következik.

De eo utrum?

Ismerie az Tanu Egyházos Radóczon ezen Tekéntetes Nemes Vármegyében levő helységben lakozó Gueth Istvánt és tudgya bizonyosson, hogy édes Attya ugyan István, öreg Attya pedig Christoff volt.

Primus Fatens Agilis Georgius Sákovics in Possessione Kis Kőlked Comitatu Castriferrei existenti habita degens Annorum circiter 70.

Secundus Fatens Providus Georgius Horváth Perillustris ac Generosi Domini Georgy Tallián Colonus in Possessione Egyházos Rádocz Comitatu Castriferrei existenti habita degens Annorum circiter 85. Jurati Examinati Fassi sunt. Jol ismérik az Fatensek Egyházos Rádóczon ezen Tekéntetes Nemes Vas vármegyében lakozó Gueth Istvánt, és tudgyák bizonyosson mivel jol ismérték hogy édes Attya ugyan István, öreg Attya pedig Christoff volt, melly praevio modo vighben vitt Inquisitorul adtuk ezen Testimonialissunkat szokot Pöcsétünk és Subscriptionk alat. Anno, Die, Locove qvibus supra Csapodi István Tekéntetes Nemes Vas vármegyének Vice Szolga Birája. Toth Mihály azon Tekéntetes Nemes Vas vármegye Esküttye.

Quod praescripti Testes in Inclyta Deputatione Authenticati corroboraverint fassiones suas infrascripti praesentibus recognoscimus Sabariae die 20 a May 1733.

Stephanus Csapodi Inclyti Comitatus Castriferrei Vice Judex Nobilium, Michaël Toth ejusdem Comitatus Juratus Assessor. [Vas vármegye levéltárában őrzött másolat alapján.]

IV. Én Gueth Christoff Testemben Beteges, de eszemben, elmémben ép elevenséggel lévén tettem ilyen Testamentumot el szánt jó akaratombul, hogy lelkemet ajánlom az elő irgalmas Ur Istennek, kinek könyörgök, hogy Szent Fianak az Ur Jesus Christusnak egyszer való elégséges áldozattyának, és halálának érdeméért bocsássa megh bűneimet, és vegye hozzá az én

Lelkemet, bátoritson, vigasztaljon, Szent Lelkének általa halálunk idején. Testemet temessék el jó akaró Barátim a Szent Péterffy Templomban avagy ha ott el nem hadnák temetni Temessék el a Kertessi Szent Egyházban mindenütt az Urban légven nyugadalma Testemnek várom erős hittel feltámadáso-mat ezen kézel lábbal, és ezen Szemeim meg láttyák az én idvőzítőmet, el viszem koporsóban ezt a reménséget.

Az kiskölkedi Nemes udvar házat, kit Sennyei Gaspár Uramtul örökben vettem volt, az felit annak a kisebbik Fiamnak Christoffnak hat hold földével, azon háznak az másik felét hagyom Feleségemnek Vasdénnyei Dorottyanak túlöm való két Leányival egyetemben ugymint Susánnának és Ursulának ahoz való más hat hold földekkel egyetemben, mely —————hold földek tsak azon—————vannak föl Szélrül azon Kis Kölkedi határban, Vas vármegyében. Vettem volt örökben Kalmántul azon Kis Kölkedj határban 14 hold Szantó földeket öt dülőben Gyarmati Márton Deák földei mellet alól Gyák felé pedig Pulya Péter földei mellet 100 forintokon azt megh irt Christoph fiamnak Annyátul pinzével, azt a 14 hold földeket Rétyeivel, erdejével, és azon földekhez való irtással, hagyom az Christoff Fiamnak örökben, kinek ha magtalan holta törtinnék, (: kit Isten el távoztasson Szálljának az megh irt földek és fél Udvarhaz, az több fiamra, és Leányimra. Más tagban az Kis Kölkedj határban Sennyei Uramtul vett földeimet hagyom annak harmadát Feleségemnek és attul való Leánka-imnak, azon földeknek egy részét hagyom az megh irt Christoff Fiamnak az másikat—————Jankó Fiamnak; Azon Földekhez való rétek, és Erdők azok között az földekkel együtt fel oszollyanak. Harmad tag földeimnek felét hágyom Unokam Fiamnak az másik felét Bor—————Jánosnének Gueth Eörse Leányomnak örökben Erdejével és rétyeivel egyetemben, mely földeket vettem Sennyei Uramtul a megh irt Kis-kölkedi határban, mely tag föld mellet vagyon Nap keletrül Hollossj Jánosné földé, Nap Esetrül Pedigh Keserű István földé illy okkal hogy ha valamellyik Fiamnak, vagy Leányomnak maga—————annak része—————a több gyermekimre Szálylyon, ha ebben örökben valamelly Gyermeim közül a maga részét idegennek akarná adni örökben vagy Zalogul azt—————val az Levélnek erejével minden törvény nélkül el vévén—————Feleségemnek halála törtennék az ő része két leányára szálljon.

Az Szent Péterfai fél=====hagyom Jankó fiamnak, az hozzá való földével és rettyével egyetemben. Az Szent Péterfai határban való Irtás és Pénzen vett földeimet kiket az mast =====oszsák magokra egyaránt Feleségem s attul való két leányim, Jankó, Christoph és Gueth Eörse penigh maradyan megh azokon a földeken és réteken, kiket az előtt régen adtam volt néki, az ő részére. A Szent Péterfai határban eddigh biró 4 rétemet oszsák magokra Gueth Urbantul meg válva Feleségem és Gyermekeim.

Gőymerecz Györgynek egy rétemet vetettem Zalogban 25 forintokon az ur réte végében Szent Péterfai határban megh válthattyuk, megint más Szent György napigh ne valthassuk meg Ha Feleségem vagy minden Gyermekeim közül valamelly meg váltya, birja addig mig az többi kifizetik belők az ő részeket.

Az Kertessi határban birók egy rétet Benczly Tamástul Zaloghban 29 forintokon birják egyaránt Feleségem és Gyermekeim kit ha megh váltnák az árrát egyaránt oszsák fel, Gueth Urbánnak is része legyen azon rétben vagy váltságaban; Az Monyorókeréj Bástyában való házom köz légyen minnyájoknak, Gueth Urbánnak is. Az Kolomi Hegyben való Szőlőmet hagyom Jankó Fiamnak, és Feleségemnek Leányával egyetemben. =====Urbánnak ===== Az Kolomi házamat hagyom Christoph Fiamnak, és Feleségemnek Leányival. Az Fonkot kiben Gesztenye vagyon hagyom Christoffnak mivel Szőlőt néki nem hagyhatok. Kolomban Lakat jártó György háza mellet való fertály helyemet, mind az két Fonkal egyetemben vette volt Jelen=====Ferencznétül, és Szarka Jakabnétul Markó Deak vöm 45 forintokon melly Fonknak egyikét meg neveztem, ez előtt is hattam Christofnak. Az másik Fonkat az házzal egyetemben hagyom Barbély Jánosnének melly ház a földé réte nélkül=====most Zaloghban 24 forintokon Phinet aliter Hoane Andrasnál, váltsa megh Barbély Jánosné, és birja az földeit és réttyeit, azon helynek a megh váltás alatt birhattya.

Az négy Szekeres Lovakat kocsival, és az öreg vasas Szekérrel hagyom Feleségemnek =====Leányával egyetemben. Az Petlitül 25 Talléron vett két ökreimet hagyom Urbán fiamnak, és egy tehenet, és egy két esztendő Tinóval egyetemben. Az négy öregh ökröket és két Tulkokat több gyermekeim egyetemben Feleségem tartsa, ugy mint maga két

Leányival, Jankóval, és Christoffal míg egy kenyéren lesznek, az után oszollyák közöttök. Az egy Tulkat kinek társa nincsen el adván, az árrából fizessék meg az adósságot a mit vele érnek. Leányomnak Eörsebethnek két fejős Tehenet hagyok. Az több barmot mint szintén ökröket=====az kölködi háznál Feleségem kezénél míg Christophal és Jankóval=====sertés marha mi kevés vagyon szinten ugy=====zis hagyom Feleségemnek és 4 Gyermeimnek=====hagyok az én Kegyelmes Uramnak Erd=====Erdődy István Urnak ő Nagyságának 3 Aranyat, Gueth Urbánnak=====tallért hagyok. Az Ersébeth Leányomnak 4 Aranyat. Az többivel osztozzanak megh irt Feleségem s 4 Gyermeim. Vagyon 2 hordó Borom az egyékét ell adván az=====fizessenek adósságot, az másikat temetésemre költsék el jo barátim, ha élek is azokkal költem ell.

Az Szürke mentét farkas bürrel bélletet Gueth Urbánnak hagyom az Vörös Csonka uju rokaháttal béllett viselő mentémet Jánkónak hagyom. Az zöld Skarlatin róka háttal béllett mentémet Christophnak hagyom; Az Szablyát Christoffnak, az Pallost és Puskát Jankónak, az kisebbik sima ezüst Pohárt hagyom Gueth Urbánnak. Az öregbik Pohárt és nyolcz ezüst Kalánt hagyom Feleségemnek két Leányival, Jankónak és Christophnak. Adós vagyok az Pinquafei Posztó mető Balásnak 13 forintokkal. az másik Posztó metző Jánosnak 3 forintokkal. Monyorókeréki Luka Gaspárnak 4 forintokkal. Szombathelyi Szür Szabó Pálnak két forintokkal. Lukács ki Szolgám el hagyot 1 forintal. Szolgaimmal Számat vetvén esztendejek el telvén az közből fizessenek meg. Amsolt Gergelynek tartozom flor 6. den. 50. Agoz Zoltannak flor 3. Vargának és Korcsmárosnak az közből fizessenek meg.

Moczer Mihályt kérem az Istenért is, hogy az minémő Summa Pinzt néki tartani adot volt Szegén Christina Feleségem ugy mint 260.=====

=====

még Christoph Fiam Lelki isméreti szerint=====Beledj Bezar György=====ados 3 forintokkal több adósságot nem tudok=====kegyelmes Uraimét, hogy Istent tekéntvén Szegin arvainak legyenek kegyelmes Urai, és jó akarattal Tutori, kiért Istentől várja jutalmat ő Nagyságok.

Lett ez Testamentom Nemzetes és Vitézlő Kupri=====
 Markó, Bellavics Mátyás, Szalaj György, és Milci András
 Urajmék előtt, kiket Tutoroknak, és Gondviselőknék hagyok
 árváimnak, és Testamentum Executorinak. Annak felőtte lett
 ez Testamentum illyen jámbor Polgárok előtt Müer Kulmonis
 Monyorókeréki Biró, Benezarez István, Süller Leopold Monyoró-
 keréki Stágl=====való Polgár előtt, és Szent
 Péterfán lakozó Gyömőrecz György előtt, itt az én Kolomi há-
 zomnál die 17^a Julý Anno Domini 1616.

(Vas vármegye levéltárában őrzött másolat alapján.)

Görögh.

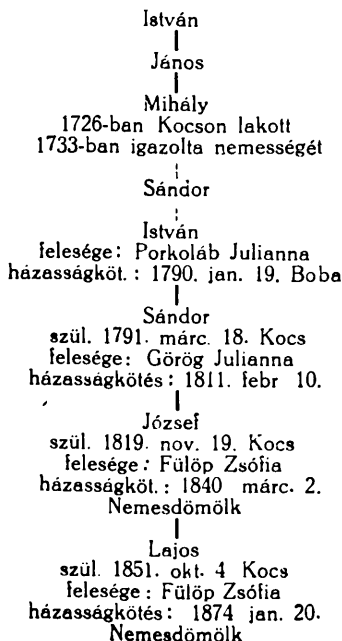
Az 1733.évben Vas vármegye általános nemességvizsgálata alkalmával a vasmegyei Gércén lakó Görögh Péter nemességének bizonyítására felmutatta az 1726. február 11-én János-házán készült tanuvallatási jegyzőkönyvet. A tanuvallatási jegyzőkönyvet nemcsak a Gércén lakó Görögh Péter részére készítette Vaida Zsigmond járási főszolgabíró és Molnár István esküdt, hanem a vasmegyei Hetyén lakó Görögh János, a vasmegyei Kocs helységben lakó id. Görögh Mihály, a Bobán lakó Görögh Sándor, a Zalameggyesen lakó Görögh István, a veszprémmegyei Kiskamondon lakó ifj. Görögh Mihály, végül pedig a tolnamegyei Udvariban lakó Görögh Miklós részére is. A kihallgatott tanuk szerint Görögh János atyja szintén János volt és ennek az atyja pedig Mihály. A Kocson lakó id. Mihálynak és a Zalameggyesen lakó Istvánnak az édesatyja János volt és ennek az atyja pedig István. Ez az István pedig testvére volt a Hetyén lakó Görögh János öregatyjának Mihálynak. Azt is vallották a tanuk, hogy a Bobán lakó Görögh Sándornak és a Gércén lakó Görögh Péternek édesatyja Miklós volt, a nagyatyjuk pedig István. — Ezen Sándornak és Péternek édesatyja pedig testvére volt a hetyei és kocsi Göröghök édesatyjának. Vallották a tanuk, hogy a Kiskamondon lakó ifj. Mihály édesatyja Bence volt, ez a Bence pedig testvére volt a Hetyén lakó Görögh János öregatyjának, Mihálynak. A tolnamegyei Udvariban lakó Görögh Miklósról pedig vallották, hogy az atyja János volt, az öregatyja pedig István s így testvér volt a Kocson lakó id. Görögh Mihállyal és a Zalameggyesen lakó Görögh Istvánnal.

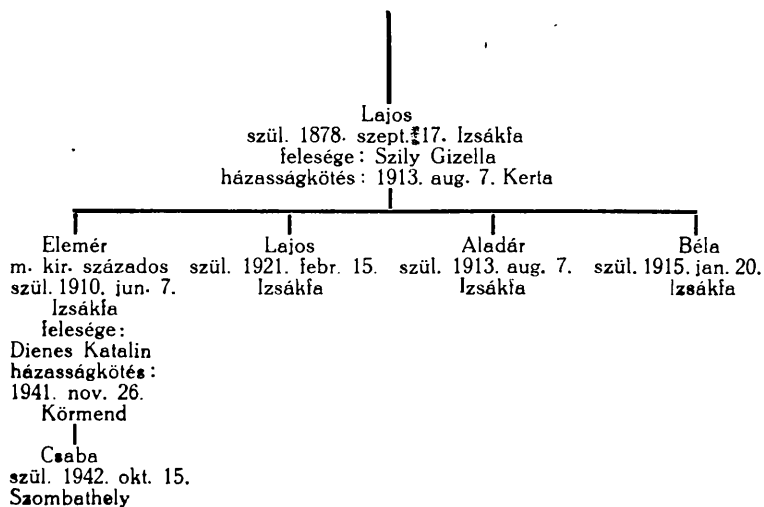
A család nemességére nézve azt vallották a tanuk, hogy mindig valóságos nemesek voltak s nemesi szabadságban éltek és Zalameggyesen örökségként rájuk maradt birtokuk volt. Az egyik tanu a Rigácson lakó 100 esztendő s Dömötör Ádám azt is vallotta, hogy armálisuk is volt és a szentgotthárdi csata után, amikor a török sereg Jánosházára vonult, Görögh Mihály feleségét a törökök utazásában elfogták és kifosztották s akkor veszett el az armális.

Ennek a tanuvallatásnak az alapján történt a nemesség-igazolás az 1733. évben. Ennek következtében a család tagjai Vas vármegyében mindig nemesi szabadságban éltek. A család régebbi történetére nézve ugyan az 1733. évi nemességvizsgálat, és az 1726. évi tanuvallatás adatokat nem szolgáltat és így a család eredete, továbbá a Felsőőrben lakott Görögh-családdal való kapcsolata még tisztázatlan.

Az 1733-ban Kocson lakott Görögh Mihály leszármazói közül napjainkban Görögh Lajos Izsákfa helységben földbirtokos, aki ugyanott 19 éven át volt az evangélikus gyülekezet gondnoka, 3 éven át helyettes-községbíró s hosszú ideig virilis jogon képviselőtestületi tag. Feleségével, Felsőszopori Szily Gizellával 1912. augusztus 7-én Kertán kötött házasságot. Ebből a házasságból négy fiú: Elemér, Lajos, Aladár és Béla született. A testvérek közül Görögh Elemér jelenleg m. kir. honvédszázados, a Signum Laudis, az I. oszt. tűzkereszt (sebesülési sávval), a Felvidéki és az Erdélyi Emlékérem tulajdonosa. Aladár pedig m. kir. csendőr, míg Lajos és Béla odahaza Izsákfán édesapjukkal közösen gazdálkodnak.

A család kivonatos leszármazási rendje a következő:

5532

NEVELÉS CSALÁDOK

TÖRTÉNETE.

I. KÖTET.
I.—IV. FÜZET.

Az előszót írta: GRÓF SZÉCHÉNYI VIKTOR

Szerkesztette: SCHNEIDER MIKLÓS.

S Z É K E S F E H É R V Á R, 1938.

NEMES CSALÁDOK

TÖRTÉNETE

I. KÖTET.
V—VI. FÜZET.

Szerkesztette: SCHNEIDER MIKLÓS.

A M. KIR. RESZ. LEVÉLTÁR
KÖNYVTÁRA.

Szombathely, 1941.

A kiadásért Schneider Miklós felelős.

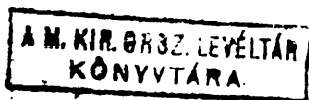
Nyomtatta: Rónai Frigyes könyvnyomdája, Kőszeg.

NEMES CSALÁDOK

TÖRTÉNETE

I. KÖTET.
VII. FÜZET.

Szerkesztette: SCHNEIDER MIKLÓS.

Szombathely, 1943.

A kiadásért Schneider Miklós felelős.

Nyomtatta: Rónai Frigyes könyvnyomdája, Kőszeg.

75048

NEMES CSALÁDOK TÖRTÉNETE

I. KÖTET.
VIII. FÜZET.

Szerkesztette: SCHNEIDER MIKLÓS.

Szombathely, 1943.

1

A kiadásért Schneider Miklós felelős.

Nyomtatta : Rónai Frigyes könyvnyomdája, Kőszeg.

NEMES CSALÁDOK

TÖRTÉNETE

I. KÖTET.
IX—X. FÜZET.

Szerkesztette: SCHNEIDER MIKLÓS.

Szombathely, 1943.

A kiadásért Schneider Miklós felelős.

Nyomtatta : Rónai Frigyes könyvnyomdája, Kőszeg.

NEMES CSALÁDOK

TÖRTÉNETE

I. KÖTET.
XI. FÜZET.

Szerkesztette: SCHNEIDER MIKLÓS.

M. KIR. 3882. LEVÉLTÁR
KÖNYVTÁRA.

Szombathely, 1944.

F.

CH.

A kiadásért Schneider Miklós felelős.

Nyomtatta: Rónai Frigyes könyvnyomdája, Kőszeg.